RHETORES SELECTI.

DEMETRIUS PHALEREUS,
TIBERIUS RHETOR,
ANONYMUS SOPHISTA,
SEVERUS ALEXANDRINUS.

Græcè & Latinè.

Plenioremauctorem sequens pagina exhibet.

BIBLIOTHECA

OXONII,
E Theatro SHELDONIANO.
A. CIↃ DC. LXXVI.

BIBLIOTHECA BODLEIANA
BIBLIOTHECA BODLEIANA

CONTINENTUR IN HOC VOLUMINE,

DEMETRIUS PHALEREUS
DE ELOCUTIONE.

TIBERIUS RHETOR
DE
SCHEMATIBUS DEMOSTHENIS.

ANONYMUS SOPHISTA
DE RHETORICA

SEVERI ALEXANDRINI
ETHOPOEIÆ.

BIBLIOTECA

Demetrium emendavit; reliquos è MSS. edidit & Latinè vertit, omnes notis illustravit,
THO. GALE, Sc. Co. M.

Am-

CONTINENTUR IN HOC

VOLUMINE

DEMETRIUS PHALEREUS

DE ELOCUTIONE.

TIBERIUS RHETOR

DE

SCHEMATIBUS DEMOSTHENIS.

ANONYMUS SOPHISTA

DE RHETORICA.

SEVERI ALEXANDRINI

GYMNASIUM.

Demetrium emendavit, reliquos e MSS. edidit,
et latine vertit, omnes notis illustravit

THO. GAISFORD, S. Ch. M.

Ampliſſimis Spectatiſſimiſque viris

D.D. RICHARDO FORD

EQUITI,

Urbis *Londinenſis*

EX-PRÆTORI,

DD ROLANDO WYNNE

ARMIGERO,

Societatis Mercerorum

PRÆSIDI,

NEC NON

Reliquis ex eadem *Societate* prudentiſſimis

Scholæ Coletinæ

CURATORIBUS.

QUI diſperſos homines in urbes primi congregarunt, multis in gentibus honores divinos conſecuti ſunt. Ne plures conſectler; Theſeus Athenienſes ex agris

in

in unam civitatem contraxit, qui memores & grati Theſeum illi poſuerunt. Mihi autem de humano genere non minus bene meriti videntur ii, qui urbes gravi aliquo caſu dejectas, & afflictas tempeſtive recrearunt; nec paſſi ſunt homines ſuos ad feram, agreſtemque vitam delabi. Hac in parte commemorabilis extitit, nuperis his annis, ampliſſimæ MERCERORUM *ſocietatis in patriam charitas. Deflagrarat luctuoſiſſimo, poſt homines natos, incendio* LONDINUM. *Eadem calamitas omnium fere obruerat animos, quæ domos & fortunas perculerat. Plerique torpebant attoniti, ſine ope, ſine conſilio; alii novas ſedes cogitabant; alii præ doloris impotentia in ipſis ruinis habitare cupiebant. Cineres & favillas intuenti* URBS *antiqua fato ſuo functa videbatur & plane conclamata. Cum, ecce! in ipſis civitatis oculis, celeberrimus* MERCERORUM *ordo Scholam Coletinam, cum ſtatuis & imaginibus & Bibliotheca, cœpit magnifice & ſumtuo-*

tuoſe ædificare. Multos prædicare memini etiam cordatos viros, huic tam opportuno incæpto debere LONDINUM, quod præter omnium ſpem, tam brevi ſpatio, tanto ſplendore reſurrexit. Sunt & alia publica ædificia, in quibus reſtaurandis ita ſe geſſit integerrimus Ordo, ut plane dubium ſit, utrum in excitandis major fuerit feſtinatio, an in ornandis magnificentia. Cæterum, ut in iſto majori mundo Sol, & in hoc minori noſtro Mens; ita in ſocietatibus politicis unus fere & alter exiſtit inſignis Vir, qui totum corpus agitet, conſilio cœtum regat, ſapientiâ moderetur. Tales eſſe vos, VIRI OPTIMI, cum in veſtra curia, tum in communi illa Senatus Londinenſis haud ægre mihi concedent, qui fidem veſtram, prudentiam, gravitatem, dignitatem cognoverunt. Dum Cives veſtri dignum aliquid tantis veſtris meritis invenerint, ſinite NOMINA veſtra his tantiſper inſcribam chartis. Demetrio Phalereo ſtatuas trecentas & ſexaginta Athenienſes

thenienſes collocabant, ob amorem erga civitatem; eodem nomine ego vobis Demetrium *conſecro: ſimul, ut ſit aliquod apud Poſteros monumentum meæ erga vos gratitudinis; quam cupio omnibus rationibus teſtatiſſimam facere, & quidem parem, ſi fieri poſſet, veſtris in me beneficiis,*

Omni vobis cultu &
officiis addictiſſimus

THO. GALE.

LONDINI,

Ex ædibus Coletinis, Kal.
Septemb. An. M. DC. LXXVI.

JUDICIA VARIORUM

de Auctore Libelli,

Περὶ Ἑρμηνείας.

PETRI VICTORII

ex Editione Florentina hujus Libelli,

A. MD.LII.

QUÆSTIO.

NON sine causa quæri posset, an vetus auctor hujus operis sit Demetrius ille Phalereus, cujus magnum nomen in Atticis Oratoribus fuit, quique tantum auctoritatis in sua repub. spatio multorum annorum obtinuit; cum plures Demetrii fuisse ferantur, diserti viri, atque ingenii sui monimentis clari, in quibus etiam nonnulli de artificio dicendi aliquid scripserunt: nec non quia Demetrii Phalerei vox hic celebratur, qua Craterî Macedonis spiritus contumaciamque notavit, ac tantum artificii in accusando eo adhibuit, ut & efficeret quod vellet, & non valde apud iracundum hominem impotentemque offenderet. Via autem ratioque, qua res hæ traditæ sunt, subtilis in primis, atque elegans; nec non judicium acre in virtutibus optimorum auctorum significandis, vitiisque aliorum reprehendendis, prorsus mihi persuadent opus hoc gravis esse illius ac politi auctoris: redolet enim undique scriptio hæc Peripateticam elegantiam, maximeque convenire videtur Theophrasti discipulo, cujus hoc in libello testimonium multis locis citatur. Hammonius namque Her-

Hermæus, vetus interpres libri Aristotelis Περὶ ἑρμηνείας, in notione ejus nominis aperienda, propositoque summi doctoris significando, cum operis hujus meminerit, cujus, quod ad nomen pertinet, index idem est, quamvis ratio ipsius diversa sit, quo ille etiam illic accurate docet, ut ipsum Demetrio tribuit, ita cognomen ejus reticet. Quod vero ad alterum scrupulum evellendum facit, non absurdum est Demetrium hujuscemodi in re exemplo sui usum esse; neque enim auctoritate sua præceptum aliquod anceps confirmat, quod arrogans fuisset, sed ostendit quemadmodum in re perdifficili ac lubrica tractanda, cum oculi ferre non possent tantam indignitatem rei, refellere autem illam valde periculosum foret, utrumque consecutus sit, & libertatem propriam Græcorum custodierit, & sine magno malo hunc tanquam scopulum præterierit, quod magnopere artem illam præceptionemque adjuvit. Quin potius hoc mihi argumento est ad intelligendum ipsum auctorem esse hujus scriptionis, ut vir scilicet laudis ac gloriæ cupidus, multumque in repub. versatus, factum illud honestum quo delectatus est, quodque sibi putavit honori futurum, interire noluerit, monimentis literarum apto loco prodiderit: sine culpa autem hoc ipsum facere potuisse, exemplis Græcorum & Latinorum auctorum perspicitur. His vero suspicionibus sublatis, non video cur aliquis de veritate hujus indicis fideque, dubitare ullo pacto debeat.

Idem *Victorius* in Editione Florentina, An. CIↃ D. LXII. de eodem libello sic scripsit.

"Ecce autem (cum adhuc non omnino certus de hoc essem, cœpti tamen jam forent labores hi mei in cum formis excudi, atque exarari) litera à Gulielmo Sirleto, doctissimo, atque optimo viro, mecumque summa benevolentia conjuncto, quibus mihi significavit, ne dubitarem de nomine auctoris: comperisse enim se librum hunc vere fideliterque inscriptum esse, ac sine dubitatione ulla à Demetrio Phalereo, summo illo viro Athenis Theophrastique auditore scriptum fuisse: hoc enim Theophylactum narrare in Epistola quadam ad Romanum Theophylactum, quam etiam epistolam diligenter descriptam ad me misit. Verba autem ipsius, quæ huc faciunt, sunt hæc (tollendæ enim dubitationis causa, & ut omnis veritas de hac re pateret, ipsa hic putavi collocanda) Εἰ δὲ τὰ Γεωπόνα συνδάζει, ϗ τὸ δημήτριον Ἀριστοτέλη ἀυχεῖς, τί τὸ γλῶττιαν ἐπέχει καὶ ἀπιστοῖς σῦ τὰ πάντα; ὑ γὰρ ἐκεῖνο τῦ κορυφαίν θεασῶται Θεόφραστος ϗ Δημήτριος, ὧν ὁ μὲν ὑπὸ τῦ δεσπότου φεύγειν ἔλαχεν· ὁ δὲ Φαληρεὺς ϗ περὶ ἑρμηνείας λόγυ συνταγμάτιον συνδᾶν ἐξέλιπεν. ---& paulo infra, *Volumen ipsum epistolarum, in* "quo illa continetur, *Romæ in Vaticana Bibliotheca* "servatur; *nam in altero ejusdem auctoris satu magno, quod est apud nos in Medicea, ipsa non le*"gitur; *unde forsitan hoc totum petere necesse fuit.*

HENRICI VALESII
Judicium ex notis ad Excerpta
NIC. DAMASCENI.

NE quis porro miretur, quod auctorem libri περὶ ἐρμηνείας Dionysium Halicarnass. facimus, non ut ceteri Demetrium Phalereum, Lectores monitos volumus id nos auctoritate veteris Grammatici, qui Scholia in Aristophanem scripsit, feciisse. Is ad illum locum in Nubibus Aristophan. ἐγὼ τοίνυν ἄνδρα Δημοσθένη, inquit, φησὶ δεῖν σίγμα τῷ ἀλλοκότῳ, ὡς ἔφη Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας. Qui locum legit eisdem plane verbis apud auctorem libri περὶ ἑρμηνείας, in capite περὶ χαρακτ. λόγου γλαφυροῦ. Accedunt & alia argumenta, quæ hunc librum à Demetrio Phalereo abjudicant. Nam in cap. περὶ δεινότητος, laudatur Artemo, qui indicem Aristotelis epistolarum scripserat, quem quidem longe post Demetrii ætatem vixisse pro certo habeo. In cap. περὶ συγκρίσεως, Nicias pictor memoratur: at is vixit ætate Regis Attali, ut docet Plinius lib. 35. cap. 11. Postremo in Cap. περὶ ἐρμηνευτικοῦ laudatur Demetrius Phalereus. Nec probabile est à seipso laudari Demetrium. Omitto stylum ipsum, qui prorsus Dionysianum refert. Sane Aldus, qui primus eum librum cum Græcis Rhetoribus edidit, Dionysii Halicarn. libris hunc proxime subjunxit.

JOANNES GER. VOSSIUS Institutionum Oratoriarum Libro VI. Cap. 11. de Scriptore hujus operis ita statuit.

Tria in unaquaque figura considerare jubet auctor libelli περὶ ἑρμηνείας, quem præ ceteris in characterum doctrina sequi animus est. Id meretur scripti venustas, ob quam viris non ineruditis persuasum est, patrem ejus fuisse Demetrium Phalerecum, cum tamen a Phalereo abjudicandum esse, vel eo dixerit, quod in eo ipse citetur Phalereus. Contrarium sibi visus est evicisse Victorius, quod Theophylactus Bulgariæ Episcopus, in volumine epistolarum, quod Romæ in Bibliotheca adservatur Vaticana, epistola quadam ad Romanum, cum Aristotelem, Theophrastum, & Demetrium nominasset, diserte scribat, ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας λόγῳ συντομώτερον ἐκδεδόκασιν ἐξειρηκέναι. Verum a me facies quod volumine epistolarum Theophylacti satis magno, quod Florentiæ est in Medicea, Epistola hæc non reperitur, at ipse agnoscit Victorius. Quemadmodum neque comparet in iis, quas, uti tot alios scriptores, primus divulgavit summus & vir, & amicus, Joannes Meursius. Et ut omnino ea illius Theophylacti esset, plus apud me valet, quod operis illius nullus antiquorum Rhetorum, ac ne ipse meminerit Tullius, quem maximi Phalereum fecisse constat: quam quod enim unus laudet Theophylactus scriptor probus, ut ita dicam, antiquonovus sive Novantiquus: quippe qui, ut ex epistolis ejus Baronio, & aliis observatum, solum ante annos vixerit quingentos quinquaginta

ginta, tempore Alexandri I. I. annis certe post ipsum Phalereum mille trecentis quinquaginta. Adde quod scholia in Aristophanem tribuunt Dionysio Halicarnassensi. Quod si quis ἁμάρτημα μνημονικὸν esse contendat, haud multum repugnem; quin facile sane me habebit adstipulat rem sententia: attamen res istae omnibus invalentiam hujus ostendit argumenti: nisi quis tam inepte desipiat, ut non videat, si tanti P. Victorio sit unius Thephylacti (esto sane is) auctoritas, alium, Aristophanici enarratoris testimonio subnixum, Dionysio, pari ac majori fortean jure, adscripturum. Neque idcirco Dionysio me quisquam tribuere autumet, cum Demetrii esse agnoscam, ne derogem tot codicum fidei. Sed & rem hanc confirmare licet Ammonii verbis, qui nobis hanc arcanam testis est, uti nomen sonat, sed velut quidam Minerva vel, si mavis, Ammonii Jovis calculus. Is sane gravissimus Philosophus initio commentat. in lib. Aristot. περὶ ἑρμηνείας directe scribit Demetrium (cognomentum reticet) περὶ ἑρμηνείας scripsisse, sed aliter ἑρμηνείας voce usum. Verba Ammonii adponam. Οὐ γὰρ δὴ καθάπερ Δημήτριος ὁ περὶ λογογραφικῆς ἰδέας βιβλίον συγγράψας, ἢ ὅτῳ. αὐτὸ συγγράψαι περὶ ἑρμηνείας, ἄξιοῖ καλεῖν ἑρμηνείαν τὴν λογογραφικὴν ἰδέαν, &c. Neque enim ut Demetrius, qui librum in forma orationis conscripsit, ita hic (Aristoteles) cum librum inscripsit περὶ ἑρμηνείας, per ἑρμηνείαν intelligi voluit formam orationis conscribendæ, &c. Nec Demetrius, quia ut in Plauti fabula inter duos Menechmos, ita hic inter duos Demetrios ortus est error. Quippe mihi quidem & undecunque doctissimo præceptori

ceptori meo Petro Bertio, auctor videtur Demetrius, non is, qui, ut Suidas testatur, à Phalereo Attica portu, cujus & apud Plutarchum in Theseo mentio fit, Phalerei nomen est indeptus (quamvis non ignorem & illum hoc opere, & opus tanto viro dignum esse) sed alius Rhetor Alexandrinus, ὁ διαφέρας ὁ Αλεξανδρεὺς σοφιστὴς, ut de eo inquit Diogenes Laertiensis. Hanc rem fusius hoc loco prosequi visum fuit, non quod animus nobis esset de re ancipiti quicquam certi concludere, & ut Prisci Furis consulti loquebantur, signare responsum: verum ne cui causa defecti videamur, cum Rhetorem hunc solo Demetrii nomine, quam cum Phalerei cognomento, passim laudare malumus.

Accedat ultimo & nostrum de hac controversia judicium. Petro quidem Victorio cur minus assentire possim, in Notis prout res tulit, subinde ostendi. Fui autem aliquando in illa sententia, quam post Valesium Menagio quoque *in Notis ad Laertium* placuisse video. Dum autem diligentius hunc scriptorem cum Dionysio Halicarnasseo comparo; dum tractatarum rerum earundem modum & rationem diversam video; dum in nonnullis pugnare inter se deprehendo; dum etiam observo neque Dionysium in libris Rhetoricis hujusce opusculi unquam meminisse (solet autem aliorum suorum operum mentionem facere quoties res postulat;) neque Auctorem hujus libelli ad Dionysium nos remittere, etiam ubi in iisdem plane argumentis versatur: denique cum præter ea quæ in notis disputavi, stylum omnino diversum à Dionysiano comperirem, tandem in

ſententiam Voſſianam tranſivi. Et quidem ſi concedamus περὶ ἰρμηνείας Scriptorem fuiſſe Demetrium Phalereum; non ſtatim ſequitur eum eſſe Phalereum ex Repub. Athenienſi & doctrina clarum nobilemque, cujus vitam Laertius Diogenes conſcripſit. Plures ſane Demetrios Phalereos ex antiquis ſcriptoribus extitiſſe conſtat.

Primus ſit, poſt Athenienſem, Demetrius Phalereus Nicandri ſcholiaſtes. Ejus meminit Stephanus Ethnicographus in Κορώνη.

Secundus eſto Poëta comicus, quem Athenæus aliquoties laudat ſaltem in fabula *Sicilia*; quanquam in Græcis jam non habeatur vox Φαληρόθι, quam tamen retinet Interpres.

Tertius ſit Demetrius Phalereus quem Joſephus ait de Regibus Judæorum ſcripſiſſe; libro 1. *Antiq. Judaicæ gentis*, niſi forte vox Φαληρόθι gloſſema ſit; nam cl. Alexandrinus libro 1. *Strom.* Demetrium vocat ſine adjecto; de eodem tamen loqui certum eſt.

Deinde, cum inter Demetrios quos recenſet Diogenes, Octavus ſcripſiſſe πέντε προσῳδίας dicatur; non dubito quin is ipſe ſit, quem Ammonius intelligit; quemque adeo Galenus libro ad Epigenem Cap. 5. Alexandrinum vocat, quoniam plurimum temporis ibi commoratus eſt, (quemadmodum Herodotus dictus eſt Thurius, & Apollonius Alexandrinus, Rhodius, & Dionyſius ex eadem urbe Thrax.) Certe Ammonius ipſe Alexandrinus Demetrium ſimpliciter vocat, quod facimus omnes quoties de cive noſtro, ejuſdemque gentis homine loquimur. Addo his, ſcriptorem hunc peregrinum quiddam in dictione

ne ſonare, quod cum in aliis vocibus obſervarim, tum præcipue deprehendiſſe videor in V. Λεπτῷ. Hæc ſi vera ſint, non poſſumus ejus ætatem ignorare; vixerit utique ſub M. Antonio. Æquales habuit Galenum, Herodem Atticum, Adrianum Sophiſtam, Alexandrum Damaſcenum, & Eudemum *Peripateticos*. Fuit Favorino notus, at paulo junior, cum enim in dicendo, quem imitaretur, ſibi propoſuiſſe docet Galenus. Gerhardus Voſſius libro *de Rhetorices Natura*, C. 9. quæſivit Demetrii ſeculum, & tanquam incertum derelinquit; id apud me tanti eſt, ut nihil in hac parte fidentius dicere velim. Demetrio comitem dedi Tiberium; ſcriptor eſt antiquus, elegans, brevis, nondum editus, hæc me induxerunt ut luce & verſione donarem. Quis porro fuerit, quantum datum eſt, mecum cognoſce ex Collectaneis Suidæ.

Τιβέριος Φιλόσοφος, ὁ σοφιστής. Περὶ ἰδεῶν λόγου βιβλία γ'. περὶ σκευῆς. περὶ μεταποιήσεως. περὶ ἰσοτείας. περὶ λόγου τάξεως, καὶ συνθέσεως. περὶ διαιρέσεως λόγου. περὶ μεταβολῆς λόγου πολιτικοῦ. περὶ λόγων ἐπιδεικτικῶν. περὶ προλαλιῶν καὶ προοιμίων. περὶ ἐπιχειρημάτων. περὶ Δημοσθένους, καὶ Ξενοφῶντος. περὶ Ἡροδότου, καὶ Θουκυδίδου.

Tiberius Philoſophus & Sophiſta ſcripſit de Formis ſive generibus Orationis lib. 3. De Apparatu, de Commutatione, De Hiſtoria, De Diſpoſitione & compoſitione orationis. De civilis orationis mutatione. De Demonſrativis orationibus. De præfationibus & proœmiis. De argumentis. De Demoſthene & Xenophonte. De Herodoto, & Thucydide. Ti-

Tiberii hujus meminit aliquoties Scholiastes in Hermogenem; quæ tamen adducit sunt ex alio opere. Meminit quoque post Gesnerum, Philippus Labbeus in supplemento X^o^ novæ Bibliothecæ, ubi ait, Leonem Allatium Romæ anno 1643. edidisse *Tiberium Sophistam, & alios de Figuris Grammaticis Græce & Latine.* Fatetur Labbeus ea opuscula se tum non vidisse, cum ista scriberet; nec dum mihi cognita sunt. Quare *de Figuris Grammaticis* an egerit Tiberius vehementer dubito. Forte titulus fuerit *de Schematibus.* De hoc opusculo an loquatur Suidas, incertum; nec est tamen alienum à verisimilitudine, egisse Tiberium περὶ χαμάτων ἢ Δημοδίνου, cum scriberet περὶ Δημοδίνου.

Hæserat in meis schedis Tiberio Anonymus; cum ea res, tum argumenti similitudo, & scriptionis brevitas facile me permoverunt, ut Tiberium adhuc comitaretur Anonymus. Translationem nostram ut expeditior esset, tanquam Viaticum adjeci. Agmen claudit Severus Scholæ Alexandrinæ Sophista. Ejus aliquot Ethopœias impressérat Lutetiæ anno M. D. XCI. Fred. Morellus Græce & Latine. Meliores codices nactus Leo Allatius eas integras, ut quidem existimabat, cum nova versione edidit. Has ipsas Ethopœias, sed adhuc integriores & aliquanto emendatiores Allatianis, fortuna non ita pridem in manus meas detulit. Verti denuo omnes, & ne forte apud posteros existimarer tuis commodis, Lector candide invidisse, si diutius apud me pressissem, volui in publicum emittere.

Vale.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΑΛΗΡΕΩΣ

Βίοι Ἐρμηνείας.

DEMETRII PHALEREI

De Elocutione.

Tabulæ hujus meminit aliquoties Athenæus, ut Lib. [illegible] quæ [illegible] ductu ejus exhibuerunt. Meminit quoque Dio Cassius, Philippis Lib. [illegible] in Bibliotheca, Lib. [illegible] Romæ anno [illegible] ut ipse Tiberius testatur, & alibi de Figura Cubitali Græcis & Latinis. Fatetur Labbeus in præfatione se usum non valuisse, cum ita scribens, nec dum cognita fuit. Quare de Figura Cubitali in agere Tiberius vehementer [illegible] Fortasse ejus fuerit de Cubitali dict. De hac quæstione an Iohannes Suidas, incertum [illegible] dictum a verisimilitudine, ejusdem Tiberius esse [illegible] cum scribens [illegible] dixerit.

Habetur in vulgatis libris Tiberio Anonymus; cum ea res, utpote argumenti similitudo, & scriptionis brevitas facile me permoverunt, ut Tiberium ejusdem commentarii Anonymus. Translationem auctor in ea expeditione edit, tanquam Vitam adjecit. Agnovit Claudii Severi Scholiæ Alexandrinæ Suidæ. Ego aliquot Ethopœiarum præferat Lectio anno [illegible] D. XCI. Fed. Morellus Græcæ & Latinæ. Meliores codices nactus Leo Allatius eas integras, ut quidem existimabat, cum nova evulgare edidit. Has ipsas Ethopœias, sed adhuc meliores & aliquanto emendatiores Allatianis [illegible] manibus meis [illegible] Veteri denuo ornatu, si non forte apud posteros existimationem [illegible] Lector candide accipias, in domum apud me prodiisse, voluit in publicum emittere.

Vale.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΑΛΗΡΕΩΣ

Περὶ Ἑρμηνείας.

DEMETRII PHALEREI

De Elocutione.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΑΛΗΡΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ.

Α.

ΩΣΠΕΡ ἡ ποίησις ἀφῖρῆται τοῖς μέτροις· ἢ ἡμιμέτροις, ἢ ἐξαμέτροις, ἢ τοῖς ἄλλοις· ὕτω καὶ τὴν ἑρμηνείαν τὴν λογικὴν ἀφαιρεῖ καὶ ἀφανίζει τὰ καλλίμβα κᾶλα, καὶ διάφορ ἀναπαύοντα ἢ λόγον, τὰ τὰ καταληγήμβα αὐλά, καὶ ὃν πολλοῖς ὅροις ὁρίζοντα ἢ λόγον· ἐπείζοι μακρὸς ἂν εἶη καὶ ἄπφρος, καὶ ἀπιχνῶν πάντων ἢ λόγοντα.

Β.

Βέλεται μὴν οἱ ἀφῖνοιαν ἀπλῶς εἶν τὰ καλα ζῶντα· τὰ μὴ ἄλλα ἀφῖνοιδν, ἢ οἱ Ἐμπαῖος φησιν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἰσαγωγῆς Ἐκφαντῆς Μιλήσιος. ὧδε μωθήτην συμπλεκτέον γὰρ ἀφῖνοια τῷ καλῷ ὅλῳ ὅλα, καὶ ἀμφω συνκαταλήγυσιν. ὁνίοτι μὴν τὸ καλον ὅλιον μὴ ὑ συμπφαιοῖ ἀφῖνοιαν· μέρη. δὲ ὅλης ὅλον. ὡς γὰ τῆς χλαμύδος ὅτις ὅλου τινός, μέρη αὐτῆς ὅλα ὅλης ὄζιν· ἢ, δάκτυλοι καὶ πῆχυς· ἰδίαν γὰ περιγραφὴν ἔχῃ τούτων ἑκᾶ μερῶν ἕκαστον, καὶ ἴδια μέρη· ὕτω καὶ ἀφῖνοίαι πρὸς ὅλης ὕτω μεγάλης, ἐμπεριλαμβάνοιτ' ἂν μέρη τινὰ αὐτῆς, ὁλόκληρα ὄντα καὶ αὐτά.

Γ.

Ωσπᾶ ὃν τῇ ἀρχῇ τῆ ἀναβάσεως ὁ Ξενοφῶν. ὅ τοιῶτον. Δαρεῖου καὶ Παρυσάτιδ., μέχρι τῦ, Νεώτερ. ἢ Κῦρ., συμπλεκτέον μὴν καὶ ἀφῖνοιά ὄζι. τὰ

DEMETRII PHALEREI

DE ELOCUTIONE.

I.

QUemadmodum poesis dividitur metris; ceu semimetris, vel hexametris, vel aliis: sic interpretationem mentis, quæ oratione fit, dividunt, &. distinguunt vocata membra, tanquam sedantia orationem, quæ & desinunt ipsa, & in multis terminis terminant orationem; quia aliter longa esset, & infinita, & profecto suffocans dicentem.

II.

Debent sanè sententiam adæquare membra hæc. Aliquando quidem totam sententiam; ceu Hecatæus inquit in principio historiæ, Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται· comprehensa enim est sententia membro toto tota, amboque simul desinunt. Aliquando tamen membrum totam quidem non implet sententiam, partem autem totius totam. Ut enim cum manus sit totum quoddam, partes ipsius totæ totius sunt, ceu digiti, & cubiti; propriam enim circumscriptionem habet harum partium unaquæque & proprias partes: sic & sententiæ alicujus, quæ tota sit magna, comprehendi in ea possent partes quædam ipsius integræ existentes & ipsæ.

III.

Quemadmodum in principio Anabasis Xenophontis hoc ipsum. Διαρεὶν δὲ Παρυσάτιδος usque ad Νεώτερος δὲ Κῦρος, perfecta omnis sententia est: quæ

autem in ipsa sunt membra duo, partes quidem ipsius utrunq; eorum est: sententia autem in utroque impletur quædam, proprium finem habens; ceu Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες. Habet enim quandam integritatem sententia ipsa per se ipsam; quod Dario, & Paryſatidi nati sunt filii: et eodem pacto alterum membrum, quod Πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. Quare membrum, ut aio, sententiam continebit aliquam omnino, ſive totam, ſive totius partem totam.

IV.

Oportet autem neque valde longa membra facere: quia ſic efficitur ſine menſura compoſitio, vel talis ut ægre poſſit aliquis ipſam animo perſequi. Neque enim poetica ſupra hexametrum venit, niſi alicubi in paucis. Ridiculum enim metrum menſura carere, & deſinente metro oblitos nos eſſe, vel quando incepit. Neque igitur longitudo membrorum conveniens eſt orationi, propter vacuitatem menſuræ: neque brevitas, quia ſic efficeretur, quæ vocatur arida compoſitio; ceu hujuſmodi, Ὁ βίος βραχύς· ἡ τέχνη μακρά· ὁ καιρὸς ὀξύς. Diſſecta enim videtur hæc compoſitio, & in minutas partes inciſa, & talis ut contemni merito poſſit, quia puſilla cuncta habet.

V.

Exiſtit igitur aliquando & longi membri tempus; ceu in magnitudinibus, ut Plato inquit, Τὸ γὰρ δὴ πᾶν πόδι, ὅτι μὲν ἄνω ὁ θεὸς περιόμενον ξυμποδηγῶν συστρεφῆ· ferme enim una cum magnitudine membri ſublata eſt oratio. Propter hoc & hexametrum

τὰ δὲ ἐν αὐτῇ κῶλα δύο, μέρη μὲν αὐτῆς ἐκάτερον ἔχει· διάνοια δὲ ἐν ἑκατέρῳ πληροῦται τις, ἴδιον ἔχουσα πέρας· οἷον, Δαρείῳ καὶ Παρυσάτιδι Θ. γίνονται παῖδες· ἔχει γάρ τινα ὁλοκληρίαν ἡ διάνοια αὐτὴ καθ' αὑτήν· ὅτι ἐγένοντο Δαρείῳ καὶ Παρυσάτιδι παῖδες. καὶ ὡσαύτως τὸ ἕτερον κῶλον, ὅτι Πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. ὡς τε τὸ μὲν κῶλον, ὡς φημι, διάνοιάν τινα περιέχει τινὰ πάντη πάντως, ἢ τι ὅλον, ἢ μέρος ὅλης ὅλον.

Δ.

Δεῖ δὲ ὅτε μὲν μακρὰ ποιεῖν τὰ κῶλα· ἐπέσται γίνεται ἄμετρος ἡ σύνθεσις, ἢ δυσπαρακολούθητος· οὐδὲ γὰρ ἡ ποιητικὴ ὑπὲρ ἑξάμετρον ἦλθεν, εἰ μὴ σπάνιον ἐν ὀλίγοις. γλαφυρὸν γὰρ τὸ μέτρον ἄμετρον εἶναι, καὶ παραληγόμενος τῷ μέτρῳ ὑπελείφθη ἡμᾶς, ἢ ὅτε ἥρξαμο. ὅτε δὲ τὸ μῆκος τῶν κώλων πρέπον τοῖς λόγοις ἀφὰ τὴν ἀμετρίαν· ὅτε ἡ μικρότης, ἐπέσται γίνοιτ' ἂν ἡ λεγομένη ξηρὰ σύνθεσις· οἷον ἡ τοιάδε, Ὁ βίος βραχύς, ἡ τέχνη μακρά, ὁ καιρὸς ὀξύς, κατακεκομμένη γὰρ ἔοικεν ἡ σύνθεσις καὶ κεκερματισμένη, καὶ δυσκαταφόρητος, ἀφὸ τὸ μικρὰ σύμπαντα ἔχειν.

Ε.

Γίνεται μὲν οὖν ποτὲ καὶ μακρῶν κώλων καιρὸς οἷον ἐν τοῖς μεγίστοις, ὡς ὁ Πλάτων φησί· Τὸ γὰρ δὴ πᾶν τόδε, τοτὲ μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς πορευόμενον ξυμποδηγεῖ καὶ συγκυκλεῖ· ῥᾴδιον γὰρ τῷ μεγέθει τῷ κόλῳ συνεξῆρται καὶ ὁ λόγος. ἀφὸ τοῦτο καὶ ἐξαμέτρων

μετρὸν ἡρῶον τι ὀνομάζει) ἀπὸ τῆ μήκους, ἢ πρέπον ἥρωσιν· ἢ οὐκ ἂν πω Ομήρῳ Ιλιάδα πρεπόντως τις γράψειεν τοῖς Αρχιλόχῳ βραχέσιν· οἷς, Αχνυμένῳ σκυτάλη· ἢ, Τίς σὰς ἔβριψε φρένας· σοὶ τοῖς Ανακρέοντος τοῖς, Φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ· μεδύοντος γὰρ ὁ ῥυθμὸς ἀτεχνῶς γέροντος, ὑ μαχυμένῳ ἔοικε.

ς'.

Μακρῆ μὲν δὴ κῶλα χαίρειν γένοιτο ἂν πολλὰ τοιαῦτα, γένοιτο δ' αὖ πάλιν ἢ βραχέος· οἷς, ἢ τοι μικρόν τι ἡμῖν λεγόντων, ὡς ὁ Ξενοφῶν φησιν· ὅτι ἀφίκοντο οἱ Ελλῆνες ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν· Οὗτος δὲ λῶν, μέγας μὲν ἦν, καλὸς δέ. τῇ γὰρ συμμετρότητι ἢ ἀποχρώσῃ τοῦ ῥυθμοῦ, συμφανὴς καὶ ἡ συμμετρότης τοῦ ποταμοῦ καὶ ἡ χάρις. εἰ δὲ ὕπως ὑπερεκτείναις αὐτὸ, εἶπεν, Οὗτος ἦ μεγάθει μὲν λῶν ἐλαττόνων τῶν πολλῶν, κάλλει ἢ ὑπερβάλλοι πάντας, τῷ θρέψαντι ἀπεπύχανεν ἄν, ἢ ἐγίγνετο ὁ λεγόμενος ψυχρός. ἀλλὰ δεῖ ψυχρότητος μὲν ἧττον ἐρεῖν.

Z.

Τῶν δὲ μικρῶν κώλων καὶ δεινότητι χρῆσίς ἐστι δηνότερον γὰρ ὃν ὀλίγῳ πολὺ ἐμφανέστερον ἢ σφοδρότερον· οἷς ἢ οἱ Λάκωνες βραχυλόγοι ἀπὸ δηνότητος· ἢ ὃ μὲν ὑπαίσαν σώτειραν καὶ βραχύ, ἢ παῖς δεσπότης δῆλον μηνούλλας. ὃ δὲ ἱκετεύω μακρὸν, καὶ ὃ ὀδύρεσθαι. αἱ λιταὶ, καθ' Ομηρον, ἢ χωλαὶ δὲ ῥυσαὶ ἀπὸ βραδυτῆτος, τουτέστιν ἀπὸ μακρηγορίας· ἢ οἱ γέροντες μακρηγόροι οἷοί τ' ἀδύνασθαι.

Γερά-

metrum heroumque nominatur à magnitudine, & conveniens est Heroibus : & nullo modo aliquis Homeri Iliadem, ita ut deceret, scriberet Archilochi brevibus ; ceu, Ἀχνυμένη σκυτάλη, &, Τὶς σὰς παρέκυρε φρένας· neque illis Anacreontis, Φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ· temulenti enim numerus profecto senis, non pugnantis Herois.

VI.

Longi quidem jam membri tempus existeret aliquando propter hæc; existeret etiam contra aliquando brevis : ceu, sive rem aliquam parvam exponentibus nobis, ut Xenophon inquit, quod venerunt Græci ad Teleboam fluvium : Οὗτος δὲ ἦν μὲν μικρὸς οὔ, καλὸς δέ· una enim cum parvitate, & concisione numeri, apparuit parvitas fluvii & venustas. Si autem sic, supra modum extenso illo, dixisset, Hic autem magnitudine quidem erat minor multis, pulchritudine autem superabat omnes, eo quod decet excidisset : & extitisset, quæ vocatur nota frigida. Sed de frigore postea disseremus.

VII.

Parvorum autem membrorum & in gravi nota usus est : gravius enim est quod in pauco multum intus apparet & vehementius : unde & Lacones sunt breviloquentes, gravitate ipsos impellente ; & imperare concisum, & breve : & omnis dominus servo unius syllabæ. Supplicare autem longum, & deplorare. Preces, docente hoc Homero, & claudæ & rugosæ sunt ob tarditatem, hoc est ob longitudinem sermonis ; & senes longi in oratione propter imbecillitatem.

Exem-

VIII.

Exemplum autem brevis compositionis illud, Lacedæmonii Philippo. Διονύσιος ὁ Κορίνθῳ. Multo enim gravius apparet esse dictum sic breviter, quam si, ipso longe producto, dixissent, Quod Dionysius quondam magnus tyrannus existens, quemadmodum tu, tamen nunc privatus habitat Corinthi. Neque enim amplius, multis verbis expositum, increpationi simile extitisset, sed narrationi, & potius alicui qui doceret, non qui perterrefaceret; adeo extensa dissolvitur orationis iracundia. Quemadmodum beluæ cum se contorserint, pugnant: hujuscemodi quædam est orationis conversio, quæ in gyrum torta sit ob gravitatem.

IX.

Hujuscemodi autem brevitas in compositione incisum nominatur. Definiunt autem ipsum sic; incisum est, quod membro minus est, ceu quod antea dictum est: Διονύσιος ὁ Κορίνθῳ, & illud Γνῶθι σαυτόν, & Ἔπου θεῷ, quæ sapientum dicta sunt. Est enim hujuscemodi vocibus accommodata brevitas, & sententiis etiam: & sapientius in pauco loco multam sententiam collectam esse; quemadmodum in seminibus arborum totarum vis: si autem extenderet aliquis in multis, docendi ratio, & orandi fieret pro sententia.

X.

Cum vero membra, & incisa hujuscemodi composita fuerint inter se, constant periodi appellatæ. Est enim periodus coagmentatio ex membris vel in-

Η.

Παρέδειγμα δὲ βραχυλογίας συνθέσεως, τὸ, Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ. Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ πολὺ γὰρ δεινότερον φαίνεται ῥηθὲν οὕτω βραχέως, ἢ εἰ παρ' αὐτὸ μακροῖς ἐκτείναντες, εἶπεν, ὅτι ὁ Διονύσιος τοτὲ μὲν ἀγαθὸς ὢν τύραννος, ὥσπερ σὺ, ὑμεῖς νῦν ἰδιῶται ὄντες, οἰκεῖ Κόρινθον. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ διὰ πολλῶν ῥηθὲν ἐσπλήξει ἔοικε, ἀλλὰ διηγήματι, καὶ μᾶλλόν τινι διδάσκοντι, οὐκ ἀφροβοῦντι· οὕτως ἐκτεινόμενον ἀλύειν τὸν λόγον τὸν ὑμέτερον, καὶ σφοδρόν, ὥσπερ τὰ θηρία συστρέφαντα ἑαυτὰ μάχεται· τοιαύτη τις ἂν εἴη συστροφὴ καὶ λόγου, καθάπερ ἐπανειλημένου φορὰ δεινότητος.

Θ.

Ἡ δὲ τοιαύτη βραχύτης κατὰ τὴν σύνθεσιν, κόμμα ὀνομάζεται· ὁρίζονται δ' αὐτὸ ὧδε· Κόμμα ἐστὶ τὸ κῶλον ἔλαττον οἷον τὸ προειρημένον, τό, τε Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, καὶ τὸ, Γνῶθι σεαυτὸν, καὶ τὸ, Ἐπὶ τὸν Θεὸν, τὸ τῶν σοφῶν. ἔστι γὰρ καὶ ἀποφθεγματικὴ ἡ βραχύτης, καὶ γνωμολογικὴν, καὶ σοφώτερον τὸ ἐν ὀλίγῳ πολλὴν διάνοιαν ὑφηρῆσθαι· καθάπερ ἐν τοῖς σπέρμασι δένδρων ὅλων δυνάμεις. εἰ δὲ ἐκτείνοιτό τις τὴν γνώμην ἐν μακροῖς, διδασκαλία γίνεται τις καὶ ῥητορεία ἀντὶ γνώμης.

Ι.

Τῶν μὲν τοι κώλων καὶ κομμάτων τοιούτων συναπτομένων φορὰς ἀλλήλαις, συνίστανται αἱ περίοδοι ὀνομαζόμεναι· ἔστι γὰρ περίοδος, σύστημα ἐκ κώλων

ἢ χαμμάτων διάκαπος φόρων, πρὸς πλοῦ διάνοιαν πλοῦ κατακαμπύλου ὑπερπαίροντος. Εἶεν, Μιλήσιοι μὲν ἕνεκα τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει παλινδρομεῖν νόμον, ἵστω γὰρ τοῦτο ἕνεκα τοῦ πυθοῦ ἕνεκα τοῦ Καλχείου, ὡμολόγηται τοῦτο, οἷς ἂν οἶδε τε εἶναι, σωφρόσι. αὕτη γὰρ ἡ περίοδος ὀκτὼ μηνῶν οὖσα, κατέπλου τὰ πολλὰ καὶ ἀνεμφανῆ ἔχει καὶ ἀπόπλους.

IA.

Ἀριστοτέλης δὲ ὀρίζεται πλοῦν εἶναι περίοδον ὕπνου. Περίοδος δέ ἐστι λέξις ἀρχὴν ἔχουσα καὶ τελευτήν, μάλα καλοῦ καὶ πρεπόντως ὁρισάμενος· δύσις γὰρ ὁ πλοῦς περίοδον λέγων, ἐμφαίνει ὅτι ἀρκτέα πάλιν, καὶ ἀποτελοῦσα πλοῦς, καὶ ἐπάγεται εἴς τι πλοῦς· ὥσπερ αἱ δρομεῖς ἀφεθέντες· καὶ γὰρ ἐκείνων συμφαίνει τῇ ἀρχῇ τοῦ δρόμου τὸ τέλος. ἔνθεν καὶ περίοδος ἀνομάσθη, ἀπὸ καμπτηρίου ζώης ἀδύτου πάσης κυκλοειδοῦς καὶ περιοδευόμενης. κωλύει γάρ, φησὶν ὁ περίοδος ἔχει, πλοῦ ποιὰ συμβαίνει. εἰ γὰρ λυθείη ἀπὸ τοῦ περιοδευόμενον καὶ μετασωτηρίου, τὸ μὲν πρόσθεν κωλύει τὸ αὐτό, περίοδος δὲ οὐκ ἔσται οὐδὲ πλοῦ περιοδευόμενος τε τοῦ Δημοσθένους περίοδον ἀναγράψας εἴποι ὧδέ πως, Σωτηρὸς τύπος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φίλος γάρ μοι ὅδε ὁ τύπος Καλχείου, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῦτο ἡ πόλις, ἢ συμπεπλεγμένα ἀγκυῶν ὄντων· οὐ γὰρ ἔτι ὑδαμοῦ ἡ περίοδος ὀρθοῦται.

IB.

Γένεσις δ' αὐτῆς ἥδε. ἡ ἐμβολὴ ἡ μὲν ἀνεμάζει κατεστραμμένη· οἷον ἡ κατὰ περίοδος ἔχουσα, ὡς ἡ τοῦ Ἰσοκράτειον ἀπὸ Γοργίου, καὶ Ἀλκιδάμαντος.

inciſis volubilibus ad ſententiam quæ ſubeſt adæquata: ceu, Μάλιστα μὲν ἄτοπον τῷ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει πολεμεῖν ἢ ῥᾴδιον, εἶτα καὶ τῷ παρὰ τὴν εἰρήνην τῷ Χαβρίᾳ, ὦ μαλόγνωθι τύπτει, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, σωτηρίαν. Hæc enim periodus ex tribus membris exiſtens, flexionem quandam & converſionem habet in fine.

XI.

Ariſtoteles autem definit periodum ſic; Periodus eſt dictio principium habens & finem; qui valde pulchre & decenter ipſam definiit: illico enim qui periodum dicit, patefacit quod alicunde inceptum eſt & definere facit, & fertur ad aliquem finem; quemadmodum curſores cum miſſi fuerint: etenim unà cum illorum initio curſus apparet & finis. Hinc & periodus appellata eſt, ſimilis viſa viis rotundis & quæ ambitum conficiant. Ad ſummam enim nihil aliud periodus eſt, præter quàm qualis compoſitio. Si igitur ſolvatur ipſius quod circumſcriptum eſt, & aliter componatur, res quidem manebunt eædem, periodus autem non erit; ceu ſi prædicta aliquis Demoſthenis periodo everſa ſic aliquo modo dicat, σωτηρίαν τύπτει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φίλος γάρ μοί ἐστιν ὁ υἱὸς Χαβρίου, πολὺ δὲ μᾶλλον τύπτει ἡ πόλις, ἢ σωτηρίαν με δίκαιόν ἐστιν· non enim amplius periodus ulla in parte viſitur.

XII.

Generatio autem ipſius hæc. Locutionis hæc quidem nominatur tortuoſa, ceu quæ periodis conſtat; quemadmodum eſt illa Iſocratis ſcriptorum, & Gorgiæ, & Alcidamantis; totæ nam-

que periodis continentibus conflatæ sunt, non minus atque Homeri poesis hexametris: hæc vero divisa locutio vocatur, quæ in membra soluta est, non valde inter se apta, ut Hecatæi, & plurima Herodoti, & demum prisca omnis. Exemplum ipsius, Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθέεται τὰ δὲ γράφω, ὡς μοι ἀληθέα δοκέει εἶναι· οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι πολλοί τε καὶ γελοῖοι, ὡς ἐμοὶ φαίνονται, εἰσὶν· tanquam enim coacervata membra illa videntur, ac temere conjecta, & non habentia communem junctura, neque mutuam fulturam, neque sibi opem ullam ferentia, quæ omnia sunt in periodis.

XIII.

Similia igitur sunt periodorum membra lapidibus fulcientibus rotunda tecta & illa continentibus: membra vero locutionis dissolutæ, jactis propè solùm lapidibus, & non constructis.

XIV.

Unde & edolatum habet quiddam superior locutio, & leve; quemadmodum & vetera simulachra, quorum ars videbatur contractio, & tenuitas: eorum vero qui secuti sunt locutio Phidiæ operibus jam similis est, habens quiddam & amplum & exquisitum simul.

XV.

Probo enim ego neque periodis his totam orationem connectere, ut est Gorgiæ oratio; neque dissolutam esse totam, ut sunt priscæ; verum mixtam esse potius ex ambobus: sic enim & arte fabricata oratio erit, & simplex simul, & ex utri sque jucunda, & neque valde vulgaris, neque valde

μαντ@. ὅλαι γὰρ διὰ περιόδων εἰσὶ συνεχῶν, ὑδὲν τ ἔλαττον, ἢ ὡς ἡ Ὁμήρου ποίησις δι' ἑξαμέτρων· ἡ δὲ τις διῤῥημένη ἁρμονία καλεῖ), ἢ εἰς κῶλα λελυμένη, ἢ μέλα ἀλλήλοις συμπεπλεγμένα· ὡς ἡ Ἑκαταίου, καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Ἡροδότου, καὶ ὅλως ἡ ἀρχαία πᾶσα. παράδειγμα αὐτῆς, Ἑκαταίου@. Μιλήσιος@. ὧδε μυθεῖται· τὰ δὲ γεγράφω ὡς μοι ἀληθέα δοκέει εἶναι· οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι πολλοί τε καὶ γελοῖοι, ὡς ἐμοὶ φαίνονται, εἰσίν. ὥσπερ γὰρ σεσωρευμένοις ἐπ' ἀλλήλοις τὰ κῶλα ἔοικε καὶ ἐμπεπλεγμένοις, καὶ οὐκ ἔχουσι συνδέσιν, οὐδ' ἀντέρεισιν, οὐδὲ βοηθοῦντα ἀλλήλοις, ὥσπερ ὁ τῆς περιόδου.

ΙΓ.

Ἔοικε γοῦν τὸ μὲν περιοδικὰ κῶλα τοῖς λίθοις τοῖς ἀντηρεδῶσιν τὰς περιφερεῖς ἔχας καὶ συνέχουσιν· τὸ δὲ τῆς διαλελυμένης ἁρμονίας, διεῤῥιμμένοις πλείον λίθοις μόνον, καὶ οὐ συγκεκμένοις.

ΙΔ.

Διὸ καὶ περιεξεσμένον ἔχει τι ἡ ἁρμονία καὶ πρὶν καὶ ἐξαλές· ὥσπερ καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα, ὧν τέχνη ἐδόκει ἡ συχνὴ καὶ ἰσχνότης. ἡ δὲ περὶ μετὰ ταῦτα ἁρμονία τοῖς Φειδίου ἔργοις ἤδη ἔοικεν, ἰσχνά τι καὶ μεγαλεῖον καὶ ἀκριβὲς ἅμα.

ΙΕ.

Δοκιμάζω γὸ δὴ ἔγωγε μήτε περιόδοις ὅλον τὸν λόγον συνείρεσθαι, ὡς ὁ Γοργίου· μήτε διαλελύσθαι ὅλον, ὡς τὰ ἀρχαῖα· ἀλλὰ μεμίχθαι μᾶλλον δὲ ἀμφοτέρων. οὕτω γὸ καὶ ἐκκατάσκευον@. ἔστι, καὶ ἁπλῆς ἅμα, καὶ ἐξ ἀμφοῖν ἡδύς· καὶ ὅτι μέλα ἰδιωτικὰ, ὅτε

ὕπο μάλα σοφιστικόν. ἢ τὰ παρὰ τοκεῦσι φιλόδωρα λεγόντων· ὑπὸ δὲ τῶ κεφαλαίω ῥᾴδιον ὑφεῖναι, ὡς δεῖ μὴ οἰνωμένων· οὔτε ἀκούοντες ταυτὸν ἅμα τὸ ἀπίγραπτον· τοτὲ δὲ καὶ διαφωνοῦσι τῷ τέλει μὴ φιλόδωρον φαινόμενοι καὶ φιλαναλώτους.

Ις.

Τῶν δὲ περιόδων αἱ μακρότεραι μέχρι ὀκτὼ δυοῖν κώλοιν συνίστανται· αἱ μέσιαι δὲ ἑξ τετταράκοντα. τὸ δ' ὑπὲρ τοσαῦτα, οὐκέτ' ἂν ἔντὸς εἴη περιοδικῆς συμμετρίας.

IZ.

Γίνον) δέ καὶ τρίκωλοί τινες· καὶ μονόκωλοι, ἃς καλοῦσιν ἁπλᾶς περιόδους· ὅταν γὰρ τὸ κῶλον μήκός τε ἔχῃ καὶ καμπὴν κατὰ τὸ τέλος, τότε μονόκωλος περίοδος γίνε). καθάπερ ἡ τοιαύτη, Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε· καὶ πάλιν, Ἡ γὰρ σαφὴς φράσις πολὺ φῶς παρέχε) τοῖς μὴ ἀκουόντων διανοίαις. ὑπ' ἀμφοῖν μέντοι συνίσα) ἡ ἁπλῆ περίοδος, καὶ ὑπὸ τὸ μῆκος, καὶ ὑπὸ τῆς καμπῆς, τῆς περὶ τὸ τέλος· ὑπὸ δὲ θατέρου ὑδέποτε.

IH.

Ἐν δὲ ταῖς συνθέτοις περιόδοις, τὸ τελευταῖον κῶλον μακρότερον χρὴ εἶ), καὶ ὥσπερ περίχορ καὶ περιειληφὸς τἄλλα· οὕτω γὰρ μεγαλοπρεπὴς ἔσαι καὶ σεμνὴ περίοδος, εἰς σεμνὸν δὲ μακρὸν λήγουσα κῶλον· εἰ δὲ μή, ἀποκεκομμένη καὶ χωλὴ ὁμοία. παράδειγμα δ' αὐτῆς τὸ πιῶνον, Οὐ γὰρ τὸ, εἰπεῖν καλῶς, καλέν· ἀλλὰ τὸ, εἰκότα, θρᾶσαι τὰ εἰρημένα.

Τρία

valde exquisita. Eorum qui crebas periodos dicunt, neque etiam capita facile stant, ut in vinolentis; & qui audiunt nauseant, quia alienum id est à persuadendo: quandoque etiam edunt fines periodorum, cum provideant illos, & prius clamitant.

XVI.

Periodorum autem minores quidem ex duobus membris constant: maxime autem ex quatuor. Quod super quatuor est, non amplius intra justam mensuram periodi manet.

XVII.

Fiunt autem & trimembres quædam; & unius membri, quas vocant simplices periodos. Quando enim membrum longitudinem habuerit & flexionem in extremo, tunc unius membri periodus fit. Quemadmodum hæc, Ἡ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρου ἐπορία ἀνάθεσις ἦν· & iterum, Ἡ δὲ Ξέρξου φύσις πολὺ μὲν ἀπέχουσα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διανοίαις. Ex ambobus sane constat simplex periodus, & ex longitudine, & ex flexione prope finem; ab altero autem nunquam.

XVIII.

In compositis autem periodis, ultimum membrum longius oportet esse, & tanquam continens & amplectens alia: sic enim magnifica erit & honesta periodus, in honestum & longum desinens membrum: sin, incisæ & claudæ similis. Exemplum autem ipsius est tale: Οὐ γὰρ τὸ, εἰπεῖν καλῶς, καλόν· ἀλλὰ δὴ, εἰπόντα, δρᾶσαι τὰ εἰρημένα.

XIX

XIX.

Tria autem genera periodorum sunt, historica, dialogica, oratoria. Historica quidem, quæ neque circumacta, neque remissa vehementer, sed in medio ambarum: ut neque oratoria videri possit, & aliena à persuadendo propter circumactionem; honestatemque habens & historicum ex simplicitate: ceu hæc ipsa, Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος ἐβασίλευσε, usque ad Νεώτερος δὲ Κῦρος. Solidæ enim cuidam & firmæ terminationi videtur similis ipsius clausula.

XX.

Oratoriæ autem periodi contorta forma & circularis, & quæ egeat rotundo ore, & manu, quæ una cum numero circumagatur: ceu hujus, Μάλιστα μὲν εἵνεκα τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ διὰ τὸ παιδὸς εἵνεκα τοῦ Καλλίου, ὁμολογοῦντος τοῦτο, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, σωθῆναι. Ferme enim illico à principio periodus hujusmodi contortum quiddam habet, & quod ostendit, quod nullo modo desineret in simplicem finem.

XXI.

Dialogica autem periodus est, quæ adhuc remissa, & simplicior historica, & vix ostendens quod periodus est: quemadmodum talis, Κατέβαν χθὲς εἰς τὸν Πειραιᾶ· usque ad, Ἃ τε νῦν πρῶτον ἄρχονται. Jacta enim sunt invicem aliud super aliud membra; quemadmodum in dissoluta oratione; & cum desierimus, vix intelligemus in fine, quod id quod dicitur periodus est: oportet enim in medio distinctæ & contortæ locutionis, dialogi-

cam

Ιθ.

Τρία δὲ ἡμῖν περίοδοι εἶσιν, ἱστορική, διαλογική, ῥητορική· ἱστορικὴ μὲν ἡ μήτε πεπυγμένη, μήτ' ἀναμένη σφόδρα, ἀλλὰ μεταξὺ ἀμφοῖν· ὡς μήτε ῥητορικὴ δόξειεν εἶναι ἢ ἀπίθανος. διὰ τὰ προειρημένα, ἔχουσα τε ἀναγκαίαν, καὶ σεμνόν τι ἔχουσα καὶ ἱστορικὸν ὂν τὸ ἁπλοῦν τε· οἵα ἡ τοιάδε, Δαρεῖος καὶ Παρυσάτις ἐγένοντο, μέχρι τοῦ, Νεώτερος δὲ Κῦρος· ἑδραίαν γάρ πως καὶ ἀσφαλῆ καταλήξει ἔοικεν αὐτῆς ἡ ἀπόδοσις.

Κ.

Τῆς δὲ ῥητορικῆς περιόδου συνεστραμμένον τὸ εἶδος, καὶ κυκλικὸν, καὶ δεόμενον στρογγύλου στόματος, καὶ χαιρούσης συμπεριαγομένης τῷ ῥυθμῷ· οἷον τό, Μάλιστα μὲν οὖν ἕνεκα τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παιδὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου, ὡμολόγησα τούτοις, οἷς ἂν οἷός τε ὦ, συνερεῖν. χαλεπὸν γὰρ δίθυρα ὄντα τὰ ἀρχῆς ἡ περίοδος· ἡ τοιάδε συνεστραμμένον τι ἔχει, καὶ ἐμφαῖνον ὅτι οὐκ ἂν ἀπολήξειεν εἰς ἁπλοῦν τέλος.

ΚΑ.

Διαλογικὴ δέ ἐστιν ἡ περίοδος, ἡ ἔτι ἀναμένη καὶ ἀπλουστέρα τῆς ἱστορικῆς, καὶ μόλις ἐμφαίνουσα ὅπου περίοδός ἐστιν· ὥσπερ ἡ παιάδε, Καπύλου χθὲς εἰς τὴν Παραιβᾶ, μέχρι τοῦ, Ἀπὸ νεῶν πρῶτον ἄγοντες. ἐπέρρηξαι γὰρ ἀλλήλοις τὸ κῶλον ἑκατέρωθεν, ὥσπερ ἐν τοῖς διαλελυμένοις λόγοις· καὶ ἀπολήξαντες, μόλις ἂν ἐννοηθεῖμεν κατὰ τὸ τέλος ὅτι τὸ λεγόμενον περίοδός ἐστιν. δεῖ γὰρ μεταξὺ διηρημένης τε καὶ καμπτομένης λέξεως, τοῦ διαλογι-

γκλὼ περίοδον χαίρειδαι, ἢ μεμιγμένῳ ὁμοίως ἀμφοτέροις· περίοδον μὲν οὖν τοιάδε.

ΚΒ.

Γίνονται ἢ αἱ ἐξ ἀντικειμένων κώλων περίοδοι ἀντικειμένων ἢ ὅτι τοῖς σχήμασιν, οἷον, Πλέων μὲν ἔχει τὸ ἐπαίρειν, πλοίων ἢ ἔχει τὸ θαλάττης· ἡ ἀμφοτέροις, τῇ τε λέξει ἢ τοῖς σχήμασιν, ὥστε καὶ ἡ αὐτὴ περίοδος οὐδὲ ἴσχει.

ΚΓ.

Κατὰ ἢ τὰ ὀνόματα μόνον ἀντικείμενα κῶλα τοιάδε ἔστι, οἷον ὡς ὁ τὴν Ελένην περιβαλὼν τῷ Ἡρακλεῖ, φησὶν, ὅτι Τῷ μὲν ἐπίπονον καὶ πολυκίνδυνον τὸν βίον ἐποίησεν· τὸ ἢ ἀβέβλεπτον καὶ ἀδέμικτον τὴν φύσιν κατέφησεν. ἀντίκεινται γὰρ καὶ ἄρδην ἄρδην, καὶ συνθέσει συνθέσει, ὅμοια ὁμοίοις· καὶ πάλιν ἢ καλῶ τὸν αὐτὸν τρόπον· τῷ μὲν ἐποίησεν, ὃ κατέφησεν· τῷ δ' ἐπίπονον, ὃ ἀβέβλεπτον· τῷ ἢ πολυκίνδυνον, τὸ ἀδέμικτον· καὶ ὅλως, ἐν τρόπῳ ἓν, ὅμοιον παρ' ὅμοιον, ἡ ἀνταπόδοσις.

ΚΔ

Ἔστι ἢ κῶλα, ἃ μὲν ἀντικείμενα ἐμφαίνει τινὰ ἀντίθεσιν, ἃ δὲ τῷ σχήματι ἀντίθεσιν ἐγγράφει· καθάπερ ὁ παρ' Ἐπιχάρμῳ τῷ ποιητῇ τετυγμένον· ὅτι Τόκα μὲν ὄν πίθοις ἐγὼν ἦν, τόκα ἢ πιτὲ πίθοις ἐγών· ὃ αὐτὸ μὲν ἐρεῖται, καὶ οὐδὲν ἀνάρμοστον. ὁ ἢ τρόπος τῆς ἐμφάσεως μεμιγμένος, ἀντίθεσίν τινα πλανῶντι ἔοικεν. ἀλλ' ὅτῳ μὲν ἔστω γίλωτα ποιῶν ὕπνου ἀντίθεσιν, καὶ ἅμα σκώπτων τὸν ῥήτορα.

ΚΕ

cam periodum ſcribi, & mixtam eſſe ſimiliter ambabus. Periodorum quidem ſpecies tot.

XXII.

Fiunt autem & ex oppoſitis membris periodi: oppoſitis autem ſive rebus, ut, πλέων μὲν ἀφ' ἧς ἤπειρν, πλέων δὲ ἀφ' ἧς Δικλέους· vel ambobus, locutioneque & rebus, quemadmodum eadem periodus ſe ſic habet. *

XXIII.

In nominibus autem tantum oppoſita membra hujuſcemodi ſunt: ut qui Helenam Herculi contulit, inquit, quod ἡ μὲν ἐπόησον καὶ πολυκίνδυνον ἔν βίον ἐποίησεν· ἡ δὲ φιλέπτην καὶ ἀμάχητον τὸν φύσιν κατέςησεν. Opponitur enim & articulus articulo, & copula copulæ, ſimilia ſimilibus: & alia utique eodem modo; illi quidem ἐπόησεν illud κατέςησεν· illi autem ἐποίησεν, illud φιλέπτην· illi autem πολυκίνδυνον, illud ἀμάχητον· & demum, unum ad unum, ſimile ad ſimile, redditio.

XXIV.

Sunt autem membra, quæ, cum oppoſita non ſint, oſtendunt quandam oppoſitionem, quia figurâ oppoſite ſcripta ſunt: veluti illud apud Epicharmum poetam ludentem editum, quod, τόκα μὲν ἐν τύοις ἐγὼν λῶ, τόκα δ' παρὰ τύοις ἐγών· idem enim dictum eſt, & nihil contrarium. Modus autem locutionis mixtus oppoſitionem quandam erranti præ ſe fert. Verum hic fortaſſe riſum movens ſic oppoſuit, & ſimul irridens oratores.

XXV.

Sunt autem & assimilia membra, quæ quidem assimilia sunt iis quæ in principio; ut Ὡρηται πλάνδε, παρρηται ἐπίσειον. vel ut in fine, ut Panegyrici principium, Πολλάκις ἐθαύμασα τοὺς τὰ πανηγύρεις συναγαγόντας, καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας καταστήσαντας. Species autem assimilis est isocolum, cum pares habuerint membra syllabas; ut apud Thucydidem, Οἱ ὔτε ὧν πυνθάνονται ἀποξιοῦντες ὃν ἔργον· οὔτε τὴν ἐπιμέλειαν ἂν αἰδέναι, ὑπ' ὀκνηδιζόντων. Isocolum enim jam hoc.

XXVI.

Similiter autem desinentia sunt, quæ in similia desinunt, sive in nomina eadem, ut se habent in illo, Σύδ' ἀνδρ' ἐν ζῶντα ἔλεγεν κακῶς, καὶ νῦν θανόντα γράφει κακῶς. Sive quando in syllabam desierint eandem: ut illa sunt, quæ è panegyrico ante dicta sunt.

XXVII.

Usus autem talium membrorum lubricus: neque enim acriter dicenti accommodata sunt: dissolvit enim vim illam, quod ponitur in ipsis nimium studium & cura. Planum autem nobis hoc facit Theopompus: accusans enim Philippi amicos, inquit, Ἀνδροφόνοι μὲν τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρεπόρνοι δὲ τὸν τρόπον ἦσαν. Et, Ἐκαλοῦντο μὲν ἑταῖροι, ἦσαν δὲ ἑταῖρα. Similitudo enim quæ est in membris & oppositio, dissolvit formam eam acrem, propter male positam operam in illis. Excandescentia enim arte non eget: verum oportet aliquo modo, naturalia esse in hujusce modi accusationibus, & simplicia ea quæ dicuntur.

XXVIII

ΚΕ.

Ἔτι δὲ καὶ παρόμοια κῶλα, ἄτινα παρόμοια δὴ τοῖς ἐπ' ἀρχῆς· οἷον, Δωρητοῖτο πέλοντο, παρρήτοι τ' ἔπεσσιν. ἢ ὡς δεῖ τέλος, ὡς ἡ τῆς παιγνιικῆς ἀρχή, Πολλάκις ἐθαύμασα τοὺς παιγνίους σιωπαγελόντων, καὶ τὰς γυμνικὰς ἀγῶνας καταπαύντων. εἶδος δὲ τῆς παρομοίου ὃ ἰσόκωλον, ἐπ' ἂν ἴσας ἔχῃ καὶ κῶλα τὰς συλλαβάς· ὡς παρὰ Θουκυδίδῃ, Ὡς ἔστε ὧν πιθανὸν ἀπαξιούτων ἔργον· εἰς τὶ ἐπιμελὲς ἂν ἀδύνατ, ὐκ ἐνδιζόντων. ἰσόκωλον μὲν δὴ τοῦτο.

ΚϚ.

Ὁμοιοπτώτα δέ ἐστι, τὰ εἰς ὅμοια καταλήγοντα, ἢ τὰ εἰς ὀνόματα ταυτά· ὥσαφ ἔχει δεῖ τῷ, Σὺ δ' ἀνδρ καὶ ζῶντα ἔλεγες κακῶς, καὶ νῦν θανόντα χρᾶφας κακῶι. ἢ ὅταν εἰς συλλαβὴν καταλήγῃ τὴν ἀυτήν· ὥσαφ καὶ ὁ παιγνιικῆς προοιμίνα.

ΚΖ.

Χρῆσις δὲ περὶ τούτων κώλων ἐπισφαλής· ἔστε γὰρ δεινῶς λέγοντι ἐπιπίδεια· ὀκλύει γὰρ τὴν δεινότητα ἡ περὶ αὐτὰ τερπρεία καὶ φροντίς. δῆλον δ' ἡμῖν τοῦτο ποιεῖ Θεόπομπος· κατηγορῶν γὰρ περὶ τῆς Φιλίππου φίλων, φησὶν, Ἀνδροφόνοι δὲ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδροπόρνοι δ' ἐτόλμων εἶναι. ἢ γὰρ ὁμοιότης ἡ περὶ τὰ κῶλα καὶ ἀντίθεσις, ὀκλύει τὴν δεινότητα διὰ κακοτεχνίαν. δυμὶς γὰρ τέχνης ἡ δεῖται· ἀλλὰ δεῖ πρόπω τινὰ, ἀυτοφυᾶ δέ) δεῖ περὶ τούτων κατηγορεῖν, καὶ ἁπλᾶ τὰ λεγόμενα.

ΚΗ.

ΚΗ.

Οὔτε δῆτα ὃν δυνότητι χρήσιμα τὰ τοιαῦτα, οἷς ἔδοξε, οὔτε ὃν παίδεσι καὶ ἤθεσιν· ἀπλοῦν γὰρ καὶ βούλεται καὶ ἀποίητον ὃ παίδος· ὁμοίως δὲ καὶ ὃ ἦθος. ὃν γοῦν τοῖς Ἀριστοτέλους περὶ δικαιοσύνης, ὃ τὸν Ἀθηναίων πόλιν ὠδυρόμενος, εἰ μὴ ὕπνος ἔποιε, ὅτι Ποίαν τοιαύτην πόλιν ἄλλον ἐχθρὸν ἐχθρῶν, οἵαν τὴν ἰδίαν πόλιν ἀπώλεσεν, ἐμπαθῶς ἂν εἰρηκὼς εἴη καὶ ὠδυρτικῶς· εἰ δὲ παρόμοιον αὐτὸ ποιήσει, Ποίαν γὰρ πόλιν τῶν ἐχθρῶν τοιαύτην ἔλαβον, ὁποίαν τὴν ἰδίαν ἀπέβαλον, ὑμᾶς μὰ τὸν Δία παθεῖν οὐκ ἂν ἔφη, οὐδὲ ἔλεον, ἀλλὰ καὶ καλέσθαι κλαυσιγέλωτα· ὃ γὰρ ὂν πένθεσι παίζειν καὶ τὴν παρομοίαν, τὸ τὰ τοιαῦτα ὂν τοῖς παίδεσι κακοτεχνεῖν ἔοικεν.

ΚΘ.

Γίνεται μέν τοι καὶ χρήσιμά ποτε, ὡς Ἀριστοτέλης φησίν· Ἐγὼ δὲ ἐκ μὲν Ἀθηνῶν εἰς Σταγείραν ἦλθον ἀφ' ἑβδομήκοντα· ἐκ δὲ Σταγείρων εἰς Ἀθήνας ἀφ' ἑξήκοντα· καὶ χειμῶνα καὶ μέγαν. εἰ γοῦν ἀφέλοις τὸ ἔτος μέγαν, σωσαφαιρήσεις καὶ τὴν χώραν· τῇ γὰρ μεγαληγορίᾳ σωεργοῦσιν τὰ τοιαῦτα κῶλα· ὁποῖα τοῖς Γοργίου τὰ πολλὰ ἀντίθετα καὶ τοῖς Ἰσοκράτους. περὶ μὲν δὴ τῆς παρομοίου, ταῦτα.

Λ.

Διαφέρει δὲ ἐνθύμημα περιόδου τῷδε· ὅτι ἡ μὲν περίοδος, συνθέσις τίς ἐστι περιειλημένη, ἀφ' ἧς καὶ ὠνόμασται· τὸ δὲ ἐνθύμημα ὂν τῷ λόγῳ ἔοικε τῷ δυάδι καὶ σύστασιν. καὶ ἔστιν ἡ μὲν περίοδος κύκλῳ

XXVIII.

Neque igitur cum acres esse volumus utilia sunt hujuscemodi, ut demonstravi, neque in affectibus & moribus: simplex enim esse vult & sine qualitate ulla affectus: eodem autem pacto & mos. In illis igitur Aristotelis de justitia, qui civitatem Athenienſium deplorat, si sic dixisset, Ποῖόν τιν' αὐτῶν πόλιν ἄλλον ἢ τὴν ἐχθρῶν, οἵαν τιν' ἰδίαν πόλιν ἀπώλεσαν, cum affectu utique dixisset & lugubriter: si autem παρέμιξεν ipsum fecerit, ποίαν δὲ πόλιν ἢ τὴν ἐχθρῶν τιναύτην ἔλαβον, ὁποίαν τιν' ἰδίαν ἀπέβαλον, non per Jovem affectum movebit, neque misericordiam, verum appellatum καλαυροπήλωτα: etenim in lugentibus ludere, ut proverbio fertur, hujuscemodi in affectibus prave moliri est.

XXIX.

Sunt tamen utilia quandoque, ut Aristoteles inquit, ἐγὼ ὃν μὲν Ἀθηνῶν οἶς Στάγειρα ἔλαττον ἢ βασιλέα μέγαν· ὃν δὲ Σταγείρων οἶς Ἀθῆναι ἧττον καὶ χαμῶνα μέγαν. Si igitur absstuleris alterum μέγαν, una auferes & venustatem: amplæ enim dictioni prodesse possunt hujuscemodi membra; qualia sunt Gorgiæ multa, in quibus contraria contrariis opponuntur, & Isocratis. De similibus igitur membris, hæc.

XXX.

Distat autem enthymema à periodo hoc pacto; quod periodus quidem, est compositio quædam circumducta, à quâ & nominata est: enthymema autem in sententia vim suam & constitutionem

onem habet. Et eſt periodus quidem orbis enthymematis, quemadmodum & aliarum rerum: enthymema autem ſententia quædam, quæ ſcilicet ex pugna dicitur in conſecutionis figura.

XXXI.

Signum autem hujus rei: ſi namque diſſolveris compoſitionem enthymematis, periodum quidem deleveris, enthymema autem idem manet: ceu ſiquis hoc, quod apud Demoſthenem eſt, enthymema diſſolverit, Ωσαὐτως γὰρ εἴπε ἐκείνων ἀλλων, οὐ ζῶ δ' ὑκ ἂν ἔγραψαι· ὕτως δὴ οὐ νῦν ἀλλῶς, ἄλλως ὑ γράψει. diſſolverit autem hoc pacto, μὴ ὑπομένοντες τῶς τὰ παρόντα γεγραφοτας· εἰ γὰρ ὑκ κωλύοντο, ὑκ ἂν νῦν ὕτως ταῦτα ἐγεγράφειν, ὑδ' ἔτερόν ἐστι γεγραφὸς, τύτῳ νῦν ἀλῶντος. Hic periodi quidem orbis ille diſſolvitur, enthymema autem in eodem loco manet.

XXXII.

Et ad ſummam quidem enthymema, ſyllogiſmus quidam eſt oratorius; periodus autem, ratiocinatur quidem nihil, in compoſitione autem ſolum manet. Et periodos quidem in omni parte orationis ponimus, ceu in principiis ipſarum; enthymemata autem non in omni. Et hoc quidem quaſi poſt aliquid dicitur, enthymema; periodus autem ex ſe dicitur. Et hoc quidem ſyllogiſmus eſt imperfectus; hæc autem neque totum aliquid, neque imperfectum ratiocinatur.

XXXIII.

Accidit quidem igitur enthymemati ut periodus ſit, quia rotunde compoſitum eſt; periodus autem non eſt, quemadmodum alicui, quod ædi-

λου τῦ ἐνθυμήματος, ὥσαρ καὶ τῶν ἄλλων σχημάτων· τὸ δ' ἐνθύμημα ἰδέα τις, ἤτοι ὐκ μέχρι λεγομένη ὂν ἀκολουθίας σχήματι.

ΛΑ.

Σημεῖον δὲ ὅτι καὶ ἀφαιροῦσιν τὴν σύνθεσιν τῦ ἐνθυμήματος, τὴν μὲν περίοδον ἀφαίρεσιν, τὸ δ' ἐνθύμημα παντὸν μένει· οἷον ὅπερ τὸ παρὰ Δημοσθένει ἀφαίρεσιν ἐνθύμημα τὸ τοιῦτον, Ὥσαρ καὶ εἴτις ἐκείνων ἕαλω, σὺ τὰ δ' ὐκ ἂν ἔγραψας· ὕτως ἂν σὺ νῦν ἁλῶς, ἄλλος ὑ γράψῃ· ἀφαίρεσις δὲ ὕτω, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς τὰ παράνομα γράφουσιν· εἰ γὰρ ἐκωλύοντο, ὐκ ἂν νῦν ὕτω ἔγραφεν. ὑδ' ἐπερῶ ἔτι γράψῃ, τύτῳ νῦν ἁλῶντι. ὁνταῦθα μὲν περίοδος ὁ κύκλος ἐκλύεται, τὸ δ' ἐνθύμημα ὂν ταυτῷ μένει.

ΛΒ.

Καὶ καθόλυ καὶ τὸ μὲν ἐνθύμημα, συλλογισμός τις ἔστι ῥητορικός· ἡ περίοδος δὲ, συλλογίζεται μὲν ὑδὲν, σύγκειται δὲ μόνον. καὶ περίοδος μὲν ἐν παντὶ μέρει τῦ λόγου τίθεται, οἷον ἐν τοῖς προοιμίοις ἐνθυμήματα δὲ ὐκ ἐν παντί. καὶ τὸ μὲν ὥσαρ ἁπλέγεται, τὸ ἐνθύμημα· ἡ περίοδος δὲ αὐτόθεν λέγεται· καὶ τὸ μὲν ὅτι συλλογισμός ἔστιν ἁπλῆς· ἡ δὲ ὕτι ὅλον τι, ὕτι ἁπλῆς συλλογίζεται.

ΛΓ.

Συμβέβηκε μὲν ἐν τῷ ἐνθυμήματι καὶ περιόδῳ εἶναι, διότι περιοδικῶς σύγκειται· περίοδος δ' ὐκ ἔστιν· ὥσπερ τῷ οἰκοδομημένῳ συμβέβηκε μὲν

καὶ λάκκῳ δή, ἂν λάκκον ᾖ· τὸ δὲ ἐκχυδμάμμον δ' οὐκ ἔστι λάκκων· περὶ μὲν δὴ ἀμφοτέρων ἀνωμάμων καὶ περιόδου εἴρηται.

ΛΔ.

Τὸ δὲ κῶλον Ἀριστοτέλης φησὶν εἶναι, Κῶλόν ἐστι τὸ ἕτερον μέρος περιόδου· εἶτα ἐπιφέρει, Γίνεται δὲ καὶ ἁπλῆ περίοδος. φησὶν ἐρασμάμμος, τὸ ἕτερον μέρος, δίκαιον ἐβέλετο δεῖν τοῦ περιόδου δηλονότι. ὁ δὲ Ἀρχέδημος συλλαβὼν τὸ ὄργον τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τὸ ἐπιφερόμμον τῷ ὄρῳ, σαφέστερον καὶ πλεώτερον φησὶν ἐρίζατο, Κῶλόν ἐστιν ἔστι ἁπλῆ περίοδος, ἢ συνθέτου περιόδου μέρος.

ΛΕ.

Τί μὲν οὖν ἁπλῆ περίοδος, εἴρηται· συνθέτου δὲ φήσας αὐτὸ περιόδου μέρος, ὑ δυσὶ κώλοις τοῦ περιόδου ὁρίζειν ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ τρισὶ καὶ πλείοσιν· ἡμεῖς δὲ μέχρον μὲν περιόδου ἀκηδάμεθα· τῶν δὲ περὶ τῶν χαρακτήρων ἡ ἑρμηνεία λέγαμμεν.

ΛϚ.

Εἰσὶ δὲ πασαρες οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, ἰσχνὸς, μεγαλοφρεπὴς, γλαφυρὸς, δεινός· καὶ λοιποὶ οἱ ἐκ τούτων μεγνύμμοι. μίγνυται δὲ, ὑ πᾶς πανὶ, ἀλλ' ὁ γλαφυρὸς μὲν, καὶ τῷ ἰσχνῷ καὶ τῷ μεγαλοφρεπεῖ· καὶ δεινὸς δὲ ὁμοίως ἀμφοτέροις· μίγνται δὲ ὁ μεγαλοφρεπὴς τῷ ἰσχνῷ ὑ μίγνυται, ἀλλ' ὥσπερ ἀνθίστατον καὶ ἀντίκειθον ἀναπωπότε δέ. δὶ ὃ καὶ μόνοι δύο χαρακτῆρας πρὸς ἀξιοῦσι δεῖν τούτοις, τοὺς δὲ λοιποὺς δύο μεταξὺ τούτων· ὧν μὲν γλαφυ-

ρὸν

ædificatur accidit ut album ſit, ſi forte album eſt; quod autem ædificatur non eſt album. De diſcrimine quidem enthymematis & periodi dictum eſt.

XXXIV.

Membrum autem Ariſtoteles ſic definit, Membrum eſt altera pars periodi: deinde adjungit, Fit autem & ſimplex periodus. Cum ſic definierit, Altera pars, bimembrem ſcilicet voluit eſſe periodum. Archedemus autem cum collegiſſet definitionem Ariſtotelis, & quod adjungitur definitioni, planius & perfectius ſic definivit, Membrum eſt ſive ſimplex periodus, ſive compoſitæ periodi pars.

XXXV.

Quid igitur ſimplex periodus, dictum eſt. Compoſitæ autem cum dixerit ipſam periodi partem, non duobus membris periodum definire videtur, ſed & tribus & pluribus. Nos autem menſuram quidem periodi expoſuimus: nunc autem de notis locutionis dicamus.

XXXVI.

Sunt autem quatuor ſimplices notæ, tenuis, magnifica, ornata, gravis: & quod reliquum eſt quæ ex his miſcentur. Miſcentur autem, non omnis cum omni; ſed ornata quidem, & cum tenui & cum magnifica; & gravis eodem pacto cum ambabus: ſola autem magnifica cum tenui non miſcetur, ſed tanquam adverſantur ſibi ipſis, & è regione poſitæ ſunt, maxime utique contrariæ. Qua de cauſa ſolas duas notas quidem eſſe has volunt; reliquas autem duas in medio

harum: ornatam quidem tenui tribuentes magis, magnificæ autem gravem: tanquam ornata in se habeat exilitatem quandam & elegantiam, gravis vero, molem & magnitudinem.

XXXVII.

Ridicula autem hæc ratio est. Videmus enim præter dictas notas contrarias, omnes misceri cum omnibus; ceu Homeri carmina, & Platonis orationem, & Xenophontis, & Herodoti, & aliorum multorum, multam quidem magnificentiam permixtam habentem, multamque gravitatem & venustatem. Quapropter multitudo notarum tanta sit, quanta dicta est; locutio autem, unicuique conveniens, sit hujuscemodi quædam.

XXXVIII.

Incipiam autem à magnifica, quam quidem nunc nominant λόγον χαρακτῆρα. In tribus autem manet quod magnificum est, sententia, locutione, constructione verborum apta. Compositio autem magnifica, ut inquit Aristoteles, est quæ constat è pæonibus. Pæonis autem species duæ; congruens principiis, cujus initium est syllaba longa, tres vero breves terminant, ut hujuscemodi, ἄρξαῦ δέ· clausulæ accommodata, quæ alteri opposita est, cujus initium sunt tres breves, terminat autem una longa, ut Ἀφάβια.

XXXIX.

Oportet autem in membris magnificæ orationis, procatarcticum pæonem initium esse membrorum,

ἐν τῷ ἰαμβῳ προσνέμοντες μᾶλλον, τῷ δὲ μεγαλοφρεπῆ τ δεινόν· ὡς τῷ γλαφυρῷ μὲν μικροπρεπῆ τινα ἢ κομψίαν ἔχοντα· τῷ δεινῷ δ', ὄγκον καὶ μέγεθος.

ΛΖ.

Γελοῖος δ' ὁ τοιοῦτος λόγος· ὁρισμὸν γὰρ πλείω τῶν ἀριθμῶν χαρακτήρων ὄντων, πάντας μιγνυμένους πᾶσιν· οἷ τὰ Ὁμήρου τε ἔπη, καὶ τοὺς Πλάτωνος λόγους, καὶ Ξενοφῶντος, ἢ Ἡροδότου, καὶ ἄλλων πολλῶν, πολλῷ μὲν μεγαλοφρέπειαν καταμεμιγμένην ἔχοντας, πολλῷ δὲ δεινότητά τε καὶ χάριν. ὡς τε τὸ μὲν πλῆθος τῶν χαρακτήρων τοσοῦτον ἂν εἴη, ὅσον λέλεκται· ἑρμηνεία δ' ἑκάστῳ φρόνησα, γένοιτ' ἂν ζητάδε τις.

ΛΗ.

Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς μεγαλοφρεπῶς, ὅπερ νῦν λόγον ὀνομάζουσιν. ὃν ποιεῖ μὲν τὸ μεγαλοφρεπές, διάνοια, λέξει, τῷ συγκεῖσθαι προσφόρως. σύνθεσις δὲ μεγαλοφρεπής, ὡς φησιν Ἀριστόξενος, ἡ παιωνική. παίωνος δὲ εἴδη δύο· ὃ μὲν προκαταρκτικὸν, ἔ ἄρχει μὲν μακρὰ, λήγουσι δὲ τρεῖς βραχεῖαι, οἷον τὸ πιόνδε, Ἥρξατο δὲ· ὃ δὲ καταληκτικὸν, θατέρῳ ἀντίστροφον, ἔ τρεῖς μὲν βραχεῖαι ἄρχουσι, λήγει δὲ μία μακρά, ὥσπερ τὰ Δελφία.

ΛΘ.

Δεῖ δὲ ἐν τοῖς καλοῖς τῆς μεγαλοφρεποῦς λόγου, καὶ προκαταρκτικὸν μὲν παίωνα ἄρχειν τῶν κώλων

λων, τὸν καταληπτικὸν ἢ ἴπποδρ. παράδειγμα δ' αὐτῶν τὸ Θουκυδίδειον τὸ δι, Ἤρξαν δὲ τοῦ κακοῦ ἐξ Αἰθιοπίας· τί ποτ' ἂν Ἀριστοτέλης ἔτω διετάξατο; ὅτι δεῖ καὶ τὴν ἐμβολὴν τῆ κλίσει καὶ ἀρχὴν μεγαλοφρεπῆ διδόναι καὶ πλῆθ. τοῦτο δ' ἔσται, ἐὰν ἀπὸ μακρᾶς ἀρχώμεθα, καὶ εἰς μακρὰν λήγωμεν. φύσει γὰρ μεγαλεῖον ἡ μακρὰ, καὶ περιλεγομένη τε πλόκου δύθις, καὶ ἀπολήγουσα ἐν μεγάλῳ τινὶ καταλήπτει τὸν ἀκούοντα. πάντες γοῦν ἴδιως τῶν τε ῥητόρων μνημονεύομεν καὶ τῶν ὑστάτων, καὶ ἀπὸ τούτων κινούμεθα· ἀπὸ δὲ τῶν μεταξὺ, ἔλαττον, ὥσπερ ὑπερπλομένων ἢ ἀναφανιζομένων.

M.

Δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τοῖς Θουκυδίδου· μᾶλλον γὰρ ὅλως τὸ μεγαλοφρεπὲς ἐν πᾶσιν αὐτοῦ ποιεῖ ἡ τῆ ῥυθμῷ μακρότης· καὶ κινδυνεύει τῷ ἀνδρὶ τούτῳ παντοδαπῷ ὄντι. ὃ μεγαλοφρεπὲς, αὐτὴ ἡ συνθεσις μόνη, ἢ καὶ μάλιστα, ἀπεργάζεσθαι μέγιστον.

MA.

Δεῖ μέντοι λογίζεσθαι, ὅτι κἂν μὴ ἀκριβῶς δυνάμεθα τοῖς κώλοις περιπλέκειν τοὺς παίωνας, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμφοτέρους, παιωνικὸν γε πάντως ποιησόμεθα τὸν συνθεσιν· οἷον, ὅτι μακρῶν ἀρχόμενοι, καὶ εἰς μακρὰς καταλήγοντες. τοῦτο γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης παραγγέλλειν ἔοικεν· ἄλλως δὲ ὁ δίτονος παίων πτερνολογικός ἐστιν ἀκριβείας ἕνεκα. διόπερ Θεόφραστος παράδειγμα ἀκριβείας μεγαλοπρεπείας τὸ τοιοῦτον κῶλον, Τῶν μὲν περὶ τὰ μηδενὸς ἄξια φιλοσοφούντων.

ὧν

btorum, catalecticum autem in extremo poni. Exemplum ipsorum est Thucydidium hoc, ἤρξατο δὲ τὸ μακρὸν ἐξ Αἰολονίας. Qua igitur potissimum de causa Aristoteles sic præcepit? quia oportet & frontem membri, & principium magnificum statim esse & finem; hoc autem erit, si à longa inceperimus, & in longam desierimus: natura enim amplum longa syllaba, & initio edita ferit statim; & claudens, in magno quodam relinquit auditorem. Omnes igitur proprie primorum & postremorum recordamur, & ab his movemur: ab his autem, quæ in medio sunt, minus, tanquam coopertis, aut deletis.

XL.

Apertum autem hoc in scriptis Thucydidis: ferme enim omnino magnificum in omnibus ipsi facit numeri longitudo; & prope dici potest, cum huic viro ubique sit magnificum quiddam, compositionem hanc solam, aut præter cetera, gignere quod maximum apud eum est.

XLI.

Oportet sane cogitare, quod si non exquisite valemus membris adponere pæonas, utrinque ambos, pæonicam tamen omnino faciemus compositionem, ceu à longis incipientes & in longas desinentes. Hoc enim & Aristoteles præcipere videtur: qui tamen duplex illud genus pæonis in arte tradidit, ut esset in ea re exquisitus. Quapropter Theophrastus exemplum ponit magnificentiæ in oratione hoc membrum, τῶν μὲν περὶ τὸ μηδενὸς ἄξια φιλοσοφούντων. Non enim è pæonibus exquisite constat, sed pæonicum quiddam est. Recipiamus igitur

igitur pæonem in orationem, quia mixtus quidam est & tutior: quod magnificum in ipso est à longa sumens; aptum vero illud orationi, à brevibus.

XLII.

Alii vero: herous quidem, grandis & non accommodatus orationi, sed sonorus; neque numerosus, sed extra numerum: quemadmodum hic, πίπτειν ἀμφὶ εἰς πλὴ χάρειν· crebritas enim longarum syllabarum cadit extra mensuram orationis.

XLIII.

Iambus autem humilis, & multorum locutioni similis. Multi sane versus iambicos fundunt non intelligentes: pæon autem, medius amborum & moderatus, & tanquam temperatus. Pæonica igitur compositio in magnificis formis, sic aliquo modo sumeretur.

XLIV.

Efficiunt autem & longitudines membrorum magnitudinem; ceu, Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων &, Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε. Celeriter enim reticere in membrum breve, conterit orationis granditatem; etiam si sententia, quæ subest, magnifica fuerit, & eodem pacto verba.

XLV.

Magnificum autem est, & ex circumductu in com-

ώνων ἀκριβῶς, ἀλλὰ παιωνικόν τί ἐστι. προσλαβὼν μέν τοι ὁ παίωνα εἰς τὸς λόγους, ἐπειδὴ μικτός τις ἐστὶ καὶ ἀσφαλέστερος· τὸ μεγαλοπρεπὲς μὲν, ὃν ὁ μακρὸς λαμβάνων, τὸ λογικὸν δὲ, ὃν τῶν βραχέων.

ΜΒ.

Οἱ δ' ἄλλοι· ὁ μὲν ῥυθμὸς σεμνὸς καὶ ὑ λογικὸς, ἀλλ' ἠχώδης· ὑδὲ ἔρρυθμος, ἀλλ' ἀνάρυθμα· ὥσπερ ὁ τοιόσδε, Ἦκεν ἡμῖν εἰς τλὼ χώραν. ἡ γὰρ πυκνότης τῶν μακρῶν ὑπερπίπτει τὸ λογικὸν μέτρον.

ΜΓ.

Ὁ δὲ ἴαμβος σύνθετος, καὶ τῇ τῶν πολλῶν λέξει ὅμοιος. πολλοὶ γοῦν μέτρα ἰαμβικὰ λαλοῦσιν, ὐκ αἰδόντες· ὁ δὲ παίων, ἀμφοῖν μέσος καὶ μέτριος, καὶ ὁποῖος συγκεκραμένος. ἡ μὲν δὴ παιωνικὴ ὂν τοῖς μεγαλοπρεπέσι συνθέσεις, ὥσθ' ἅν τις λαμβάνοιτο.

ΜΔ.

Ποιεῖ δὲ καὶ τὰ μήκη τῶν κώλων μέγεθος· οἷς, Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων· καὶ, Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε. τὸ γὰρ παχέως ἐπεσπασμένον εἰς κῶλον βραχὺ, κατασμικρύνει τλὼ τοῦ λόγου σεμνότητα· κἂν ἡ ἁρμονία μεγαλοπρεπὴς ᾖ, κἂν τὰ ὀνόματα.

ΜΕ.

Μεγαλοπρεπὲς δὲ, καὶ τὸ ἐκ διαλογῆς τῇ συν-

θέσει λέγειν· ὥς φησι ὁ Θουκυδίδης, Ὁ μὲν Ἀχελῶος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγραιάνων καὶ Ἀμφιλόχων καὶ μετὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου ἄνωθεν ἤδη Στράτον πόλιν εἰς θάλασσαν διεξιὼν παρ' Οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν αὐτῆς περιλιμνάζων, ἄπειρον ποιεῖ τὴν τοῦ ὕδατος ὁδὸν χαμῶνι στρατεύειν. σύμπασα μὲν ἡ τοιαύτη μεγαλοπρέπεια ἐκ τῆς διαγωγῆς γίγνεται, καὶ ἐκ τοῦ μήτε ἀναπαύειν αὐτὸν τὴν τῆς ἀκέστρας.

Μς'.

Εἶτ' ὕστερον ἤλαλύσας αὐτὸ ἔστιν ὅτε τις, Ὁ γὰρ Ἀχελῶος ποταμὸς, ῥεῖ μὲν ἐκ Πίνδου ὄρους· ἐκβάλλει δὲ παρ' Οἰνιάδας εἰς θάλασσαν· περὶ δὲ τῆς ἐκβολῆς, ἡ Οἰνιάδων πεδίον λίμνην ποιεῖ, ὥστ' αὐλοῖς περὶ τὰς χειμερινὰς ἐφόδους τῆς πολεμίων ἕρυμα καὶ πρόβλημα γίνεσθαι τὸ ὕδωρ· εἰ δή τις ὕστερον μεταβαλὼν ἐρμηνεύσειεν αὐτό, πολλὰς μὲν ἀναπαύλας παρίξει τῷ λόγῳ, τὸ μέγεθος δ' ἀφαιρήσει.

ΜΖ.

Καθάπερ γὰρ τὰς μακρὰς ὁδοὺς αἱ συνεχεῖς καταγωγαὶ μακρὰς ποιοῦσιν· αἱ δὲ ἐρημίαι καὶ ζωῆς μικρᾶς ὁδοῖς ἔμφασίν τινα ἔχουσι μήκους· ταυτὸ δὲ καὶ περὶ τῆς κώλων ἂν γίγνοιτο.

ΜΗ.

Ποιεῖ δὲ καὶ δυσφωνία συνθέσεως ἐν πολλοῖς μέγεθος· ὡς ὁ Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ· ἄλλως μὲν γὰρ ἴσως δυσήκοος ἡ τῶν γραμμάτων σύμπλεξις· ὑφβολὴ δ' ἐμφαίνουσα

componendo dicere; ut Thucydides, Ὁ γὰρ Ἀχελῶος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγραιάνων καὶ Ἀμφιλόχων καὶ διὰ Ἀκαρνανίας πεδίον ἄνυδρον παρὰ Στράτον πόλιν εἰς θάλασσαν διεξιὼν παρ' Οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν περιλιμναζων, ἄπορον ποιεῖ καὶ ὕδατος ἐν χειμῶνι πρατύειν. Universa enim hæc magnificentia ex circumductu extitit, & ex eo quod vix requievit & qui dicit & qui audit.

XLVI.

Quod si hoc pacto, dissoluto illo, dicat aliquis, Ὁ γὰρ Ἀχελῶος ποταμὸς, ῥεῖ μὲν ἐκ Πίνδου ὄρους· ἐκβάλλει δὲ παρ' Οἰνιάδας εἰς θάλασσαν· περὶ δὲ τὴν ὀκβολὴν, τὴν Οἰνιάδων πεδίον λιμνάζων ποιεῖ, ὥστ' αὐτοῖς περὶ τὰς χειμερινὰς ἐφόδους τὴν πολεμίων ἔρυμα καὶ περίβλημα γίνεσθαι τὸ ὕδωρ, Si, inquam, hoc pacto immutato illo aliquis idem verbis exponat, multas quidem requietes præbebit orationi, magnitudinem autem inde auferet.

XLVII.

Quemadmodum enim longas vias frequentia diversoria parvas efficiunt; solitudines vero etiam in parvis viis, speciem quandam retinent longitudinis: idem & in membris fieret.

XLVIII.

Facit autem & asperitas compositionis in multis magnitudinem; ceu illud, Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ. Aliter enim fortasse molestus auribus est literarum concursus: exuperantia autem demonstrans magnitudinem he-

rois, Lævor enim & jucundum auribus quod est non valde in magnificentia locum habent, nisi alicubi in paucis. Et Thucydides ubique fere fugit læve & æquabile compositionis, & semper potius offendenti ad aliquam rem similis est, quemadmodum qui per asperas vias iter faciunt: ut cum dixerit, quod, Τὸ μὲν δὴ ἔτος ὡς ὡμολόγητο, ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀδενείας ἐτύγχανεν ὄν. Facilius enim & suavius sic aliquis dixisset, quod ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀδενείας ὂν ἐτύγχανεν, sed sustulisset ipsius magnificentiam.

XLIX.

Quemadmodum enim nomen asperum magnitudinem molitur, sic compositio. Nomina autem aspera, & κεκραγὼς, pro βοῶν, & ῥηγνύμενον, pro φερόμενον: quibus omnibus Thucydides utitur, similia captans nomina compositioni, & nominibus compositionem.

L.

Ordinare autem nomina oportet hoc pacto: prima quidem ponere quæ non valde evidentia sunt; secunda autem & postrema, quæ evidentiora: sic enim & primum audiemus ut evidens, & quod post ipsum, ut evidentius. Sin, videbimur defeciſse, & tanquam decidisse à validiore ad infirmum.

LI.

Exemplum autem, quod apud Platonem dicitur, quod, ὅταν μέν τις μυσικὴν παρίχῃ καταυλεῖν ἢ καταχεῖν ἡ ψυχὴ ἄλλο τι ἢ ὦτων· secundum enim multo evidentius priore. Et rursus progressus

τυ(ε τὸ μέγεθ(. τῦ ἥρως. λειότης γὰ καὶ τὸ δίκαι-
ον ὑ πάνυ ὂν μεγαλοπρεπέᾳ χώρειν ἔχουσιν, ἀ
μή πυ ὀν ὀλίγοις. καὶ ὁ Θυκυδίδης δὲ παντα χῦ γε-
δὸν φύγει ὃ λεῖον καὶ ὁμαλὲς τ συνθέσεως, καὶ αὖ
μᾶλλόν τι τερσκρύοντι ἔοικεν, ὥσπερ οἱ τὰς τρα-
χείας ὁδὺς παρδόμενοι· ἐπὰν λέγῃ, ὅτι, Τὸ μὲν
δὴ ἔτ(. ὡς ὠμολόγητο, ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀδυ-
νείας ἐτύγχανεν ὄν. ῥᾷον μὲν γὰρ καὶ ἥλιον ὥδ' ἄν τις
εἴπειν, ὅτι [illegible]ον ἐς τὰς ἄλλας ἀδυνείας ὂν ἐτύγ-
χανεν· ἀφῃρητο δ' αὐτ πὼ μεγαλοπρέπειαν.

ΜΘ.

Ὥσπερ γὰρ ὄνομα τραχὺ μέγεθ(. ἐργάζε), οὕ-
τω συνθέσεις. ὀνόματα δὲ τραχέα τὸ τι Κεκραγὼς,
ἀντὶ τῦ Βοῶν· καὶ Ὃ Ρηγνύμενον, ἀντὶ τῦ Φερόμε-
νον· οἷς πᾶσιν ὁ Θυκυδίδης χρῆται, ὁμοια λαμβάνων
τί τι ὀνόματα τῇ συνθέσει, τοῖς τι ὀνόμασι πὼ
σύνθεσιν.

Ν.

Τάττειν δὲ τὰ ὀνόματα χρὴ τόνδε τ τρόπον·
τρῶτα μὲν πθέναι τὰ μὴ μάλα ἐναργῆ· δεύ-
τερα δ' καὶ ὕστατα, τὰ ἐναργέστερα· ὕτω γὰρ καὶ τῇ
ἀκούτε ἀκουόμενα ὡς ἐναργῆ, καὶ τῇ μετ' αὐτὸ,
ὡς ἐναργέστερα. εἰ δὲ μή, δόξομεν ἐξηλυγκέναι,
καὶ οὐ καταπεπλωκέναι ἀπὸ ἰσχυροτέρυ ὄλι ἀδυνέ.

ΝΑ.

Παράδειγμα δὲ, τὸ παρὰ τῷ Πλάτωνι λε-
γόμενον, ὅτι, Ἐπὰν μέν τις μυσικὴ παρίχῃ κατακ-
λεῖν καὶ κατοχεῖν τ ψυχὴν ἀφ' ἡδονῶν· πολὺ
γὰρ τὸ δύσπεργον ἐναργέσπεργον ὃ φορτικόν. καὶ πά-

λιν

λιν Φερεκράτης φησιν, Οταν δ' ἐπίχων μὴ ἀνίῃ, ἀλλὰ κυλῇ, τὸ δὴ μέγα τοῦτο ἤδη τίκτει καὶ λείβει· ὃ γὰρ λείβει τῷ τίκτει ἐμφανικώτερον, καὶ ἐγγυτέρω ποιήματος· εἰ δὲ προεξέλιπεν αὐτό, ἀδηλότερον ἂν τὸ τίκτει ἐπιφερόμενον ἐφάνη.

NB.

Καὶ Ὅμηρος δὲ ὅτι τῷ Κύκλωπι, ἀεὶ ἐπαύξει τὴν ὑπερβολήν, Οὐ γὰρ ἔφυκεν Ἀνδράσι σιτοφάγοις, ἀλλὰ ῥίψ ὑλήεντι· καὶ φερσίπτυλος καὶ ὑποφαινομένη τῶν ἄλλων ὀρῶν· ἀεὶ γὰρ καί τι μεγάλα ὄντα τῶν πρώτερον, ἥπλοα φαίνεται, μειζόνων αὐτοῖς τῶν μετὰ ταῦτα ἐπιφερομένων.

NΓ.

Χρὴ δὲ καὶ τὰς συνθέσεις μὴ μάλα ἀνταποδιδόναι ἀκριβῶς· οἷον τῷ Μὲν συνθέσῳ, τὸ Δέ. μικροφωνὸς γὰρ ἡ ἀκρίβεια· ἀλλὰ καὶ ἀτακτότερόν πως χρῆσθαι. καθάπερ τι ὁ Ἀντιφῶν λέγει, Ἡ γὰρ νῆσος λίθῳ ἐοικυῖα, δήλη μὲν καὶ πόρρωθέν ἐστιν ὑψηλὴ καὶ τραχεῖα· καὶ τὰ μὲν χρήσιμα καὶ ἐργάσιμα μικρὰ αὐτῆς ἐστι· τὰ δὲ ἄργα πολλά, σμικραῖς αὐτῆς ἔσπι. τρισὶ γὰρ τοῖς Μὲν συνθέσμοις εἰσὶ ὁ Δὲ ἀνταποδίδοται.

NΔ.

Πολλάκις μέν τοι καὶ θέντες πως ἐφεξῆς συνθέσμοι, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιοῦσιν· ὡς παρ' Ὁμήρῳ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων τὰ ὀνόματα, ἀτελῆ ὄντα καὶ μικρά, ὄγκόν πινα ἔχει καὶ μέγεθος. Ἀφὲ τῶν συνθέσμων, ἐφεξῆς τοσάντας τεθέντας· οἷον ὃν τῷ, Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν.

NE.

greſſus inquit, Οταν δ' ὑπόχων μὴ ἀνίῃ, ἀλλὰ κηλῇ, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἧδη πάχει ᾧ λείβει· illud enim λείβει ſignificantius eſt, & propinquius poëmati. Si autem ante ipſum protuliſſet, infirmius illud πάχει, poſtea poſitum, viſum eſſet.

LII.

Et Homerus utique de Cyclope ſemper auget hyperbolem, ὑ γὰρ ἐφίκει Ανδρίγῳ σπιφάγῳ, ἀλλὰ ῥίφ ὑλήεντι· & præterea celſi montis & qui ſuperet alios montes. Semper enim quamvis magna exiſtentia priora, minora videntur, cum majora ipſis ſunt, quæ inferuntur.

LIII.

Oportet autem & conjunctiones non valde reddi exquiſite, ceu conjunctioni μὲν, conjunctionem δέ· minutum enim eſt quidquid exquiſitum: ſed & inordinatius aliquo modo ipſis uti. Quemadmodum alicubi Antiphon dicit, Η γὰρ νῆσος ἰῶ ἐχυμώη, δηλη μὲν ᾧ πίρρωθέν ἔξιν ὑφηλὴ ᾧ ἀραχεῖα· ᾧ ζῷ μὲν χρήσιμα ᾧ ἐργάσιμα μικρὰ αὐτῆς ἔξι· τὰ δὲ ἀργὰ πολλὰ, σμικρᾶς αὐτῆς ἔσης· tribus enim μὲν conjunctionibus, una δὲ redditur.

LIV.

Sæpe tamen poſitæ aliquo modo deinceps conjunctiones & parva efficiunt magna; ut apud Homerum Bœoticorum oppidorum nomina, humilia exiſtentia & parva, molem quandam habent & magnitudinem, propter conjunctiones deinceps tot poſitas: ut in illo, Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ετεωνόν.

LV.

LV.

Expletivis autem conjunctionibus uti oportet, non tanquam additamentis inanibus, & veluti adnatis, aut notis ungue impressis, quemadmodum quidam copula δὴ utuntur nullum ob finem & νῦ & πότερον, sed si prosint aliquid magnitudini orationis.

LVI.

Quemadmodum apud Platonem, Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ὢν ἐρανῷ Ζεύς· & apud Homerum, Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖθρ. ποταμοῖο· initiis enim apta conjunctio illic posita, & quæ distrahat à prioribus ea quæ sequuntur, amplum quiddam molita est: multa enim initia granditatem moliuntur. Si autem sic dixisset, Ἀλλ' ὅτε δὴ ὁ πόρον ἀφίκοντο τῷ ποταμῷ, de pusillis rebus loquenti par fuisset, & præterea ut de una re dicenti.

LVII.

Sumitur autem & in patheticis sæpe conjunctio hæc; ceu in illo Calypsonis ad Ulyssem, Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, Οὕτω δὴ σὺ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· Si igitur conjunctionem sustuleris, una cum ea tolles & affectum. Ad summam enim, quemadmodum Praxiphanes affirmat, pro suspiriis assumebantur hæ conjunctiones, & gemitibus, sicut illud αἰ αἰ & illud φεῦ· & quale est, ut ipse inquit, illud ἐγὼ νὺξ ὀδυρομένοισι, quod habet vim ac speciem quandam miserabilis nominis.

LVIII

NE.

Τοῖς δὲ παρεμπλοκαῖς συνθέσμοις χρητέον, οὐχ ὡς προσθήκαις κειμένοις, ἢ οἷον προσφύμασιν ἢ ἐμβεβύσμασιν, ὥσπερ τινες τῷ Δὴ χρῶνται πρὸς ὕδωρ, καὶ τῷ Νῦ, καὶ τῷ Πόποθεν, ἀλλ' ἐὰν συμβάλλωνται τι τῷ μεγέθει τοῦ λόγου.

Νϛ'.

Καθάπερ φησὶ Πλάτων· Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Αλλ' ὅτε δὴ πόρον ἵξον εὐρρεῖος ποταμοῖο. ἀρκτικὸς γὰρ πάθος ὁ συνθεσμὸς, καὶ ἀποπαύσεις τῆς περιόδου τὰ ἐχόμενα, μεγαλεῖόν τι ἐργάσατο· αἱ γὰρ πολλαὶ ἀρχαὶ σημαντικὰ ἐργάζονται. εἰδ' ὧδε ἅπερ, Αλλ' ὅτε δὴ τὸν πόρον ἀφίκοντο τοῦ ποταμοῦ, μικρολογοῦντι ἔοικε, καὶ ἔτι ὡς περὶ ἑνὸς πράγματος λέγοντι.

NZ.

Λαμβάνεται δὲ καὶ ἐν παλιλλογίαις πολλάκις ὁ συνθεσμός. ἔστι· ὥσαφ ὅτι ἡ Καλυψὼ περὶ τὸν Ὀδυσσέα, Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, Οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. εἰ γοῦν τὸν συνθεσμὸν ἐξέλοις, συμπεριήσεις καὶ τὸ πάθος. καθάπερ γὰρ, ὥσαφ ὁ Γεραξιφάνης φησὶν, αἰτημάτων παραλαμβάνοντο αἱ παῦται συνθεσμοὶ, καὶ ἀναγκῆς, ὥσαφ ὅ αἰ αἰ, καὶ ὅ φοῖ, καὶ ποῖόν τι ὄζιν, ὡς αὐτὸς φησι, τὸ, καὶ νύκ' ὀδυρομένοισιν, ἔμφασίν τινα ἔχον οἰκτρᾶς ὀνοματοθ.

NH.

Οἱ δὲ περὶ ὕδὼν ἀναπληροῦντες φησι τὸ συνθεσμον, ἐοικασι τῆς ὑποκειταῖς, τῆς δ' ἢ τὸ περὶ ὕδὼν ἔπος λέγουσιν· οἷον ἅτις ὧδε λέγει, Καλυδῶν μὴ ἥδε γαῖα, Πελοπείαι χθονὸς φύλ' Ἐν ἀντιπόρθμοις πεδί' ἔχυσ' εὐδαίμονα, ἃ αἱ· ὡς γὰρ παρέλκει τὸ, αἱ αἱ ἢ τὸ φύλ' ὀνδαίδε, ὕτω ἢ ὁ ταυταχῆ μάτην ἐμβαλλόμενος συνθεσμος.

NΘ.

Οἱ μὲν δὴ συνθεσμοι πρὸς συνθεσιν μεγαλοφρεσι ποιοῦσιν, ὡς ἄρτιαι· τὰ δὲ ῥήματα τῆς λέξεως ἐστι μὲν ἢ αὐτὴ συνθέσεώς τι εἶδος. Ὃ γὰρ δὴ τὰ αὐτὰ λέγειν δὶς, διαλῦται, ἢ ἐπαναφέρεται, ἢ ἀνθυπαλλάσσοντα, ἐξατατίομένῳ ἢ μετασυνθέντι ἔοικεν. Χρήσιμον δὲ τὰ τοιαῦτα ἀυτῶν χαρακτῆρι ἐκάστῳ· οἷον τῷ μεγαλοφρεσὶ μὲν, τὸ περὶ ὕ, ταῦτα.

Ξ.

Πρῶτον μὲν πρὸς ἀνθυπαλλαγὴν, ὡς Ὅμηρος, Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρυὺ ἰκάνει. πολὺ γὰρ ὕψι μεγαλειότερον ἀναλλαγείσης πλοκῆς, ἢ εἴπερ ὕτως ἔφη, Τῶν δὲ δύω σκοπέλων, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρύν· συνήθως γὰρ ἐλέγετο, πᾶν δὲ συνήθες μικροπρεπὲς· διὸ ἢ ἀθαύμαστον.

ΞΑ.

Τὸν δὲ Νιρέα, ἀυτάντε ὄντα μικρὸν, ἢ τὰ περὶ αὐτὸν μικρότερα, τρεῖς ναῦς ἢ ὀλίγους ἄνδρας, μέγαν ἢ μεγάλα ἐποίησεν, ἢ πολλὰ ἀντ' ὀλίγων,

LVIII.

Qui autem nullam ob rem inferciunt, inquit, copulam, similes sunt histrionibus, qui hoc & hoc ob nullum verbum dicunt; ceu si quis sic dicit, Καλυδῶν μὲν ἦδε γαῖα, Πελοπηίας ἔχονός φθ' Ἐν ἀσπαρθμοις πεδί' ἴχνα διδαίμονα, αὖ αἴ. Ut enim abundat illud αὖ αἴ, & illud φθ hic, sic & ubique frustra inculcata conjunctio.

LIX.

Conjunctiones igitur compositionem magnificam faciunt, ut traditum est. Figuræ autem locutionis sunt quidem & ipsæ species quædam compositionis. Eadem enim dicere bis, duplicantem, vel ad idem referentem, vel commutantem, simile videtur ordinanti & aliter componenti. Oportet igitur ordine collocare è numero ipsarum, quæ accommodatæ sunt unicuique notæ; ceu magnificæ quidem, de qua propositum est, has.

LX.

Primum quidem anthypallagen, ut Homerus, Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει. Multo enim amplius sic immutato casu, quam si sic dixisset, περὶ δὲ δύω σκοπέλων, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρύν. Ex consuetudine enim dictum esset, omne autem quod consuetudine fit pusillum est; unde vacuum ab admiratione.

LXI.

Nireum autem, ipsumque existentem parvum, & res ipsius magis parvas, tres naves & paucos homines, magnum ipsum & illas itidem

magnas fecit : & multas ex paucis, figura duplici & mixta usus, ex relatione & dissolutione. Inquit enim Νιρεὺς τρεῖς νῆας ἄγεν· Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱός τ· Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνήρ. Relatio enim illius vocis ad idem nomen Nireum, & dissolutio, multitudinem quandam præ se ferunt rerum; etsi illæ duæ, tresve sunt.

LXII.

Et ferme cum semel Nireus nominatus sit in poëmate, recordamur illius nihilo minus, quam Achillis, & Ulyssis, etsi illi in singulis pene versibus appellati sunt. Causa autem hujus est figuræ vis. Si autem sic dixisset, Νιρεὺς ὁ Ἀγλαΐας υἱὸς ἐκ Σύμης τρεῖς νῆας ἦγεν, visus aliquo modo esset Nireum siluisse. Quemadmodum enim in conviviis pauca, ordinata aliquo modo, multa videntur, sic & in oratione.

LXIII.

Multis tamen locis, quod est contrarium dissolutioni, connexio magnitudinis causa potius fit; ceu, Ἐξεπάλοντο Ἕλληνες τε, καὶ Κᾶρες καὶ Λύκιοι, καὶ Παμφυλοι, καὶ Φρύγες. Ejusdem enim conjunctionis positio præ se fert infinitam quandam multitudinem.

LXIV.

Hoc autem ipsum, κυρτὰ, φαλήρια ὄντα, sublatione conjunctionis καὶ amplius evasit, magis quam si dixisset, Κυρτὰ καὶ φαλήρια ὄντα.

LXV.

Amplum sane est in figuris, neque in eodem

ὀλίγων, τοῖς σχήμασι διπλῷ καὶ μικτῷ χρησάμενος, ἔξ ἐπαναφορᾶς τε καὶ ἀφελύσεως. Νιρεὺς, γάρ φησι, τρεῖς νῆας ἄγεν· Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱός τε· Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνήρ· ἔστι γὰρ ἐπαναφορὰ ἡ λέξεως ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα τὸν Νιρέα, καὶ ἡ ἀφέλυσις, πλῆθός τι ἐμφαίνει σχεδιασμάτων, καί τοι δύο ἢ τρισὶν ὄντων.

ΞΒ.

Καὶ χαρὸν ἅπαξ τοῦ Νιρέως ὀνομασθέντος. ἐν τοῖς δράμασι, μεμιμήμεθα ἡδὺν ἦτορ ἢ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, καί τι καὶ κατ' ἔπος ἔκλυον λαλυμένων χαρόν. αἰτία δ' ἡ τοῦ σχήματος δύναμις. εἰδ' ὕστως εἶπεν, Νιρεὺς ὁ Ἀγλαΐας υἱὸς ἐκ Σύμης τρεῖς νῆας ἦγεν, παρασεσιωπηκότι ἐοικὼς τῷ Νιρέα. ὥσαρ γὰρ ἐν ταῖς ἑτάραις τὰ ὀλίγα, ἀλλαχθέντα πως, πολλὰ φαίνεται, ὕτω καὶ ἐν τοῖς λόγοις.

ΞΓ.

Πολλαχοῦ μὲν οἶν ὃ ἐναντίον τῇ λύσει, ἡ συμφορὰ μεγάθυς αἴτιον γίνεται μᾶλλον· οἷον, ὅτι Ἐρατδίοντο Ἕλληνές τε, καὶ Κᾶρες, καὶ Λύκιοι, καὶ Παμφυλοι, καὶ Φρύγες· ἡ γὰρ τοῦ αὐτοῦ συμβίασμου θέσις ἐμφαίνει τὶ ἄπειρον πλῆθος.

ΞΔ.

Τὸ δὲ τοιοῦν, Κυρτὰ, φαληρώντα, τῇ ἐξαιρίσει τοῦ Καὶ συμβίσμου, μεγαλειότερον ἀπέβη μᾶλλον, ἢ εἰ εἶπεν, Κυρτὰ καὶ φαληρώντα.

ΞΕ.

Τὸ μεγαλεῖον μὲν οἶν ἐν τοῖς σχήμασι, τὸ μὲν ὅτι

δεῖ τ' αὐτῆς μένειν πλώσεως, ὡς Θουκυδίδης, καὶ πρῶτος ἀπεβαίνων δεῖ τὴν ἀποβάθραν ἁλιπορφύχοιό τε, καὶ πεύκης αὐτῇ ἐς τὴν παρεξειρεσίαν. πολὺ γὰρ ἦν μεγαλειότερον, ἢ εἴ τις δεῖ τ' αὐτῆς πλώσεως ὕπνος ἔφη, ὅτι ὕπεσεν ἐς τὴν παρεξειρεσίαν καὶ ἀπέβαλε τὴν αἰσθάδα.

ΞΕ'.

Καὶ ἀναδίπλωσις δέ τις εἰργάσατο μέγεθος· ὡς Ἡρόδοτος, Δεάκοντες δέ τινες, φησίν, ἦσαν ὃν τῷ Καυκάσῳ μέγεθος, καὶ μέγεθος καὶ πλῆθος. δι' ἣν δὴν τὸ μέγεθος οὖκιν τινὰ τῇ ἁρμονίᾳ παρέχει.

ΞΖ.

Χρῆσθαι μὲν τοι τοῖς σχήμασι μὴ πυκνοῖς· ἀπεμφαίνοντα γὰρ καὶ παρεμφαίνον τινὰ τῆς λόγου ἀνωμαλίαν. οἱ γοῦν ἀρχαῖοι, πολλὰ σχήματα ὄντα τοῖς λόγοις πεδίντες, σωνηθέστεροι τῶν ἀσχηματίστων εἰσι, διὰ τὸ ἀσπίχνως πεδίναι.

ΞΗ.

Περὶ δὲ συγκρούσεως φωνηέντων ὑπέλαβον ἄλλοι ἄλλως. Ἰσοκράτης μὲν γὰρ ἐφυλάττετο συμπλέκειν αὐτά, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ. ἄλλοι δέ τινες ὡς ἔτυχε συνέκρουσαν, καὶ παντάπασι. δῶν δὲ ὅτε ἠχώδη ποιεῖν τὴν σύνθεσιν, ἀσπίχνως αὐτὰ συμπλέκοντα καὶ ὡς ἔτυχε. διαστασμῷ γὰρ τοῦ λόγου τὸ τοιοῦτον καὶ διαῤῥήξει ἔοικεν· ὑπὲ μὲν παντελῶς φυλάσσεσθαι τὴν συνέχειαν τῶν γραμμάτων· λοιπὸν μὲν γὰρ ὕπνος ἔσται ἴσως ἡ σύνθεσις· ἀμυσσόμενα δὲ καὶ κοφὰ ἀσπίχνως, πολλὴν εὐφωνίαν ἀφαιρεθῆσα, τὴν γινομένην ἐκ τῆς συγκρούσεως.

ΞΘ.

dem manere casu, ut Thucydides, Καὶ πρῶτοι ἀναβαίνων ὅτι τὴν ἀναβάθραν, ἐλελοφύχουν τε, καὶ πεσόντες αὐτῶν ἐς τὴν παρεξαρεσίαν. Multo enim sic amplius, quam si in eodem casu sic dixisset, quod ἔπιον εἰς τὴν παρεξαρεσίαν καὶ ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα.

LXVI.

Et conduplicatio alicubi effecit magnitudinem; ut Herodotus quodam loco inquit, Δράκοντες δὲ ἦσαν ὑπὲρ τῷ Καυκάσῳ μέγεθος, καὶ μέγεθος καὶ πλῆθος. Bis enim prolatum μέγεθος tumorem quendam locutioni attulit.

LXVII.

Uti sanè figuris oportet non crebris: ineptum enim & præ se ferens quandam orationis inæquabilitatem. Prisci igitur, qui multas figuras in oratione posuerunt, propius accedunt ad consuetudinem, quam qui nunc nullis figuris utuntur, quia artificiosè ipsas in oratione ponebant.

LXVIII.

De concursu autem vocalium alii aliter existimaverunt. Isocrates enim cavebat ipsas committere, & qui ab eo profecti sunt. Alii autem quidam, ut casus tulerat, commiserunt, & usque quaque. Decet autem neque sonoram facere compositionem, temere ipsas committentem, & ut casus tulit; divulsioni enim orationis hoc simile est & dissectioni: neque tamen penitus cavere continuationem literarum; levior enim sic erit fortasse compositio: eadem tamen suavitatis expertior & plane muta, cum multa vocis dulcedine privata sit, quæ oritur ex concursu.

LXIX.

LXIX.

Considerandum autem primum, quod & consuetudo ipsa conjungit literas has in nominibus, etsi illa studet in primis suavitati vocis; ut, in Αἰαχὶς & χοάν· multa autem & ex solis vocalibus componit nomina, ceu Αἰάν & Εὔιος. Nihilo autem asperiora sunt aliis hæc, sed fortasse suaviora.

LXX.

Illa vero poetica, πήλιϕ., divisum & concursum passum de industria suaviorem vocem habet quàm πῆλιος, & ὀρέων quàm ὀρῶν· habet enim quandam dissolutio & concursus, tanquam cantilenam adnatam. Multa autem & alia in coitu literarum dicta aspera erant; divisa autem & concursum passa, suaviora facta sunt: ut illud Πάντα μὲν τὰ νία ἐστὶ καλά ἐστιν. Si vero extritis iliis dixeris, καλ' ἐστιν, asperius erit quod dicitur & humilius.

LXXI.

In Ægypto autem & deos septem vocalibus sacerdotes celebrant, deinceps ipsas sonantes & pro tibia, & pro cithara literarum harum sonus auditur ob suavitatem vocis, quam in se habent: quapropter qui eximit concursum, nihil aliud quàm cantum eximit ex oratione & musam. Verum de his fortasse non tempus est producere sermonem.

LXXII.

In magnifica autem nota concursus adhiberi potest aptus, sive per longas vocales, ut illud,

Λχαν

ΞΘ.

Σκεπτέον ἢ φρῶτον μὴν, ὅτι καὶ ἡ συνήθεια αὐτὸ συμπλέκειν τὰ γράμματα ταῦτα τοῖς ὀνόμασι, καὶ τὴν ζοχαζομένην κάλλιστα διφωνίαν, οἷς, ὃν τρόπον, Ἀιακὸς καὶ Χαιρὼν· πολλὰ ἢ καὶ ἄλλα μόνων τῶν φωνηέντων συντίθησιν ὀνόματα, οἷον Ἀιάιη, καὶ Ἐοιοι· οὐδέν τε δυσφωνότερα τῶν ἄλλων ἐστὶ ταῦτα, ἀλλ' ἴσως καὶ μουσικώτερα.

Ο.

Τάχα μὲν ποιητικὸ, οἷον τὸ Ἥλιος, διηρημένον καὶ συγκρουόμενον ἐπιπέδοις, διφωνότερόν ἐστι τοῦ ἥλιος, καὶ τὸ Ὁρίων, τοῦ ὠρίων· ἔχει γάρ πνα ἁλύσεις καὶ ἡ σύγκρυσις, οἷον φιλέω ἐπιγινομένης. πολλὰ ἢ καὶ ἄλλα ὀνόματα συναλοιφῆς μὴν λεγόμενα, δύφωνα ἐῶ· διαιρεθέντα ἢ καὶ συγκριθέντα, διφωνότερα· ὡς ὅ, Γάντα μὲν πανία καὶ καλὰ ἔζιν. εἰ ἢ συναλείψας εἴποις, καλά ἐστιν, δυσφωνότερον ἔσται ὅ λεγόμενον καὶ ἀτελέστερον.

ΟΑ.

Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ὑμνοῦσι διὰ τῶν ἁπλᾶ φωνηέντων οἱ ἱερεῖς, ἑφεξῆς ἠχοῦντες αὐτὰ καὶ ἀντὶ αὐλοῦ, καὶ ἀντὶ κιθάρας, τῶν γραμμάτων τούτων ὁ ἦχος ἀκέστην ὑπ' διφωνίας· ὥστε ὁ ἐξαίρων πᾶν σύγκρυσιν, οὐδὲν ἄλλο ἢ μέλος ἀτεχνῶς ἐξαίρει τοῦ λόγου καὶ μοῦσαν· ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν ὁ καιρὸς μηκυνέειν ἴσως.

ΟΒ

Ἐν ἢ τῇ μεγαλοπρεπεῖ χαρακτῆρι σύγκρυσις παραλαμβάνοιτ' ἂν φρόνησα, ἥτις διὰ μακρῶν, ὡς ὅ,

Λαίδη ἄνω ὥδησκε· ἡ γὰρ ὁ στίχος μὴ πόδι τι ἔχειν ἐκ τῆς συγκρούσεως, καὶ μεμίμηται τῇ λίθῳ τὴν ἀναφορὰν καὶ βίαν. οἱ αὐτοὶ καὶ ὁ, Μὴ ἅπτεσθε ἔτι, τῶν Θυκυδίδειον. συγκρούονται καὶ διφθόγγοι διφθόγγοις, Ταύτῃ κατῴκησεν μὴν Κερκυραῖος οἰκιστὴς ἦν ἐπάνω.

ΟΓ.

Ποιεῖ μὴν ἴσην καὶ τὰ αὐτὰ μακρὰ συγκρουόμενα μέγεθος, καὶ αἱ αὐταὶ διφθόγγοι· αἱ δ' ἐκ διαφερόντων συγκρίσεις ὁμοῦ καὶ μέγεθος ποιοῦσι καὶ ποικιλίαν ἐκ τῆς πολυσχίας· οἷον Ἡσίοδος ἐν τῷ Οἴτῃ, ὑμέτερον διαφέρειν τὸ γράμμα δοκεῖν, ἀλλὰ καὶ αἱ πηγαὶ· ὁ μὲν, ψυχρὸς· ὁ δὲ, ψιλὸς· ὥστε πολλὰ ἀνόμοια εἶναι.

ΟΔ.

Καὶ ἐν ᾠδαῖς ἔστι μέλισμα ἀπὸ ἑνὸς γίνεται τοῦ αὐτοῦ μακροῦ γράμματος, οἷον ᾠδῶν ὑπερβαλλομένων ᾠδαῖς· ὥστε ἡ τῶν ὁμοίων σύγκρουσις μικρόν ἐστι τι ᾠδῆς μέρος καὶ μέλισμα. τοῦτο μὲν δὴ συγκρούσεως καὶ οὐ γίνοιτ' ἂν μεγαλοφρεπὴς σύνθεσις, λελέχθω τοσαῦτα.

ΟΕ.

Ἔστι δὲ καὶ ἐν φράγμασι τὸ μεγαλοφρεπὲς, ἐν μεγάλῃ καὶ ἀφοβρεπεῖ πεζομαχίᾳ, ἢ ναυμαχίᾳ, ἢ περὶ ὕραν, ἢ περὶ γῆς λόγον· ὁ γὰρ τῶν μεγάλων ἀκόνων φράγματος, διὸ καὶ λέγοντα οἴεται μεγάλως λέγειν, πλανώμενος· δεῖ γὰρ οὐ τὰ λεγόμενα σκοπεῖν, ἀλλὰ πῶς λέγεται· ἔστι γὰρ καὶ μεγάλα μικρῶς λέγοντα, ἀφοβρεπῆ ποιεῖν τῷ φράγ-

Λάαν ἄνω ὤθουσι· etenim verſus longitudinem quandam habuit ex concurſu, & imitatus eſt lapidis illam in ſuperiora loca lationem & vim in ea re poſitam. Eodem pacto & illud, μὴ ἥπαρ Φῇ, Thucydideum. Concurrunt & diphthongi cum diphthongis, Ταύτην κατέκτανον μὲν Κερκυραῖοι· οἰκίσαι δ' ἐγένετο.

LXXIII.

Efficiunt igitur & eædem literæ concurrentes magnitudinem, & eædem diphthongi: concurſus autem qui fiunt ex diverſis ſimul & magnitudinem efficiunt & varietatem ex illo plurium vocalium ſono, ceu Ηὠι. In illo autem Οἶλυ, non tantum diverſæ literæ ſunt, verum etiam ſoni, hic quidem gravis, hic autem tenuis: adeo ut multa diſſimilia ſint.

LXXIV

Et in cantilenis utique meliſmata ab una fiunt eadem longa litera; tanquam cantilenis adplicatis cantilenis: quapropter ſimilium concurſus, parva quædam erit cantilenæ pars & meliſma. De concurſu quidem & ut fieret magnifica compoſitio, tot dicta ſunto.

LXXV.

Eſt autem & in rebus magnificum, ſi magna & illuſtris pedeſtris, vel navalis pugna; vel de cœlo, vel de tellure ſermo eſt. Qui namque amplam audit rem, ſtatim & dicentem putat ample dicere, errans; oportet enim non quæ dicuntur attendere, ſed quomodo dicuntur: licet enim & ampla exiliter dicentem, quod rei mini-

me conveniat facere. Quare & graves quosdam dicunt; ut Theopompum, qui gravia non graviter dicit.

LXXVI.

Nicias autem pictor, & hoc ſtatim dixit eſſe pingendi artis non parvam partem, ut cum capiſſet materiam ſatis grandem, pingeret, & non concideret artem in parvas res, ut aviculas vel flores, ſed equeſtres & navales pugnas; ubi multas quidem figuras oſtendere aliquis poſſet equorum: quorum, hi currerent; hi autem, recti ſtarent; alii vero, in genua procíderent: & equitum ipſorum multos jaculantes; multos autem decidentes ex equis. Putabat enim & argumentum ipſum partem eſſe pictorum artis, quemadmodum fabulas poëtarum. Nihil igitur mirum eſt, ſi in oratione, & ex rebus parta fuerit multa magnificentia.

LXXVII.

Locutionem autem in nota hac eximiam eſſe oportet & immutatam, & extra conſuetudinem magis: ſic enim habebit tumorem. Propria autem & ex conſuetudine locutio, plana quidem ſemper erit, & hac de cauſa abjecta.

LXXVIII.

Primum igitur tranſlationibus utendum eſt, hæ namque maxime & voluptatem adportant orationi, & magnitudinem; non tamen crebris, quia dithyrambum pro oratione ſcribimus: neque tamen longe tranſlatis, ſed ex ſe, & ex ſimili. Ceu ſimiles ſunt inter ſe imperator, gubernator, auri-

πράγματα. διὸ καὶ δεινὸς πυκὰς φασιν· ὥσπερ καὶ Θεόκριτον, δεινὰ ὰ δεινᾶς λέγοντα.

Ος'.

Νικίας δ' ὁ ζωγράφος, καὶ τοῦτο διδοὺς ἔλεγεν εἶναι τῆς γραφικῆς τέχνης τὸ μικρὸν μέρος, ἃ λαβόντα ὕλιν δύνασθαι γράφειν, καὶ μὴ κατακερματίζειν τὸν τέχνιν εἰς μικρὰ, οἷον ὀρνίθια, ἢ ἄνδρ, ἀλλ' ἱππομαχίας καὶ ναυμαχίας· ἔνθα πολλὰ μὲν σχήματα δείξειεν ἄν τις ἵππων· πολὺ μὲν, θεόντων· πολὺ δ, ἀνδριαμένων ὀρθῶν ἄλλων δ, ὀκλαζόντων· πολλοὺς δ' ἀκροτίζοντας, πολλοὺς δὲ καταπίπτοντας πολὺ ἱππέων. φέρει γὰρ καὶ τὸν ὑπόθεσιν αὐτῶν μέρος εἶναι τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, ὥσπερ τοὺς μύθους τῆς ποιητικῆς. ὑθὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ καὶ ἐν τοῖς λόγοις, καὶ ἐκ πραγμάτων μεγάλων μεγαλοφράστους γίνεσθαι.

OZ.

Τὸν δὲ λέξιν ἐν τῇ χαρακτῆρι τούτῳ θέσεται τὸν εἶναι δεῖ καὶ ἐξησκημένην, καὶ ἀσκητὴν μᾶλλον· ὅταν γὰρ ἔξω τοῦ ὄγκου. ἡ δὲ κυρία καὶ σκέτη, σαφὴς μὲν ἀεὶ, τῷ δ καὶ δικαταφρόνητος.

OH.

Πρῶτα μὲν ὖν μεταφοραῖς χρηστέον, αὗται γὰρ μάλιστα καὶ ἡδονὴν συμβάλλονται τοῖς λόγοις, καὶ μέγεθος· μὴ μέν τοι τυχαίαις, ἐπεί τοι διδύσκαλος ἀντὶ λόγου γενήσεται· μὴ τι μὴν πόρρωθεν μεταλαμβανομέναις, ἀλλ' αὐτόθεν, καὶ ὃν τοῦ ὁμοίου. οἷον ἔοικεν ἀλλήλοις γραπτὸς, κυβερνήτης, ἡνίοχος·

ἀνίσχοι· πάντες δὲ τοῖς ἄρχουσιν εἰσὶν ἀσφαλῶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ ὁ τὸ στρατηγὸν κυβερνήτην λέγων τὴν πόλεως, καὶ ἀνάπαλιν ὁ τὸν κυβερνήτην, ἄρχοντα τοῦ νηός.

ΟΘ.

Οὐ πᾶσιν μὲν οὖν ἀντιστοιχοῦσιν, ὥσπερ αἱ ὀσφρήσεις· ἐπεὶ τοῖς μὲν ὑπάρχειν μὲν τῆς Ἴδης τὸν ἄξιον εἰπεῖν καὶ ποιητὴν, τὸν δὲ ἀνδρώνυτον, οὐκέτι ὑπάρχειν εἰπεῖν.

Γ.

Ἐπὰν μέν τι κινδυνώδης ἡ μεταφορὰ δοκῇ, μεταλαμβανέσθω εἰς εἰκασίαν· οὕτω γὰρ ἀσφαλεστέρα γένοιτ' ἄν. εἰκασία δ' ἐστὶ μεταφορὰ πλειόνων ὄντων· οἷον ἅπτι, τὸν τοῦ Πύθωνι τοῦ ῥήτορος λόγον ὑμῖν, παραδοὺς ἅπτι, ὥσπερ ῥήτορι καὶ ὑμῖν· οὕτω μὲν γὰρ εἰκασία γένοιτο, καὶ ἀσφαλέστερον· ὁ λόγος, ἐκείνως δὲ μεταφορὰ, καὶ κινδυνωδέστερον. διὸ καὶ Πλάτων ὑποφαλὲς τι δικεῖ ποιεῖν, μεταφοραῖς μᾶλλον χρώμενος ἢ εἰκασίαις, ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν, εἰκασίαις μᾶλλον.

ΠΑ.

Ἀεὶ δὲ δικεῖ μεταφορὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡ κατ' ἐνέργειαν καλουμένη, ὅταν τὰ ἄψυχα ἐνεργοῦντα εἰσάγηται καθάπερ ἔμψυχα· ὡς τὸ ὅπλ τῷ βίλει, Ὀξυβελὴς καθ' ὅμιλον ὑπεπτίδαν μαιμαίνων· καὶ ὅ, Κυρτὰ φαληριοῦντα· πάντα γὰρ ταῦτα, ὅ φαληριοῦντα, καὶ ὅ μαιμαίνων, ζωπυρεῖ ἐνεργείαν ἔοικεν.

ΓΒ.

Ἔνια μέν τι σαφέστερον ἐν ταῖς μεταφοραῖς λέγεται καὶ κυριώτερον παρ' ἐν αὐτοῖς τοῖς κυρίοις· ὡς

auriga; cuncti enim hi præfecti sunt: tuto igitur dicit & qui imperatorem gubernatorem dicit civitatis, & contra qui gubernatorem præfectum navis.

LXXIX.

Non omnes tamen mutuo redduntur, quemadmodum prædictæ; quia ὑπόρειδν quidem Idæ licuit pedem dicere poëtæ; hominis autem pedem, non amplius licet ὑπόρειον dicere.

LXXX.

Postquam igitur periculosa translatio visa fuerit, convertatur in imaginem: sic enim tutior erit. Imago autem est translatio exuperans, ut siquis ad illud τὸ τῆ Πυθοῖ τὸ ῥητὸν ῥίπτει καὶ ὑμῖν, adposita particula dicat, ὥσπερ ῥίπτει καὶ ὑμῖν· sic enim imago extitit, & tutior est oratio; illo autem modo translatio, & periculosior est. Quare Plato quiddam in lubrico positum videtur facere, qui translationibus potius utitur, quàm imaginibus, Xenophon verò, potius imaginibus.

LXXXI.

Optima autem videtur translatio Aristoteli, quæ in actu manet; indeque appellatur, cum res inanimæ agentes aliquid inductæ fuerint, tanquam animales; ut illud de telo, Ὀξὺ δ' ἐλὼν καὶ ὁμῶλον ἀκοντίδεσσι μιμαίων, & illud, Κύματα φαλαιρόωντα· omnia enim hæc, illud φαλαιρόωντα, & illud μιμαίων, vitalibus actionibus similia sunt.

LXXXII.

Quædam tamen planius in translationibus dicuntur, & magis propr.e, quàm in ipsis propriis: ut

ut illud, ἐφείξεν ἡ μάχη. Non enim ipsum quisquam pro illo sumtis propriis, aut verius, aut planius diceret: stridorem enim illum, qui è spicula exoritur inquam in ipsis sonum continentes, φείσασ μάχην appellavit.

LXXXIII.

Et simul attigit aliquo modo translationes ex actu, quæ supra dicta est, cum pugnam horrere dixerit, tanquam animantem.

LXXXIV.

Oportet sanè non fallere nos, quod quædam translationes tenuitatem efficiunt potius quàm magnitudinem, etsi translatio ad tumorem sumitur; ut illud, Ἀμφὶ δ' ἰάχησεν μέγας οὐρανὸς· cœlum enim totum sonans, non decebat comparare sonanti tubæ: nisi siquis simul defendat Homerum, dicens, Sic sonuit magnum cœlum, ut sonaret tuba utens totum cœlum.

LXXXV.

Alteram igitur excogitemus translationem exilitatis potius causam, quàm magnitudinis. Oportet enim ex majoribus transferre ad parva, non contra: ceu Xenophon inquit, Ἐπὶ δὲ ταραττομένην ἐξέκλινεν ἐπὶ τὴν θάλατταν· aciei enim perturbationem fluctuanti mari comparavit, indeque nomen sumsit. Si quis vero immutatis nominibus dixerit ἐκφαλαγγίσασ πλὴν θαλάσσαν, fortasse etiam non satis apte transferet, omnino autem tenuiter.

LXXXVI.

Quidam autem muniunt translationes epithe-

tis

εἰς τὸ, Παρεῖξεν δὲ μάχην· ἢ γὰρ ἂν τις αὐτὸ μεταλαβὼν ἐξ ἐναντίας, ἐπ' ἀληθείας ἔφη, ἔπι συμφέρειν· ὃ γὰρ ὀκ ἐφ' ἡδέων κλέπτων, ἀφομεγον ἐπὶ τὸ ἧττον ἡδὺ ἦγεν συνεχῶς, φεύγοντας μάχην ἐπιστορθοῦσιν.

ΡΓ.

Καὶ ἅμα ἐκπλήττει τις ἢ κατ' ὀνόματος μεταφορὰς ἢ ἀπεικασμένοις, τῷ μάχην φεύγοντι εἰπεῖν, ὥσπερ ζῶον.

ΡΔ.

Δεῖ μέντοι μὴ λανθάνειν, ὅτι ἔνιαι μεταφορὰ ἀμεταφόρως εἶναι πολλῷ μᾶλλον ἢ μεταφορὰ, καὶ τι τῆς μεταφορᾶς ἐφ' ὅλον λαμβανομένης· οἷς τὸ, Ἀμφὶ δ' ἐκάλυψεν μίγας ὠκεανός· ὠκεανὸν γὰρ ὅλην ἠρώτα, ὐκ ἐχρῆν ἐπισκήπτειν ἠχοῦσι κάλυμμα· πολλοῦ εἰ μὴ τις ἄμα ἀπολογοῖτο ὑπὲρ τοῦ Ὁμήρου, λέγων, ὡσαύτως ἦχησιν μίγας ὠκεανός, ὡς ἂν ἠχήσειε καλύπτων ὅλος ὠκεανός.

ΡΒ.

Ἐπέραν ἐν ἐπιτροπῇ μεταφορὰν μικρότητος αἰτίαν γινομένην μᾶλλον, ἢ μεγέθους. δεῖ γὰρ ὀκ ἐφ' μειζόνων μεταφέρειν εἰς τὰ μικρὰ, ἢ ὃ ἐναντίον· ὡς φησὶ ὁ Πασιφῶν φησιν, Ἐκεῖ δὲ πορδομένων ἐξεκύμηνέ τι ἡ φάλαγξ· τῷ γὰρ τὸ πάχος ἐπεκτεῖναι ὀκκμαιότερα δηλοῖ· ἔκλασε δὲ μετρίως. εἰ δέ τις μεταβαλὼν ἔκπλους ὀκφαλαγξάσθαι τῷ θαλάσσαν, τάχα μὲν ἐδὲ οἰκείως μετῆκεν, ἀτὰρ δὲ πάντως μικροφυέπως.

Πτ'.

Ἔστι δὲ καὶ ἀσφαλίζεσθαι τὰς μεταφορὰς ὅτα-

διάνοι ὑπερβαλλόντως, ὅταν αὐτοῖς κινδυνώδεις δοκῶσιν. ὡς ὁ Θεόγνις φησίν· καὶ πτῶσιν φόβητρα ἄχρηστα τῇ τῆς πτώσεως βάλλεται. ἡ μὲν γὰρ φόβητρα κινδυνώδης ἐστὶ τῇ πτώσει· τῇ δ' ἀχρήστῳ, ἀσφάλεια.

ΠΖ.

Πάντων δὲ μᾶλλον ἡ συνήθεια, καὶ μάλιστα μεταφορῶν, διδάσκαλος· μικρῷ γὰρ ἔχειν πάντα μεταφέρουσι λανθάνει, ἅμα δὲ ἀσφαλῶς μεταφέρει, λάκκῳ τε φωλεὸν λέγουσα, καὶ ὀξὺ ἀκρωτήριον, καὶ τραχὺ ἦθος, καὶ μακρὸν ῥήτορα, καὶ πόλλα, ὅσα ἂν μεταφέρωσι μουσικῶς, ὥστε ὄμοια δοκεῖν τοῖς κυρίοις.

ΠΗ.

Τοῦτον ἐγὼ κανόνα τίθεμαι τῶν ἐν λόγοις μεταφορῶν, τὴν τῆς συνηθείας τηρεῖν, ἐπὶ φύσιν. οὕτω γοῦν ἅπαξ μετέβαλεν ἡ συνήθεια καλῶς, ὥστε νῦν κυρίων ἐπὶ ἐθάδημον, ἀλλὰ μεμίμηκεν ἡ μεταφορὰ κατέχουσα καὶ τοῦ κυρίου τόπον, ὡς ὁ τῆς ἀμπέλου ὀφθαλμὸς, καὶ εἰπεῖν ἔπεργε τοῦτον.

ΠΘ.

Σφόνδυλος μύωπι καὶ Κλωὶ, τὰ ἐπὶ σώματος, καὶ Κώνωψ, οὐ κατὰ μεταφορὰν ὠνόμασται, ἀλλὰ καθ' ὁμοιότητα· διὰ τὸ ἔοικέναι τὸ μὲν κώνωπι, μύωπι, τὸ δὲ, κλωπὶ, τὸ δὲ, σφονδύλῳ.

ϟ.

Ἐπὰν μέν τι εἰκασίαν ποιῶμεν τῶν μεταφορῶν, ὡς προείλεκται, κατὰ τὸ σωτόμον, καὶ τὸ μηδὲν πλέον ἢ ὥσπερ, προστιθέναι, ἐπεί τι αὐτὸ εἰκασίαν πα-

ραβολὴ

tis admotis, cum ipsis periculosæ visæ fuerint. Ut Theognis τόξον vocat φόρμιγγα ἄχορδον de illo qui arcu feriret: φόρμιξ namque lubricum quiddam de arcu; illo autem ἀχόρδῳ munitum est.

LXXXVII.

Omnium autem & aliorum consuetudo magistra est, & maxime translationum. Parum enim ferme abest quin omnia translatis verbis vocans fallat, quia tuto transfert verba; cum vocem albam appellet, & acutum hominem, & asperos mores, & longum oratorem, & alia, quæcunque sic lepide transfert, ut similia videantur propriis nominibus.

LXXXVIII.

Hanc ego normam statuo translationis, quæ in oratione fit, consuetudinis artem, sive naturam. Sic igitur quædam transtulit consuetudo belle, ut ne propriis quidem amplius eguerimus, sed manfit translatio sede proprii occupata, ut vitis ὀφθαλμὸς, & si quid aliud hujuscemodi.

LXXXIX.

Σφόνδυλος tamen & κλοὶς, cum de corpore dicuntur, & κτένες, non per translationem nominata sunt, sed per similitudinem; quia hæc quidem pars pectini, hæc autem clavi, illa vero verticillo similis est.

XC.

Postquam autem imaginem è translatione fecerimus, ut prædictum est, proponere nobis ante oculos debemus brevitatem, & ut nihil plus quam

ὥσπερ adjungamus, quia tunc pro imagine collatio esset poëtica; ceu illud Xenophontis, Ὥσπερ δὲ τῶν ἵππων ἀφορονόμως ἔχει τὸ ἄγειν ὑφ' ἡμῶν, & Ὥσπερ ἵππος λύθεις ἐξ ἁπλοῦ γαμψίππου εἰς ποικιλοστιζῶν: hæc enim non imaginibus amplius similes sunt, sed collationibus poëticis. Collationes autem has, neque facile in pedestri oratione ponere oportet, neque sine summa cautione.

XCI.

Et de translatione quidem, quantum præsto modo dicere licuit. Sumere autem oportet & juncta nomina, non tamen dithyramborum more concreta, veluti Θεοπεσπτυπλάναι, neque, Ἀμφιδρυπτυεσσιστρατὸν sed similia illis quæ à veritate componuntur. In universum enim hanc normam facio omnis nominum conformationis, ταμιοδίαιτος dicentem & ἀρχιπονηρίαν, & hujusmodi alia multa tuto componentem.

XCII.

Habebit sane junctum nomen simul & varietatem quandam ex compositione & magnitudinem, & simul etiam brevitatem quandam, nomen enim ponetur pro tota oratione; ceu si ἐξ αἴτιν κομιδῆ dixeris αἰτιολογίαν: multo enim sic majus. Fortasse autem & soluto nomine in rationem suam, alia modo majus fiet, ut, αἴτιν κομιδῆ pro αἰτιολογία.

XCIII.

Nomen autem pro ratione ponitur, quemadmodum Xenophon inquit, quod ἐκ τῶν λαζῶν ὄνον ἄγειον, εἰ μὴ οἱ ἱππεῖς ἀφαιρεθέντες δηρῶεν ἐλαφρόμυοι· nomine, ceu quod, οἱ μὲν ὁπλῖται ἐδίωκον, οἱ

ἐκβολὴ ἔχει ποιητικήν, ᾗ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος. Ὥσπερ δ' κύων ἡρνεῖτο ἀποφοιτῆσαι δεῖν κάπρου φέροντα· ᾗ, Ὥσπερ ἵππος λυθεὶς ἀφῆ πολὺν γαυριῶν καὶ ἀπλακτίζων. ταῦτα γὰρ οὐκ εἰκότως ἔπη ἔοικεν, ἀλλὰ σχολαίοις ποιητικαῖς. τὰς δὲ σχολαίας ταύτας ὕπη ῥᾳδίως ἂν τοῖς πεζοῖς λόγοις πιθέσθαι δεῖ, ὕπη ἄνευ πλείστης φυλακῆς.

ζA.

Καὶ δεῖ μεταφορᾶς μὲν, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, λαπτὸν καὶ σιώπητα ὀνόματα, ἢ τὸ διθυραμβικὸν συγκέμμα, ᾧ θεοπρέπτως πλάναι· ἢ δὲ, Ἄστρων δρυπτῆρα ζεφύρου, ἀλλ' ἐσιγήτα τοῦ ἀδάου τὸν ἀληθείας συγκεκμηρότι. κἀκεῖνο γὰρ ταύτῃ καινὰ ποιοῦσι τῶν ὀνομασίαν, νομοθέται λέγουσαν καὶ ἀρχιτέκτονας, ἃ δεῖ πάντα ἔπεσι ἀσφαλῶς σωπᾶσθαι.

ζB.

Ἔξω μὲν τὸ σιώπητον ὄνομα ὁμοῦ καὶ τοικελίαν τινὰ ὀκ τοῦ συνθέσεως καὶ μίγματος, καὶ ἅμα καὶ σωπηρόν πως, ὄνομα γὰρ τεθέσπισται ἀντὶ ὅλου τοῦ λόγου· οἷον ἂν τὶς τὸ σῖτον κομιδῇ, σιτοπομπίαν λέγῃς· πολὺ γὰρ ὕτως μᾶλλον. τάχα δ' ἂν καὶ λυθέντος ὀνόματος εἰς λόγον, ἕτερον τρόπον μᾶλλον ἡνοιτο, οἷον σίτου πομπὴ, ἀντὶ σιτοπομπίας.

ζΓ.

Ὄνομα δ' ἀντὶ λόγου τίθεται, οἷον ὡς ὁ Ξενοφῶν φησιν, Ὅτι ὐκ ἐῶ λαβεῖν ὅσον ἤθελον, εἰ μὴ οἱ ἱππεῖς ἀφικόμενοι ἔπεμψαν ἀφικόμενοι· ὀνόματα, οἷον ὅτι οἱ μὲν ὁπλίται ἐβάδιζον, οἱ δ' ἱππεῖς ὑπε-

ὑπολαύοντες φόβου, ὥστε τ ὄναγρον ὃν μέσῳ ἀπολαμβάνεσθαι. φυλάττεσθαι μὴν τοι διπλᾶ πιθάνας τὰ διπλᾶ ὀνόματα· τοῦτο γὰρ ἕξεσι λόγου πολλοῦ ἄξιον.

ϛΔ.

Τὰ δὲ ποιημένα ὀνόματα ὁρίζονται μὲν τὰ κατὰ μίμησιν ἀποφερόμενα πάθους ἢ πράγματος· οἷον ὡς τὸ Σίζε, καὶ τὸ, Λάπτουσι.

ϛΕ.

Ποιεῖ δὲ μάλιστα μεγαλοφρόνειαν, ἀφὴ τὸ οἷον ῥόμβοις ἐοικέναι, καὶ μάλιστα τῇ ξένῃ· ἃ γὰρ ὄντα ὀνόματα λέγει, ἀλλὰ πότε γινόμενα· καὶ ἅμα σεμνόν τι φαίνεται ὀνόματος κοινοῦ γένεσις, οἷον σωληθῆναι. ἔοικε γοῦν ὀνοματουργῶν τοῖς ἀρχαίοις ἁρμόττειν τὰ ὀνόματα.

ϛϚ.

Σπουδαῖον πρῶτον μὲν τῷ σαφῆ ὃν τῇ ποιουμένῃ ὀνόματι καὶ σεμνὸν· ἔπειτα τ ὁμοιότητος πρὸς τὰ κάλλιστα ὀνόματα· ὡς μὴ φρυγίζειν ἢ Σκυθίζειν τις δόξει μεταξὺ Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι.

ϛΖ.

Ποιητὸν μέν τοι ἦτοι τὸ μὴ ὠνομασμένα, οἷον ὁ τὰ τύμπανα καὶ τὰ ἄλλα τῆς μαλθακῶν ἔργανα, κιναιδίαις εἰκότως, καὶ Ἀριστοτέλης ἐλεφαντίνην· ἢ φθορὰ τὰ κάλλιστα παρονομάζοντα ἀνθ᾽, οἷον ὡς ὁ σκαφίτου τις ἔφη τ τοῦ σκάφους ἐρέσσον-

οἱ δ' ἀπίστων, ἀπελαύνοντες τρόπου, οἷστε ἡ ὄναγρος ἐν μέσῳ ἀπλαμβάνεσθαι. Cavere tamen oportet duplicia ponere duplicia nomina; hoc enim migrat è forma pedestris orationis.

XCIV.

Facta autem nomina definiunt quidem quæ imitatione alicujus rei, quam aut patiatur aliquis aut faciat, eduntur; ceu illud, Σίζε, & illud λάπτοντες.

XCV.

Efficiunt autem maxime amplitudinem, quia tanquam strepitibus similia sunt, & maxime ob peregrinitatem; non enim nomina quæ sunt dicunt, sed quæ tunc gignuntur: & simul sapiens quiddam videtur novi nominis fabricatio, ceu consuetudinis. Similis sane est qui nomina novat illis, qui primi nomina rebus imposuerunt.

XCVI.

Proponere sibi oportet primum in novando nomine ut planum sit, & ex consuetudine: deinde similitudinem ad ea nomina quæ in usu sunt; ne aliquis videatur Phrygium aut Scythicum sermonem adhibere in medio Græcorum vocabulorum.

XCVII.

Fabricare sane oportet sive quæ nominata non sunt, ceu qui tympana & alia mollium hominum instrumenta, κυμβάλια vocavit, & Aristoteles ἐλεφαντίσαι· sive à positis jam nominibus derivantem ipsum, ceu σκαφίζω quidam vocavit

cavit, qui remo ageret scapham: & Aristoteles ἐυρίπον, tanquam solum ipsum existentem.

XCVIII.

Xenophon autem Ηλίλυξε, inquit, dux; clamorem illum ἐλελῦ, quem clamabat dux sine intermissione, derivato inde nomine exprimens. Lubricum sane opus ut dixi, & ipsis poëtis. Et duplex sane nomen, species esse potest facti nominis: omne enim quod componitur ex aliquibus profecto extitit.

XCIX.

Amplum autem quiddam est & allegoria, & maxime in minis; ceu Dionysius, quod cicadæ ipsis humo canent.

C.

Si autem sic simpliciter, quod excidet Locrensem agrum, & iracundior visus esset, & humiliori nunc autem tanquam operimento orationis, allegoria usus est. Omne enim quod suspicione tantum attingitur terribilius est, & alius aliud quippiam ariolatur: quod autem planum est, quamvis formidolosum sua vi sit, verisimile est contemtum iri, quemadmodum vestimentis nudatos.

CI.

Unde & mysteria in allegoriis dicuntur, ad pavorem gignendum & horrorem, quemadmodum in tenebris & nocte. Similis autem est & allegoria tenebris & nocti.

CII.

Cavere sane & in hac oportet continuationem, ne oratio nobis evadat ænigma: ceu quod in cucur-

ἡδύσματα, καὶ Ἀριστοτέλης καὶ αὐτὸν, οἷον καὶ μόνον ἀυτὸν ὄντα.

ΗΗ.

Σεσοφὰν δὲ Ἡλίξι φησὶν ὁ ῥήτωρ. τὸν τῆ ἐλελῦ ἀναβόησιν, ἰὼ ἀνεῳὰ ξεῖνος ἀυτῆχε, ἀφαιρήσας ὀνόματι ἐπισφαλὲς μὴν ἴσι τύρσιν, οἷς ἄβουλος καὶ ἀυτὸς ταῖς ποιηταῖς. καὶ τὸ διπλοῦν μὴν τὸ ὄνομα, εἶδος ὂν εἶν πεπαιγμένον ὀνόματος ταῖς δὲ ἴσι ἡμιτελὲς ἐκ τινὸν γίγνεσθαι δηλονότι.

ΗΘ.

Μεγαλεῖον δὲ τὸ ἴδιον καὶ ἡ ἀλληγορία, καὶ μάλιστα ὅταν ταῖς ἀπαλαῖς· οἷον οἷς ὁ Διονύσιος, Ὅτι οἱ πίτυες αὐτῆς ἄσυτον χαμᾶδεν.

P.

Εἰ δ' ὅτως ἁπλῶς ἔπεν, ὅτι τίμνη τὸν λεκέδα χάλκεν, καὶ ὀρχηστρὸν ἂν ἐφάνη, καὶ δύπλεσρον· νῦν δὲ ὥσαφ σοσκαλύμματι τῦ λόγε, τῆ ἀλληγορίᾳ κέχρηται. τὰν γὰρ ὃ ἀκουσούμενον φοβερώτερον, καὶ ἄλλο εἰκάζει ἄλλοτι· ἃ δὲ ζαφὲς καὶ φοβερὸν, καταφρονᾶται οἰκὸς, ὥσαφ τὸς ἀποδεδειλιακότας.

PA.

Διὸ καὶ τὰ μυστήρια ὀν ἀλληγορίαις λέγεται περὶς ἔκπληξιν καὶ φρίκην, ὥσαφ ὀν σκότῳ καὶ νυκτί· ὅτι καὶ ἡ ἀλληγορία τῷ σκότῳ καὶ τῇ νυκτί.

PB.

Φυλάττεσθαι μὲν δὲ καὶ ταύτας ὃ συνέχει, ὡς μὴ κίνημα ὁ λόγος ἡμῖν γίνηται· οἷον τὸ

δὲ ἡ συνίδιος ἡ ἰαμβικὸς, Ἀργὸν ἄδον κυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κεκλήσθαι. καὶ οἱ Λάκωνες πολλὰ ὧν ἀλληγορίας ἔλεγον ἐκφοβοῦντες· οἷον ὅ, Διονύσιος ὁ Κορίνθῳ, ἀρχὰς Φίλιππον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα οὐκ ὀλίγα.

ΡΓ.

Ἡ συντομία ἡ τῇ μὲν μεγαλοπρεπὴς, καὶ μάλιστα ἡ ἀποσιώπησις· ἔνια γὰρ μὴ ῥηθέντα μείζονα φαίνεται, καὶ ἐνθουσιαστικὰ μᾶλλον· τῇ δὲ μικροπρεπής. καὶ γὰρ ὁ διηγήσεως γίνεται μέγεθος. οἷον ὡς Ξενοφῶν, Τὰ δὲ ἅρματα ἐφέρετο, φησὶ, τὰ μὲν δι' ἀυτῆς τῆς φιλίων, τὰ δὲ καὶ δι' ἀυτῆς τῆς πολεμίων. πολὺ γὰρ ὕπερ μεῖζον, ἢ ἅπερ ὅδε ἔφη, Καὶ δι' τῆς φιλίων, καὶ διὰ τῆς πολεμίων ἀυτῆς.

ΡΔ.

Γοργαχῶς δὲ καὶ τὸ πλάγιον μεῖζον τοῦ ὀρθίου ἔφη, Ἡ δὲ γνώμη λαβὼν, ὡς εἰς τὰς πύξεις τῶν Ἑλλήνων ἐλόντων καὶ διακοσίοντων· ἀντὶ τοῦ, διενοοῦντο ἁλῶναι καὶ διακόσαι.

ΡΕ.

Συμβάλλεται δὲ καὶ ἡ ὁμοιότης τῆς ὀνομάτων, καὶ ἡ δυσφωνία ἡ φαινομένη. καὶ γὰρ τὸ δύσφωνον πολλαχοῦ ὀγκηρόν· οἷον, Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι. πολὺ γὰρ μᾶλλον τὸ Αἴαντα μέγαν ἐνέφηνεν ἡ τῆς δύο συμπλοκὴ καὶ ἐπαναβάσεις ἀσπίδος.

ΡϚ.

Τὸ δὲ ἐπιφώνημα καλέμβιον ἐρέζοντο ἂν τις, λέξιν ἐπιφωνοῦσαν. ἔστι δὲ τὸ μεγαλοπρεπέστατον

cucurbitula medicorum, Ἀνὴρ εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀγρῷ κολλώμενον. Et Lacones multa in allegoriis dicebant metum injicientes: ut illud, Dionysius Corinthii, ad Philippum, & alia hujuscemodi non pauca.

CIII.

Concisio autem, partim quidem magnifica est, & maxime reticentia; quædam enim non dicta majora videntur, & suspicione potius cognita: partim autem tenuis. Etenim in iterationibus exoritur magnitudo, veluti Xenophon inquit, Τοὺς μὲν ἄρματα ἐφίστατο, καὶ μὲν δὲ ἀυτοῦ τοῦ φιλίων, καὶ μὲν δὲ ἀυτοῦ τοῦ πολεμίων. Multo enim sic majus, quam si dixisset, μὲν ἀφ' τοῦ φιλίων, μὲν ἀφ' τῶν πολεμίων ἀυτοῦ.

CIV.

Multis autem locis & obliqui casus majus in oratione moliuntur, quam recti: ceu, Ἡ μὲν γνώμη λῦε, ὡς εἰς τοὺς παῖδας τῶν Ἑλλήνων ἀλόντων μὲν ἀφ' κρατόντων, pro διετοῦντο ἀλόντας μὲν ἀφ' κρατοῦντας.

CV.

Contulit autem & similitudo nominum, & asperitas vocis quæ apparet. Est namque asperum multis locis tumidum: ceu, Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι. Multo enim magis Ajacem magnum fecit duarum concursus, quam clypeus septemplex.

CVI.

Epiphonema autem vocatum definiret quidem aliquis, locutionem quæ ornatum affert. Est au-

tem magnificentissimum in oratione. Locutionis namque hæc quidem inservit, hæc autem exornat. Inservit quidem hujascemodi omnis, Οἷον ἐκεῖνα ἐν ἀρχῇ, στομίσαι δ' ἄνδρες. Hoc autem exornat quod adjungitur, ἀγαθοὶ δὲ καὶ ἐσθλοὶ ἄνδρες· adjunctum enim hoc est antea prolatis, ornatus aperte & pulchritudo.

CVII.

Plena autem horum & Homeri poesis; ceu Ἐκ νεκύων κομιδὴν ἐπιτάρροθον, Οἳ δ' ἀπὸ νηῶν. Τεθλιμμένοι ἦτορ ἀνῆκαν. Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ὑπὸ πρηεῖ ἐδμήθησαν. Μῦθον ὀνήσαντες, ἔπος τ' ἐκραάντες ἔειπον, Ἀλλάων ἐφάμαρτε. Deinde exclamat, Ἀνδρῶν ὀφθαλμὲ ἄνδρες.

CVIII.

Et ad summam epiphonema divitum pompis simile est; intelligo gelis, & triglyphis, & purpuris laxis: tanquam enim quoddam & ipsum divitiarum orationis indicium est.

CIX.

Videri etiam posset enthymema epiphonematis species quædam, quæ tamen non est: non enim ornatus causa, sed probationis adhibetur, nisi cum in extremo ponitur more epiphonematis.

CX.

Eodem pacto & sententia similis cuidam quod exclametur post ea quæ dicta jam sunt. Sed neque hæc epiphonema est, etenim antea ipsa sæpe dicitur: occupat tamen sedem aliquando epiphonematis.

ἐν τῇς λόγοις. τῆς γὰρ λέξεως ἡ μὲν ὑφετὴ, ἡ δὲ διάκοσμος. ὑφαντὴ μὲν ἡ ποιᾶσα, Οἵαν τὴν ὑάκινθον ἐν ἔρεσι παμμίκτοις ἄνδρες, Γουνὸν ποιήσωσι διάκοσμοι δὲ τὸ διαφέρον, Ὡς, Χαμαὶ δὲ πᾶσι φύεται ἄνθος. ἐναντιότητα γὰρ τῶν τῇς ὑφαντικῆς μόνοις, κόσμος σαφὴς καὶ κάλλος.

PZ.

Μετὰ δὲ τούτων ἡ ἡ Ὁμήρου τοιάνη ἐστὶν, Ἐκ πάντα κατέλεξε; ἐπεὶ ἐν ἑνὶ τόπῳ ἐφίκει, Οἷς ἐ πάρος Τρῶες δὲ καὶ ἀντιθέοιο Ὀδυσῆος Πεῖρε δ' ἐν ᾗ τόδε μᾶζον ὅτι φρεσὶν ἴμβαλε Δαίμων, Μήτις οἰνωδίνης, ἔχει φάρξαντες ὀμῖν, Ἀλλήλοις ἐρύσσητε κατὰ στόμα, Αὐτὰρ γὸ φίλακα ἄρτεμα πάσης.

PH.

Καὶ, καὶ ὅλη ἡ διαφώνημα τῆς τῶν πλησίον ἕνεκεν διαλέγεται ἐμφάσεις λέγω ἢ ἀριγλύφοις, ἢ ἀορθρεύοις πλοκαῖς. οἷον γὰρ ἡ ἐν αὐτῷ τῷ ἐν λόγοις πλέκει σημεῖον ἔχεις.

PΘ.

Δοξειε δ' ἂν ἡ ἐν ἀναθήμασι διαφώνημα τῶ. εἶδος ἡ εἶ, ὃς ὁ μὲν ἐν κόσμῳ ἕνεκεν. ἀλλὰ διὰ τέχνην ἀφελαμβάνει, πλὴν διηλλαγμένον γε διαφωνηματικῶς.

PI.

Ὡσαύτως ἢ ἐν ἀναθήμασι διαφωνημένοις τοῖ ἔοικεν ἐπὶ ἀφειρημένοις. ἀλλ' ὁ δὴ αὖτε διαφώνημά ἐστι. ἐν γὰρ ἀφελόντες πολλάκις λαμβάνει μὴ τι χωρὶς τοῦ διαφωνήματος.

PIA.

PIA.

Τὸ δ᾽, Νήπιος οὐδ᾽ ἄρ ἔμελλε κακοὶ ὑπὸ κῆρας ἀλύξειν, οὐδ᾽ αὐτὸ διηφάνισται· οὐ γὰρ διηλέγχθη, οὐδὲ διήνεγκεν, οὐδ᾽ ὅλως διηφανίσατο ἔοικεν, ἀλλὰ παρεφθάρηται, ἢ διήκριται μάτην.

PIB.

Τὸ δ᾽ ποιητικὸν ὀνόμασι, ὅτι μὴ μεγαλοφρονῶν, ἢ τυφλῷ δῆλόν φασι πλὴν οἱ μὲν γὰρ ἧττον ἂν δόξειεν τῇ μιμήσει τῆς ποιητικῆς· μᾶλλον δὲ ἡ μίμησις, ἀλλὰ μεταδίδωσι, καὶ διάφορ Ἡφαίστου.

PIΓ.

Θουκυδίδης μὲν γὰρ λαβὼν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τι, ἰδίως αὐτῷ χρώμενος, ἴδιον δ᾽ ληφθὲν ποιεῖ. οἷον ὁ μὲν ποιητὴς ὅτι Κρήτης ἦφι, Κρήτη τις γαῖα μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, Καλὴ δὲ καὶ πίων, περίρρυτος· ὁ μὲν διὰ τοῦ μεγάθους ἐχρήσατο τῷ περίρρυτος· ὁ δὲ Θουκυδίδης ὁμοίως τοῖς Σικελιώταις καλὸν οἴεται εἶναι, γῆς οὔσης μιᾶς καὶ περίρρυτης, καὶ ταυτὰ πάντα εἰπὼν, ἐλίου τ᾽ ἀντὶ νήσου καὶ περίρρυτον ἁπάντων, ὅμως ὅπερ λέγειν δοκεῖ· διὸ καὶ οὐκ ἀεὶ περὶ μεγάθους, ἀλλὰ περὶ ὁμοιότητος αὐτοῖς ἐχρήσατο. τοῦ μὲν δὴ μεγαλοφρενείας τοσαῦτα.

PIΔ.

Ὥσπερ δ᾽ παρέκειντο φαῦλά τινα ἀγαθοῖς πολλοῖς· οἷον διάῤῥηξ μὲν, ὃ δράκων· ἡ δὲ αἰχμὴ, τῇ αἰδοῖ· ὃ δὲ ὄνος τρόπον τινὰ τοῖς ἀμελουμένοις τοῖς ἀγαθοῖς ἐπικειμένη διαμαρτημάσι τισί. παρά-

CXI.

Illud autem, Νήπιοι· οὐδ' ἄρ' ἴσασιν ὅσῳ πλέονες μιν ἐόντες ἀλύξειν, neque ipsum epiphonema existimari debet; non enim post dicitur, neque exornat, neque demum exclamationi est simile, sed acclamationi, vel increpationi.

CXII.

Poëticum autem in oratione, quod amplum est, & cæco apparet ut aiunt. Nisi quod hi quidem valde nuda utuntur imitatione poëtarum: & quæ potius quàm imitatio, transpositio debeat vocari, quemadmodum Herodotus.

CXIII.

Thucydides sane quàmvis ceperit aliquid à poeta, cum in suum aliquem usum ipsum convertat, proprium id quod sumtum est, facit: ceu poëta de Creta inquit, Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος. Hic igitur in magnitudine ostendenda utitur illo περίῤῥυτος. Thucydides autem concordia conjungi Siceliotas putat pulchrum esse, cum sint unius telluris & περιῤῥύτου. & cum eadem omnia dixisset, tellurem-que pro insula & περίῤῥυτον eodem pacto, tamen aliud dicere videtur: quia non ad magnitudinem, sed ad concordiam ipsis usus est. De magnificentia igitur tot.

CXIV.

Quemadmodum autem propinqua sunt improba quædam quibusdam probis, ac laude dignis: ceu fidentiæ quidem, audacia; verecundiæ autem, pudori: eodem pacto & locutionis notis

vicinæ

vicinæ sunt vitiosæ quædam. Primum autem de ea quæ vicina est magnificæ dicamus. Nomini igitur ipsi impositum est frigidum. Definit autem frigidum Theophrastus hoc pacto, Frigidum est quod excedit suam propriamque enuntiationem, ceu Ἀπυνδάτου ὁ τράπεζ᾽ κύλιξ pro illo usurpatum, Sine fundo calix in mensa non collocatur: res enim quæ parva est, non sustinet tumorem tantum locutionis.

CXV.

Nascitur sane frigidum in tribus, veluti & magnificum. Sive enim in sententia, quemadmodum de Cyclope qui lapidem jecit in navem Ulyssis, quidam dixit, Cum lapis ferretur, capræ in ipso pascebantur. Ex eo namque quod superat modum in sententia, quodque item effici non potest, exoritur frigus.

CXVI.

In locutione autem Aristoteles inquit nasci quatuor modis: ut Alcidamus, humidum sudorem. Vel in juncto verbo, quando more dithyramborum juncta fuerit duplicatio nominis, ut ἰρμοτύλαφος dixit quidam, & quidquid aliud ita præter modum tumidum. Nascitur autem & in translatione frigidum. Τρόποι δ᾽ αἱ λέξεις τῶν γεγραμμάτων. Quatuor igitur modis in locutione hoc pacto fieret.

CXVII.

Compositio autem frigida, quæ non numerosa, sed extra numerum est, & omnibus in partibus longum habet: veluti talis, Ἡκω ἐπὶ τοὺς τὰ

τω ἢ περὶ τὸ χαντιάντ. τῇ μεγαλοφρεπεῖ λέξωμεν. ὄνομα μὲν ἂν αὐτῇ ψυχρόν. ὑπείζει δὲ ὃ ψυχρὸν θεόφρας. ὅτω, Ψυχρὸν δέ τι ὃ ὑφ' ἁλλοντίῳ οἰκείαν ἀπαγγελίαν, οἷον, Ατυνδάκαντ. ὁ τραπεζοῦται κύλιξ, ἀντὶ τοῦ, ἀπύθμην. δεῖ τραπεζῆς κύλιξ ὁ τίθεται· τὸ γὰρ σχῆμα ὁ μικρὸν ὄν, ὁ δίχεται ὅλκην πεῖναι λέξεως.

PIE.

Γίνεται μὲν τὸ ἢ τὸ ψυχρὸν ἐκ τοιῶν, ὥσπερ ἢ ὃ μεγαλοφρεπές. ὁ γὰρ ἐπιθετικὸς, καὶ διὰ τοῦ κύκλοντ. λαβολαῦντ. τῷ καινοῦ Οδυσσεύς, ἴφη τις, φερομένου τοῦ λίθου αὐτὸν ἐπιστρέφει αὐτοῦ. ὁ γὰρ τοῦ ὑφβεβλημένου ὁ ἐπιθετικὸς, ἢ ὑδυνάτως ἢ ψυχρότης.

PIς'.

Ἐν ἢ λέξει ὁ Αριστοτέλης φησὶ γίνεσθαι παραχῶς· ὡς Ἀλκιδάμας, Τὴν ὀδόντα. ὁ ὀδοντωτὸν, ὅταν διὰ συμβόλου ἢ σωτηρία ἢ διπλώσεως τοῦ ὀνόματ. ὡς τὸ Ερμοκλαντ. ἴφη τις, καὶ τὸ ἄλλο ὅταν ὑπερβατὸν γίνεται ἢ καὶ ἐν μεταφορᾷ ὃ ψυχρὸν· Τρίμονται καὶ ὠχρὰ τὰ γεγράμματα. Τετραχῶς μὲν οὖν τὸ τοῦ λέξιν ὑπὸ τῶν γίνεται.

PIZ.

Σιώπησις ἢ ψυχρὰ ὁ μὴ ἐρρυθμ. , ἀλλὰ ἀρυθμ. ἔστι, καὶ ἀφ' ἁπάντων μακρὰν ἴσχυσα· ὥσπερ ὁ τοιοῦτ, Ηκων ἡμῖν εἰς τὸν χῶρον· Πά-

σις ἀμφὶ ὀρθῆς ὕσεις. οὐδὲν γὰρ ἔχει λογικὸν, οὐδὲ ἀσφαλὲς, ἀλλὰ πῶς εὐτύχειαν ἀμφὶ μακρῶν συλλαβῶν.

PIH.

Ψυχεὸν δὲ καὶ ὃ μάκρα πιθέναι εὐτυχῆ καθάπερ πνεῦμα, καὶ μὴ κλεπτόμενα ὑπὸ τῆς εὐτυχείας· κοῖτμα γὰρ ἄκριτον, ψυχεὸν· ὥσπερ καὶ ὃ ἀνέρμηνευτον.

PIΘ.

Καὶ καθόλου ὁποῖόν τι ἔζη ἡ ἀλαζονία, πιεῦτον καὶ ἡ ψυχρότης· ὁ, τε γὰρ ἀλαζὼν, τὰ μὲν ὑπερόντα ἀμφὶ αὐχεῖ ὅμως, ὡς ὑπερόντα· ὃ, τε μικροῖς πράγμασι θρυλλάλων ὄγκον, καὶ αὐτὸς ὢν μικροῖς ἀλαζονευομένῳ ἔοικε. καὶ ὁποῖόν τι ὃ ὂν τῇ παρεμφάσει, κοσμούμενον ἔαθον, πνεῦτόν τι ἔζη καὶ τὸ ὂν τῇ ἑρμηνείᾳ ἐξηρμένον ὂν μικροῖς πράγμασι.

PK.

Καί τι πνὶς φασι δεῖν τὰ μικρὰ μεγάλως λέγειν, καὶ σημεῖον τῶν ἡρώων τὴν ὑφαλλόσης δυνάμεως. ἔχω δὲ Πολυκράτει μὲν τῷ ῥήτορι συγχωρεῖν, ἐγκωμιάζοντι, ὡς Ἀγαμέμνονα, ἐν ἀνθέμοις καὶ μεταφοραῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς τρόποις· ἔπαιζε γὰρ, οὐκ ἐσπούδαζε, καὶ αὐτὸς ἡ γεγραφὴ ὁ ὄγκος παίγνιόν ἔζη. παίζειν μὲν δὲ ἔξεστι, ὡς φημι· ὃ δὲ πρέπον ἐν παντὶ πράγματι φυλακτέον· τυπτέσι, προσφόροις ἑρμηνεύτοις· τὰ μὲν μικρὰ, μικροῖς· τὰ μεγάλα δὲ, μεγάλοις.

PKA.

Καθάπερ Ξενοφῶν ἐπὶ τῷ Τηλεβόα ποταμῷ, μικρῷ

χώραν· Γάστ ἁμῶς ὀρθῶς ἔχει. Nihil enim habet aptum orationi, neque in tuto positum, propter continuationem longarum syllabarum.

CXVIII.

Frigidum autem est, & versus continuos ponere, quod faciunt nonnulli, & qui non tegantur à continuatione. Poëma enim intempestivum, frigidum est: quemadmodum & quod superat mensuram.

CXIX.

Et ad summam, quale est ostentatio tale & frigus. Qui enim homo glorioſus est, quæ sibi bona non adsunt, jactat tamen se habere; & qui parvis rebus adjungit tumorem, & ipse in parvis ostentanti se similis est. Et demum quale est, quod in proverbio est, ornatum pistillum, tale est & quod in locutione elatum est in parvis rebus.

CXX.

Atqui aiunt quidam oportere res parvas ample dicere, & signum hoc esse putant eximiæ facultatis dicendi. Ego autem Polycrati quidem oratori concedo, laudanti, ut Agamemnonem, in antithetis, & translationibus, & omnibus tropis aptis laudationibus: ludebat enim, non serio agebat; & ipse ille ejus scriptionis tumorem lusus est. Ludere igitur liceat, ut aio: quod vero decet in omni re servandum est, hoc est, apte & accommodate ipsis, singulæ res sunt verbis exponendæ: exiles, exiliter; & amplæ ample.

CXXI.

Quemadmodum Xenophon de Teleboa amne

qui parvus & pulcher est, inquit, Οὗτος ὁ ποταμὸς καλὸς, μέγας μὲν οὔ, καλὸς δέ· brevitate enim compositionis, & terminatione in δέ, tantum non monstravit nobis parvum eum amnem esse. Alius autem quidam, loquens de fluvio simili Teleboe, inquit, Οἷος ἀπὸ τοῦ Λαυρικοῦ ὄρους ὁρμώμενος ὀνδρὸς εἰς θάλασσαν, tanquam de Nilo loqueretur præcipitante, aut de Istro cum irrumpit in mare. Omnia igitur hæc, frigus vocantur.

CXXII.

Fiunt sane parva magna alio modo, non ope ejus quod minime decet, sed aliquando necessario: ut cum imperatorem aliquem, qui res parvas ex sententia confecerit, efferre volumus, tanquam magnas res feliciter administrarit; ceu quod Ephorus Lacedæmone eum qui delicate, & non ex institutis illius telluris pila luserat, virgis cecidit: huic enim sua vi parvo auditu existenti, granditatem acquirimus hoc pacto. Ut qui pusillos pravos mores impunitos relinquunt, viam majoribus sceleribus aperiunt: & quod ob parvas res contra leges commissas oportet punire magis, non ob magnas. Et proverbium fecimus, Principium utique dimidium totius, tanquam simile illud sit parvo malo, vel quod nullum malum parvum est.

CXXIII.

Sic quidem liceat parvam victoriam magnam facere verbis. Non tamen ut geras aliquid quod minime deceat; sed quemadmodum, quod magnum est conteritur utiliter sæpe numero, sic utique & parvum extolli poterit.

CXXIV

μικρῷ ὄντος· καὶ καλῶς φησι, Οὕτως ἡ ποταμίδιον, μέγας μὲν οὐ καλὸς δέ. τῇ γὰρ ἐρεχθείσῃ συνθέσει, καὶ τῇ ἀπολήξει τῇ εἰς τὸ Δέ, μονονὲκ ἀπέδειξεν ἡμῖν μικρὸν ποταμόν. ἔπειτα δέ πως ἐρμηνεύων ὅμοιον τῷ Τηλεβοᾳ ποταμῷ, φησὶ, Ὅς ἀπὸ Λαυρεσσῶν ὀρέων ὁρμᾶται· εἰκότως δὲ Διάλεκτος· καὶ διότι ἡ Νᾶλον ἑρμηνεύων καταχρηστικῶς ὄμβρον, ἢ ἡ Ἶσαρ ἐμβάλλοντα. πάντα δὲ ταῦτα, ψυχρότητος καλῶσι.

ΡΚΒ.

Γίνεται μὲν γοῦν τὰ μικρὰ μεγάλα ὅπερ ἐστὶν ἡρῶον· οὐ μὴν τῷ ἀφαιρεῖν, ἀλλ' ἑνίοτε καὶ προσλαμβάνοντες. ὅταν μικρά κατορθώσεώς τινα ἐφεξῆς· ἐξαίρειν βουλόμεθα, ὡς μεγάλα κατορθώματα. οἷον ὅτι ἔφορος ἐν Λακεδαίμονι ἡ ἐξείργων, καὶ οὐκ ἐπιτρέπει σφαιρίζεσθαι, ἐμφαίνων· τοῦτο γὰρ ἀπόδειξιν μικρᾶς ἀκολουθίας ὅτι, ἐπιφανῶς μὲν, ὡς οἱ δὲ μικρὰ παιδιὰ ἔθη ἐόντα ὀδύνᾶς μεγάλοις πόνοις ἀποτρύσασι· καὶ ὅτι ἐπὶ τοῖς μικροῖς σφαιρομάχαις ἡ κολάζειν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς μεγάλοις. καὶ τὴν παρρησίαν ἀποβεβληκέναι Ἀρχὴ δὲ τοι ἥμισυ παντός, ὡς ἐοικέναι τοῦτο τῷ σμικρῷ κακῷ, ἢ καὶ ὅτι οὐδὲν κακὸν μικρὸν ἔστιν.

ΡΚΓ.

Οὕτω μὲν δὴ ἐξέστω καὶ τὸ μικρὸν κατόρθωμα ἐξαίρειν μέγα. ἐνίοτε δ' ἔστι ἀφαιρεῖσθαί τι ποιοῦν· ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ μέγα κατασμικρύνεται χρησίμως πολλάκις, ὥσπερ ἂν καὶ τὸ μικρὸν ἐξαίροιτο.

ΡΚΔ.

ΡΚΔ.

Μάλιστα δ' ἡ ὑπερβολὴ ψυχρότατον πάντων. σφιτ-τὴ δέ ἐστι. ἢ γὰρ καθ' ὁμοιότητα ἀναφέρει· ὡς τὸ, Θέειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι· ἢ καθ' ὑπερβολήν· ὡς τὸ, Λιλαίεται χρόνος· ἢ κατὰ τὸ ἀδύνατον· ὡς τὸ, Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη.

ΡΚΕ.

Πᾶσα μὲν οὖν ὑπερβολὴ ἀδύνατός ἐστιν· ὅτε γὰρ ἂν χρόνος λευκότερον γένοιτο, ἢ τ' ἂν ἀνέμῳ θέειν ὅμοιον· αὕτη μέντοι ἡ ὑπερβολὴ ἡ ἁρμόττουσα ὀνομάζεται ἀδύνατος. διὸ δὴ καὶ μάλιστα ψυχρὰ δοκεῖ πᾶσα ὑπερβολή, διότι ἀδυνάτῳ ἔοικε.

ΡΚϛ'.

Διὰ τοῦτο δὲ μάλιστα καὶ οἱ κωμῳδοποιοὶ χρῶνται αὐτῇ· ὅτι ἐκ τοῦ ἀδυνάτου ἐφίλκυσται τὸ γελοῖον. ὥσπερ ἔοικε τῷ Περσῶν φ ἀπλησίαν ὑπερβαλλόμενός τις ἔφη, Οτι πόδια ὀξέχεζον ὅλα· καὶ, Οτι ἐν ταῖς γνάθοις ἔφερεν.

ΡΚΖ.

Τῶν δὲ αὐτῶν ἄδυτα ἐστί, καὶ τὰ, Φαλακρώτερα ὀδόντων· καὶ τὰ, Κολοκύντης ὑγιέστερα. τὰ δ', Χρυσοῦ χρυσότερα, τὰ Σαπφικὰ, ἐν ὑπερβολῇ λέγονται καὶ αὐτὰ καὶ ἀδυνάτως, πλὴν αὐτῷ γε τῷ ἀδυνάτῳ χάριν ἔχει, ἡ ψυχρότητα. ὃ δὴ καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις Σαπφοῦς τῆς θείας, ὅτι φύσει κινδυνωδέσι πράγμασι καὶ δυσκολοδρόμῳ ἐχρήσατο δια-

CXXIV.

In primis autem hyperbole frigidiſſimum omnium. Triplex autem eſt. Aut enim per ſimilitudinem editur; ut illud, Θέην δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι· aut per exuperantiam: ut illud, Δελφῖνες χόρον Θ. aut per id quod effici non poteſt; ut illud, Οὐρανῷ ἐστιχέτω κόρη.

CXXV.

Omnis igitur hyperbole impoſſibilis eſt: neque enim nive candidius quicquam eſſe poteſt; neque vento in curſu ſimile: hæc tamen hyperbole quæ dicta eſt, eximie nominatur impoſſibilis. Quam potiſſimum ob cauſam maxime frigida videtur omnis hyperbole, quia & quod effici non poteſt ſimilis eſt.

CXXVI.

Propter hoc autem maxime & comici poëtæ utuntur ipſa, quia ex eo quod fieri non poteſt trahunt ridiculum. Quemadmodum de Perſarum voracitate quidam dixit, rem ſine modo augens, quod campos totos reliquiis ventris implebant, & quod boves in malis geſtabant.

CXXVII.

Ejuſdem formæ eſt, & illud, Magis calvus quam ſerenitas, &, Magis ſanus quàm coloquinta. Illud vero, Auro magis aurea, quod Sapphonis eſt, in hyperbole & ipſum dicitur, nec effici poteſt; niſi quod ex eo ipſo quod effici non poteſt, venuſtatem in ſe habet, non frigus. Quapropter maxime aliquis admiraretur divinam Sapphonem, quod re, quæ natura periculi plena eſt, & vix

poteſt

poteſt cum laude tractari, uſa fuit eleganter. Et de frigore quidem & hyperbole hæc: nunc vero de eleganti nota dicemus.

CXXVIII.

Elegans oratio venere omni referta & falſa oratio eſt. Venuſtarum autem, hæ quidem ſunt majores & grandiores, quæ ſunt venuſtiores poſtarum; hæ autem, humiles magis & magis comicæ, quæ ſunt illæ, quæ ſimiles ſunt dicacibus vocibus. Ceu Ariſtocleis venuſtates, & Sophronis, & Lyſiæ. Illud enim, Cujus facilius aliquis dentes numeraret quàm digitos, de anu prolatum; & illud, Quot digitos erat accipere plagas, ter accepit drachmas, hujuſcemodi urbanitates, non ſunt diſerepantes à vocibus dicacibus, neque longe abſunt à ſcurrilitate.

CXXIX.

Illud tamen, Τῇ δ' ἅμα ῥίμφα πέλεσκον· πὶ γαῖαν δὲ ἦ ῥ' ἵππος· Αἰνὰ δ' ἐφοίτων πόλας ἐχθρὰ δὲ ἦ πόσις. Ex hæ ſunt quæ vocantur dighitatis plenæ venuſtates & ampleæ.

CXXX.

Utitur autem ipſis Homerus aliquando & ad exacerbandum, ac vim rebus addendam: & ludens terribilior eſt, primulque ipſe videtur invenisse teribiles lepores: ceu illud de maximè remota ab omni lepore perſona, de Cyclope inquam, Οὖτιν ἐγὼ κρατερῷ ἐδάμασσα, reliquos autem primos: quod fertur ſcilicet Cyclopis minus. Non enim ita ipſum reddidit dirum ope aliorum, cum duos Uyſſis ſocios devorarit; neque ex ingenti illo lapide, quo pro foribus utebatur, neque è baculo, ut ex hac urbanitate.

CXXXI.

δηχαείτιος. καὶ περὶ μὲν ψυχρότητος καὶ τοσαῦτα, καὶ περὶ τοῦ γλαφυροῦ χαρακτῆρος λεγόμενα.

ΡΚΗ.

Ὁ γλαφυρὸς λόγος, χαριεντισμοὶ καὶ ἱλαροὶ λόγοι εἰσὶ καὶ περὶ ἃ χαρίεντα, καὶ μὲν αὐτὰ μείζονα καὶ σπουδαιότερα, καὶ περὶ σπουδαῖα· καὶ ἐν, δι' ἐλαττόνων μᾶλλον καὶ κατεπείγοντα, ἀκίνδυνον ἐπιεικῆ· οἷς καὶ Ἀριστοτέλης χαίρειν, καὶ Δάφερος, καὶ Λύσιας. ὁ γὰρ Ἡγήσανδρος ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι τὰ ὀφθαλμικὰ τῶν δακτύλων, ὃ δεῖ τῶν φρεσβύτων· καὶ τὸ, Οἷος ἄξιος ἐμοὶ λαβεῖν πληγὰς, τοσαύτας ἄλλας θραχμάς· οἱ τοιοῦτοι ἀστεῖσμοὶ, ἰδίᾳ ἀφαίρεσιν σχημάτων, οὐδὲ πάνυ γλαφυρότητος εἰσί.

ΡΚΘ.

Τὸ ἐμὲ, τὲ δὲ ἄμφω νύμφαι παίζετον· γίγνεται δέ τι φρίκη λεπτὴ καὶ ῥᾶστα ἀριγνώστη πλεῖστοι· καλὰ δέ τε ταῦτα· καὶ αὐτοῖς αἰσχρὰ λεγόμενα σφόδρα χαρίεντα καὶ μεγάλα.

ΡΛ.

Χρῆται δ' ἀνταῖς Ὅμηρος, καὶ περὶ ἀνιαρῶν ὀνείρατα, καὶ ἐμφαίνων· ἢ παίζων φοβερώτερός ἐστι· φησὶ γὰρ διρηκέας ἀχαιῶν φοβερὰς χάρασσε· ὥσαφ τὸ δεῖ τοῦ ἀχαεισφάτου φοβεῖται, τὸ δεῖ δ' Κύκλωπος, τὸ αὖ, Οὖπιν ἐγὼ σύματον ἴδομαι, τὴν δ' λοιπὴν πρᾶτιν· τὸ τοῦ Κύκλωπος ξένιον. ὁ γὰρ ὕπνος αὐτῷ ἐπέφερεν ἀκτὸν ἐκ τῆς ἄλλων, ὅταν δύο δακτύλῳ ἐπαίρῃ, ὑπ' ἀπὸ τοῦ δυρεῦ, ἢ ἐκ τοῦ ῥοπάλου, ὡς ἐκ τούτου τοῦ αἰτίσμου.

ΡΛΑ.

Χρῆ) ἡ τῷ τοιούτῳ ᾠδὴ ἡ Πανοφεύς, καὶ αὐτὸς δαιότητας εἰσάγει ἐκ χαρίτων· οἷον ὅτι τὸν ἁπλοῦν ὀργισρίδα. ἱρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Γαφλαγόνος εἰ καὶ οἱ γυναῖκες αὐτοῖς συστρατεύονται, ὄφη, Λύκιον γὰρ καὶ ἔκφερον ἡ Καπλία. ὅτι δὲ ἀμφίνεμ) ἡ δαιότης ἐκ τῶ χαρίτω. ἡ μὲν, ὅτι αἱ γυναῖκες αὐτοῖς σύνεισι, ἀλλ' Ἀμαζόνες· ἡ δὲ, κατὰ βασιλίνες, αἱ ὕστερον ὑπὸ ἀνδρῶν εἰς τὸν γυναικῶν φυγῶν. Τὰ μὲν ὖν ἄδη τῆ χαρίτων πεποίηκε, ἡ παίδα.

ΡΛΒ.

Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἐν τοῖς πεζύγμασι χαρίτες, ἡ νυμφαῖοι κῆποι, ὑμέναιοι, ἵρωτες, ὅλη ἡ Σαπφοῦς ποίησις. τὸ γὰρ παίζειν, κρὸν ὑπὸ Ἱππώνακτος λέγεται, χαρίεντά ἐστι. ἡ αὐτὸ ἱλαρὸν τὸ πεζύγμα ἡ ἁπλοῦν· ὕδωρ γὰρ ὑμμάτων φῶν ὀρχίζομεν, ὑδὲ ἡ ἔρωτα ἐστὶν ἐπίσω ἐν τῆ ὑμμάτω, ἡ χίαντα, ὑδὲ τὸ γάλα λευκόν.

ΡΛΓ.

Ὥστε αἱ μέν τι ἐν πεζύγματι χαρίεν ἐστὶ, παίδα ἡ λέξις ποιεῖ διηκριβωμένη. ἡ, Ὡς ἀ' ὅτε Πανδαρίου κύρη χλωρηὶς ἀηδών Καλὸν ἀείδην, ἱερὸν ἰσαμένοισ. ὀνταῦθα γὰρ ἡ ἀηδών, χαρίεν ὀρνίθιον· ἡ τὸ ἔαρ, φύσει χαρίεν· πολὺ ἡ διηκοσμημένη τῆ ἁρμονίᾳ. ἡ ὅτι χαρίεσσα, τό τε χλωρηὶς, καὶ τὸ Πανδαρίου κύρη, ἁπλῶς ὄφη ὀρνίθ. ἄπερ τοῦ ποιητοῦ ἴδια ἐστι.

ΡΛΔ.

Πολλάκις ἡ ἡ τὰ μὲν πεζύγματα ἀτεχνῶς ἐστι φύ-

σει

CXXXI.

Utitur autem hujuſcemodi forma & Xenophon; & ipſe quoque acerbitates inducit è leporibus: ceu de armata ſaltatrice. Interrogatus à Paphlagone, num etiam mulieres ſociæ ipſorum fuerint in bello, Sane, inquit: hæ namque & regem fugarunt. Duplex enim gravitas apparet ex ea venuſtate: una quidem, quod non mulieres ſecutæ ſunt ipſos in bellum, ſed Amazones: altera vero, in regem, ſi adeo imbecillus erat, ut à mulieribus in fugam verteretur. Species igitur leporum tot, taleſque ſunt.

CXXXII.

Sunt autem hi quidem in rebus lepores, ceu nympharum horti, hymenæi, cupidines, tota Sapphonis poëſis. Hujuſcemodi namque, quamvis ab Hipponacte dicta fuerint, lepida ſunt. Et ipſa res hilaris ſua ſponte eſt, nemo enim canit hymeneum iratus, neque cupidinem Erinnym faciet vi locutionis, aut gigantem, neque ridere plorare.

CXXXIII.

Quapropter ſiquis in rebus lepos eſt, hæc omnia locutio facit venuſtiora: ceu, Ὡς δ' ὅτι Παρδαλίν κόρη χλωρὴς ἀηδὼν Καλὸν ἀείδουσιν, ἔαρος ἱμερόεντος. Hic enim & luſcinia eſt lepida avis, & ver natura lepidum: multum tamen ornamenti acceperunt à locutione, & ſunt venuſtiora, illud χλωρὴς, & illud Παρδαλίν κόρη, dicere de avi, quæ ſcilicet poëtæ propria ſunt.

CXXXIV.

Sæpe autem & res injucundæ ſunt natura & odioſæ

odioſæ: ab eo autem qui dicit fiunt hilares. Hoc autem apud Xenophontem videtur primum inventum eſſe: cum accepiſſet enim expertem risus personam & odioſam, Aglaitadam Perſam, risum invenit ex ipſo lepidum, Οτι ἡδὺν ἔφη σὺ ἀκροχόλιον ἀπὸ σοῦ, ὦ γάλωτες.

CXXXV.

Hæc autem eſt potentiſſima venuſtas, & quæ maxime eſt in arbitrio dicentis. Res enim natura odioſa erat, & inimica leporis, quemadmodum & Aglaitadas: hic autem tanquam patefacit, quod è talibus etiam rebus jocus elici poteſt, quemadmodum & à calido refrigerari, calefieri autem à frigidis rebus.

CXXXVI.

Quia autem ſpecies venuſtatum demonſtratum eſt quæ ſunt, & in quibus manent; nunc & locos indicabo, unde venuſtates ducuntur. Sunt autem nobis, hæ quidem in verbis; hæ autem, in rebus. Indicabimus igitur & locos ſeorſum: primos autem, eos qui in verbis ſunt.

CXXXVII.

Statim igitur prima eſt venuſtas, quæ naſcitur ex conciſa oratione: quando idem dilatatum invenuſtum factum fuerit; à celeritate autem venuſtum. Veluti apud Xenophontem, Τῷ ὄντι τότε ὑδὸν μάντεσι ἐ Ἕλλησι· ὅτε γὰρ αὖθις ὁδὸν ἐστείλατο, ἀμφότερα τὰ ὦτα ἐστρυπήλιον· ἡ ἄχθος ὅτως. Quod enim adjungitur, illud inquam, ἄχθος ὅτως, ob conciſionem venuſtatem gignit: ſi autem dilatatum fuiſſet pluribus verbis, quod ſcilicet

σει ἡ γυνή· ὑπὸ δὲ τοῦ λήγοντος γίνεται ἴλαρά. τοῦτο δὲ φησὶ Ξενοφάντη δοκεῖ πρώτῳ διῃρῆσθαι λαβὼν γὰρ ἀγίλαυρον σφίγγουσιν ἡ γυνὴ, καὶ Ἀγλαϊπάδας καὶ Πείρας, γίλωτα δύρεν ἐξ αὐτῆς χαρίεντα. Ὅτι ῥᾴδιον ἐξ πῦρ ἀπεργάσαι ἀπὸ σοῦ, ἢ γέλωτα.

ΡΛΕ.

Αὖτη δέ ἐστι καὶ ἡ δυναμικωτάτη χάρις, ἡ μάλιστα ὀνησιφόρος τῇ λήγοντι· τὸ μὲν γὰρ σφάγιον ἡ φύσις γυναικὶ ἐοικὸς καὶ πολέμου χαρίεντος, ὥσπερ καὶ Ἀγλαϊπάδας· ὅλῳ δ' ἀσφαλὲς ἐνδέκεται, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς τοιούτων παίζειν ἔοικεν, ὥσπερ εἰ ἡ ἀπὸ θερμοῦ ψύχεσθαι, θερμαίνεσθαι δὲ ἀπὸ τῆς ψυχροῦ.

ΡΛς'.

Ἐπεὶ δὲ πολλὰ τῆς χαρίεντος διδάσκειν ἔοικε, καὶ ἐν τίσι τινῶν ἡ τοῦτο πάσχει ἀφορίζομεν, ἀφ' ὧν αἱ χάριτες. ἔστιν δὲ ἡμῖν, αἱ μὲν, ἐν τῇ λέξει· αἱ δὲ, ἐν τοῖς πράγμασι. ἀφοριζόμεθα δὲ καὶ τοὺς τύπους καθ' ἑκάτερα· πρώτους δὲ, τοὺς τῆς λέξεως.

ΡΛΖ.

Εὐδὺς οὖν πρώτη ἔστι χάρις ἡ ἐκ συνθήκης· ὅταν τὸ αὐτὸ μηκυνόμενον ἄχαρι γένηται, ὑπὸ δὲ τάχους, χαρίεν· ὥσπερ φησὶ Ξενοφάντι, Τῷ ὄντι τοῦτο ἰδίᾳ μόνοις τῶν Ἑλλήνων· ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸ εἶδον ὥσπερ καὶ Λυδὸν, ἀμφότερα τὰ ὦτα τετρυπημένον· καὶ ἄχαρι ἦν. τὸ δὲ ἁπλῶς μόνον ὃ, ἄχαρι ἦν, ὑπὸ τῆς συνθήκης τοῦ χαρίεν πολλῷ· εἰ δὲ ἀμηκάνῳ λῷστον, Ὅτι ἄλογα

ταῦτα

ταῦτα ἀληθῆ, ταφεὶς γὰρ ὑπερῴκουν, διήμεια ὢν ψιλὸν ὑγίνειν ἀντὶ χαίρειν.

ΡΛΗ.

Γολλάκις ἢ καὶ δύο φράζεται δι' ἑνὸς ὀρθῶς τὸ χαίρειν. οἷον δεῖ ὁ Ἀμαζὼν καταδυόμενος ἔφη τις, ὅτι τὸ τόξον ὑπερπαμμέγεθες ἔκαστο, καὶ ἡ φαρέτρα πλήρης, ὃ ἡδέως δεῖ τῇ κεφαλῇ· τὰς δὲ ζωστῆρας ὑπολύονται, ἐνταῦθα καὶ ὁ νόμος ἄρχει ὁ ἐπὶ τῷ ζωστῆρι, ἢ ὅτι οὐκ ἔλυσε τοὺς ζωστῆρας, ἀπὸ δυὸ πράγματα ἀλλὰ μιᾶς ἁρμοδίας· καὶ ἀπὸ σωτηρίας ταύτης γλαφυρόν τι δοκεῖ.

ΡΛΘ.

Διάτορος ἢ τόπος ἐστὶν ἀπὸ τῆς τάξεως· τὸ γὰρ αὐτὸ πρῶτον μὲν τεθὲν, ἢ μέσον, ἄχαρες γίνεται· δεῖ ἢ τῷ πόλυς, χαίρειν· οἷον εἰ ὁ Ξενοφῶν φησιν δεῖ τῷ Κύρῳ, Δίδωσι ἢ αὐτῷ ἡδέως, ἵππον ἢ πολλὰ ἢ τραπέζιον, καὶ πολὺ χαίρειν μηκέτι ἁρπάζειν· ἐν γὰρ τούτοις τὸ μὲν τελευταῖόν ἐστι τὸ πολὺ χαίρειν ποιοῦσι, τὸ πολὺ χαίρειν μηκέτι ἁρπάζειν, ἀφῃρεῖ τὸ ξένον τοῦ δώρου ἢ πολὺ ἰδιότητα. αἴτιος ἢ ὁ τόπος τοῦ χαίρειν· εἰ γοῦν πρῶτον ἐτάχθη, ἀχαρεστότερον ἦν· οἷον, ὅτι δίδωσιν αὐτῷ δῶρα, πολὺ τὸ χαίρειν μηκέτι ἁρπάζειν, ἢ ἵππον, ἢ πολλὰ, καὶ τραπέζιον. νυνὶ ἢ προσκείμενα δῶρα, τελευταῖον ἐπέθηκαν τὸ ξένον ἢ ἀπόδειξιν, ἐξ ὧν ἁπάντων συνῆκται ἡ χαρά.

ΡΜ.

Αἱ ἢ ἀπὸ ψυχῆς χαίρειαι δῆλαί εἰσι, ἢ

cet hæc vera sunt, plane enim aures habebat perforatas, narratio nuda fuisset pro venustate.

CXXXVIII.

Sæpe autem duæ res per unam ostenduntur ad venustatem pariendam. Ceu de Amazone dormiente quidam inquit, quod arcus intensus humi jacebat, & pharetra plena, scutum sub capite, cingula autem non solvunt. In hoc enim & institutum commemoratum est de cingulo, & quod illa non solverat cingulum, duæ res per unam expositionem; & ex hac concisione elegans quiddam natum est.

CXXXIX.

Secundus autem locus est ab ordine: idem enim primum quidem positum, vel medium, invenustum fit, in fine autem, venustum. Ceu Xenophon inquit de Cyro, Dat autem ipsi & dona, equum & tunicam & torquem, & agrum non amplius diripi: in his enim ultimum est, quod venustatem efficit, Agrum non amplius diripi, propter novitatem doni & proprietatem. Causa autem est locus venustatis: si namque primum positum fuisset, invenustus utique fuisset, hoc pacto, Dat ipsi dona, agrum amplius non diripi, & equum, & tunicam, & torquem. Nunc vero cum antea dixisset usitata dona, ultimum importavit eo peregrinum & insuetum, ex quibus omnibus collecta est venustas.

CXL.

Veneres autem, quæ nascuntur è figuris, perspicuæ

spicuæ sunt, plurimæque apud Sapphonem. Ea ex replicatione quodam loco sponsa ad Parthenian inquit, Παρθενία παρθενία, ποῖ με λιποῦσα οἴχῃ: hæc autem respondet ipsi eadem figura. Οὐκ ἔτι ἥξω πρὸς σέ, οὐκ ἔτι ἥξω. Major enim venustas apparet, quàm si semel dictum esset & sine figura. Atqui replicatio ad res exacerbandas potius inventa videtur: hæc vero & gravissimis rebus abutitur ad venustatem.

CXLI.

Ducit autem Veneres aliquando & ex relatione: ut cum de vespere inquit, Ἕσπερε πάντα φέρεις, φέρεις οἶνον, φέρεις αἶγα, φέρεις μητέρι παῖδα. etenim hic lepos existit è voce illa φέρεις, quæ ad idem refertur. Multas autem alias ab isthoc aliquis promere posset Veneres.

CXLII.

Nascuntur & è verbo lepores, id est è translatione: ut de cicada, Τερπνὸν ἀηδονόμοισιν ἀκοὺν ἐπιβάλλων ἀοιδάν. Ὃς ἐπὶ δρόσῳ καθεσθεὶς ἁδύφωνον ἀνίησιν μέλος. Ἐπὶ δρόσῳ καθεσθεὶς.

CXLIII.

E junctio verbo & dithyrambico, Διθύραμβα μὲν πάντα μελανοκερώνων κυνὶ δαῖτα, σοὶ τερπνὰ δ' ἐστὶν ποίμνια: quæ maxime accommodatæ comœdiis sunt & satyrorum fabulis lusiones.

CXLIV.

Et è vulgari utique verbo nascitur: ut cum Aristoteles inquit Ὅσῳ γὰρ μοναύλης εἰμὶ, φιλομυ-

δότερος.

ἢ πλείσιν περὶ Σαπφοῦ. οἷον ὅτι ἡ ἀναδίπλωσίς τινι νύμφῃ πρὸς πόθον παρθενίαν φησὶ, Παρθενία Παρθενία, ποῖ με λιποῦσα οἴχῃ· ἡ δὲ ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὴν τῷ αὐτῷ σχήματι, Οὐκ ἔτι ἥξω πρὸς σὲ, οὐκ ἔτι ἥξω· πλείων γὰρ χάρις ἐμφαίνεται, ἢ εἴπερ ἅπαξ εἰλέχθη ἡ ἀνὰ τὸ σχῆμα. καὶ ἴσως ἡ ἀναδίπλωσις πρὸς δεινότητας μᾶλλον δοκεῖ ῥητῆς· ἡ δὲ ἐν ταῖς δεινοπάθοις καταχρῆται δεῖ χάριτος.

PMA.

Χαριεντίζεται δέ ποτε ἐξ ἀναφορᾶς· οἷς δεῖ τῷ ἐαυτῆς. Ἔαυτε πάντα φέρεις (φησί,) φέρεις οἶνον, φέρεις αἶγα, φέρεις ματρὶ παῖδα. ἐν γὰρ ὀνταῦθα ἡ χάρις ἔοικεν ἐκ τῆς λέξεως τοῦ Φέρεις, δεῖ τὸ αὐτὸ ἀναφερομένης· πολλοὶ δ' ἂν τις ἐν ἄλλοις ὀκφέρει χαρίτων.

PMB.

Γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ λέξεως χάριτες, ἥνυσαν ἐκ μεταφορᾶς· οἷς δεῖ τῷ πτίλῳ. Πτερύγων δ' ὑποκλαγγὴ λιγυρὰν ἀοιδάν. Ὦ, τί ποτ' ἂν φλίσγιον κεδνὸν ἐπιπλάμενον καταιδάν.

PMΓ.

Ἐκ συνδέτου τοῦ ὀνόματος καὶ διυρεμβικοῦ, Δίσσετα πλεκτῶν μελανοπτερύγων, τυτὶ δεινὸν τὸ πτερύγων αὐτὸ ποιοῦσιν· ἃ μάλιστα δὴ κωμῳδικὰ παίγνια ἔχει καὶ σατύρια.

PMΔ.

Καὶ ἐξ ἰδιωτικοῦ δ' ὀνόματος γίνεται· οἷς ὁ Ἀριστοτέλης, Ὅσῳ γάρ φησι μανώτης εἰμὶ, φιλομω-

δότερον γήρονα. καὶ ὀκ πεποιημένον· ὡς ὁ αὐτὸς ὀν τῇ αὐτῇ, Οσῳ γὰρ ἀυτίτης καὶ μονώτης αἰμὶ, φιλομμδότερον γήρονα. τὸ μὲν γὰρ μονώτης, ἰδιωτικωτερον ἔδυς ἤδη ἐστί· τὸ δ' ἀυτίτης, πεποιημένον ὀκ ἦ αὐτοῖς.

PME.

Πολλὰ δ' ὀνόματα καὶ ἄλλα τῶν λίσιν τῶν ἐπί τινων χαριέντα ἔστιν· οἷς, Ο γὰρ ὄρνις ὕτος κέλαξ ἔζι καὶ κέλακος· ὀνταῦθα ἡ χάρις ἀπὸ τοῦ σκώπτειν ὡς ὄρνις καταδεᾶ ἀνθρώπων, καὶ ὅτι τὰ μὲν σωὸν ἤθετο ὀνόματα τῇ ὄρνιθι· αἱ μὲν οὖν παιδικαὶ χάριτες παρ' αὐτοῖς τοιαῦται λέξεις.

PMς'.

Εκ δὲ ἀβροβολῆς καὶ ὅτι τοῦ ἐξέχοντος ἀνθρώπου ἡ Σαπφὼ φησι, Πέρροχοι ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ὁ Λέσβιος ἀλλοδαποῖσιν· ὀνταῦθα γὰρ χάριν ἐποίησεν ἡ ἀβροβολὴ μᾶλλον ἢ μέγεθος. καὶ τὸν ἐξέλω εἰπεῖν, Γέρροχοι ὥσπερ ἡ σπιλὰς ἐπὶ ἄλλων ἄκρων, ἢ ὁ ἥλιος ὁ λαμπρότερος, ἢ ὅσα ἄλλα ἔζι ποιητικώτερα.

PMZ.

Σώφρων δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι τοῦ ὁμοίου ἥδυς φησὶ, Θᾶσαι ὅτι φύλλα καὶ κάρφεά τοι παῖδες τὺς ἄνδρας βαλλίζοντι· οἷον γὰρ φάμτι φιλατὲς Τρῶας ἢ Αἴαντα τὴν πάλην. καὶ γὰρ ὀνταῦθα ὅτι χαρίεις ἡ ἀβροβολή ἔζι, καὶ τὺς Τρῶας ἀγαπίζυσι, ὥσπερ παῖδας.

PMH.

Εζι δέ τις ἰδίως χάρις Σαπφικὴ ὀκ μεταβολῆς, ὅταν τι ἀπύζα μεταβάλληται, καὶ ὥσπερ μετανοήσων· οἷς, Τῷ δὴ φησι ὃ μέλαδρον ἀείσατε πίκτοτες

δότερος γήρυα. E facto, ut idem in eodem, Οσῳ δ' ἀυτίτης ἢ μονώτης εἰμί, φιλομυδότερος γήρυα. Illud enim μονώτης, consuetudinis idiotarum jam est, illud vero ἀυτίτης factum ex αὐτός.

CXLV.

Multa autem verba ex eo quod de aliquo usurpata sunt, lepida sunt: ceu, Ὁ γὰρ ὄρνις ὅτις κόλαξ ὄρνι ἢ κόλακος. Hic enim lepos existit ex eo quod in avem lusit ut in hominem, & quod minime usitata verba attribuit avi. Hi igitur lepores ab ipsis verbis exoriuntur.

CXLVI.

Ex collatione autem, de viro qui præstet ceteris Sappho inquit, Πέρροχος ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ὁ Λέσβιος ἀλλοδαποῖσιν· hic enim leporem potius genuit collatio quam magnitudinem. Atqui licebat ipsi dicere, Perrochus veluti luna aliis sideribus, vel sol splendidior; aut quæcunque alia magis propria poëtarum.

CXLVII.

Sophron autem & ipse simili forma inquit, Θᾶσσον ὄζα φύλλα ἢ κάρφεα τοι παῖδες τὸς ἄνδρας καλλίζονοι· οἷον ὥς φαντὶ φιλατὸς Τρῶας ὁ Αἴαντα τῷ πίλῳ. Etenim hic venusta est collatio, & quæ illudit Trojanis tanquam pueris.

CXLVIII.

Est autem quædam venustas proprie Sapphica ex immutatione consilii, cum scilicet aliquo jam dicto mutarit animum, & tanquam pœnituerit ipsam

ſam dixiſſe. Ceu inquit, Alte jam ſuperliminare extollite fabri; gener ingreditur æqualis Marti, viro magno multo major: tanquam reprehendens ſeipſam, quod impoſſibili uſa eſt hyperbole, & quod nullus Marti æqualis eſt.

CXLIX.

Ejuſdem autem formæ & illud de Telemacho, quod, δύο κύες ἐσθίατο ποδὶ τῷ ἀυλῷ, ᾧ δυναμιν ᾗ τὰ ὀνόματα εἶπεν τὴν κυνῶν, ἀλλά τί ἂν μοι βέλτιον ἦ ὀνόματα ταῦτα; Etenim hic mutato conſilio ſimul urbane luſit & cum reticuiſſet nomina canum.

CL.

Et à verſu alieno exoritur lepos. Ut Ariſtophanes irridens quodam loco Jovem, quod non fulminibus appetit pravos, inquit, Ἀλλ' ἐ ἑαυτῆ νεὼν ἔβαλε καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηνῶν. Tanquam igitur non amplius Jupiter notari videtur, ſed Homerus & verſus Homericus; & ex hoc major exiſtit lepos.

CLI.

Habent autem quiddam feſtivum & allegoriæ quædam: quemadmodum illud, Δελφοὶ παθόν ὑμμὶ ἀ κύων φέρει· & Sophronis illa quæ de ſenibus prolata ſunt, Ἐνθαδὶ ὢν κὠγὼ παρ' ὑμὲ τὺς ὀμφαγέρχας ἐξορμίζομαι, πλέον δοκίζων· πορπίναι γὰρ ἤδη πὶ ταλιχῖσδε πὶ ἄλκυρας.

CLII.

Et quæcunque de mulieribus allegorice loquitur tanquam de piſcibus, Σκιλλῶν γλυκύπικρον κῆν

χύλιον

τοντες, γαμβρὸς ἀπάρχῃ) ἴσον Ἄρηι, ἀνδρὸς μεγάλου πολλῷ μείζων· ὥσαρ ὑπολαμβανομένη ἑαυτῆς, ὅτι ἀδυνάτῳ ἐπιχειρήσει καταβολῇ, καὶ ὅτι ὑβρίσει τῷ Ἄρηι ἴσον ὄν.

PMΘ.

Τὴν δ' αὐτὴ αἰδὼς καὶ τὸ περὶ Τηλεμάχου· ὅτι δύο κύνες διάκειντο περὶ τῆς αὐλῆς· καὶ δύναμαι καὶ τὰ ὀνόματα ἀπὸν τῶν κυνῶν· ἀλλὰ τί ἂν μοι βέλοιντο τὰ ὀνόματα ταῦτα; καὶ γὰρ ἔτι μεταβαλόμενος μεγαλυνθεὶς ἠρίσατο καὶ ἀπονήσας τὰ ὀνόματα.

PN.

Καὶ λιτὸν τίχνη δὲ ἀλλοκρίνη γίνεται χάρις· ὡς ὁ Ἀριστοφάνης σκώπτων τινὰ τὸν Δία, ὅτι ὑ κεραυνοῖ τὰς ποινὰς, φησὶν, Ἀλλὰ σὺ ἑαυτοῦ νεὼν ἔβαλλες καὶ Σήνιον ἄκρον Ἀθηνῶν· ὥσαρ ἡμεῖς σὺ ἐπὶ ὁ Ζεὺς κωμῳδῶσθαι δοκεῖ, ἀλλ' Ὁμηρος, καὶ ὁ τίχνη ὁ Ὁμηρικός· καὶ ἀπὸ τούτου πλείων ἔξιν ἡ χάρις.

PNA.

Ἔχουσι δέ τι γοργὸν καὶ ἀλληγορίας τινές· ὥσαρ ὅ, Δελφοὶ ταῦρον ὑμῖν ἀκύων φέρει· καὶ τὰ Σώφρονος δὲ, ἢ ὅτι τῷ γεγόντων· Ἐνδοιάζω μὴ κἠγὼ παρ' ὑμᾶς τὰς ὀμφηρίχας ἐξορμίζομαι, πλοῦν δυσκόλων· πολλοὶ γὰρ ἤδη ἐς ταλικρεῖδα ταὶ ἄσκυραι.

PNB.

Οσα τε ὅτι τῷ γυναικῶν ἀλληγορεῖ ἢ ἐπ' ἰχθύων, Σωλίωνες γλυκύχρεον κεγχρύλιον χρεῶν γεω-

γυναικῶν λιχνεύμασιν. ᾗ μμικώτερα τὰ παιδικὰ δῆτι ᾗ ἀφροδ.

PNΓ.

Ἐστι δέ τις ᾗ ἡ φθὰ τὴν φρονδικίαν χάρις· ὡς ἡ τῆ Κύκλωπ©., ὅτι ὑς-ατην ἔδομαι Οὖτιν. Οὐ γὰρ φρονιδόκα τοιοῦτο ξένιον, ὕτε Οδυσσεὺς, ὕτε ὁ ἀναγνώσκων. ᾗ ὁ Ἀριςοφάνης δὴ τὸ Σωκράτην, Κάμψας ὀφελίσκον, φησὶν, ἅτα Ἀλκιβιάδην λαβὼν, ὀκ ἐᾶ παλαίειν δοιμάτιον ὑφείλετο.

PNΔ.

Ἤδη μὲν τι ὀκ δύσ ζῆπον ὀνομάζα ἐγένετο ἡ χάρις. ἐ γὰρ περὶ φρονδικίαν μόνον ἐπενήχθη, ἀλλ' ἐδ' ἠκολέθει τοῖς φρονίμοις. ἡ δὲ τοιαύτη ἀναγκυλία καλεῖ) χείφος· ὥσπερ ὁ φθὰ Σώφρονι ῥηπαρόβιος Βύλλις· (ὑδὲν γὰρ ἀκόλυθον αὐτῇ λέγει·) καὶ φθὰ Μενάνδρῳ ᾗ ὁ φιλόγ©. τῆς Μεσσηνίας.

PNE.

Πολλάκις ᾗ καὶ καλα ὄμμια ἐναοίησε χάριν. ὡς ὁ Ἀριςοτέλης, ὀκ μὲν Ἀθηνῶν φησιν ἐγὰ εἰς Σπάρταν ἦλθον, ἀλλ' ἐδὲ βασιλέα ἐδὲ μέγαρ· ὀκ δὲ Σπαρτιατῶν εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἐδὲ χαμόνα ἐδὲ μέγαρ. καταλήξαι γὰρ ὁ ἀμφοτέρους τοῖς καλοῖς εἰς τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἐναοίησε τὴν χάριν. ὧν δ' ὧν ἀποκόψῃς τὸ ἐπίρ ἐδὲ μέγαρ, σωζαφαιρεῖται ᾗ ἡ χάρις.

PNς'.

Καὶ κατηγορίαι ᾗ ἀποκρυμμένῳ ὀνίοτε ὁμοιοτῶ) χαρισιν, ὥσπερ φθὰ Ξενοφῶντι ὁ Ἡρακλεί-

δης

χίλιον χρεῶν γυναικῶν λιχνεύμονον. Et aptiora mimis hujuſcemodi omnia, & obſcena ſunt.

CLIII.

Eſt autem quædam & quæ præter expectationem venuſtas: ut illa Cyclopis, quod poſtremum comedam Utin, non enim expectabat tale munus aut Ulyſſes, aut qui legit. Et Ariſtophanes de Socrate inquit, Καμψας ὀθελίσκον, εἶτα λαβὼν τὸν λαβών, ὃν ἐπαλαίσεις ποιμένον ὑφείλετο.

CLIV.

Jam enim ex duobus locis hic extitit venuſtas. Non enim ſolum præter expectationem id illatum eſt, ſed neque reſpondit prioribus. Hujuſcemodi autem inconſequentia, vocatur griphus: quemadmodum Bulias, qui apud Sophronem oratorem agit (nihil enim dicit quod cohæreat ſibi ipſi;) & apud Menandrum itidem prologus Meſſeniæ.

CLV.

Sæpe autem & membra ſimilia pepererunt venuſtatem. Ut inquit Ariſtoteles, Ἐκ μὲν Ἀθηνῶν ἐγὼ εἰς Σπάρτην ἦλθον, ἀφ' ἑστίας ἐπὶ βασιλέα ἐπὶ μέγαν· ὁ δὲ Σπαρτιήτης εἰς Ἀθήνας, ἀφ' ἑστίας ἐπὶ χαμψὰ ἐπὶ μέγα. Cum enim deſierit in ambobus membris in idem nomen, procreavit venuſtatem. Quod ſi demſeris ex alterutro membro illud μέγα, ſimul ſuſtuleris leporem.

CLVI.

Et accuſationes utique reconditæ quandoque ſimiles ſunt leporibus. Quemadmodum apud Xenophontem

nophontem Heraclides, qui vivebat cum Seuthe, accedens ad singulos convivas, & hortans illos ut dono darent Seuthi, quod quisque eorum haberet: hæc enim & venustatem aliquam præ se ferunt, & accusationes tectæ sunt. Veneres igitur quæ in verbis existunt tot sunt, & loci.

CLVII.

In rebus autem ducuntur Veneres ex proverbio. Natura enim venusta res est proverbium. Ut Sophron, μὴ ὄπιν ἰσχνὸ ἐτανέα τρίχων. Et alio quodam loco inquit, Ex ungue enim leonem pinxit. Torynan edolavit. Cuminum sevit. Etenim duobus proverbiis & tribus superinductis utitur, ut lepores sibi numero crescant: fermeque cuncta ex fabulis ipsius proverbia licet seligere.

CLVIII.

Et fabula cum usurpatur tempestive, venusta est. Sive vetus: ut Aristoteles de aquila inquit, quod fame perit, rostrum intorquens: ita autem plectitur, quia cum olim homo esset, injuria hospitem affecit. Hic igitur vetere fabula usus est, & communi.

CLIX.

Multas autem præterea fingimus utiles & accommodatas rebus: veluti quidam de fele dicens, quod una cum luna extenuaretur, & pingueseceret, adfinxit; hinc et fabula exorta est, quod luna peperit felem. Non enim tantum ex ipso commento extitit lepos, sed etiam fabula præ se fert lepidum quiddam, quæ facit felem lunæ filium.

CLX.

δηϊς, ὁ ἀφ' ἡ Σιδὼν προσών τῆ σωδείσωνων ἀκόσμῳ, ἢ πείθων ἀφειδῆς Σιδὼν ὁ τις ἔχῃ· ταῦτα γὰρ ἢ χάριν τινὰ ἐμφαίνει, καὶ κατηγορίαι εἰσὶν ἀπεκκεκρυμμέναι. Αἱ μὲν δὴ μὴ τὴν ἑρμηνείαν χαρίτες τοσαῦται, ἢ οἱ τόποι.

PNZ.

Ἐν δὲ τοῖς σχήμασι λαμβάνονται χάριτες ἐκ παροιμίας. φύσει γὰρ χαίρει σχῆμα ἔστιν ἡ παροιμία. ὡς ὁ Σώφρων μὴν, ὅπως ἔφη ὁ ἐκ πατρὸς πίνων· ἢ Ἀλλαχόθι που φησὶν, Ἐκ τοῦ ὄνυχος γὰρ ἐκ λέοντα ἔγνωκεν, Τροίαν ἔξεστιν, Κύμινον ἔσπειρε. ἢ γὰ δυσὶ παροιμίαις, ἢ ῥησὶ ἐπ' ἀλλήλοις χρῆ), ὡς ὅπλησὶν ὄνται αὐτῇ αἱ χάριτες· χρεὼν τ πάσας ἐκ τῆ δραμάτων αὐτῆ τὰς παροιμίας ἐκλέξαι ἔστιν.

PNH.

Καὶ μύθῳ. δὲ λαμβανόμενοι χαρίεις ἔστιν. ἤτοι ὁ κεκμύθ., ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τοῦ αἰσωπικοῦ φησιν, ὅτι λιμῷ ἀπέκτεινε, ὅπλησόμενον ὃ ῥάμφος· παρῆν δὲ αὐτὸ, ὅτι ἄνθρωπος ὢν ποτὲ, ἠδίκησε ξένον. ὁ μὲν δὴ τῷ κεκμύθῳ μύθῳ κέχρηται ἢ ποιητῆ.

PNΘ.

Πολλοὶ δὲ ἢ προσπλάττουσιν προσφόρως καὶ οἰκείως τοῖς σχήμασιν· ὥσπερ τις φθὲ αἰλούρους λέγων, ὅτι συμφθίνει τῇ σελήνῃ ἢ ὁ ἄλυσις, ἢ συμπαχύνει), προσπλάσας, ὅτι ἔνδεκα ἢ ὁ μῦς δός ἔστιν, ὡς ἡ σελήνη ἕνεκα τ αἰλύσεως. ἡ γὰρ μόνον κατ' αὐτὸν τὸν πλάσιν ἔσχε ἡ χάρις, ἀλλὰ ἢ ὁ μῦθος. ἐμφαίνει χαρίεν τι, αἴλυσιν ποιᾶν σελήνης παῖδα.

ΡΞ.

Πολλάκις δὲ καὶ ὀκ φόβου ἀλλὰ σωμῶν χάριν, ὅταν ἀχθεσῆς τι φοβῇ· οἷον ἐμέσαντα ὡς ὄφιν, ἢ κρίβανον ὡς χάσμα τῆς γῆς· ἀφ' ᾗ αὐτὸ κωμῳδικώτερόν ἐστι.

ΡΞΑ.

Καὶ εἰκασίαι δὲ εἰσὶν εὐχάριτες, ἂν τὴν ἀλεκτρυόνα Μήδῳ εἰκάσῃς, ὅτι τιὰρ κυρβασίαν ὀρθὴν φέρει· βασιλεῖ δὲ, ὅτι πορφύρεός ἐστιν, ἢ ὅτι βοήσεται· ἀλεκτρυόνος ἀναπεδῶμεν, ὥσπερ καὶ βασιλέως βοήσεται, καὶ φοβώμεθα.

ΡΞΒ.

Ἐκ δὲ ὑποβολῶν χάριτες μάλιστα αἱ ὀνομαστὶ κωμῳδίαις· πᾶσα γὰρ ὑποβολὴ ἀδύνατος. ὡς Ἀριστοφάνης ὅτι τὸν ἀπλησίαν φησὶν Περσῶν φησιν, ὅτι ἄκρων βοῦς κριβανίτας ἀντὶ ἄρτων. ἐπὶ δὲ τῶν Θρακῶν ἔπρασε, ὅτι Μηδόκης ὁ βασιλεὺς βοῦν ἐφερεσόλυτον ἠνάγκασε.

ΡΞΓ.

Τοῦ δὲ αὐτοῦ ἔστιν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐστὶν, Τηλέσερος κολοκύντης· καὶ, Φαλακρέστερος δίσκου· καὶ τὰ Σαπφικὰ, Γολοῦ πακτίδος ἀδυμελέστερα· Χρυσοῦ χρυσότερα. πᾶσαι γὰρ αἱ τοιαῦται χάριτες ἐκ τῆς ὑποβολῶν ἐρίζουσαι, καὶ τοῦ ἀφίρυσι.

ΡΞΔ.

Διαφίρυσι δὲ τὸ γελοῖον καὶ εὐχαρι· τρώπου μὴ τῇ ὕλῃ· χαρίεντα μὴ γὰρ ὕλη, νυμφαῖος κῶμοι, ἔρωτες, ἀφ' ὑ γελᾶται· γέλωτος ἢ, Ἱρος

CLX.

Sæpe autem & ex timore immutato naſcitur venuſtas, quando fruſtra aliquis timuerit: velati, cingulum ut ſerpentem, vel furnum ut hiatum telluris: quæ ſane & ipſa magis apta comœdiis ſunt.

CLXI.

Et imagines utique ſunt venuſtæ, ſi gallum Medo ſimilem dicas, quia criſtam rectam fert: regi autem, quia purpureus eſt, vel quia cum clamarit gallus deſilimus, non ſecus atque cum rex clamat, & metuimus.

CLXII.

Ex hyperbolis autem Veneres maxime exoriuntur, quæ frequentantur in comœdiis; omnis enim hyperbole impoſſibilis eſt. Ut Ariſtophanes de ingluvie Perſarum inquit, quod aſſabant boves in furno pro panibus: de Thracibus vero alter, quod Medoces rex integrum bovem geſtabat in mala.

CLXIII.

Ejuſdem autem generis & hujuſcemodi ſunt, Magis ſanus coloquinta: &, Magis calvus ſerenitate: & illa Sapphonis, Multo pactide in cantu ſuavior; Magis aurea auro. Omnes enim hujuſcemodi Veneres, ex hyperbolis profectæ ſunt, etſi diſcrepant inter ſe.

CLXIV.

Diſtant autem ridiculum ac venuſtum: primum quidem materia: Venerum namque materia ſunt, nympharum horti, cupidines; quæ quidem

dem res non ridentur: risus autem, Irus & Thersites. Tantum igitur inter se distabunt, quantum Therſites à Cupidine.

CLXV.

Distant autem & locutione ipsa: venustum enim cum ornatu profertur, & per nomina pulchra, quæ in primis pariunt Veneres. Ceu illud, Ποικίλλει μὲν γᾶια πολυσίφαρος. & illud, Χλωρὴ ἀνθέων. Ridiculum autem, & nominum est humilium, & communiorum: cujusmodi est, Οσσον γὰρ ἀνήτης ἢ μονώτης ἀμὶ, φιλομειδότερος γέγονε.

CLXVI.

Deinde deletur ab ornatu locutionis, & pro ridiculo miraculum efficitur. Veneres sane sunt cum modestia: ornare autem verbis ridicula, simile est atque simiam expolire.

CLXVII.

Quare & Sappho de pulchritudine canens, utitur verbis pulchris, & tota suavis est; & de cupidinibus utique, & de aëre, & de halcyone, & omne pulchrum nomen intextum est in ipsius poesi: nonnulla autem & ipsa fabricata est.

CLXVIII.

Aliter autem irridet agrestem sponsum, & janitorem qui versatur in nuptiis, valde humiliter & pedestribus potius nominibus quam poëticis. Quapropter magis licet hæc ipsius poëmata loqui quam canere: neque ullo pacto accommodare ad chorum vel ad lyram, nisi sit aliquis chorus qui loquatur.

CLXIX.

ρΘ. καὶ Θερσίτης. ζοῦντος δὲ διοίσουσιν, ὅσον ὁ Θερσίτης τοῦ ἥρωΘ.

ΡΞΕ.

Διαφέρουσι δὲ καὶ τῇ λέξει αὐτῇ· τὸ μὲν γὰρ ἄχαρι μὴ κόσμου ἀφέρει καὶ δι' ὀνομάτων καὶ λόγων, ἃ μάλιστα ποιεῖ τὰς χάριτας. οἷον τὸ, Ποικίλλει μὲν γᾶια πολυσήραΘ· καὶ τὸ, Χλωρῆις ἀνθέων. τὸ δὲ γελοῖον καὶ ὀνομάτων ἔζιν διπλῶν καὶ κυριοτήρων· ὥσπερ ἔχει, Ὅσον γὰρ αὐτίτης καὶ μονώτης εἰμί, φιλομμειδοτερΘ γέγονα.

ΡΞς'.

Ἐπεται ἀφανίζειν ὑπὸ τοῦ κόσμου τῆς ἑρμηνείας, καὶ ἀντὶ γελοίου θαῦμα γίνεται. αἱ μέν τοι χάριτές εἰσι μετὰ σωφροσύνης· ὃ δ' ὀκφαίζειν τὸ γελοῖα ὅμοιόν ἔζι καὶ καλλοπίζειν πίθηκον.

ΡΞΖ.

Διὸ καὶ ἡ Σαπφὼ περὶ μὲν κάλλους ἄδυσα· καλλιεπὴς ἔζι καὶ ἡδέα· καὶ περὶ ἐρώτων δὲ καὶ ἀέρΘ., καὶ περὶ ἀλκυόνος· καὶ ἅπαν καλὸν ὄνομα ἐυφάνται αὐτῆς τῇ ποιήσει· τὸ δὲ καὶ αὐτὴ εἰργάσατο.

ΡΞΗ.

Ἄλλως δ' σκώπτει ΘΘ ἀχροῖχην νυμφίον, καὶ ΘΘ ἁπαλὸν ΘΘ ὀν ζοῖς γάμοις, διπλάσια καὶ ὀνπίζοις ὀνόμασιν μᾶλλον ἢ ὀνποιηπικοῖς. ὥςε αὐτῆς μᾶλλον ἔζι τὰ ποιήματα ταῦτα ἁλιέηδειν ἢ ᾄδειν, ὑδ' ἂν ἁρμόσαι πρὸς ΘΘ χορὸν, ἢ πρὸς τὸ λύρας, εἰ μή τις ἐπ' ἀρχῆς ἁλιεπικῆς.

ΡΞΘ.

ΡΞΘ.

Μαλίστα δὲ διαφέρουσι καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων. ὁ γὰρ ὅμοια ἐναντία ὁ δὲ χάεις ἐς ὁ γελωτοποιῶν. ἀλλ' ὁ μὲν, ὑφραίνων, ὁ δὲ, γελασθῆναι. καὶ ὁπότ' ἂν ἐπιγελῶσιν δι' ἀμφότερα. τοῖς μὲν γὰρ, γέλως· τοῖς δ', ἐπαινος.

ΡΟ.

Καὶ ἐκ πόσου· ἔνθα μὲν γὰρ γέλωτος πέχναι καὶ χαρίεντες, ὀνείρου καὶ ὀνομφάσεως· ἐναγφδία δ' χαρίεσσα μὲν ἀναλαμβάνει ὀνείρους πολλοῖς· ὁ δ' γέλως ἐχθρὸς ἐναγφδίαις· ὑδὲ γὰρ ἐπινοήσειεν ἄν τις ἐναγφδίαν παίζουσαν· ἐπὶ σάτυρον γελᾶν ἀντὶ ἐναγφδίας.

ΡΟΑ.

Χρήσονται δέ ποτε καὶ οἱ φρόνιμοι γελοίοις πρός τι τῶν καιρῶν· οἷον ὁ ἰατρὸς, καὶ ὁ συμπάσιοις.

ΡΟΒ.

Καὶ ὁ ἐπιπλήξων δὲ πρὸς τὸν ἡμφεσμένον· ὡς ὁ πλαυτῆς Σύλακος, καὶ ἡ Κράτητος ποιητικὴ, καὶ φανὲς ἐλκόμενον· ἂν ἀναγκῇ τις ὁ τοῖς ἀσκοῖς. τοιοῦτος δ' ὡς ὅ πλέον, καὶ ὁ κυνικὸς τρόπος. τὸ γὰρ τοιαῦτα γελοῖα χρείαι λαμβάνει τάξιν καὶ ἡνώμης.

ΡΟΓ.

Ἔτι δ' καὶ τὸ ἦθος τι ἐμφασις ὁπ τῶν γελοίων, καὶ ἡ παιγνίας ἢ ἀκλασίας· ὡς καὶ ἡ οἴνου τὸν πρεσβύτην ὀπαζόν τὸ ἀπόλαμα ἀντὶ οἰνώσεως. ἡ γὰρ ἀντίδοσις, ἡ πρὸς τὸ ὀνόματα, καὶ ἡ φορτὶς, ἐμφαίνει τινὰ ψυχρότητα ἦθους καὶ ἀναγωγίαν.

ΡΟΔ

CLXIX.

Maxime autem distant & ex voluntate: non enim similia vult qui delectatur leporibus & qui risum concitat; verum alter eorum oblectare, alter vero rideri. Et à consequentibus utique: his enim, risus comitatur; his vero, laus.

CLXX.

Et ex loco: his enim risus artes & leporum, in satyro & comœdiis. Tragœdia autem Veneres quidem recipit in multis, risus autem inimicus tragœdiæ; neque enim cogitaret aliquis tragœdiam ludentem, quia satyrum scribet pro tragœdia.

CLXXI.

Utentur autem aliquando, & prudentes ridiculis ad tempora quædam, ceu in festis diebus & conviviis.

CLXXII.

Et in increpationibus adversus delicatiores: ut, telauges thylacus, & Cratetis poëtica, & lentis laudatio, si legerit aliquis ad luxuriosos. Hujuscemodi autem est tere & cynica ratio: etenim hujuscemodi ridicula præcepti ordinem adsumunt, & sententiæ.

CLXXIII.

Est autem & morum quædam declaratio ex ridiculis, & vel lusionis, vel intemperantiæ: veluti qui vinum fusum cohibuit τὸ αὐτόλαμα ἀντὶ οἴνου· oppositio enim quæ in nominibus existit & cura, declarat quoddam frigus morum & animum incultum.

CLXXIV

CLXXIV.

De dictis quidem, tanquam imago quædam est: oppositio enim faceta. Utentur autem hujuscemodi imaginibus: ut Ægyptia clematis, longum & atrum hominem: & Marina ovis, stultum in mari. Hujuscemodi quidem utentur: fin autem, fugiemus dicta tanquam convicia.

CLXXV.

Efficiunt autem lepidum genus orationis, & ea quæ dicuntur pulchra vocabula. Definit autem ipsa Theophrastus sic, Pulchritudo nominis est quod ad auditum, vel aspectum jucundum est, vel quod est sententia honestum.

CLXXVI.

Ad aspectum autem, jucunda hujuscemodi sunt, ῥοδόχεον, ἀνθοφόρου χεύας. Quæcunque enim jucunde videntur, hæc & cum dicuntur pulchra sunt. Ad auditum autem, Καλλίστρατος, Arrodes concursus enim eorum μ. sonorum quidem habet, & ille etiam ν. literarum.

CLXXVII.

Et demum Attici ρ. ob suavem sonum attrahunt, Δημοσθένην dicentes & Σωκράτην. Propter sententiam autem plena dignitatis ejusmodi sunt, ceu Ἀρχαῖοι, pro, παλαιοὶ honestius est; ἀρχαῖοι enim homines pleniores honoris sunt.

CLXXVIII.

Apud musicos autem dicitur quoddam nomen leve, & alterum asperum, & aliud compactum, & aliud tumidum.

CLXXIX.

ΡΟΔ.

Περὶ δὲ σκωμμάτων μέν, οἷον εἰκασία τίς ἐστιν· ἡ γὰρ ἀντίθεσις δύο ἁπλᾶ. χρήσονται τοῖς τοιούτοις εἰκασίαις· οἷς Αἰγυπτία κλημακὶς, μακρὸν καὶ μέλαινα· καὶ τὸ Θαλάσσιον θρέμμα, ἢ μῦς ἐν τῇ θαλάσσῃ. Τοῖς μὲν τοιούτοις χρήσονται· εἰ δὲ μὴ, φεύξόμεθα τὰ σκώμματα ὥσπερ λοιδορίας.

ΡΟΕ.

Τοιοῦ δ' ἔχειν τὴν ἁρμονίαν καὶ τὰ λεγόμενα καλὰ ὀνόματα. ὡρίσατο δ' αὐτὰ Θεόφραστος. ὅτι, Καλὸν ὀνόματός ἐστι τὸ φωνὴ μὲν ἀκοῦσαι, ἢ φωνὴ μὲν ὄψιν ἰδεῖν, ἢ τῇ διανοίᾳ ἐντιμον.

ΡΟς'.

Περὶ μὲν τὴν ὄψιν ἡδέα τὰ τοιαῦτα, Ροδόδαφνον, Ανθοφόρον χεράς. ὅσα γὰρ ὁρᾶται ἡδέως, ταῦτα καὶ λεγόμενα καλά ἐστι. Περὶ δὲ τὴν ἀκοὴν, Καλλίστρατος, Αννοῶν. ἔστε γὰρ φῦλ λάμδα σύγκρουσις ἡχοῦσά τι ἔχει, καὶ ἡ τῶν γραμμάτων.

ΡΟΖ.

Καὶ ὅλως τὸν δὶ ὀφθαλμῶν ἐφέλκονται οἱ Αττικοὶ, Δημοσθένην λέγοντες καὶ Σωκράτην· τῇ διανοίᾳ δὲ ἔντιμα τὰ τοιαῦτά ἐστιν, οἷς τὸ Αρχαῖοι, ἀντὶ τοῦ παλαιοὶ ἐντιμότεροι· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι ἄνδρες ἔντιμότεροι.

ΡΟΗ.

Παρὰ δὲ τοῖς μυσικοῖς λέγεται τὸ ὄνομα λεῖον, καὶ ὄπερον τραχὺ, καὶ ἄλλο δύπαγὲς, καὶ ἄλλο ἐγκεκρυ.

ΡΟΘ.

Λεῖον μὲν οὖν ἐστιν ὄνομα, ὃ ἀφὼ φωνήεντων ἢ πάντων ἢ ἀφὼ πλειόνων· οἷον Αἴας· τραχὺ δέ, οἷον Βίβρωνα· καὶ αὐτὸ δὲ τῶν ὃ τραχὺ ὄνομα καὶ μίμησιν ἐξειλύκηκεν ἑαυτοῦ. διπαχὲς δὲ ἐπαμφοτερίζον, καὶ μεμιγμένον ἴσως ταῖς γράμμασι.

ΡΠ.

Τὸ δὲ σκληρὸν ὃν τραχὺν, πλάτει, μήκει, πλάσματι· οἷον, Βροντὴ, ἀντὶ τοῦ βροντὴ. ἡ μὲν γὰρ τραχύτητα ὅτι αἱ πρώτηραι συλλαβὴς ἔχει· ἡ δὲ ὅτι δευτέραι, μῆκος μὲν ἀπὸ τοῦ μακρᾶν, πλατύτητα δὲ ἀφὼ τοῦ διαιρεσμόν· πλατέα λαλοῦσι γὰρ πάντα οἱ Δωριεῖς.

ΡΓΑ.

Διόπερ οὐδὲ ὁκωμφότερα διαιρίζοντες, ἀλλὰ μικρὸς ἀπλίζον. ἡ μὲν ἀπλῆ γλῶσσα σωεσταλμένον τι ἔχει καὶ δημοτικὸν, καὶ ταῖς ἰδιώταις διηγαπλίαις πρέπον. Ταῦτα μὲν δὴ περὶ τοιχολογίδων ἄλλοι. τοῦ δὲ ἀριθμῶν ὀνομάτων τὰ λεῖα μᾶλλα λιπαρὸν, ὡς γλαφυρόν τι ἔχοντα.

ΡΠΒ.

Γίνεται δὲ καὶ ὁκ σωθέσεως τὸ γλαφυρόν. ἔστιν μὲν οὖν ὑ ῥᾴθιον ἀφὲ ὃ τρόπου τοῦ τοιοῦδε εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοῦ φρὶν ἀρπαγῆναί τινι ἀφὲ γλαφυρὸς σωθέσεως· καὶ τὸ δυνατὸν δὲ ὅμως πειρατέον λέγειν.

ΡΠΓ.

Τάχα γὰρ δὴ ἔσται τις ἡδονὴ καὶ χάρις, ἐὰν ἁρμοζώμεθα ὁκ μέτρων τῶν σωθέσεων, ἢ ὅλων, ἢ ἡμίσεων

CLXXIX.

Leve igitur nomen eſt, quod per vocales aut omnes aut plures editur; ut Αἴας· aſperum autem, ut Βίβρωκε· & ipſum utique hoc aſperum nomen imitatione ſui ipſius prolatum. Compactum autem anceps, & mixtum æqualiter literis.

CLXXX.

Tumidum autem in tribus, latitudine, longitudine, fictione: ceu, βροντὴ pro βροντή. Etenim aſperitatem ex priore ſyllaba habet; & ex ſecunda, longitudinem quidem propter productam; latitudinem autem, propter conſuetudinem Dorum: lata enim omnia loquuntur Dores.

CLXXXI.

Quare neque cum aliquos notabant utebantur Dorico ſermone, ſed amarè Atticiſſabant: lingua enim Attica rotundum quiddam habet & populare, & hujuſcemodi urbanitatibus aptum. Hæc ſane præter inſtitutum prolata ſint: è dictis autem nominibus levia ſola ſumendum, ut elegans quiddam habentia.

CLXXXII.

Naſcitur autem & ex compoſitione elegans. Non eſt ſane proclive de hujuſcemodi modo diſputare: neque enim quicquam traditum eſt à ſuperioribus de eleganti compoſitione: pro viribus tamen conandum eſt dicere.

CLXXXIII.

Fortaſſe enim exiſtat voluptas quædam ac lepos, ſi conſtruxerimus ex verſibus compoſitionem,

ſive integris, ſive dimidiatis. Non tamen ut ipſi intelligantur eſſe verſus in connexione orationis. Sed ſi ſeparârit aliquis ſingillatim illos & diſtinxerit, tunc demum à nobis ipſis deprehendantur eſſe verſus.

CLXXXIV.

Si præterea verſus ſpeciem habuerint, eandem gignent venuſtatem: latenter autem irrepit venuſtas ex hujuſcemodi voluptate. Et plurima quidem hujuſcemodi ſpecies eſt apud Peripateticos, & apud Platonem, & apud Xenophontem, & Herodotum, fortaſſe etiam apud Demoſthenem multis locis. Thucydides tamen fugit hanc ſpeciem.

CXXXV.

Exempla autem ipſius ſumeret aliquis hæc: veluti Dicæarchus inquit, ὃν Ελίκα ἡ Ιταλίας ὀρθοβύθιον ἤδη τὸν ἡλικίαν ὄντα· amborum enim membrorum exitus quiddam continent, quod ſimilitudinem habet verſus; ob connexionem autem, & continuationem occulitur quod ſimile illic verſui eſt, voluptas vero non parva ſubeſt.

CLXXXVI.

Plato ſane in multis ipſo numero elegans eſt, extenſo quodammodo, & neque ſeſſionem habente, neque longitudinem: horum enim alterum ſubtile eſt & grave, longitudo vero, magnificum. Sed tanquam alicui rei lubricæ ſimilia ſunt membra, & neque verſibus omnino, neque orationi remotæ à verſu, ceu in diſputatione de muſica de ambo, τοῦ δὴ ἐλίγομβρο.

CLXXXVII

μίσων. ὑ μὴν ὥςι φαίνεθαι αὐτὰ μέτρα ἐν τῷ σωπρμῷ τῆς λόγων. Ἀλλ' αἱ Δημητρείζοι τι καθ' ἓν ἕκαςον ἢ Δημητρίνοι, τότε δὴ ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν φωρᾶθ μέτρα ὄντα.

ΡΓΔ.

Κἂν μετρεισθῇ δὲ ἡ, τὴν αὐτὴν ποιήσει χάριν· λανθάνοντας δέ τι ἐξαπατᾶσα ἡ ὁμοιότης ἡδονῆς χάριν. Ἐ πλεῖςον μὲν ὃ τοιοῦτον ἔδος ἔχει ἐν τοῖς Γερεπατητικοῖς, Ἐ ἐν Γλάυκῳ, καὶ ἐν Ξενοφῶντι, ἢ Ἡρόδοτῳ· πάνυ δὲ ἢ ἐν Δημοσθένει πολλαχοῦ. Θυκυδίδης μέν τι πέφυκε ὃ αὐθ.

ΡΓΕ.

Παραδείγματα ἢ αὐτῶν λάβοι τις ἂν ταῦθ. ἢ ὡς ὁ Δικαίαρχος, Ἐν Ελέᾳ, φησι, τῇ Ἰταλίαι φρεσβύτην ἤδη τὴν ἡλικίαν ὄντα. τῆς γὰρ κώλων ἀμφοτέρων αἱ ἀπολήξεις μετρεισθαί π ἔχυσι· ἐπὶ δὲ τῶν ἑρμῶν καὶ τῶν σωαφείας, κλέπτεται μὲν ὃ μετρικὸν, ἡδονὴ δ' οὐκ ὀλίγη ἔπεσι.

ΡΠς'.

Πλάτων μέν τι ἐν πολλοῖς αὐτῆς τῆς ῥυθμῷ γλαφυρός ἐςιν ἐκπεπαμμένῳ πως, καὶ ὕπτ ἔδραν ἔχοντι, ὕπτ μῆκΘ. ὃ μὲν γὰρ, ἰαμβεῖον καὶ δακτύλου· ὃ δὲ μῆκΘ, μεγαλοφρονεῖς. Ἀλλ' οἷον ὀλίθῳ τινὶ ἔοικε τὰ κῶλα, καὶ ὕπτ μέτροις σαντάπασιν, ὕτ' ἀμέτροις. οἷον ἐν τῷ ἐκ μυσικῆς λόγῳ ἐπ' ἄμφω, Νῦν δὴ ἐλέγομεν.

ΡΠΖ

ΡΠΖ.

Καὶ πάλιν, Μιτυλίζων τι καὶ γεγανωμένος. ὧν ἡ φράσις διατελεῖ καὶ βίον ὅλον. καὶ πάλιν, Τὸ μὲν πρῶτον, ἅτε δυμοειδὲς ἄγχειν, ὥσπερ σίδηρον ἐμάλαξεν· ὕτω μὴ γὰρ γλαφυρὸν καὶ φιλικὴν σαφῶς. εἰδὲ ἀναγράψας ἔποις, ἐμάλαξεν ὥσπερ σίδηρον, ἢ διατελεῖ ὅλον καὶ βίον, ὀξέλοις τῇ λόγῳ τὸ χάριεν ὃν αὐτῷ ῥυθμῷ ἴσχει· ἃ γὰρ δὴ ὃν τῇ διανοίᾳ, νῦν ὃν τῇ λέξεσιν.

ΡΓΗ.

Καὶ περὶ τῆς μουσικῶν ἢ ὀργάνων πάλιν χαριέντως ἥρμοσεν, ὃν οἷς δὴ φησιν, Λύρᾳ δὴ σὺ λείπεται κατὰ πόλιν· εἰ γὰρ ἀναγράψας ἔποις, κατὰ πόλιν λείπεται, μεταρμοζομένῳ ποιήσεις ὅμοιον.

ΡΓΘ.

Τούτῳ ἢ ἐπιφέρει, Καὶ αὖ κατ' ἀρχὰς τῆς ποιμένος συρίγξ ἂν τις εἴη· τῇ γὰρ ἐκτάσει καὶ τῷ μήκει, πάνυ χαριέντως μεμίμηται τρόπον τινὰ ἦχον σύριγγος. ἴσως ἢ δῆλον, ὅπως μεταποιηθεὶς λόγοις καὶ τοῦτο.

Ρῆ.

Περὶ μὲν δὴ τῆς κατὰ σιώπησιν γλαφυρᾶς ἐπιφανομένης, τοσαῦτα, ὡς ὃν δυσκόλοις. εἴρηται ἢ καὶ περὶ τῆς χαρακτῆρος τῆς γλαφυρᾶς, ἐν ὅσοις καὶ ὅπως γίνεται. καθάπερ ἢ τῇ μεγαλοπρεπεῖ παρέκειτο ὁ ψυχρὸς χαρακτήρ, ὕτω τῇ γλαφυρᾷ παράκειταί τις διημαρτημένος. ὀνομάζει ἢ αὐτὴν τῇ κοινῷ ὀνόματι κακόζηλον. γίνεται δὲ ἂν καὶ ἔστι ἐν ῥητοῖς, ὥσπερ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες.

ΡΚΑ.

CLXXXVII.

Et rursus, Μιγνύζων τι ἐξ ἑκατέρων μιγμάτων. ἀπὸ δὲ φύσεως ἀφαιρεῖ τὸ βίον ὅλον. Et rursus, Τὸ μὲν σφόδρα τονῶδες, ὅτι δυμοειδὲς ἔχει, ὥσπερ οἰδήσεν ἐμόλαξεν: sic enim elegans, & canorum aperte. Si autem eversa compositione illa dixeris, ἐμόλαξεν ὥσπερ οἰδήσεν, vel ἀφαιρεῖ ὅλον τὸ βίον, abstuleris ex oratione omnem leporem qui in ipso numero manet: non enim ullo modo in sententia, neque in singulis verbis.

CLXXXVIII.

Et de musicis utique instrumentis rursus lepide aptavit verba, ubi scilicet inquit, Λύρα δὲ σοι λάκτισμα καὶ πόλιν. Si namque eversa coagmentatione illa dixeris, καὶ πόλιν λάκτισμα, efficies quiddam simile ei qui longe aliam structuram sequatur.

CLXXXIX.

Huic autem adjungit, Καὶ αὖ κατ' ἀρχὰς τοῖς προιμίοις σύριγξ ἄν τις εἴη. extensione enim & longitudine, valde venuste imitatus est aliquo modo sonum fistulæ. Erit autem id planum, si aliquis mutata compositione idem dixerit.

CXC.

De eleganti igitur illo, quod eminet ex compositione, tot, ut in re ardua. Dictum autem & de nota eleganti, in quibus manet, & quomodo gignitur. Quemadmodum autem magnificæ propinqua erat frigida nota, sic concinnæ propinqua est quædam vitiosa. Nominant autem ipsam communi nomine cacozelum. Nascitur vero & ipsa ex tribus, quemadmodum & reliquæ omnes.

CXCI.

CXCI.

In ſententia quidem: quemadmodum qui dixit, Centaurus ſe ipſum equitans. Et cum vellet Alexander in Olympico certamine currere, quidam ita dixit, Alexander curre matris nomen.

CXCII.

In nominibus autem gigneretur ſic, ceu, Riſit roſam ſuavicolorem. Tranſlatio namque illa Riſit, valde præter id quod decet ſumta eſt: et illud verbum compoſitum Suavicolorem, ne in poëmate quidem aliquis poneret bene ſanus. Vel ut quidam dixit, quod, Subſiſtulabat pinus auris. In locutione ſane hoc pacto.

CXCIII.

Compoſitio autem anapæſtica, & quæ maxime ſimilis eſt fractis, & ſine ulla dignitate verſibus, qualia maxime ſunt Sotadea, ut mollia, Σκύλας κεύματι κάλυψον, &, Σάων μελίλω πλειάδα δεξιὸν κατ' ὦμον, pro illo σαίων πλειάδα μελίλω τῷ δεξιὸν ὦμον· verſus enim videtur in aliam formam mutatus, ut illi qui feruntur è maribus in feminas converſi. Tot quidem, & de prava imitatione.

CXCIV.

De tenui nota, habemus & res quaſdam fortaſſe puſillas, & formæ huic accommodatas. Ut quod apud Lyſiam eſt, Οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω. Verba autem omnia propria eſſe debent, & ex conſuetudine: quod enim non diſcedit à conſuetudine, eſt omnibus tenuius; quod vero extra conſuetudinem eſt, & tranſlatum, idem magnificum.

CXCV.

ῥῆ Α.

Ἐν διανοίᾳ μέν· οἷς ὁ αὐτὸν, Κένταυρον ἑαυτὸν ἐποίουν. ἢ δεῖ τὸν βουλόμενον Ἀλεξάνδρου δρόμον ἀγωνίζεσθαι ὀλυμπίασιν, ἴφη τις ἴσως, Ἀλέξανδρε, θράσει σὺ ἢ μητρὶ τὸ ὄνομα.

ῥῆ Β.

Ἐν δὲ ὀνόμασι γίγνοιτ' ἂν ὕψος· οἷον, Ἐηλία τὴν ῥόδον ἡδύχροον· ἢ γὰρ μεταφορὰ ἡ ἠηλία, πάνυ μετακέκλιται ἀφελῶς· ἢ τὸ σιώδεστον, τὸ ἡδύχερον, ἀδολ. ὃν ποιήσει θάλ ἄν τις ἀκριβῶς σωφρονῶν. ἢ οἷς τις εἶπεν, Ὅτι δὲ γὰ παῖς ὑπεσύριζε πίτυι αὔρεως. ὧδε μὲν δὴ τοῦ λέξιν ἔτω.

ῥῆ Γ.

Σιώδεσι δὲ ἀναπηκτικὴ, καὶ μᾶλιστα ἐοικυῖα τοῖς κεκλασμένοις καὶ ἀσήμοις μέτροις, οἷα μᾶλιστα τὰ σωτάδεια ἔχει τὸ μαλακώτερον, Σκύλαι καύμασι κάλυψον· καὶ, Σαίων μελίλαι πλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον, ἀντὶ τοῦ, Σαίων πλιάδα μελίλαι κατὰ δεξιὸν ὦμον· ὅτι γὰ μεταμορφωμένῳ ἐοικεν ὁ ῥῆχος, ὥσπερ οἱ μυθούμενοι ἐκ ἀρρένων καταβάλλειν εἰς θηλαίας. τοιαῦτ μὲν καὶ ἐκ κακοζηλίας.

ῥῆ Δ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἰσχνοῦ χαρακτῆρος, ἴσχιμόν ἂν καὶ σφρίγματα ἴσως τινὰ μικρὰ καὶ τοῦ χαρακτῆρος φέρφορα· οἷον, ὃ περὶ Λυσίαν, Οἰκίδιον ἔσιμοι θνητοῖς, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω. τοῦ δὲ λέξιν ἐκ πᾶσαν χρὴ κυρίαν καὶ σιώδη, μικρότερον γὰ ὃ σιωδέστερον πάντων· ὃ δὲ ἀσιώδες καὶ μετειλιγμένον, μεγαλοφρενές.

ΡΝΕ.

Καὶ μηδὲ διπλᾶ ὀνόματα τιθέναι· τῷ γὰρ ὄντι αὐτὰ χαρακτῆρος καὶ ταῦτα, μὴ δὲ μίλτου πεποιημένα, μηδὲ ὅσα ἄλλα μεγαλοφρόνειαν ποιεῖ. μᾶλλον δὲ σαφῆ χρὴ τὰ λέξιν εἶναι. τὸ δὲ σαφὲς ὃ πλείστοι.

ΡΝΣ.

Γρῶτα μὲν ὃ τοῖς κυρίοις· ἴωνται δὲ τοῖς συνδεδεμένοις. τὸ δὲ ἀσύνδετον καὶ ἀλελυμένον ὅλον, ἀσαφὲς ἐστίν. ἔδηλε γὰρ ἡ ἑνάς τι καὶ ἀρχὴ λέξεως τὸ λύειν, ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου· ἐ γὰρ ταῦτα σκοτεινὰ ποιεῖ δὲ πλεῖστον ἡ λύσις.

ΡΝΖ.

Ἐναγώνιον μὲν οὖν ἴσως μᾶλλον ἡ ἀλελυμένη λέξις· ἡδὲ αὐτὴ καὶ ὑποκριτικὴ καλεῖται· μιμεῖται γὰρ ὑποκρισιν ἡ λύσις. γραφικὴ δὲ λέξις, ἡ δι' ἀναγωγῆς. αὕτη δέ ἐστιν ἡ συμπεπτωκυῖα καὶ οἷον ἠσφαλισμένη τοῖς συνδέσμοις. ἀφ' οὗτο δὲ καὶ Μίναιθρον ὑποκρίνοντας, λελυμένον ὃν τοῖς πλείστοις· Φιλήμονα δ' ἀναγιγνώσκειν.

ΡΝΗ.

Ὅτι δὲ ὑποκριτικὴ ἡ λύσις, παράδειγμα ἔστω τόδε, Ἐδιξάμην, ἔπιπτον, ἐκτρίφω φιλεῖ γὰρ λελυμένον ἀναγκάσαι καὶ ᾧ μὴ δίλογα ὑποκρίνασθαι ἀφ' οὗ λύσει· εἰ δὲ συνδήσαις εἴποις, Ἐδιξάμην καὶ ἔπιπτον καὶ ἐκτρίφω, πολλὴν ἀπάθειαν τοῖς συνδέσμοις συμβαλεῖς· οὗ δὲ ἀπάθεια ἀνυποκρίτου.

ΡΝΘ.

CXCV.

Et neque duplicia nomina ponere: contrariæ namque notæ & hæc sunt. Neque etiam facta; neque quæcunque alia magnificentiam pariunt. In primis autem planam oportet esse locutionem. Planum autem in pluribus.

CXCVI.

Primum quidem in propriis: deinde in copulatis. Quod autem caret conjunctionibus, & dissolutum est totum, obscurum omne est. Incerta enim singulorum membrorum principia propter dissolutionem: quemadmodum Heracliti scripta: etenim hæc tenebricosa efficit magna ex parte dissolutio.

CXCVII.

Apta igitur fortasse magis contentionibus dissoluta locutio. Eadem autem & histrionica vocatur, excitat enim actionem dissolutio. Locutio vero idonea scriptionibus est, quæ facile legi potest. Hæc autem est quæ connexa est & tanquam munita conjunctionibus. Et hanc ob causam utique in Menandro actorum opera utuntur, qui est in multis partibus dissolutus: Philemonem autem legunt.

CXCVIII.

Quod vero accommodata res est actori dissolutio, exemplo hoc intelligitur, Εδξάμην, ἔτυχον, ὀκτρίφω φίλε: sic enim dissolutum coget eum etiam qui nolit actu adjuvare propter dissolutionem. Si vero colligata oratione illa dixeris, Εδξάμην, ἢ ἔτυχον ἢ ὀκτρίφω, multam vacuitatem affectuum vi earum copularum eo conjicies: omne autem quod est vacuum ab affectibus, est remotum ab actione.

CXCIX.

Sunt autem & aliæ animadverſiones hiſtrionibus aptæ, veluti & Ion apud Euripidem, qui arcum arripit, & cygno minatur avi, ſtercore inquinanti ſimulachra deorum: Etenim motus multos præbet hiſtrioni curſus ad arcum, & vultus elatio ad cœlum perſonæ loquentis cum cygno, & reliqua omnis conformatio, ficta ad ornandum hiſtrionem. Verum non eſt nobis nunc propoſitum de ſtudio hiſtrionum agere.

CC.

Fugiat autem plana ſcriptio & ambiguitates: figura autem utatur ea, quæ vocatur epanalepſis.

CCI.

Epanalepſis autem eſt ejuſdem copulæ inlatio, in illis partibus orationis, quæ poſt longum ſpatium inferuntur; Ceu, Οσα μὲν ἔσφαξε Φίλιππος Θ. καὶ οἷς τλὼ Θρᾴκλων κατηρίθμητο, καὶ Χερρόνησον ἕλε, καὶ Βυζάντιον ἐπολιόρκησεν, καὶ Ἀμφίπολιν οὐκ ἀπέδωκε, ταῦτα μὲν παραλείπω. Ferme enim copula μὲν inlata redegit nobis in memoriam quod propoſitum fuerat, & reduxit nos ad principium.

CCII.

Ut dictio vero ſit plana, opus eſt etiam bis idem dicere: jucundius enim eſt aliquo modo quod conciſius eſt, quam apertius. Ut enim qui prætercurrunt aliquando non cernuntur, ſic & locutio non auditur propter celeritatem.

CCIII.

ρϟΘ.

Ἐστι δὲ καὶ ἄλλα διαρρήματα ὑποκριτικά· οἷον καὶ ὁ ἀφ' τῆς Εὐριπίδου Ἰοῦς, ὁ πέζα ἀραπάζων, καὶ τῆ κύκνῳ ἀπειλῶν τῆ ὄρνιθι, ἀπαφυσῶν κατὰ τῆς ἀγαλμάτων. καὶ γὰρ κινήσεως πολλὰς παρέχει τῷ ὑποκριτῇ ὁ δεῖ τὸ πέζα δρόμου, καὶ ἡ περὶ ⟨illegible⟩ ἄερα ἀναζλεψις τῶν περσόντων ἀφαλειομμένων τῆ κύκνῳ, καὶ ἡ λοιπὴ πᾶσα διαμόρφωσις περὶ ⟨illegible⟩ ὑποκριτικὸν πεποιημένη. Ἀλλ' ὁ περὶ ὑποκρίσεως ἡμῖν πανταῦ ὁ λόγος.

Σ.

Φθόγγου δὲ ἡ σαφὴς γενομένη καὶ τῆς ἀμφιβολίας χρήματι δι' ἧς ἂν τῆ ἐπαναλήψει καλουμένῃ.

ΣΑ.

Ἐπαναλήψεως δὲ δεῖ σωφρονεῖν διαφορὰ ἔν αὐτῶν, ἐν τοῖς διὰ μακροῦ διαφερομένοις λόγοις· οἷον, Ὅσα μὲν ἔπραξε Φίλιππος, καὶ οἱ περὶ τὸν Θρᾴκιον κατηρίθμησε, καὶ Χερρόνησον ἅλλα, καὶ Βυζάντιον ἐπολιόρκησεν, καὶ Ἀμφίπολιν σὺν ἀπέδωκε, ταῦτα μὲν ἐᾷ λέγειν. χρεὼν γὰρ ὁ Μὶν σωφρονεῖν ἐπεγνωκὼς, ἀνέμνησεν ἡμᾶς τῶν προθέσεως, καὶ ἐπανακάμψειν δεῖ τὸν ἀρχαῖον.

ΣΒ.

Σαφηνείας δ' ἕνεκα καὶ διλογίαν πολλάκις ἥδιον γὰρ ποιεῖ τὸ ἀκουόμενον, ἢ σαφέστερον· ὡς γὰρ οἱ φθογγοὶ χαίρειν παρεῤῥῶσιν ἐνίοτε, οὕτω καὶ ἡ λέξις φθονεῖ δι' ἃ δ' πάρει.

ΣΓ.

ΣΓ.

Φεύγειν δὲ καὶ τὰς πλατειότητας· ἡδὺ γὰρ τοῦτο ἀσαφὲς, ὥσπερ ἡ Φιλίστου λέξις.

ΣΔ.

Σωτηρότερον δὲ παράδειγμα πλαγίας λέξεως, καὶ ἅμα τοῦτο ἀσαφὲς, τὸ τοῦ Ξενοφῶντος, οὗ, Καὶ ὅτι πρότερος ἦκεν ἐκπλεύσας ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν, Τάμων ἔρχεται παρὰ Λακεδαιμονίων καὶ αὐτῷ Κύρῳ· τοῦτον γὰρ δὴ δύναιτο μὲν οὖν πᾶς λέγοιτο, Τεττάρων πρεσβυτέρων εἰς Κιλικίαν πολλαὶ μὲν λάκαιναι, πολλαὶ δὲ Περσίδες, Κύρῳ ναυτικῷ ἅμα ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἔπλεον δ' ἀπὸ Ἰωνίας ναύαρχος δ' αὐτῶν ἐπῆρτο Τάμως Αἰγύπτιος. μακρότερον μὲν ὕτως ἐκφέρεται ἴσως, σαφέστερον δέ.

ΣΕ.

Καὶ ὅλως τῇ φυσικῇ τάξει χρῆσθαι τῶν ὀνομάτων χρεών· οἷόν τε, Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἰοῦσι πλέοντι εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον, πρῶτον μὲν γὰρ ὠνόμασται τὸ ἀφ' οὗ· δεύτερον δὲ, ὃ τοῦτό ἐστιν, ὅτι πόλις, καὶ τἄλλα ἑφεξῆς.

ΣϚ.

Γίγνοιτο μὲν οὖν ἂν καὶ τοὐμπαλιν· οἷον Ἐστὶ πόλις Ἔφυρη. ἐν γὰρ τούτῳ τοιούτῳ δοκιμάζομεν τὴν τάξιν, οὐδὲ τὴν ὑπέρθεσιν ἀποδοκιμάζομεν, καθὸ ἐκπεπόμεθα μόνον τὸ φυσικὸν εἶδος τῆς τάξεως.

ΣΖ.

Ἐν δὲ τοῖς διηγήμασιν, ἅτοι ἀπὸ τῆς ὁρᾶς ἀρκτέον, Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις· ἢ ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς, οἷον τὸ, Λέγω Ἐπίδαμνον τὴν πόλιν. αἱ δὲ ἄλλαι πλόσεις

CCIII.

Fugere autem oportet & dicendi formas, quæ casibus obliquis constant: etenim hoc obscurum. Cujusmodi est Philisti locutio.

CCIV.

Conclusis autem exemplum obliquæ locutionis, & hac de causa obscuræ, est illud apud Xenophontem: ceu quod τριήρεις ἦκον πλεούσας ἀπὸ Ιωνίας εἰς Κιλικίαν, Τάμων ἔχων τὰς Λακεδαιμονίων καὶ ἀυτῦ Κύρυ· hoc enim rectis casibus prolatum diceretur hoc pacto, Τριήρεις ἐφορτίδοχισθῶσι εἰς Κιλικίαν πολλαὶ μὲν Λάκαιναι, πολλαὶ δὲ Περσίδες, Κύρου ναυπηγηθῶσαι ἐπ' ἀυτῷ τούτῳ. ἔπλεον δ' ἀπὸ Ιωνίας· ναύαρχος δ' ἀυτοῖς ἐπῆν Τάμως Αἰγύπτιος. Longius quidem fortasse sic extitisset, sed planius.

CCV.

Et demum naturali ordine nominum utendum: cujusmodi est illud, Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸ Ἰόνιον κόλπον. Primum enim appellatum est de quo, secundum autem, quod hoc est, quod oppidum, & alia deinceps.

CCVI.

Posset quidem igitur & contra fieri: ut illud est, Ἐστι πόλις Εφύρη. Non enim penitus hunc probamus ordinem, neque alterum improbamus, ut exposuimus solum naturalem formam ordinis.

CCVII.

In narrationibus autem, sive à recto casu incipiendum, Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις· sive ab accusandi, cujusmodi est hoc, Λέγω Ἐπίδαμνον πρὸ πόλιν.

Alii autem casus obscuritatem præbebunt & pœnam, & ipsi qui dicit, & ei qui audit.

CCVIII.

Conandum autem est non in longitudinem porrigere circumscriptiones, Ὁ δὲ Ἀχελῶος ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους, ἄνωθεν μὲν φέρεται πρὸς Στράτον πόλιν, διὰ δὲ θαλάσσης διέξεισιν sed sua sponte desinere, & pati ut requiescat auditor hoc pacto, Ὁ δὲ Ἀχελῶος ῥεῖ μὲν ἐκ Πίνδου ὄρους, ἔξεισι δὲ εἰς θάλασσαν multo enim sic planius.

CCIX.

Quemadmodum quæ multa signa habent viæ & multas requietes: ducibus enim signa similia videntur. Quæ vero via sine signis erit eademque fuerit sui similis, etsi parva fuerit, incerta videtur. De oratione quidem plana hæc, ut pauca è multis, & maxime in tenui ipsa oratione utendum est.

CCX.

Fugere autem in compositione formæ hujus oportet, primum quidem longitudines membrorum: magnificum enim quiddam est omnis longitudo. Quemadmodum & heroicis metris hexametrum heroicum, quod vocatur propter magnitudinem, & quod convenit heroibus. Comœdia autem contracta est in trimetrum nova.

CCXI.

Plerunque igitur membris trimetris utemur, & aliquando incisis. Quemadmodum Plato quidem inquit, Καπήβλων χθὶς εἰς ἑπτὰ μοῖρ' Γλαύκωνος: crebræ enim requietes & allevationes. Æschines

κτώσης ἀσαφῆ τινα παρίξουσι ἢ βάσανον, τῇ τι λέγοντι ἑαυτῇ ἢ τῇ ἀκούσῃ.

ΣΗ.

Πλεῖστον δὲ μὴ εἰς μῆκος ἐκτείνειν τὰς φράσεις, Ὁ γὰρ Ἀχελῶος ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους ἄγνυσιν μὲν τὴν Στράτον πόλιν, ὅτι δὲ θάλασσαν διίξασιν· ἀλλ' ἀμήχανον ἀπλήγη καὶ ἀναπαύεσθαι ἀκούοντα ἔστως, Ὁ γὰρ Ἀχελῶος ῥεῖ μὲν ἐκ Πίνδου ὄρους, ἵξησι δὲ εἰς θάλασσαν· πολὺ γὰρ ἔστω ἀφίσεως.

ΣΘ.

Ὥσπερ οὖν αἱ πολλαὶ σημεῖα ἔχουσι ὁδοὶ καὶ πολλαὶς ἀναπαύλας· ἡγεμόσι γὰρ τοῖς σημείοις ἕπονται· οὕτω δὲ ἀσημείωτος καὶ μακρηγορία, κἂν μικρὰ ᾖ, ἄδηλος ἔσται. ὧδε μὲν δὴ περιουσίας τοσαῦτα, εἰς ὀλίγα δὲ συλλαβεῖν, καὶ μέλιττα ἂν τοῖς ἐρεῖ ἑαυτῇ λόγοις χρησίμον.

ΣΙ.

Φύγωμεν δὲ ἐν τῇ συνθέσει τὸ χασκῶδες τοῦτο, πρῶτον μὲν τὸ μήκη τῆς πόλεως· μεγαλοπρεπὲς γὰρ τῶν μακρῶν ὄντων καὶ δὴ τῆς ἡρωικῆς μέτρου δὲ ἑξαμέτρου ἡρωικὸν, ἢ χειλέσιν ὑπὸ μεγάλοις, καὶ πρέπον ἥρωσιν. ἡ κωμῳδία καὶ συνίσταλται εἰς τὸ τρίμετρον ἰαμβεῖον.

ΣΙΑ.

Τὸ πολλὰ οὖν κώλοις τρισὶ μέτροις χρησόμενος, καὶ ἐνίοτε κόμμασιν· ὥσπερ ὁ μὲν Πλάτων φησὶ, Καπύλου χθὲς εἰς τὸν Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος· πλοῦν γὰρ εὐαπαύλαν καὶ ἀποδίσῃ· Αἰσχίνης

ἢ, Εὐδαίμονα μὲν φησιν ὅτι πρὸς Δάκων ἐν Λυκείῳ, ἢ οἱ ἀθλοθέται ἢ ἀγῶνα ἄγοντιδίαν.

ΣΙΒ.

Ἐλάττω ἢ ἐδράν ἀσφαλῆ πρὸς κώλων τὸ πίλη ἢ βάσιν· ὡς τὸ ἀριθμέα. αἱ γὰρ κατὰ τὸ πλάτος ἐκπτώσεις μεγαλοφρεπεῖς, ὡς ἢ Θυκυδίδυ, Ἀχελῶος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδυ ὄρυς, ἢ τὸ ἑξῆς.

ΣΙΓ.

Φλαυτίον οὖν ἢ ἢ πρὸς μακρῶν συλλαβῶν συμπλέξεις ἐν τῇ χαρακτῆρι τύπῳ, ἢ πρὸς διφθόγγων· ὀλιγοχρόνον γὰρ πᾶσα ἔκτασις, καὶ ἔστιν βραχέα συλλαβῶν βραχέσιν, ὡς, Γάϊος μὲν ἢ νέα καλὴ ἔστιν· ἡ βραχέα μακρεῖς, ὡς Ἥλιος· ἢ ἄλλως γέ πως πρὸς βραχέα. ἢ ὅλως ἐμφανεῖς διαστολὴν ἢ τοῦτον πρότον ἢ λέξεως, ἢ ἰδιωτικὸν, ἢ αὐτὸ ταῦτα πεποιημένον.

ΣΙΔ.

Φλυάρου ἢ ἢ τὰ συμπεπλεγμένα γράμματα· πρὸς γὰρ τὸ παραίτησιν ἀσυνήθεις ἢ οὐκ ἰδιωτικὸν· τὸν ἢ ἀναργῆ καὶ ὃ παιδαριῶδες μᾶλλον ὁ χαρακτὴρ ὅταν ὑπηδέξεται. πρὸς ἀναργείας οὖν καὶ παιδαριώδους. λεκτέον.

ΣΙΕ.

Πρῶτον ἢ πρὸς ἀναργείας. γίνεται δ' ἢ ἀναργὰ πρῶτον μὲν ἐξ ἀκεμβολογίας ἢ τοῦ πρὸς λαλεῖν μηδὲν, μηδ' ἀκούειν· ἢ, Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχεσπόρος, ἢ πᾶσι αὕτη ἢ πρὸς βολή. ὃ γὰρ ἀναργὲς ἴσχει ἐκ τοῦ πάντα ἐρῆδειν τὰ συμβαίνοντα, ἢ μὴ πρὸς λελαῖφθαι μηδέν. ΣΙϛ'.

chines autem inquit, Ἐκλείπεσθαι μὲν ὅτι περὶ τὰ σώματα ἐν Λυκείῳ, ἢ οἱ ἀθλοθέται καὶ ἀγῶνα προτιθέασιν.

CCXII.

Habeant autem & ſedem firmam extremæ partes membrorum, & baſin: ut ſunt illæ quæ dictæ ſunt. Productiones enim in poſtremis partibus magnificæ: cujuſmodi ſunt illæ Thucydidis, Ἀχελῶος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους, & quæ ſequuntur.

CCXIII.

Fugiendi igitur ſunt & longorum elementorum concurſus in forma hac, & diphthongorum: tumidum enim eſt omnis productio. Et ſicubi; brevia cum brevibus concurrere oportet, ut, Πάντα μὲν τὰ νία καλὰ ἔζιν. vel brevia cum longis, ut, ἥλιος, aut alia quapiam ratione per brevem literam. Et demum intelligi eſſe abjectum hunc modum locutionis, & vulgarem, & hæc ipſa factum.

CCXIV.

Fugiat autem & inſignes figuras. Omne enim quod notam adpoſitam habet, præter conſuetudinem eſt, & minime vulgare: evidentiam autem & probabilitatem maxime forma hæc recipit. De evidentia igitur, & probabilitate dicendum.

CCXV.

Primum autem de evidentia. Oritur autem evidentia primum quidem ex accurata narratione, & cum relictum eſt nihil, neque amputatum: veluti, Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχεται, & omnis hæc collatio: evidentiam enim habet ex eo quod cuncta dicta ſunt, quæ eveniunt, & nullum omiſſum eſt.

CCXVI.

Et cursus equorum in funere Patrocli, ubi inquit, Πνοιῇ δ' Ευμήλοιο μεταφρένον, & Αἰεὶ γὰρ δ' ἔφερε ὑπὸ ῥινὸν ἔπεσθαι. Cuncta hæc perspicua sunt, ex eo quod nihil relictum est eorum quæ eveniunt, & evenere.

CCXVII.

Quapropter sæpe & repetitio evidentiam facit potius, quam semel dicere. Quemadmodum illud, Σὺ δ' ἀυτὸν καὶ ζῶντα ἔλαχες κακὸν, καὶ ναῦν ἀπολωλότα γε φέρεις κακὸν· bis enim positum κακὸν, evidentiorem ostendit maledictionem.

CCXVIII.

Quod autem Ctesiæ objiciunt, ut loquaciori propter repetitiones, multis quidem fortasse locis recte objiciunt: multis autem non sentiunt hominis evidentiam: ponit enim idem, quia sæpe habet majorem vim.

CCXIX.

Cujusmodi sunt hæc: Stryaglius quidam vir Medus, femina Sacida ex equo dejecta, (pugnant enim feminæ apud Sacas, ut Amazones) cum vidisset Sacida formosam, & florentem ætate, potestatem illi fecit ut salva abiret. Postea ictis fœderibus, cum amaret illam, repulsam passus est: statuit igitur secum inedia vitam finire. Antea autem scribit epistolam ad mulierem hanc ipsam accusans, Ego te conservavi, & tu opera mea conservata es: ego autem tua opera perii.

ΣΙς'.

Καὶ ἡ ἐπανάδρομὴ δὲ ἡ ἐπὶ Παγκράτους, ὃν οἶδε λέγει, Πρώτη δ' Εὐμήλου μαζὸν ἔφερεν· καὶ, Αἰνὰ γὰρ δίφρου βεβαυσομένοισιν ἐίκτην. πάντα ταῦτ' ἀναγκαῖ ἔχειν δοκεῖ μὴ μηδὲν ἀφελεῖσθαι, τῷ τὰ συμβαρύντων καὶ συμβάντων.

ΣΙΖ.

Ὡς πολλάκις καὶ ἡ διλογία ἐναργείαν ποιεῖ μᾶλλον, ἢ τὸ ἅπαξ λέγειν. ὥσπερ τὸ, Συδ' αὐτὸν καὶ ζῶντα ἔλεγες κακῶς, καὶ νῦν ἀποθανόντα γεγραφας κακῶς· διὰ γὰρ κείμενον τὸ κακῶς, ἐναργεστέραν σημαίνει τὴν βλασφημίαν.

ΣΙΗ.

Ὅταν δὲ τῇ Κτησίᾳ ἐγκαλῶσιν ὡς ἀδολεσχούσῃ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῆ δὲ οὐκ ἀναγινώσκοντες τὴν ἐναργείαν τοῦ λόγου· πολλάκις γὰρ ταυτὸ, καὶ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφασιν πλείονα.

ΣΙΘ.

Οἷα τὸ Ἰλιάδι· Σκυταγλίδης τις ἀνὴρ Μῆδος, γυναῖκα Σαπίδα καταβαλὼν ἀπὸ ἵππου, (μάχονται γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες ἐν Σάκαις, ὅθεν καὶ Ἀμαζόνες·) στασάμενος δὲ τὴν Σαπίδα ἐν στέρνοις καὶ ὠμοπλάταις, μετὰ ταῦτα σπογγιὰν λαμβάνων, ἐραδίως τῆς γυναικὸς ἀπεπύγχανεν. ἐδόκουν μὲν οὖν τὴν ἀσπαρτρεῖν γεγραφὼς δὲ ταῦτα ἐπεσκόπουν τὴν γυναῖκα μεμφόμενος. τοιαῦτα, Ἐγὼ μὲν σὲ ἔσωζον, καὶ σὺ μὲν δὴ ἐμὲ ἔφθησας· ἐγὼ δὲ σὲ ἀπολώλεκα.

ΣΚ.

ΣΚ.

Ἐνταῦθα ἐπιτιμήσειεν ἂν τις βραχυλόγῳ οἰόμενος εἶναι, ὅτι δὶς ἐπάδει πρὸς ὕδωρ τὸ, Εὐουξ, καὶ δὶ ἐμὲ εὐούδης· παυσῶν γὰρ σημαίνει ἀμφότερα. Ἀλλ' εἰ ἀφίλοις θάτερον, συναφαιρήσεις καὶ τὴν ὀναργίαν, καὶ ὃ ὅτι τῆς ὀναργίας πάθος. καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἦ, τὸ ἀπολόμην, ἀντὶ τοῦ ἀπόλλυμαι, ὀναργίαν αὐτῇ τῇ συμπλοκῇ δίδ· τὸ γὰρ δὴ γαμετὴ, ἤνοιγεν τὸ μέλλοντος, ἢ γενομένου ἔτι.

ΣΚΑ.

Καὶ ὅλως ἦ ὁ ποιητὴς ὅτου (ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοίη τις εἰκότως) ὀναργίας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ.

ΣΚΒ.

Οἷον καὶ ἐν τοῖς τοιοῖσδε· δῆ τὸ γενόμενα οὐκ ἐὼν λέγει, ὅτι ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν, κρεμᾶται τοῦ ἀκροατοῦ καὶ ἀναγκάζοντα συναγωνιᾶν. τοῦτο ὁ Κτησίας ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῇ περὶ Κύρου πρεσβυτοῦ ποιεῖ.

ΣΚΓ.

Ἐλθὼν γὰρ ὁ ἄγγελος, οὐκ ἐὼν λέγει ὅτι ἀπέθανε Κῦρος ἐπὶ τοῖς Γαργαπίαν· τοῦτον γὰρ ἡ λεγομένη ἀπὸ Σκυθῶν βάσις ἐστίν· ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἥγγελεν, ὅτι νικᾷ· ἡ δὲ ἥδη καὶ ἡγωνίασεν· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ, βασιλεὺς καὶ πῶς περᾷ; ὁ δὲ, πρόθυμός φησι καὶ ἡ ἀποκλαύσα, Τισσαφέρνης γὰρ αὐτῇ τέτων αἴτιος· καὶ πάλιν ἀνανεροτᾷ, Κῦρος δὲ τοῦ νεῶ; ὁ δὲ ἄγγελος ἀμείβεται, ἵνα ἔχῃ τὰς ἀγαθὰς ἄνδρας αὐλίζεσθαι· καὶ μικρὸν

καὶ

CCXX.

Hic reprehenderet aliquis fortaſſe qui brevitati ſtuderet, quod bis nullam ob cauſam poſitum eſſet, Conſervavi te, & per me conſervata es: idem enim ſignificant ambo. Sed ſi abſtuleris alterum illorum, una abſtuleris & evidentiam, & qui naſcitur ex evidentia affectum. Præterea quod infertur, illud inquam perii pro pereo, evidentius eſt quia ita res exitum habuit: quod enim factum jam eſt, gravius eſt quam quod futurum eſt, aut adhuc fit.

CCXXI.

Et omnino utique poëta hic (poëtam enim ipſum vocarit aliquis merito) evidentiæ opifex eſt in univerſa hiſtoria.

CCXXII.

Veluti & in iis ipſis. Oportet ea, quæ facta ſunt non uno verbo dicere facta eſſe, ſed paulatim, ſuſpenſo auditore & traducto illo in eoſdem animi motus. Hoc Cteſias in nuntio de Cyro mortuo facit.

CCXXIII.

Cum veniſſet enim nuntius, non extemplo dicit Paryſatidi mortuum eſſe Cyrum: hoc enim fuiſſet quod fertur Scytharum vox: ſed primum quidem nuntiat, ipſum viciſſe: hæc autem gaviſa eſt & toto animo commota. Deinde quærit ex illo, Rex vero ut agit? ille vero, inquit, fugit. Et hæc ſuſcepto ſermone, Tiſſaphernes enim ipſi horum cauſa eſt. Et rurſus quærit, Cyrus autem ubi nunc eſt? nuntius autem reſpondet, quo loco

loco decet fortes viros degere. Paulatim, & brevi progrediens, vix tandem, ut dicitur, rupit ipsum. Cum valde morate, & evidenter ostendisset & nuntium invitum narrare calamitatem illam, & matrem etiam conjecisset in mœrorem, & eum qui audit.

CCXXIV.

Oritur autem & inde evidentia, cum dicuntur ea, quæ consequuntur res. Veluti de rustico homine iter faciente, quidam inquit, quod longe audiebatur strepitus pedum ipsius accedentis, tanquam non euntis illius, sed quasi tellurem pedibus verberantis.

CCXXV.

Quod autem Plato de Hippocrate inquit, cum adhuc nox esset, quod erubuisset, jam enim apparebat lux ut color aspici potuerit, quin evidentissimum sit nemo inficias iret. Evidentia autem nata est ex cura, quæ adhibita est in ea oratione: & ex eo quod recordatus est noctu ad se venisse Hippocratem.

CCXXVI.

Asperitas autem soni sæpe idem efficit: veluti illud, Κόπτων δ' ἰλιφαλος, &, Πολλὰ δ' ἄσαρτα, ῥίσαντα· imitatus enim est asperitate soni inæqualitatem illam: omnis autem imitatio evidens quiddam in se habet.

CCXXVII.

Et facta utique nomina evidentiam gignunt, quia imitatione prolata sunt: quemadmodum illud, Λαπάρτας. Si autem πίπτοντες dixisset, neque imita-

ἢ κατὰ βραχὺ προϊὼν, μᾶλλον τὸ δὴ λεγόμενον, ἀπέρρηξεν αὐτό· μᾶλλα ἁθρόως ἢ ἐναργῶς τόνδε ἄγγελον ἐμφῆναι ἀκούσαις ἀγγελοῦντα τῷ συμφορὰν, ἢ τῷ μητέρα εἰς ἀγωνίαν ἐμβαλοῦν ἢ ἃ ἀκόντα.

ΣΚΔ.

Γίνεται δὲ ἢ ὁκ τῷ τὸ παρεπόμενα τοῖς πράγμασι λέγειν ἐναργῆ. οἷον ὡς ὅτι ἔ ἀγρέικου βαδίζοντος, ἔφη τις, ὅτι φρόνιμος ἦκεν ὁ ἀνὴρ ἢ τῇ ποδῶν ὁ κτύπος φρονίμοντος, ὡς νῦν βαδίζοντες, ἀλλ' οἷον γε λακτίζοντος τῷ γῇ.

ΣΚΕ.

Οἷον δὲ ὁ Πλάτων φησὶν ὅτι τῷ Ἱππωνικεάτης, Ἐυθυδήμου ἦδη τῇ νυκτὶ, ἦδη γὰρ ὑπέφαινέ τι ἡμέρας, ὥστε καταφανῆ αὐτῷ γίγνεσθαι, ὅτι μὴ ἐναργὲς τόν ἐστιν, παντὶ δῆλον. ἡ δὲ ἐναργὲς γίγνεται ὁκ τῷ φρονίμου, τῆς τοῦ ἢ λόγου· καὶ τῷ ἀπομνημονεύσαι, ὅτι νύκτωρ φοιτῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν ὁ Ἱππωνικεάτης.

ΣΚς'.

Καχοφωνία δὲ πολλαχῶς· ὡς τὸ, Κόπτων δ' ἐγκέφαλος· καὶ, Γολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα· μιμήσεται γὰρ τῇ καχοφωνίᾳ τῷ ἀνωμαλίαν· τὰ δὲ μίμησις ἐναργές τι ἔχει.

ΣΚΖ.

Καὶ τὰ ποιούμενα δὲ ὀνόματα ἐναργῆ ποιεῖ, διὰ τὸ κατὰ μίμησιν ἠχὴν ἐγγίνεσθαι· ὥσπερ τὸ, Λάπτοντες. εἰ δὲ Πίνοντες εἶπεν, οὐκ ἐμιμεῖτο πό-

πίνοντας τὰς κύλικας, ὅτι ὀναρχία ἂν τις ἐγίνετο· καὶ τὸ, Γλαύκωπα δ' ἡ λάκτιστις προσκείμενον, ὅτι ὀναρχίστερον παῖς ἂν λέγοι. καὶ ὅλως ὀναρχίαι μὲν ὡς ὂν τύπῳ ἁπλῶν, πεπλεγμένα.

ΣΚΗ.

Τὸ πιθανὸν δ' ὂν δυοῖν, ἔστι τῇ σαφεῖ δὲ συμπλέκεσθαι· ὃ γὰρ ἀσαφὲς καὶ ἀσύνδετος, ἀπίθανον. λέξιν τινὰ οἷον ὁ τὸν τὸν ἐξιππάζων, ὑδὲ ἀπέργαζον διωκτέον ἐν τῇ πιθανότητι· καὶ ὥσαύτως συνδέσεις βεβαιοῦσθαι καὶ μηδὲν ἔχουσαι ῥυθμοειδές.

ΣΚΘ.

Ἐν τούτοις τι οἷον ὃ πιθανόν, καὶ ἐν ᾧ Θεόφραστός φησιν, ὅτι ὁ πάντα ἐπ' ἀκριβείαις δεῖ μακρηγορεῖν, ἀλλ' ἔνια καταλιπεῖν, καὶ τῇ ἀκριβεστέρᾳ συνιέναι, καὶ λογίζεσθαι ὀλίγα αὐτῷ. συνιεὶς γὰρ ὃ ἐλλαφθὲν ἀπὸ σοῦ, οὐκ ἀκριβὴς μόνον, ἀλλὰ καὶ μάρτυς σοι γίνεται.

ΣΛ.

Καὶ ἅμα διδάσκειν· συνιεὶς γὰρ ἑαυτῷ δοκεῖ μᾶλλον σοί, τῷ ἀφορμὴν παρεσχηκότι αὐτῷ τοῦ συνιέναι. τὸ δὲ πάντα ὡς ἀνοήτῳ λέγειν, καταγινώσκοντι ἔοικε τοῦ ἀκροατοῦ.

ΣΛΑ.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἐπιστολικὸς χαρακτὴρ δεῖται ἰσχνότητος, καὶ περὶ αὐτοῦ λέξομεν. Ἀριστοφάνους μὲν οὖν, ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγεγραφὰς ἐπιστολὰς φησιν, ὅτι δεῖ ὀλίγα τῷ αὐτῷ τρόπῳ, μᾶλλόν τι γεγράφθαι καὶ ἐπιστολάς· δεῖ γὰρ τὸν ἐπιστολικὸν, οἷς δ' ἔστιν μέρος, ἁβρολόγον.

ΣΛΒ.

imitatus esset bibentes canes, neque evidentia ulla illic extitisset. Et illud Γλαύκωπα utique adpositum illi Λάκαινα, adhuc evidentiorem reddit orationem. Et de evidentia quidem, ut crasso modo dicere licuit, tot.

CCXXVIII.

Ad persuadendum autem aptum in duobus manet, in eo quod planum est, & in eo quod usitatum: obscurum enim & extra consuetudinem, alienum est à persuadendo. Verba igitur neque eximia, neque inflata sectari oportet in genere dicendi probabili, & eodem pacto compositionem stabilem, & nihil habentem numerosum.

CCXXIX.

In his igitur existit factum ad persuadendum, & in eo quod Theophrastus inquit, quod non cuncta oportet accurate prolixeque exponere, sed quædam relinquere auditori ut ipse intelligat, & cogitet sua vi. Cum enim intellexerit quod omissum est à te, non auditor solum, sed & testis tuus efficitur.

CCXXX.

Et simul benevolentius est: acutior enim sibi videtur tua opera, qui ansam ei præbuisti intelligendi. Contra autem omnia ut stulto exponere, simile est damnanti auditorem.

CCXXXI.

Quia autem & nota epistolaris eget tenuitate, & de ipsa dicemus. Artemon igitur, qui exscripsit Aristotelis epistolas, ait, oportere eodem stylo dialogum scribere & epistolas, esse namque epistolam tanquam alteram partem dialogi.

CCXXXII.

Et dicit aliquid fortasse, non tamen omne. Oportet enim factam esse aliquo modo magis quam dialogum epistolam: hic enim, imitatur ex tempore dicentem; hæc autem, scribitur & donum mittitur aliquo modo.

CCXXXIII.

Quis igitur sic loqueretur cum amico, ut Aristoteles ad Antipatrum, super exule sene scripsit, qui inquit, Si autem ad omnes fugas hic abit, ut non reducere liceat, planum est non esse invidendum his, qui apud inferos sunt, redire volentibus. Qui enim sic disputat, demonstranti magis similis est, non familiariter loquenti.

CCXXXIV.

Et solutiones crebræ, quales, non congruunt epistolis: obscurum enim in scriptione dissolutio. Et illud quod factum est ad imitandum, non est ita proprium suumque scriptionis, ut certaminis.

CCXXXV.

Veluti in Euthydemo, Quis erat Socrates, cum quo heri in Lyceo disputabas, quando vos magna turba hominum circumstabat? Et cum paulum processisset infert, Sane mihi peregrinus quidam videtur esse, cum quo disputabas, quis erat? Hujuscemodi enim omnis locutio, & imitatio histrioni congruit magis, non epistolis quæ scribuntur.

CCXXXVI.

Plurimum autem habeat epistola moratum, quemadmodum & dialogus: ferme enim quisque imagi-

ΣΛΒ.

Καὶ λέγε μὴν τὸ ἴσως, ἢ μᾶλλον ἄπαν. δεῖ γὰρ ἀποκαπνοκοπεῖσθαι πως μᾶλλον τῷ ἀξιλόγῳ τὸν ἑπιστολικόν· ὁ μὲν γὰρ, μιμεῖται) αὐτοχεδιάζοντα· ὁ δὲ, γεγραφότα καὶ δοῦναι τίμπτειν τρόπον τινά.

ΣΛΓ.

Τίς γοῦν ἄτως ἂν ἀξιλεχθῇ πρὸς φίλον, ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς Ἀντίπατρον, ὑπὲρ τῆς φυγαδευθέντων τῶν ἡγεμονικῶν, φησὶν, Εἰ μὲν πρὸς ἀπόντας οἴχεται παὶ φυγὰς ἔτυθεν, ὥστε μὴ κατανοεῖν, δῆλον ὡς τοῖς μὲν εἰς ἅδου καπλθεῖν βουλομένοις, ὑδεὶς φθόνος. ὁ δὲ ὑπὸ ἀξιλεγόμενος, ἐπιδεικνυμένῳ ἔοικε μᾶλλον, ἢ λαλουμένῳ.

ΣΛΔ.

Καὶ λύσεις συχναὶ, οἱοῖαι, ἃ πρέπουσιν ἐπιστολαῖς· ἀσαφὲς γὰρ ὂν γεγραφὴ ἡ λύσις. καὶ ὃ μιμητικὸν, ἢ γεγραφῆς ὕτως οἰκεῖον, ὡς ἀνάγκη.

ΣΛΕ.

Οἷον ὡς ὁν τῷ Εὐθυδήμῳ, Τίς ἰῶ ὦ Σώκρατες, ᾧ χθὲς ἐν Λυκείῳ διελέγου, ἢ πολὺς ὑμᾶς ὄχλος ἐδιεσπάκει; ἢ μικρὸν ἐφεστήκει ἔθηφίρει, Ἀλλά μοι ξένος τις φαίνεται εἶ), ᾧ διελέγου, πίς ἰῶ; ἡ γὰρ τοιαύτη πᾶσα ἐρμήνεια καὶ μίμησις ἀποκρίσεως πρέπει μᾶλλον, ἢ γεγραμμένῃ ἐπιστολῇ.

ΣΛϛ'.

Πλεῖστον δὲ ἐχέτω τὸ ἠθικὸν ἡ ἐπιστολὴ, ὥσπερ καὶ ὁ διάλογος· σχεδὸν γὰρ εἰκόνα ἕκαστος ἑαυτοῦ

τῆ ψυχῆι γεάφει τὼ δῆιζολίω. ἢ ἔτι μὲν ἐξ ἄλλω λόγω παντὸς ἰδεῖν τὸ ἦθ. τῆ γεάφοντ. θ., ἐξ ὑδενὸς δὲ ἧττον, ὡς δῆιζολῆς.

ΣΛΖ.

Τὸ ἢ μέγεθ. συμπαίλδω τῆς δῆιζολῆς, ὥσπερ ἢ ἡ λέξις. αἱ ἢ ἄγαν μακραὶ, καὶ περισσὴν κατὰ τὼ ἑρμηνείαν ὀγκοδέσεραι, ὥ μὰ τὼ ἀλήθειαν δῆιζολαὶ γένοιντ' ἄν, ἀλλὰ συγγεάμματα, ὃ χαίρειν ἔχοντα φερσηγεαμμένον. καδάπερ τὰ Πλάτωνθ. πολλὰ, ἐξ ἡ Θουκυδίδυ.

ΣΛΗ.

Καὶ τῆ συμπαίξει μέν τι λελύδω μᾶλλον γελοῖον ἢδ' ἂν εἰσοίσειεν, ὥσπερ ὐκ δῆιζολίω, ἀλλὰ δικλίω γεάφοντα. ἢ οὐδὲ γελοῖον μόνον, ἀλλ' ὑδὲ φιλικόν. ὃ ἢδ' ἐν κατὰ τὼ παροιμίαν, τὰ σύκα σύκα λεγόμμον, δῆιζολαῖς ταῦτα δῆιπεδίειν.

ΣΛΘ.

Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ὐχ ἑρμηνεία μόνον, ἀλλὰ ἢ πεάγματά τινα δῆιζολικὰ ἔχειν. Αειζοπόλις γοῦν ὡς μάλιστα δῆιπτόλεται δικῶ τῶ τύπω δῆιζολικῶ, Τῦπω ἢ ὑ γεάφω σοί φησιν· ὑ γὰ λῶ δῆιζολικόν.

ΣΜ.

Εἰ γάρ τις ἐν δῆιζολῆ σοφίσματα γεάφει ἢ φυσολογίας, γεάφει μὲν, ὑ μὴν δῆιζολίω γεάφει· φιλοφρόνησις γάρ τις βέλεται εἶ ἡ δῆιζολὴ, σωζομθ., ἢ ὧδὲ ἁπλῶ πεάγματθ. ἔκδεσις, ἢ ἐν ὀνόμασιν ἁπλοῖς.

ΣΜΑ.

imaginem animi ſui ſcribit epiſtolam. Et licet quidem & ex alia omni oratione videre mores ſcribentis: è nulla autem ſic, ut ex epiſtola.

CCXXXVII.

Magnitudo autem epiſtolæ contrahatur, quemadmodum & locutio. Valde enim longæ, & præterea oratione tumidiores, non per veritatem epiſtolæ, ſed opera eſſent, quæ gaudere adſcriptum habeant. Quemadmodum Platonis multa, & epiſtola Thucydidis.

CCXXXVIII.

Et ſtructura quidem verborum diſſolutior potius ſit. Ridiculum enim in orbem includere ſententias, tanquam non epiſtolam, ſed cauſam ſcribas. Et non ſolum ridiculum, ſed neque amicitiæ aptum: quod enim proverbio fertur, ficum ficum dicere, idem in epiſtolis oportet cuſtodire.

CCXXXIX.

Scire autem oportet, non ſolum elocutionem, verum etiam res quaſdam eſſe accommodatas epiſtolis. Ariſtoteles ſane, qui præter ceteros videtur conſecutus formam epiſtolarem, Hoc autem non ſcribo ad te, inquit; non enim epiſtolæ accommodatum eſt.

CCXL.

Si enim aliquis in epiſtola ſophiſmata ſcribit & naturæ rationes, ſcribit quidem, non tamen epiſtolam ſcribit: expreſſio enim quædam amoris debet eſſe epiſtola, conciſa, & de ſimplici re expoſitio, & in nominibus ſimplicibus.

CCXLI.

CCXLI.

Pulcritudo ſane ipſius erunt inter amicos aptæ blanditiæ, & crebra proverbia illic incluſa. Etenim hoc tantum in ipſâ exiſtat ſapiens, quia populare quiddam eſt proverbium, & commune: qui autem ſententias edit, & ſuadet aliquid, non ei ſimilis eſt, qui per epiſtolam loquatur, ſed per machinam.

CCXLII.

Ariſtoteles ſane & demonſtrationibus quibuldam locis utitur epiſtolarum propriis. Ceu docere volens, quod eodem pacto decet beneficia conferre in magnas civitates & in parvas, inquit, Dii enim in utriſque æquales. Quapropter quia Gratiæ deæ, æquales conſtituentur à te apud utraſque. Etenim ipſum quod demonſtratur epiſtolæ accommodatum eſt, & demonſtratio hæc ipſa.

CCXLIII.

Quia autem & civitatibus aliquando & regibus ſcribimus, ſint ſane hæ epiſtolæ, paulo elatiores aliquo modo: attendere namque oportet & perſonam cui ſcribitur. Elatior ſane fuerit, non tamen ut volumen ſit pro epiſtola: quemadmodum illæ Ariſtotelis ad Alexandrum, & ad Dionis propinquos epiſtola Platonis.

CCXLIV.

In univerſum autem miſceatur epiſtola, quod ad locutionem facit, ex duabus his formis, venuſta inquam & tenui. Et de epiſtola quidem tot, & ſimul de forma tenui.

CCXLV.

ΣΜΑ.

Καλλίου μὲν δὴ ἀντὶ οἷον φιλικὴ φιλοφρόνησις, ἢ πρὸς τὸ ἐμμελὲς ἁρμονία· καὶ τῶν ἡδέων μὲν τὸ ἡδὺ, ἀντὶ τοῦ, διότι δημιουργὸν τὸ ἡδὺ τοῦ ἐμμελοῦς καὶ τοιοῦτον· ὁ δὲ ὁμολογῶν, καὶ συμφωνήσων· ὁ δὲ διηρθρωμένος ἐστὶ λαλοῦντος ἔοικεν, ἀλλὰ μηχανῆς.

ΣΜΒ.

Ἀριστοτέλης μὲν τοι καὶ ἀποδείξεσι τὴν ἀξίωσιν διηρθρωμένην. ἢ δὲ δύναμαι βουλόμενος, ὅτι ὁμοίων καὶ ἀνίσων τὸ μεγάλως πολλοῖς ἢ τοῖς μικροῖς φησιν, Οἱ γὰρ ἴσοι ἀμφοτέροις ἴσοι· οὐκ ἴσως δὲ χρείας ἴσαι, ἴσως ἀποκρίνεται τοῖς παρ' ἀμφοτέραις ἢ γὰρ τὸ ἀποδεικνύμενον ἀνὰ διηρθρωμένην, ἢ ἡ δύναμις αὐτή.

ΣΜΓ.

Ἐπεὶ ἢ ἡ πόλεσι ἀνὰ καὶ βασιλεῦσι γεγράφομεν, ἐστὶν ἴσως αὖ αἱ διηρθρωμέναι, μᾶλλον ἀνηρμόσθαι τοῖς τοιούτοις γὰρ ἢ τῷ σφοδρῷ, ἢ χαίροντα· ἀνηρμόσθαι μέν τι ἢ ἔχει οὐκ ἀσυγχεκριμένως ἢ ἀνὰ διηρθρωμένα· ὡσαὶ αἱ Ἀριστοτέλους περὶ Ἀλεξάνδρου, ἢ φησὶ τὸν Δία τοῦ εἰκάσαι ἢ Πλάτωνος.

ΣΜΔ.

Καθόλου ἢ μεμίχθω ἡ διηρθρωμένη κατὰ τὴν ἁρμονίαν ὁπόσον δυοῖν χαρακτήροιν τοῖν, τοῦ τε χαρακτῆρος ἢ τοῦ ἰσχνοῦ. ἢ ὅτι διηρθρωμένη μὲν τοσαυτὶ, ἢ ἅμα ὅτι δὲ χαρακτῆρος τοῦ ἰσχνοῦ.

ΣΜΒ.

Γαλάκτων ὁ ἐν τῇ ἱστορίᾳ διημαρτημένως. χαλκοῦς, ὁ ξηρὸς καλάμου. γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ ὑδρίας. ὃν Δημοίας μὲν, ὥσπερ τις ἂν Ξέρξου ἴφη, ὅτι κατέβαινεν ὁ Ξέρξης μετὰ πάντων τῶν ἑαυτοῦ μάλα γὰρ ἐσμικρύνθη τὸ σῶμα, αὐτὸς καὶ μὴ ὁ Ἀσίαι ἅπασι ἐπῆν, μὴ πάντων τῶν ἑαυτοῦ φασί.

ΣΜΓ.

Περὶ δὲ τὸν λέξιν γίνεται τὸ ξηρὸν, ὅταν πρᾶγμα μέγα σμικροῖς ὀνόμασι ἐπιφέρῃ· οἷον εἰ τὸ Γαδειρικὸν ἔστι τὸ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας φησὶ τὸ φαλαρικόν. τὸ πυρρὸν ἴφη τις, Ἀττικὸν γὰρ ὁ φαληρεὺς προσλαβὼν τοῖς Ἀγεσιλάμπροις, ναυμαχήσαντα δὲ πανοπλίᾳ τὸ πυρρὸν ὠμότητα, οὐκ ἦν ἅττα ὀνόματα, οὐδὲ τὸ ἰωνικὸν ἐχαλᾶν λέγειν. ἀλλ' ἐν μεγάλοις καὶ πρέπουσι τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι.

ΣΜΔ.

Ἐν δὲ σωφίσμασι γίνεται τὸ ξηρὸν, ὅταν ὅταν συντεθῇ τὰ κόμματα ὥσπερ ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς ἐν τῇ, Ὁ βίος βραχύς· ἡ τέχνη μακρὰ, ὁ καιρὸς ὀξύς· ἡ πεῖρα σφαλερὰ· ἡ κρίσις ἐν μεγάλῳ πράγματι ἀποκεκμηκότι· ἢ δεῖ κῶλον καὶ μὴ ἔκπλουν.

ΣΜΗ.

Ὥσπερ τις Ἀριστοδίου κατηγορῶν, ὅτι οὐκ ἀφίκετο εἰς τὸν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, Ἀλλὰ αὐτοκλητός, ἔφη, ὅτι ἡ μὲν Δημήτηρ ἦλθε καὶ συνεναυμάχησε· Ἀριστόδιος δὲ. ἡ γὰρ ἀπουσία ἦν ἀφροσύνης καὶ ἀκαιρίας. ταῖς μὲν τοιαύταις ἀπουσίαις οὐ χρήσιον.

ΣΜΘ.

CCXLV.

Vicina autem est tenui, vitiosa forma, quæ vocatur arida. Nascitur autem & hæc in tribus: in sententia quidem, quemadmodum quidam de Xerxe inquit, quod descendit Xerxes cum omnibus suis. Valde enim extenuavit rem, pro illo, Cum cuncta Asia, dicens Cum omnibus suis.

CCXLVI.

Circa locutionem autem exoritur aridum, quando rem magnam pusillis verbis quis exposuerit: ceu Gadareus de pugna navali prope Salamina ait: & de Phalaride tyranno quidam inquit, Si quibus enim in rebus Phalaris molestus fuit Agrigentinis: pugnam enim navalem tantam, & tyranni sævitiam, non nomine illo, si quibus neque molestus fuit, oportebat dicere: sed magnis, & quæ decerent rem, de qua agebatur.

CCXLVII.

In compositione autem nascitur aridum, sive quando crebra fuerint incisa: ut in aphorismis: Vita brevis, ars longa, occasio acuta, experientia lubrica: vel quando in magna re amputatum fuerit membrum, & non plenum.

CCXLVIII.

Quemadmodum quidam Aristidem accusans, quod non venit in pugnam navalem prope Salamina, Atqui inquit sua sponte Ceres venit, & una nobiscum pugnavit: Aristides autem non. Absciffio enim & indecora, & intempestiva est. Hujuscemodi quidem absciffionibus in aliis utendum est.

CCXLIX.

Sæpe sane sensus ipse frigidum quiddam est, &, ut nunc nominamus, cacozelus: compositio autem abscissa, & quæ furatur sensus ejus licentiam. Quemadmodum de eo qui cum uxore mortua mixtus erat, dixit quidam, quod non miscetur amplius cum ipsa: sensus enim, ut aiunt, cæco apparet. Compositio autem contracta, furatur aliquo modo licentiam ejus rei. Efficit autem quæ nunc nomen habet ξηροκακοζηλίαν, concretam è duobus malis, ex mala affectatione, propter rem: & ex arido propter compositionem.

CCL.

Et quæ de gravitate quod reliquum est aperta esse possunt ex iis quæ dicta jam sunt, quod & hæc existit in tribus, in quibus etiam formæ quæ sunt aute ipsam: etenim res quædam per se ipsas sunt graves, adeo ut qui dicunt ipsas, graves videantur, quamvis non graviter dicant.

CCLI.

Quemadmodum Theopompus tibicinas in Pireo, & lupanaria, & tibia utentes, & canentes, & saltantes, hæc omnia gravia nomina existentia, quamvis languide dixerit, gravis videtur.

CCLII.

Compositione forma hæc fieret primum quidem si incisa habeat pro membris: longitudo enim dissolvit impetum illum: in pauco autem multum apparens gravius est. Exemplum est illud Lacedæmoniorum ad Philippum, Dionysius Corinthi

ΣΜΘ.

Πολλάκις μέντοι τὸ μὲν ἀφανόημα αὐτὸ φυχεὶν πέφυκε· καὶ ὡς τῶν ὀνομάζομεν κακόζηλον· ἡ σαύθεσις δ' ἀποκεκομμένη, καὶ κλάσιν τῷ ἀφανόματος τὴν ἄδειαν. ὥσπερ ὅπ τῷ νεκρῷ τῷ γυναικὶ μιχθέντος ἔφη τις, ὅτι ἡ μέγυσα αὐτὴς ἀν· τὸ μὲν γὰρ ἀφάνισμα, τῷ τυφλῷ δῆλον φασίν. ἡ σαύθεσις δὲ συγκαλῶσα κλάσιν μέν πως τὴν ἄδειαν τῷ πράγματος. ποιεῖ δ' τὸ τοῦ τοῦ ὄνομα ἔχουσης ξυγκακόζηλίαν, συγκεμένου ὀκ ἄνοιν καπῶν, ὧν μὲν ἡ κακόζηλία, ἀφ' τὸ φάνισμα· ὀκ δ' τῷ ξηρῷ, ἀφ' τὴν σαύθεσιν.

ΣΝ.

Καὶ τὰ περὶ τῆς ἀνοτητος δ' ἄλλα ἀν εἴη λοιπὸν ὀκ τῆς προειρημένων, ὅπ καὶ αὐτὴ γένοιτ' ἀν ἐν τρισὶν, ὧν οἷς ὧν οἱ περὶ αὐτὴς χαρακτῆρες· ἡ γὰρ φράσματά πνα ἐξ ἑαυτῆς ἔχι δεινά· ὥς τι τὸν λέγοντα αὐτὰ θηρὸς δοκεῖν, κἀν μὴ θηρὸς λέγωσι.

ΣΝΑ.

Καθάπερ ὁ Θεόπομπος τὰς ὀν τῇ Γοργίᾳ ἀπολήξιας, ἡ τὰ πορνεῖα, ἡ τὰς αὐλητρίδας, ἡ ᾄδοντας, ἡ ὀρχημένους, πάντα θηρὰ ὀνόματα ὄντα, καὶ τι ἀδηνῶς εἰπὼν, θηρὸς δοκῆ.

ΣΝΒ.

Κατὰ δ' τὴν σαύθεσιν ὁ χαρακτὴρ ὅτι θ' γένοιτ' ἀν φράσιν μὲν ἡ κόμματα ἔχοι αὐτὴ κάλλος· τὸ γὰρ μῆκος ἐκλύει τὴν σφοδρότητα· τὸ δ' ἐν ὀλίγῳ πολὺ ἐμφαινόμενον θηρόπεσον. Φάθημα τὸ Λακεδαιμονίων περὶ Φιλίππου, Διονύσιθ.

νύσιος. ὃν Κορίνθῳ. αἱ δ' ὀξύτονοι αὖθ', Διονύσιος ὀνομασὸν ἡ ἀρχῆς, πανηγύρει ἐν Κορίνθῳ διδάσκων γράμματα, διήγημα γραφὴν ἂν ἐμὲ μᾶλλον αὐτὶ λοιδορίας.

ΣΝΓ.

Καὶ τοῖς ἄλλοις δ φύσει ἰβραχυλόγοις οἱ Λάκωνες· δανότερον γὰρ τὸ βραχὺ καὶ διδασκτικὸν, δ μακρηγορῶν δὲ τὴν ἱκετείαν φρίττει, καὶ αἰτῶν.

ΣΝΔ.

Διὸ καὶ τὰ σύμβολα ἔχει δηνότητος, ὅτι ἐμφερῆ ταῖς βραχυλογίαις· καὶ γὰρ ὁ τοῦ βραχέως ῥηθέντος ὑπονοῆσαι τὸ πλεῖστα δεῖ, καθάπερ ὁ τῶν συμβόλων. οὕτω καὶ δ, Χαμόθεν οἱ πέλιγες ὑμῖν ἥσονται, δηνότερον ἀλληγορικῶς ῥηθὲν, ἢ ἁπλῶς ἐρρήθη, δ δηνθρα ὑμῶν ἐκκοπήσῃ.

ΣΝΕ.

Τάς γε μὴν περιόδους ἐσφίγγθαι μάλα δεῖ κατὰ τὸ πλῆθος. ἡ γὰρ περιαγωγὴ, δεινόν· ἡ δ λύσις, ἀπλότερον καὶ χρησιμωθείας σημεῖον. καθάπερ ἡ ἀρχαῖα πᾶσα ἁρμονία, ἁπλοϊκὴ γὰρ ἀρχαῖοις.

ΣΝς'.

Ὡς τι ἐν δηνότητι φθόγγῳ δεῖ δ ἀρχαιοειδὲς, καὶ τοῦ ἤθους καὶ τοῦ ῥυθμοῦ· καὶ καταφθόγγῳ μάλιστα δεῖ τοιούτου καταχρησθαι δεινότητος. τῆς δὲ καλῶν αἱ ζητοῦσαι ἀποδύσεις, Ὁμολογοῦμεν τούτοις οἷς ἂν οἷός τι ᾖ, σωτῆρα, ἔχεται μάλιστα δ ἁρμονικὸς ῥυθμός.

ΣΝΖ.

rinthi. Si autem porrexissent ipsum, Dionysius amisso principatu, Corinthi mendicus vivit, docens litteras, narratio ferme fuisset potius pro convicio.

CCLIII.

Et in aliis utique natura breviter loquebantur Lacones: gravius enim est quod breve est, & aptum mandatis dandis; prolixe autem dicere congruit eum aliquis supplex est, atque poscit.

CCLIV.

Quare & symbola habent gravitates, quia similia sunt breviloquentiis: etenim ex breviter dicto suspicari plurima licet, quemadmodum ex symbolis. Sic & illud, Humo vobis cicadæ canent, gravius allegorice prolatum, quam si simpliciter dictum esset, arbores vobis excidentur.

CCLV.

Periodos sane contortas valde esse oportet in fine: circumactio enim grave quiddam est. Solutio autem, simplicius & probi ingenii signum: quemadmodum antiqua omnis locutio: simplices enim antiqui.

CCLVI.

Quapropter in gravitate fugere oportet quod speciem habet & antiquæ indolis, & numeri antiqui in oratione: & confugere maxime ad eam quæ nunc continet omnia gravitatem. Membrorum igitur hujusce modi depositiones, Ὁμολογῶ τούτοις ὡς ἂν οἶσι τε ᾖ, συμπᾶν, aptæ maxime sunt ab eo numero quem dixi.

CCLVII.

CCLVII.

Efficit autem quandam & violentia in compositione gravitatem; grave enim multis locis & quod ægre profertur, veluti viæ inæquales. Exemplum est Demosthenicum illud, Τμᾶς, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

CCLVIII.

Contraria autem contrariis opposita & similia verba in periodis fugiendum est, tumorem enim efficiunt, non gravitatem, multis autem locis & frigus pro gravitate. Veluti Theopompus contra sodales Philippi dicens, dissolvit oppositione gravitatem; Inquit enim, Ἀνθρώπους ἀεὶ πλεονεξίᾳ ἐπιτηδεύοντας, ἀνδραποδώδεις δὲ τρόπον τινὰ ἅπαντας· inani enim illi studio, vel potius pravo studio, animum adhibens auditor, extra omnem iram existit.

CCLIX.

Multa sane ab ipsis rebus tanquam cogemur componere rotunde, & graviter; cujusmodi est Demosthenicum hoc, Ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπὶ ἄλλο, εἰ τύχοι, δεῖ τι ἐκ βάθους ἀγαγεῖν, ἅπαντες ἂν οὕτω τοῦτο ἔλεγον· ἀνάγκη· ipsa enim res & ordo ipsius innatam aperte habuit compositionem, & ne si vim quidem adhibuerit, aliquis facile aliter ipsum componeret.

CCLX.

In multis enim rebus componimus, veluti qui per declives vias currunt, ab ipsis rebus tracti.

CCLXI.

ΣΝΖ.

Ποιῶ δέ τινα καὶ ἡ βία κατὰ τὴν συνήθειαν δυσκίνητα· δεινὸν γὰρ πολλαχῦ καὶ ὁ δύσφορος, ὥσπερ αἱ ἀνώμαλοι ὁδοί. ἔξεστι δὲ καὶ τὸ Δημοσθενικόν. τὸ, Τμῶν, τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

ΣΝΗ.

Τὰ δ' ἀντίθετα καὶ παρόμοια ἐν ταῖς εἰρημέναις φράσεσιν· ὄγκον γὰρ ποιοῦσιν, ἡ δεινότητα· πολλαχῦ δὲ καὶ ψυχρότητα ἀντὶ δεινότητος. οἷον ὡς ὁ Θεόπομπος κατὰ τὴν ἑπείρων τὴν Φιλίππου λέξιν, ἔλυσε τὴν ἀντίθεσιν τὴν δεινότητα, Ἀνδροφόνος δὲ τὴν φύσιν ὄντα, λέγων, ἀνδροκτόνος καὶ πρόσωπον ἔσθ· τὴν γὰρ εὐτυχίαν, μᾶλλον ἢ κακοτυχίαν, φορτίζων ὁ ἀκέραιος, ἔξω γίνεται δυμῦ παντός.

ΣΝΘ.

Πολλὰ μὲν τοι ὑπ' αὐτῆς τῆς πραγμάτων οὐσίας ἀναγκαζόμεθα σωθῆναι προηγύλως καὶ δεινῶς· οἷον τὸ Δημοσθενικὸν τὸ τοιοῦτον, Ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων ἔλαβε, σὺ τάδ' ἂν οὐκ ἂν ἔσχες, ὅταν ἂν σὺ νῦν ἀλῷς, ἄλλοι ὑ χρέψει· αὐτὸ γὰρ τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ τάξις αὐτῆ, συμπροφυκυῖαν σαφῆ ἔχει τὴν σωθησιν, καὶ οὐδὲ βιαιόμεθα. ἂν τι ῥᾳδίως ἑτέρως σωθήσεται ἀνῷ.

ΣΞ.

Ἐν γὰρ πολλοῖς πράγμασι σωτήσεμεν, ὥσπερ αἱ πὰς καταβάσεις πρέχρησι, ὑπ' αὐτῆς ἑλκόμενοι τῆς πραγμάτων.

ΣΞΑ.

Ποιητικὸν δ' ἀσυνότητος ἔστι, καὶ τὸ πάντα ἐνδέχεσθαι δεινότατον· ἀφελαμβανόμενον γὰρ ὀλίγου ἀμβλύνει· καθάπερ τὸ ἀντιδυνεῖν ἔχειν γὰρ ὀδυνᾶσθαι ἄνθρωπον. ὁκ φρυγάνων ἀνάπαυσις ἄνθρωπος· ἐνδέχεται γάρ τι ἄνθρωπον αὐτὸ, ἔχειν γὰρ ὁ φρυγάνων ἀνάπαυσις ἄνθρωπος ὀδυνᾶσθαι, καὶ τοιαῦτα εἶναι, οὐ ταῦτον ὑπονοεῖσθαι λέγειν.

ΣΞΒ.

Ἡ δ' ἀντίθεσις, ὡσὰν τῷ Θεοπόμπῳ ἐν φίλῳ, ὑφ' ὃν ζῶις Δημοσθενικοῖς ῥήμασιν, ἐνδοιφήσιν, Ἐπλεις, ἐγὼ δ' ἐπλεύσα· ἐδίδασκες, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐπριτανεύσατε, ἐγὼ δ' ἐδημόλουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δὲ ἐσύριττον· κατηρχόμην γὰρ ἔοικε δεῖν τῷ ἀνταποδόσει, μᾶλλον δὲ παίζοντι, ὐχ ἁγανακτοῦντι.

ΣΞΓ.

Ῥᾴστη δὲ τῇ δεινότητι τῇ ἐξόδου ἡ πυκνότης, καὶ τοι ὀ τοῖς λοιποῖς χαρακτῆροις ἀναπόδεικτος ζῶσα· συνιχὲς γὰρ τὸ ἐνθυμῆμα μᾶλλον εἶναι δύναται λεγόμενον ἐφεξῆς, ἢ σῦτο διαῤῥῆδην ἀφ' οἱ χιλίαμβοι.

ΣΞΔ.

Ἅμα μὲν πυκνὰ ἐρρωσθαι καὶ σωφρονοῦντι λέγω δὲ δίκωλοι πυκνὰ. ἐπεὶ τοι πολύκωλοι τε ὄντες, ἧττον μᾶλλον παρίξουσι, ἢ δεινότητα.

ΣΞΕ.

Οὕτω δ' ἡ σωφρόνια τῇ χαρακτῆρι ἁρμόττει, ὥστε καὶ ἀποσωπᾶσαι πολλαχοῦ δεινότερον. καθάπερ

CCLXI.

Efficiens autem gravitatis est, & in fine ponere quod gravissimum est; comprehensum enim in medio hebescit. Quemadmodum illud Antisthenis, Σχολὴν γὰρ οὐ μισεῖ ἀνὴρ ἀγαθὸν ἐν φυγάνων ἀναγκαίων. Si enim aliquis ipsum sic mutato ordine componat, Σχολὴν γὰρ ἐν φυγάνων ἀναγκαίων ἀνὴρ ἀγαθὸς οὐ μισεῖ, quamvis idem dixerit, non idem amplius existimabitur dicere.

CCLXII.

Oppositio autem, quam de Theopompo dixi, in Demosthenicis etiam illis non congruit, ubi inquit, Βαλλεῖ, ἐγὼ δ' ἐπαινῶ· ἐπαινεῖ, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐφοίτησεν, ἐγὼ δ' ἐθεώμην· ἐθεώρει, ἐγὼ δ' ἀκηκόειν. Par enim est alicui qui prava arte litigat, propter redditionem, vel potius ludat, non, ἐθεωρεῖτο.

CCLXIII.

Convenit autem gravitati & periodorum crebritas, etsi illa in reliquis formis idonea non est: continenter enim posita metri imaginem refert, quod dicatur deinceps, & sane gravis metri vehiti choliambi sunt.

CCLXIV.

Simul sane crebræ sint & concisæ: dico autem bimembres quædam. Quia si multorum membrorum fuerint, pulchritudinem potius adferent, non gravitatem.

CCLXV.

Adeo autem concisio formæ huic utilis, ut & reticere multis locis gravius sit: veluti Demosthenes,

Αλλ' ἐγὼ μὲν· οὐ βέλομαι γ' οὐδὲν δυσχερὲς εἰπεῖν· ὅτι γ' ὃν σφόδρα μου κατηγορῶ· ferme enim cum tacuerit hic, gravior omni dicente fuit.

CCLXVI.

Et per deos ferme utique & obscuritas multis locis gravitas est. Gravius enim quod suspiciones tantum sui gignit: quod autem explanatum est, contemnitur.

CCLXVII.

Est autem ubi cacophonia gravitatem efficit, & maxime si res de qua agitur eguerit hac: veluti Homericum illud, Τρῶες δ' ἀΐξαντες, ὅπως ἴδον αὐτὸν ὄφιν. Licebat enim & euphonia utentem, uteri versum, Τρῶες δ' ἀΐξαντας, ὅπως ὄφιν αὐτὸν ἴδον. Sed neque qui dicit ita gravis visus esset, neque serpens ipse.

CCLXVIII.

Hoc igitur sectantes exemplum & alia conjectabimur similia. Ceu pro illo, Πάντ' ἂν ἤγειρεν, ἤγειρεν ἄν, pro illo autem, ὑπερῴκτο, ὑπερῳκτίσατο ὑλή.

CCLXIX.

Desinentes autem aliquando & in conjunctione ἢ vel π: & si præcipitur fugere hujusce modi terminationem, verum multis locis utilis & hæc erit: ceu, Οὐκ ἀφίμενοι μὲν, ἄξιον ὄντα· πτήσσει δὲ· ut illud, Σχοινότε, Σκολόπτε. Sed in Homericis magnitudinem effecit in conjunctiones terminatio.

CCLXX.

ὁ Δημοσθένης, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν· οὐ βέλομαι δὲ οὐδὲν λυμηρὸν εἰπεῖν· ὅτι δὲ οὐκ ἀθεμιτόφαγος μου κατηγορεῖ. ῥᾴδιον εἰς σωτηρίαν ὑπομνῆσαι ἑκάστους ἑαυτοὺς τῶν εἰρημένων ἔπ.

ΣΞς'.

Καὶ γὰ τὸν ἀτὸν ῥᾴδιον ἂν ἡ ἀσάφεια πολλαχοῦ δεινότης δόξ. δεινότερον γὰρ ὃ ὑπονοούμενον· ὃ δ' ἐξαπλανᾶν κατασκευῇ.

ΣΞΖ.

Ἐν δ' ὅπι καθάφωνία δεινότητά ποιεῖ, ἡ μάλιστα ἐὰν ὃ ὑποκείμενον σῶμα δὴ τοιοῦτον· οἷον ὃ Ὁμηρικόν, τὸ, Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. ἓν μὲν γὰ ἡ διφυὲς πότερον εἰσάγεται σῶμα τὸ μέγεθος, Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ὄφιν αἰόλον ἴδον· ἀλλ' ὑπ' ἂν ὁ λέγων δεινὸς ἦπως ἔδοξεν, ὑπὸ ὄφις αὐτός.

ΣΞΗ.

Τούτῳ δ' ἐγὼ ὑπομνῆσαι τῷ σφοδρίσματι ἡ τὰ φλαῦρα σεσοφισόμεθα τὰ ὅμοια. ἡ ἀντὶ μὲν τοῦ, Γέλασε δ' ἐγέλασεν, ἐγέλασεν ἂν· ἀντὶ δὲ τοῦ, ὑπερήμενε, ὑπερήμενε ἐκ.

ΣΞΘ.

Ἀπολήγοντες δὲ ποτε ἡ εἰς σωφίσματα ἢ Διὰ ἢ Τό· ἡ τὰ σφηνώματα φυγὴν πάντων ἀσύλητον πάντων τοιούτων, ἀλλὰ πολλαχοῦ χρώμεθα ἡ αὐτῇ ἂν γένοιτο. οἷον, Οὐκ ἀφήμην μὴν, ἄξιον ὄντα· ἐπῄνεσα δὲ μᾶλλον τὸν Σχοινοντον καὶ τὸν. ἀλλ' ὃν μὲν τοῖς Ὁμηρικοῖς μέγεθος ἐποίησεν εἰς τὸ σωφίσματα τελευτᾷ.

ΣΟ.

ΣΟ.

Πόθουσι δ' ἂν τι ποτὲ ἐν ὀνείροις; ἆρα ὕδωρ ἄπιστοι ἂν, ἐγκαλέσῃ τὸν ἀφροσύνην τι, ἢ ἀσέβειάν τι, τὰ ἱερά τι, τὰ ὅσιά τι· ὅλως γὰρ ἅπαντες καὶ ὃ δύνηται γλαφυρότατον. ἴδιον, ἡ δεινότητος ἔχειν. ἔστι δὲ οἱ χρεσμῶδες ἀναγιγνώσκειν δοκοῦσιν.

ΣΟΛ.

Καὶ τι ἔχει πολλαχοῦ ὁ παρὼν ἐμμελῶς δεινότης ἐμφαινόμενη τι. ὅτι ὁ παῖς καμφθείς, ἐκ παῖς ὁ κιθαρῳδὸς πρόσθεν, εἰς τὸ Κεφάλου, Πάρεστι γάρ δὴ μέσῳ σοὶ εἶναι πυθώ.

ΣΟΒ.

Καὶ τὸ Διογένους τὸ ὃν ὀλυμπικὸν, ὅτι τῷ δηλητῷ δραμόντος, ἐπηρώτων αὐτὸν, ἐκπυστίζων ἐκεῖνος ἔφη ἐν ὀλυμπικὰ πάντα ἀνθρώπου καλοκἀγαθία. καὶ γὰρ ἡδέσθαι τὸ εἰρημένον ἅμα καὶ θαυμάζειν, καὶ πρέπει καὶ ἐποδάκνει πως τὸ λεγόμενον.

ΣΟΓ.

Καὶ τὸ φερόμενον καλὸν μὲν ἐστὶ παλαιὸν γὰρ καλῷ παιδὶ Διογένης, ἐπιτιθέμενος τὸ αἰδοῖον· τῷ δὲ παιδὶ φοβηθέντος, καὶ ἀποστραφέντος, θαῤῥεῖ δὲ παιδίον, μὴ καὶ πάντα ὁμοίως γλοιῶδες γὰρ τὸ σπέρμα καὶ λοιπὸν ἐπιτηδείως ἐμφαίνει.

ΣΟΔ.

Καὶ ὅλως σωτηρίου τὸ φράσαι, πάντα αἰδοῖα κτᾶσθαι· λέγων, ὑπόνοιαν ἅμα δοῦναι, τῆς καὶ δύνασθαι.

ΣΟΕ.

CCLXX.

Efficeret autem quispiam aliquando & grave genus dicendi, siquis ita dicat, Ἔγραψε δ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἀκριβείας τε, οὐκ ἀπὸ δυσβάτου τε, Τὰ ἱερὰ τε, τὰ ὁσια τε. omnino enim levitas, & quod suaviter pervenit ad aures, elegantis notæ proprium est, non gravis. Hæ autem notæ maxime contrariæ videntur.

CCLXXI.

Et sane multis locis ex joco admixto perspicitur existere gravitas quædam, veluti in comœdiis, & omnis Cynicus modus, ut illa Cratetis, Πάρτα καὶ δὸς μέσῳ δοὶ οἴνου πύφῳ.

CCLXXII.

Et illud Diogenis, quod in Olympia dictum fuit, cum armatus cucurrisset: accurrens ille, se sua voce prædicavit vincere cunctos homines probitate. Etenim ridetur vox illa simul & admirationi est, & sensim etiam mordet aliquo modo occultus ejus sensus.

CCLXXIII.

Et quod in formosum dictum fuit ab ipso. Cum enim luctaretur cum formoso puero Diogenes, commota aliquo modo natura ejus est: puero autem perterrefacto, saltuque se ab ea abstracto, Bono animo sis puer, inquit, non enim sum hac similis. Ridiculum enim est quod in promtu est ejus dicti; gravis autem quæ latet illic vis.

CCLXXIV.

Et omnino, ut breviter dicam, omnis species Cynicæ orationis blandienti simul alicui similis & mordenti.

CCLXXV.

CCLXXV.

Utuntur autem ipsa & oratores quandoque, & usi sunt. Lysias quidem in amatorem anus dicens, quod proclivius erat numerare ipsius dentes, quam digitos. Etenim gravissimum quiddam simul & maxime ridiculum monstravit esse anum illam. Homerus autem illud, Οὔτις ἐμοὶ τιμὴν γε δόμεν, ut antea notatum est.

CCLXXVI.

Ut autem è figuris nasceretur gravitas, dicemus. Ex figuris igitur sententiarum, ex omissione quidem vocata, sic. Olynthum quidem & Methonem & Apolloniam, & triginta duo oppida Thraciæ, omitto: in his enim & dixit cuncta, quæ voluit, & se omittere illa ait, ut cui restarent dicenda alia & amariora.

CCLXXVII.

Quæ autem jam dicta est reticentia, iisdem moribus affinis, graviorem efficiet orationem.

CCLXXVIII.

Adsumatur autem figura sententiæ ad gravitatem efficiendam, quæ vocatur prosopopœia. Ceu, Cogitate vobis majores objicere & dicere hæc quæcunque illa fuerint, vel Græciam, vel patriam, sumta forma muliebri.

CCLXXIX.

Quemadmodum in epitaphio Plato, O filii, quod quidem bonis parentibus orti estis, & non ex propria persona dicere, sed ex persona parentum: multo enim evidentiora & graviora esse per-

ΣΟΕ.

Χρήσονται δ' αὐτῇ καὶ οἱ ῥήτορες πολλαχοῦ, καὶ ἐπιζητοῦσιν. Λυσίας μὲν γὰρ ἐρωτᾷ τοῖς γε αὐτοῖς λόγοις, ὅτι, Ἢ ῥᾴδιον ἦν ἀριθμῆσαι τοὺς ὀδόντας ἢ τοὺς δακτύλους· καὶ γὰρ δεινότατον ἅμα καὶ γελοιότατον ὀφθῆναι πλὴν χαλεπῶν. Ὅμηρος δὲ τό, Οὔπω ἐγὼ πύματον ἔδομαι, ὡς φορτίζεται.

ΣΟς'.

Ὡς δ' ἂν καὶ ἐκ σχημάτων γένοιτο δεινότης, λέξομεν. ἐκ μὲν οὖν τῆς ἐξ ἀρχαίας σχημάτων, ἃ μὴ ἐν ἐξελίψεως ὀνομαζόμενα, ὕστερον. Ὅλως δὲν μὲν δὴ καὶ Μενάνδρῳ καὶ Ἀπολλωνίᾳ, καὶ δύο καὶ τριάκοντα πολλῆς, παῖς ὄνθ' Θρᾷκιος, ἐοῦ· ὃν γὰρ τούτοις καὶ ἔρηκε πάντα, ὅσα ἐβούλετο, καὶ ἐξελιπεῖν αὐτὰ φησιν, ὡς δεινότερα αὐτῷ ἐχόντων ἔπρα καὶ πικρότερα.

ΣΟΖ.

Ἡ ἀφαίρεσις δὲ ἀποσιώπησις, τῷ αὐτῷ ἔδυσι ἐκφοβοῦσα, δεινότερον ποιοῦσά τι λόγον.

ΣΟΗ.

Παραλαμβάνοιτο δ' ἂν σχῆμα δεινότητα· φορτικοπρεπείᾳ κωλυόμενον. οἷον, Δόξατε ὑμῖν τὸν φορτάνην ἐπιθέσθαι καὶ λέγειν πάσι τινὰ, ἢ πρὸς Ἑλλάδα, ἢ πρὸς παιδίον, λαβοῦσ' γυναικὸς σχῆμα.

ΣΟΘ.

Ὡσαύτως ὁ τοῦ ὑπταφίου Γλαύκων, τὸ, Ω παῖδες, ὅτι μὴ ἐστε πατέρων ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἂν ἐθέλω ἰδίᾳ φορτικῶς λέγειν, ἀλλὰ ἐκ τῶν τοῦ πατέρων· πολὺ γὰρ ἀναγκαιότερα καὶ δεινότερα φαίνεται ἐκ τοῦ φορτικῶν.

πων· μᾶλλον ἢ δράματα ἀπίχωσι γίνεσθαι. Ὧν μὲν οὖν τὰ διανοίαι καὶ ῥήματα λαμβάνοιτ' ἂν, οἷς εἴρηται· καὶ γὰρ ἡσαῦτα τὰ εἰρημένα φαδιεύματος ἕνεκα.

ΣΠ.

Τὰ δὲ τὰ λέξεως ῥήματα ποικιλώτερον ἐκλέγοντα ἔστι δηλότερον ποιεῖν καὶ λόγον· ἔκτε τὰ ἀναδιπλώσεως· ὡς, Θῆβαι δὲ Θῆβαι, πόλις ἀσυνήθων, ὃν μέσῃ τὰ Ἑλλάδος ἀπήρτισται. διλογικὸν γὰρ τὸ ὄνομα δηλότητος ποιεῖ.

ΣΠΑ.

Καὶ ὃν τὰ ἀναφορᾶς καλυμμένης· οἷς δ', Ἐπὶ σοὶ τὸν καλῶ, ὅτι τοὺς νόμους καλῶ, ὅτι τὴν δημοκρατίαν καλῶ. τὸ δὲ ῥῆμα τὸ εἰρημένον τοῦτο πτῶσιν· καὶ γὰρ ἐπαναφορὰ ἴσως εἴρηται, ἀφ' τὸ τὴν αὐτὴν λέξιν ἐπαναφέρεσθαι ὅτι τὴν αὐτὴν ἀρχήν· καὶ ἀσυνδέτων, ὅτι πολλὰ γὰρ συνδέσμων λέλεκται· καὶ ὁμοιοπτώτων, ὅτι τὴν ἀπόλαξιν τῶν πτώσεων πολλάκις.

ΣΠΒ.

Καὶ δηλότης ἥδρυται ὃν τῷδε τρόπῳ. αἰσὶ εἴτοι τις ἔστω, Ἐπὶ σοὶ, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὴν δημοκρατίαν καλῶ, ἅμα τοῖς ῥήμασιν ἐξαιρήσει καὶ τὴν δηλότητα.

ΣΠΓ.

Μάλιστα δὲ πάντων ἴσον τὴν ἀφάλυσιν δηλότητος ἐργάζεται, Πορεύεται ἀφὶ τὰ ἀγροὺς τοὺς γεώδεις φυσῶν, τοὺς ὀφρῦς ἐπηρκώς, ἵνα βαίνων Πυθοκλῆς· εἰ δὲ σωαφθῇ τοῦτο σωνθέσμοις, ἀσαφὲς ἔσται.

ΣΠΔ.

perſpiciuntur vi perſonarum illarum: potius autem dramata fiunt. Species quidem ſententiarum & figuræ ſumentur, ut dictum eſt: etenim tot ſunt, quæ dicta ſunt exempli loco.

CCLXXX.

Verborum autem figuras varie ſeligentem licet graviorem reddere orationem: è duplicatione, ut, Thebæ autem Thebæ, vicina civitas, è media Græcia rapta eſt. Iteratum enim verbum gravitatem efficit.

CCLXXXI.

Et ex ea, quæ vocatur ἀναφορά. ut illud, Contrà teipſum vocas, contra leges vocas, contra democratiam vocas. Figura autem hæc dicta triplex eſt: etenim epanaphora fortaſſe dicta eſt, quia idem verbum refertur ad idem principium; & aſyndetum, ſine conjunctionibus enim dicta ſunt; & ὁμοιοπτωτον, ob terminationem illius πτωτὰς ſæpe.

CCLXXXII.

Et gravitas coacervata eſt ex tribus. Si autem dixerit aliquis ita, contra te ipſum, & leges, & democratiam vocas, unà cum figuris ſuſtulerit gravitatem.

CCLXXXIII.

Scire autem oportet diſſolutionem maxime omnium opificem eſſe gravitatis. Ceu, Ambulat per forum, buccis inflatis, ſublatis ſuperciliis, æqualiter vadens Pythocli: ſi namque copulata hæc fuerint conjunctionibus, mitiora erunt.

CCLXXXIV.

Sumi utique posset & πλίμαξ vocata: ut apud Demosthenem illud, Non dixi quidem hæc, non scripsi autem: neque scripsi quidem, non obii autem legationem: neque legationem quidem obii, non persuasi autem Thebanis. Ferme enim ascendenti oratio similis est ad majora majoribus. Si autem sic aliquis hæc diceret. Ego cum & dixissem & scripsissem, legationem obii, & persuasi Thebanis, narrationem solum, nihil autem grave ederet.

CCLXXXV.

Ad summam autem figuræ verborum & actionem & contentionem præbent dicenti: in primisque dissolutum, hoc est gravitatem. Et de figuris quidem ambabus tot.

CCLXXXVI.

Verba autem cuncta sumantur, quæcunque & in magnifica nota, præter quam quod non ad eundem finem. Etenim verba transferendo licet graviora facere, ut illud, Pythoni ferociter agenti, & multo fluenti contra vos.

CCLXXXVII.

Et imagines dicendo: ut est illud Demosthenis, Plebiscitum hoc, periculum quod tunc imminebat civitati, ut præteriret fecit, tanquam nimbum.

CCLXXXVIII.

Collationes autem gravitati minime idoneæ propter longitudinem: ceu illud, Quemadmodum autem generosus canis, rudis, temere in aprum irruit.

ΣΓΔ.

Λαμβάνοιτ' ἂν καὶ ἡ κλίμαξ καλουμένη· ὡς φησὶ Δημοσθένης, Οὐκ ἄπειν μὲν ταῦτα, οὐκ ἐγεγράφη δέ· ὑπὲρ ἐγεγράφη μέν, οὐκ ἐφρίσβδυσα δέ· ὑπὲρ ἐφρίσβδυσα μὲν, οὐκ ἔπτυσα δὲ Θηβαίους. σχεδὸν γὰρ ἐπαναβαίνοντι ὁ λόγος ἔοικεν ὅτι μειζόνων μείζονα. εἰ δὲ ὕστερος εἶπεν τις ταῦτα, εἶπεν ἐγὼ καὶ γεγράφειν ἐφρίσβδυσα τὸ καὶ ἔπτυσα Θηβαίους, διήγημα ἐρεῖ μόνον, δεινὸν δὲ οὐδέν.

ΣΓΕ.

Καθόλου δὲ τῇ λέξει τὸ σχῆμα καὶ ἁπάντων ἐστὶν καὶ ἀγῶνα παρέχει τῷ λέγοντι, μάλιστα δὲ ἀγαλλομένῳ, τυπτοῖ δεινότητα. καὶ ἐπὶ πλέον σχημάτων ἀμφοτέρων τοσαῦτα.

ΣΠϛ'.

Λέξεις δὲ λαμβανέσθωσαν πᾶσαι, ὅσαι καὶ ὁ τῆς μεγαλοφρεσύνης χαρακτὴρ, πλὴν οὐκ ὀλίγα τὸ αὐτὸ πλήθος. καὶ γὰρ μεταφέροντά ἐστι δεινὰ ποιεῖν, ὡς τὸ, Τῷ Πύθωνι ἀρασσομένῳ, καὶ πολλὼ ῥέοντι καθ' ὑμῶν.

ΣΠΖ.

Καὶ εἰκασίας λέγοντα· ὡς τὸ Δημοσθένους, Τὸν δ' ὅρισμα καὶ τότ' ὀλίγου τῇ πόλει κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος.

ΣΓΗ.

Αἱ δὲ βολαὶ δὲ τῇ δεινότητι οὐκ ὀλιγοδέουσι τὸ μῆκος· οἷον τὸ, Ὥσπερ δὲ κύων γενναῖος ἄπεισι, ἀφρονοήτως ὀλίγου καὶ χάρον φέρειν. καὶ πάλιν

λθ.

λοι γὰρ ἢ ἀκρίβειά τις ἐν τούτοις ἐμφαίνεται· ἡ δὲ λιτότης σφοδρόν τι βούλεται καὶ σωτήριον, ἢ ἐγχώδεσι πλάτεσιν ἔοικε.

ΣΠΘ.

Γίνεται δὲ ἢ ἐκ σωθέτου ὀνόματος δεινότης, ὅταν ἢ ἡ σωθεία σωτήθησι πολλὰ δεινοῖς, χαμαιτύπην, ἢ ἀσπλῆγα, ἢ ἄτι ἄλλο τοιοῦτον. ἢ ἐν τοῖς ῥήτορσι δὲ πολλὰ ἄν τις εὕροι τοιαῦτα.

ΣΙ.

Ραιδίως δὲ τὰ ὀνόματα φρεπόντως λέγειν τοῖς πράγμασιν· οἷον ὅτι μὲ τῇ βίᾳ ἢ πανουργίᾳ δράσαντος, Διαβιβάσαντος· ὅτι δὲ τῇ βίᾳ ἢ φανερῶς ἢ μὴ ἀπατοῦσα, Ἐξέκοψεν, Ἐξέβλεν.

ΣΙΑ.

Ἐπὶ δὲ τῆς δολίως ἢ λαθραίως, Ἐκρύπτειν, ἢ Διέφυγεν, ἢ εἴτι τοιοῦτον ἐμφέρεται τοῖς πράγμασιν ὄνομα.

ΣΙΒ.

Τὸ δὲ ἐξαίρεσθαι πως λαμβανόμενον ἐν μέγεθος μόνον, ἀλλὰ ἢ δεινότητα· ὡς ὅ, Οὐ λέγειν εἶσιν οἷς χεῖρα ἔχοντα δεῖ Αἰσχίνην ἀλλὰ φρεσθένην εἶσιν οἷς χεῖρα ἔχοντα.

ΣΙΓ.

Καὶ τὸ, Ἀλλ' ὁ τοῦ Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφενδονήτης. ἐν γὰρ τῷ σὺν τῷ μέγαν ποιεῖν ἢ λέγον ἡ ἐπανάληψις, ἀλλ' ἐν τῷ δεινὸν γίνεται δὲ τοῦτο ὅταν μεταξὺ ἐξαιρεθέντος κα-

τη-

ruit. Pulchritudo enim & exquisita quædam
rs in his perspicitur: gravitas autem, vehemens
quiddam esse vult & concisum, & cominus per-
utientibus similis.

CCLXXXIX.

Nascitur autem & ex juncto nomine gravitas,
quemadmodum & consuetudo jungit multa gravi-
ter, τὸν χαμαιπετῆ, ἢ ἐξαπλῆν, & siquid aliud
hujuscemodi est. Et apud oratores utique inve-
niret aliquis multa hujuscemodi.

CCXC.

Eniti autem nomina edere, quæ conveniant
rebus: Ceu de illo quidem qui vi & astute fece-
rit, Διαβιβάσαντα· de illo autem qui vi & aperte
& cum vecordia, Ἐξώσαντα, Ἐξῆλαν.

CCXCI.

De illo autem qui dolose & occulte, Ὑφῃρέθη,
vel ἐκύφησεν, vel siquid hujuscemodi est accom-
modatum rebus nomen.

CCXCII.

Extolli autem, quodammodo sumtum non
magnitudinem facit solum, verum etiam gra-
vitatem: veluti illud, Non dicere manum intus
habentem oportet Æschine, sed legationem ob-
ire intus manum habentem.

CCXCIII.

Et illud, Verum ille qui Enbœam suæ ditionis
facit. Non enim ut faceret orationem grandem e-
latio adhibita est, sed ut gravem. Efficitur au-
tem hoc cum illo ipso tempore, quo nos extule-
rimus

rimus, accusaverimus aliquem: tanquam enim illic Æschinem, hic vero Philippum accusat.

CCXCIV.

Grave autem & interrogantem eos qui audiunt quædam dicere, & non enuntiantem. Verum ille qui Euboeam suæ ditionis facit, & castellum oppugnandæ Atticæ ædificat, utrum hæc faciens injuriam fecit & pacem solvit, an non? tanquam enim in dubium vocat auditorem, similem confutato & qui nil respondere possit.

CCXCV.

Si autem sic mutato illo dixerit aliquis, injuste fecit & pacem solvit, plane docenti & non arguenti similis esset.

CCXCVI.

Quæ autem vocatur δεινωσις, est quidem dictio major re. Plurimum autem prodesset ad gravitatem. Exemplum autem ipsius, illud Demosthenis, Morbus enim Athenienses gravis incidit in Græciam: • non fuisset adeo grave.

CCXCVII.

Fortasse autem & qui διεφθαρμενος vocatur retineat aliquid gravitatis: & qui odiosas res bonis verbis edit, & impia itidem facta piis.

CCXCVIII

Ceu qui victorias aureas conflare jubebat, & uti pecunia illa ad bellum, non sic locutus est inconsiderate, Percutiamus victorias ad bellum: odiosum enim ita fuisset, & simile contumelia vex-

παραλήψ τῶν, ὥσπερ γὰρ Αἰσχίνη πάππος ἦν ὁ Φιλίππου δέ.

Σχ Δ.

Δεινὸν δὲ καὶ ὃ ἐρωτῶντα τὸν ἀκούοντα ἔνια λέγειν, καὶ μὴ ἀποφαινόμενον, Ἀλλὰ ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκδόντων. φησὶ δ' ὁμῶν. καὶ καταπυθανόμενος ἐπιτάττειν ἐκ τὴν Αἰσχίνου, πάππον ταῦτα ποιῆν ἐδίκαζε δὲ ἄλυε τὸν αἰρεῖσθαι, ἢ ἔ, καὶ δεινὰ γὰρ εἰς ἀπορίαν ἄγει τὸν ἀκούοντα, ἐξελεγχομένῳ ἐοικότα, καὶ μηδὲν ἀποκρίνασθαι ἔχοντι.

Σχ Ε.

Εἰ δὲ τῶν ἐναντιολογιῶν ἔφη τις, ἐδίκαζε καὶ ἄλυε τὸν αἰρεῖσθαι, σαφῶς ἐδιδάσκοντα ἔφασκε, καὶ οὐκ ἂν λέγειν.

Σχ ς'.

Ἡ καὶ ἀναμνήσει δήμοσθ, ὅτι μὴ ἐρωτᾶσθαι πλείων τῶν ἀποκρίνασθαι. μᾶλλον δὲ συμβάλλοιτ' ἂν αὐτῷ δεινότητα παρασκευάσασθαι δὲ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης, Νόσημα γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· οὐκ ἂν ὕστις λέγοι δέγον.

Σχ Ζ.

Τάχα δὲ καὶ ὁ δύσφημισμὸς πάλαιμον. μετέχει τῆς δεινότητος· καὶ ὁ ζῶ δύσφημα δύσφημα ποιῶν, καὶ τὰ αἰσχήματα δισχήματα.

Σχ Η.

Οἷον ὡς ὁ τὰς χρυσᾶς χαυδίειν κελεύων, καὶ καταχρῆσθαι τῆς χρήμασιν εἰς τὸν πόλεμον, οὐχ ὕστις ἦτις πεισθείσης, ὅτι κατακόψωμεν τὰς νίκας εἰς τὸν πόλεμον· δύσφημον γὰρ ἂν ἦτον, καὶ λοι-

δυσωπῶν ἐοικὸς ἦν τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἀφημωμένον, ὃν συγχρησόμενα ταῖς νίκαις αὐτοῖς ὁ πόλεμος· ὁ δὲ κατακόπτων τὰς νίκας ἔοικεν ὕστερον, ἀλλὰ συμμάχους μεταποιούμενος.

ΣΘ.

Δεινὰ δὴ καὶ τὰ Δημοσθένια καὶ τοῦ ἴδιον καὶ ἀπροσωπολήπτου τρόπον ἔχειν δοκοῦντα. ὅτι δὲ αὐτῶν ἡ δεινότης, ἐκ τοῦ μὴ ἐμφάσεων γινομένη, καὶ ὀξὺ ἀλληγορικοῦ τινος φιλοκαλουμένου καὶ ὀρθὸν ὀξὺ ὑποβολῆς.

Τ.

Οἷόν ἐστι τὸ, Οὐ πάντων Ἀλεξάνδρου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄξιον ἦν ἀποθανόντα τὴν οἰκουμένην τῶν νεκρῶν. τὸ μὲν γὰρ οὖσαν, αὐτὴ φαίνεται· ἀλληγορικὸν δὲ καὶ ὑπερβολικὸν τὸ μᾶλλον αἰσθάνεσθαι, ἐμφατικὸν δὲ δυνάμεως τῆς Ἀλεξάνδρου. ἐν ἅμα δέ τι ἐκπλεκτικὸν ἔχει ὁ λόγος, ἀθροισμένον ἐκ τοῦ ὄντος· πῶς δὲ ἐκπλήξει δηλον, ἐκπεσὸν φαίνεται.

ΤΑ.

Τοῦ δὲ αὐτοῦ ἐστὶ καὶ τὸ, ὅτι Τοῦτο τὸ ψήφισμα οὐκ ἐγὼ ἔγραψα, ἀλλ' ὁ πόλεμος, Ἀλεξάνδρου δόξαν γράφων.

ΤΒ.

Καὶ τὸ, Εοικε γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις, ἀπολωλεκυῖα τὸν Ἀλέξανδρον, τῷ Κύκλωπι τυφλωμένῳ.

ΤΓ.

Καὶ ἀλλαχοῦ πού πάλιν, Οὐ τῶν δεῖ σφετέρων τῶν ναυμαχιῶν, ἀλλὰ χαμαὶ, σημαλίαι ὑπο-

rexanti deas: ſed melioribus verbis, Utamur victoriis ad bellum: non enim percutienti victorias ſimile fuit, ita prolatum, ſed ſocias ſibi facienti.

CCXCIX.

Gravia autem & Demadea dicta, etſi proprium & abſurdum modum habere videntur. Exoritur autem ipſorum gravitas, ex emphaſibus; & ex allegorico quodam aſſumto; & quod tertium eſt, ex hyperbole.

CCC.

Cujuſmodi eſt illud, Non mortuus eſt Alexander, Athenienſes, omnes enim terræ odore cadaveris perfuſæ eſſent: illud enim ὄζειν, quo ipſe uſus eſt poſitum pro ἡδύνειν, allegoricum eſt & ſimul hyperbolicum; illud autem omnes terras ſentire, declarat opes Alexandri: & ſimul quiddam factum ad conſternandum habet ea oratio, collectum ex tribus. Omnis autem conſternatio grave quiddam eſt, quia horribile.

CCCI.

Ejuſdem formæ & illud, Hoc plebiſcitum non ego ſcripſi, ſed bellum, Alexandri ſpiculo ſcribens.

CCCII.

Et illud, Similis enim eſt Macedonum exercitus, poſtquam interiit Alexander, Cyclopi excæcato.

CCCIII.

Et alibi rurſus, Non quæ majorum ætate pugnantem in navibus, ſed vetulam, ſandalia indu-

tam & ptisanam sorbentem. Illud enim vetulam obscure dicunt pro infirmam & exilem jam, & una patefaciens imbecillitatem ipsius supra modum: illud autem ptisanam sorbentem, quia carnem tunc dividens & tota dedita epulis, disperderet militarem pecuniam.

CCCIV.

De Demadea igitur gravitate satis hæc sint etsi illa lubricum quiddam habet & non valde poëticum in ea forma. Si quidem poëticum est allegoria, & hyperbole, & emphasis: poëticum autem mixtum comœdia.

CCCV.

Quod autem vocatum est figuratum in oratione, hujus ætatis oratores ridicule tractant, & cum emphasi ignobili simul, & tanquam revocante in memoriam res. Verum autem est figura orationis cum duobus his prolata, id est cura servandi decorum & ponendi res in tuto.

CCCVI.

Cum studio quidem decori, ceu Plato in animo habens vexare contumeliis Aristippum & Cleombrotum, qui in Ægina gutturi ac ventri parebant, cum in vinculis esset Socrates Athenis spatio multorum dierum, & non navigarant ad sodalem & doctorem, etsi illi non distabant tota ducenta stadia Athenis. Hæc omnia aperte quidem non dixit: fuisset enim contumelia talis oratio, sed cum dignitate quadam hoc pacto.

CCCVII.

Cum enim quæsitum esse è Phædone qui una

ὑποδεέστερον καὶ πλουσίου ῥοφῶς· τὸ μὲν γὰρ γεγραμμένον ἀλληγορῶσιν ἀπὸ τῆς ἀδυνάτου καὶ ἀτόπου ἦθος. καὶ ἅμα ἐμφαίνων τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς ὑπερβολικῶς· τὸ δὲ πλουσίου ῥοφῶς, ὅτι ὁ κρεμνομένης ζώνης καὶ τιμωμένης ἀφόρητος, ἀπολύων τὸ γεγραμμένον ἁμάρτημα.

ΤΔ.

Περὶ μὲν οὖν τὸ δημαλέον καὶ ἀνοστον ἀρκεῖ τοσαῦτα· καὶ τοι ἐχόντως τὸ ὀπισφαλὲς, καὶ σὺν ὑμένοντον μᾶλλον. ἔνεστι γὰρ τι καὶ ποιητικὸν τῇ ἄδῃ· εἴη ποιητικὸν ἡ ἀλληγορία καὶ ὑπερβολὴ καὶ ἔμφασις· ποιητικὸν δὲ μικρὸν καὶ κωμῳδικόν.

ΤΕ.

Τὸ δὲ καλόμενον ἐγκαταζώνον ἐν λόγῳ, οἱ νῦν ῥήτορες γελοίως ποιοῦσι καὶ μὴ ἐμφάσεως ἀπαντῶσι ἅμα, καὶ οἷον ἀναμενητικῶς. ἀλλὰ δεῖ, ἐγκαταζώνον δεῖ λόγου μὴ δυοῖν τόποιν λεγόμενον, εὐφρωσύνης καὶ ἀσφαλείας.

ΤϚ'.

Εὐφρωσύνης μὲν, οἷον ὡς ὁ Πλάτων Λυσίου καὶ Κλεόμβροτον λοιδορήσας δηλοῖ, ὃν Αἰγίνῃ ὀψοφαγοῦντας, δεδεσμένον Σωκράτους Ἀθήνησι δὴ πολλὰς ἡμέρας, καὶ μὴ ἐκπεπλευσηκότας εἰς Θήβας καὶ διδάσκαλον· καὶ τοι οὐκ ὀλίγα ἀπέχοντας ἀλκησίνου σοφίας τῆς Ἀθηνῶν· ταῦτα πάντα ἐκβρήδην μὲν οὐκ εἶπε, λοιδορία γὰρ ἦν ὁ λόγος, εὐφρωσύνης δὲ πᾶν τόνδε καὶ κέρτον.

ΤΖ.

Ἐρωτηθεὶς γὰρ ὁ Φαίδων τὸν παιδικὰ Σωκράτους, καὶ

καὶ καταλέξαι ἅπαντον, ἐπανερωτηθεὶς, εἰ καὶ Αρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρῆσαν, ὃ φασιν ὁ Αἰγίνης γεγραφέναι, ὃν Αἰγίνης ἦσαν· καὶ πολὺ δεινότερος ὁ λόγος δοκεῖ τῷ πράγματος αὐτῷ ἐμφαίνοντος τὸ δίκαιον, ἢ τῷ λέγοντος τὸν μὲν οὖν ἀμφὶ Αρίστιππον, καὶ λοιδορῆσαι ἴσως ἀκινδύνως ὄντος, ὃν χρόνον ὁ Πλάτων ἐλοιδόρησε.

ΤΗ.

Γελοῖόν γε ἡ φησὶ τύραννον, ἢ ἄλλως βίαιόν τινα ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὀνειδίσαι ὁρμῶντι, χρήζοντι δὲ ἀνάγκης χρήματος ὅλως. ὡς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς περὶ Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα δεῖ χρυσῆς κλίνης καθεζόμενον μεθύοντα, καὶ ὁ πορφυρᾶ χλαμύδι, καὶ ὑποδήμασι ἀπαρεχόμενον τὰ πρεσβεῖα τῆς Ελλάδος, χρήματίσας αὐτὸν ὀνειδιστικῶς, ὅτι ὑποδέξαμεθά ποτε περιβόητοι ἡμεῖς τὸν δὲ, καὶ Κρατερὸν τοῦτον ὄντα καὶ τῆς δεκτικῆς τῆς τοῦτον, ἐμφανέσθαι ὑποδήματα τοῦ Κρατεροῦ πᾶσι ὠνειδισμένη ὀνόματι.

ΤΘ.

Τῷ αὐτῷ ἔθνει ὄντι καὶ τὸ Πλάτωνος περὶ Διονύσιον ψευσάμενον καὶ ἀρνησάμενον. ὅτι ἐγώ σοι Πλάτων εἶδον ὁμολογήσαι. σὺ μέν τοι νὴ τὸν Δία. καὶ γὰρ ἐλέλεκτο ἐψευσμένος. καὶ ἔχει τι ὁ λόγος χρῆμα, μεγαλεῖον ἅμα καὶ ἀσφαλές.

ΤΙ.

Πολλαχῆ μέν τοι καὶ ἐπαμφοτερίζουσιν. οἷς ἐοικέναι

fuissent cum Socrate, illeque omnes enumerasset, rursus interrogatus an Aristippus & Cleombrotus præsentes adfuissent, minime inquit: in Ægina enim erant. Cuncta enim quæ supra dicta sunt apparent in eo, in Ægina erant; & multo acerbior oratio videtur, cum res ipsa patefaciat quod illic acerbum est, non ille qui dicit. Cum igitur sine metu fortasse Aristippus, sodiique illius vexari contumeliis possent, figurate tamen Plato convicium in illos jecit.

CCCVIII.

Sæpe autem vel cum tyranno, vel cum alio quopiam violento homine loquentes, cum volumus ipsi objicere aliquid, necessario egemus hac figura tota. Ut Demetrius Phalereus in Craterum Macedonem in aurea sella sedentem altiore loco, & purpuream chlamydem indutum, superbeque legationes Græcorum accipientem, figura usus inquit, cum vellet notare illum, Accepimus olim legationem obeuntes & nos hos, & Craterum hunc: etenim in illo demonstrativo hunc, perspicitur superbia Crateri tota irrisa figurate.

CCCIX.

Ejusdem formæ est & illud Platonis in Dionysium, qui mentitus fuerat & negaverat, Ego tibi Plato nihil promisi. Tu certe per deos immortales. Etenim convictus est mentitus fuisse: & habet in se oratio illa figuram, amplam simul & à periculo vacuam.

CCCX.

Sæpe quidem & ancipites sunt. Quibus siquis velit

lit esse similis & vituperationes incertæ fingere velit, exemplum erit illud Æschinis de Telauge. Omnis enim ferme de Telauge narratio dubitationem afferret, sit ne admiratio, sive irrisio. Hujuscemodi autem forma ambigua est: & cum sane ironia non sit, habet tamen faciem quandam ironiæ.

CCCXI.

Posset autem aliquis & aliter figura involvere: ceu sic, Quia non libenter audiunt regali & opulentæ feminæ suæ peccata, cum suademus ipsis non peccare, non recta via dicemus: sed sive alios quospiam vituperabimus, qui similia fecerunt,

CCCXII.

Ceu ad Dionysium tyrannum contra Phalaridem tyrannum dicemus & Phalaridis feritatem; vel laudabimus aliquos qui contraria Dionysio fecerint, ceu Gelonem vel Hieronem, qui tanquam parentes Siciliæ & magistri fuere. Etenim admonetur qui audit simul & non contumelia vexatur, & æmulatur Gelonem, quem videt laudari, & ipse laudem appetit.

CCCXIII.

Multa autem hujuscemodi apud tyrannos: ceu Philippus quidem, quia altero oculo orbatus erat, irascebatur, siquis appellasset præsente illo Cyclopem, vel oculum omnino.

CCCIV.

Hermias autem, qui Atarnei dominus fuit, etsi reliqua in vita mitis erat (ut fertur,) non æquo animo passus est, siquis appellasset culterum,

vel

νέναι εἴπις ἐνδέλοι, ἢ φόγγις ἀκαμφόγγις ἢ δι-
λγις πις, ὡς δόγμα ὃ τῶ Λιχίνω ὅτι τῶ Τι-
λαυγῶι, πᾶσι γὰρ χρέδν ἡ ὡδὶ ὃ Τιλαυγῶ
διήγησις ἀπερίλη παρέχοι ἂν, ὅπι θαυμασμῶ,
ἄπι χλδνασμῶ δξι. τὸ δὲ τοιῶδον εἶδος ἀμφίβολον
καί δοι εἰρωνέα ἐκ ὄν, ἔχοι πνὰ ὅμως καὶ εἰρω-
νείας ὑμφασιν.

ΤΙΑ.

Διόλυτο δ' ἄν τις καὶ ὑπερβατῶς χαμαιπέζειν· οἷον
ὕτως, ἐπειδὴ ὁ φεὶς ἀκόυσιν οἱ δυνάμεναί καὶ δυνά-
σεδαι τὸ αὐτῷ ἁμαρτήματα, φδαίνουσιν ἀυτοῖς
μὴ ἁμαρτάνειν, ὐκ ἄξ οὐδέπαι ἐρῶμεν, ἀλλ' ὅτι ὑ-
πέρυς ψεξομέν πνας τὰ ὅμοια πεποιηκότας.

ΤΙΒ.

Οἷον φεὶς Διονύσιον ὃ τύραννον καὶ Φαλά-
ριδδ. τῶ τυράννω ἐρῶμεν, ἢ τὸς Φαλαρίδδ.
ἀποδμίας. ἢ ἁπαγεσόμεδά πνας Διονυσίω δὲ ὁμ-
οιότα πεποιηκότας, ἢ Γίλωνα ἢ Ἱέρωνα, ὅτι
πυρέσιν ἐφίκοντο τ Σικελίας καὶ διδασκάλοις·
καὶ γδ νουδετᾶται ἀκόυον ἅμα καὶ ὑ λοιδρᾶται, καὶ
ζηλοτυπῆ, τῷ Γίλωνι ἐπιμενόντι, καὶ ἐπαγω ο-
ρέγοντι καὶ ὕτι.

ΤΙΓ.

Πολλὰ ἢ δοιαῦτα φδὰ τοῖς τυράννοις· οἷον,
Φίλιππος μὲν, ἀφ' τὸ ἑτερόφθαλμος ἦν, ὠρ-
ρίζετο ἄπις ὀνομάσειεν ἐτ' αὐτῷ Κύκλωπα, ἢ ἑ-
τερόφθαλμον ὅλως.

ΤΙΔ.

Ἑρμείας δ' ὁ τῶ Ἀταρνέως ἄρξας, καί τοι
τ' ἄλλα πεπδ., ὡς λέγεται, ὐκ ἂν λυσιτε-
δίως πνὸς μαχαίριον ὀνομάζοντος, ἢ τομέα, ἢ

ὀπτικὴν ἀφὸ τὸ φωνῆεν ἢ· ταῦτα δ' ἔρρηθη ἀμφῆναι βουλόμενος. μάλιστα δ' ἔστω τὸ διωρισμένον, εἰς μᾶλλον ἀσφαλὲς λόγου ἀσφαλῶς, ὃς καλεῖται ἐσχηματισμένος.

ΤΙΒ.

Καὶ τοι πολλάκις οἱ δῆμοι οἱ μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ δόντα τοιοῦτον ἔθηκε τῷ λόγων, ὥσπερ οἱ τυραννοι. καθάπερ ὁ Ἀθηναίων δῆμος, ἄρχων τῆς Ἑλλάδος, καὶ χαλκᾶς τρίφρων, καὶ Κλέωναις, καὶ Κλεοφῶντας. τὸ μὲν οὖν καλακεύειν, αἰσχρόν· τὸ δὲ ὀπτιμᾶν, ἀσφαλές· ἄριστον δὲ τὸ μεταξύ, τοῦτο τὸ ἐσχηματισμένον.

ΤΙΓ.

Καί ποτε ἀοῦς ἁμαρτάνοντα ἐπαινέσομεν, οὐκ ἐφ' οἷς ἥμαρτεν, ἀλλ' ἐφ' οἷς οὐχ ἥμαρτεν· ἢ ὃν ὀργιζόμενον, ὅτι χθὲς ἐτύπτησε, τοῦς φαύλοις δηλονότι τοῖς τῶν δίκης ἁμαρτήμασιν· ἢ ὅτι ζηλωτὸν τοῖς πολίταις ἐαυτὸν ἐποίησε. πολλοὶ γὰρ δὴ ἐκ τοιούτου μιμεῖσθαι ἑαυτὸν, καὶ σωφρονεῖν βέλτιον ἐπαίνου ἔπαινον μᾶλλον δὲ ἵνα ἁμαλὴν ἔπαινον ποιῆσαι.

ΤΙΖ.

Καθόλου δὲ ὥσπερ τῶν ἄνευ κακῶν, ὁ μὲν τις, κώπας ἔπλασεν· ὁ δὲ, βοῦς· ὁ δὲ, ἵππον· ὕτω καὶ τρόπων τινῶν, ὁ μέν τις ἀποφαινόμενος καὶ κατηγορῶν φησιν, ὅτι δὴ ἄνδρωποι χρήματα μὲν ἀπολέσασι τοῖς πατρὶν, ὀπτιμᾶν δὲ οὐ σωφρονέσι, πολὺ χρησιμώτερα τοῖς σωφρονεῖν δοκοῦσι. τοῦτο δὲ τὸ εἶδος τοῦ λόγου, Ἀειζήλωτον λέγεται.

ΤΙΗ.

vel sectionem, vel exectionem, quia eunuchus erat. Hæc dixi patefacere volens maxime naturam principum virorum, maxime requirentem orationem, quæ minime in lubrico vertetur, vocatur vero illa figurata.

CCCXV.

Et sane sæpe & populi magni & potentes egent hujuscemodi forma orationis, quemadmodum tyranni. Veluti populus Athenienſium, qui Græciæ principatum obtinet, & assentatores alit, & Cleones, & Cleophontes. Assentari quidem igitur, turpe est; reprehendere, lubricum: optimum autem quod interjectum est inter hæc, id est figuratum.

CCCXVI.

Et aliquando ipsum illum qui peccat laudabimus; non ob ea quæ peccat, sed ob ea quæ non peccavit: ceu ira commotum, quod heri laudabatur, mitis cognitus in peccatis illius, & quod dignus, quem æmularentur, à civibus habitus est. Libenter enim unusquisque imitatur seipsum, & conatur laudem laudi adnectere. potius autem unam æquabilem laudem facere.

CCCXVII.

In universum autem quemadmodum eandem ceram, hic quidem canem finxit, hic autem bovem, alter vero quidam equum; sic & eandem rem, hic quidem enuntians & prædicans inquit, Quod utique homines pecunias quidem filiis relinquunt, scientiam autem simul non relinquunt, quæ uti possit pecuniis relictis. Hæc autem forma orationis, Aristippea dicitur.

CCCXVIII.

Alius autem idem more præcipientis edit, veluti Xenophontis multa: ceu quod, Opus enim est non pecuniam solum relinquere suis filiis, sed etiam scientiam, quæ utatur illa.

CCCXIX.

Quæ autem proprie vocatur forma Socratica, quam maxime videntur imitati esse Æschines & Plato, mutaret rem prædictam in interrogationem hoc pacto, ceu: O puer, quantam pecuniam reliquit tibi pater? Num magnam & quam non facile aliquis enumeraret? Magnam, O Socrates. Nunquid igitur, & scientiam tibi reliquit, quæ uti possit ipsa?

CCCXX.

Simul enim & hærere animo clam fecit puerum, & redegit ipsi in mentem quod imperitus est, & impulit ipsum ut disceret. Hæc vero omnia morate & eleganter, & non ut vulgo fertur hoc à Scythis.

CCCXXI.

Probati autem tunc magnopere fuere hi sermones, qui illo primum tempore inventi sunt; vel potius stupore implerunt omnes, & ob illud quod in ipsis erat factum ad castigandum, & ob evidentiam, & quia in ipsis quiddam quod admoneret cum amplitudine existebat. De figmento igitur orationis, & oratione ipsam figurandi satis putentur hæc.

CCCXXII.

Lævor autem in compositione verborum, quali in primis usi sunt qui è disciplina Isocratis exiere,

ΤΙΗ.

Επεσι ἡ ὃ αὐτὸ ἀποδεικτικῶς φερόισης, καὶ διάφ. Σεναφῶντος. πὸ πολλὰ δ' ὅτι δὲν γὰρ ὧ χρήματα μόνον ἀπολαμβάνεις αὐτῆς παρὰ, ἀλλὰ ἡ δικαίως, πὸ χρησιμώτατον αὐτοῖς.

ΤΙΘ.

Τὸ ἡ ἰδίως καλούμενον ἄδος Σωκρατικὸν, ὃ μάλιστα δοκοῦσι ζηλοῦσαι Αἰσχίνης ἡ Πλάτων, μεταρυθμίσασα τοῦτο τὸ σχῆμα τὸ περιπεμμένον ὑπ' ἐρώτησιν ἄδε πως. οἷον, ὦ παῖ, πόθεν σοι χρήματα ἀπέλιπεν ὁ πατήρ; ἢ πολλά τινα ἡ ὑκ ὀλιγάμνητα; πολλά, ὦ Σώκρατες. ἆρα οὖν ἡ δικαίως ἀπέλιπέ σοι, πὸ χρωμένῳ αὐτοῖς;

ΤΚ.

Αμα γὰρ ἡ εἰς ἀπορίαν ἐβαλε ἡ παῖδα λέγειν δόντα· ἡ ἀνέμνησεν, ὅτι ἀνεπιτήμων ἦν, ἡ παιδὸς ἔδοξεν περιῆναι· ταῦτα πάντα ἀδικῶν ἡ ἐμμελῶς, ἡ ὐχὶ δὴ τὸ λεγόμενον ἡ τὸ ἀπὸ Σκυδρῶν.

ΤΚΑ.

Εὐημάρησεν δ' οἱ πεῖσαι λόγοι, ὅτι ἐξελυθέντες τὸ ψεῦτον, μᾶλλον δὲ ἐξέπληξεν τὴν τιμητικὴν, ἡ τὴν ὀναργῆ, ἡ τὴν μὴ μεγαλοφεσύνης ἐνδεικτικήν. ἐξὶ μὲν δὴ πλάσματος λόγου, ἡ χηματισμῶν ἀρκάτω ταῦτα.

ΤΚΒ.

Η δὲ λεπότης ἐν τοῖς τῶν σύνθεσιν, οἵαν κέχρηται μάλιστα οἱ ἀπ' Ισοκράτους, φυλαξάμενοι τὸ σύγκρυ-

σύγκρυσιν περὶ φωνήεντων γραμμάτων ἢ μάλα ὑπισόλοιά ὄξι ἁπλῷ λόγῳ· πολλὰ γὰρ ἄτοπα ἐκ τῆς συμπλοκῆς ἂν αὐτῶν γένοιτο διαίτερα, οἷς, τῷ μὲν φωνικῷ συγκρότῳ πολέμιος, ἢ δὲ ἐμοί, ἢ γὰρ ἂν γωνία ἐπολιτεύσαμεν ἀπ' ἐκείνου.

ΤΚΓ.

Βέλτιον μεταβαλεῖν τινὰ τῶν συναφῶν ἀλλ' ἄλλοις, τῷ πολέμιος μὲν ἢ δὲ ἐμοὶ τῷ φωνικῷ συγκρότῳ, ἢ γὰρ ἐπολιτεύομεν ἂν γωνία πάντων, ἢ κ' ἂλλον ἂν ἐξαιρῆσαι τὴν διάνοιαν· ἔστι πολλαχῶς δὲ τὸ ἀγχοῦ ἀπὸ τοῦ συγκρούσεως ἴσως ὄξυ διάστημα.

ΤΚΔ.

Καὶ γὰρ τὸ ἀφεῖντες αὐτὸ δὲ ὅταν ἀναφορὰν διανοίας διάστημά τινα μᾶλλον ἐπ' ἀμφοῖν ὀργιζομένων ἀμφοτέροις αὐτοῖς, ἢ ἀδυνημένοις· ἢ δὲ ἀπὸ τῆς μειότητος καὶ ἁρμονίας φρόνησις, οὐκ ὀργιζομένων, ἀλλὰ παιζόντοιν ὄξι, ἢ ὑπακουομένων μᾶλλον.

ΤΚΕ.

Καὶ ὅταν ὁ ἀβελτερωμένον ἀπὸ μειότητα ποιῇ, οἷς φερέλλεκ), ὅταν ποιῇ ὁ ἀβελτερωμένη ὅλως συμβάσεις· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἰωπτανακτεῖ. λοιδορῆσαι γὰρ βουλόμενος τὸν ἑτέρου, ἤρατο δὲ μέτρου, ἢ ἐποίησε χαλὸν αὐτὸ δυσεπος, ἢ ἄρυθμον, τῇ μειότητι πρῶτον ἢ λοιδορίᾳ. τὸ γὰρ ἄρρυθμον ἢ δύσκολον, ἐγκωμίοις ἂν πρῶτοι μᾶλλον ἢ ψόγοις πρέπουσα ἢ διὰ συγκρόσεως.

ΤΚϛ'.

iere, reformidantes concursum vocalium literarum, non valde accommodatus est orationi gravi. Multa namque ex concursu ipso efficerentur graviora: ceu illud, τῷ γὰρ Φωκικῷ συκάντῃ πολέμιν, ὦ δὶ ἐμὲ ὦ γὰρ ἔγωγε ἀπολιτδόμιλω πω τότε.

CCCXXIII.

Si autem immutato illo & conjuncto, sic aliquis dixerit, Τῷ πολέμιν γὰρ ὦ δὶ ἐμὲ τῷ Φωκικῷ συκάντῃ· ὦ γὰρ ἀπολιτδόμιλω ἔγωγε πω τότε, non parum eximet gravitatis, quia multis locis & sonorum illud concursus erit fortasse gravius.

CCCXXIV.

Etenim illud ipsum sine cura tractatum & tanquam sua sponte natum gravitatem quandam afferet: maxime cum iratos nos esse, aut injuria affectos ostenderimus. Curia autem quæ ponitur in lævore & apta structura, non irati, sed ludentis est, & ejus qui potius exornet aliquid.

CCCXXV.

Et quemadmodum figura vocata dissolutum, efficit gravitatem, ut jam dictum est, sic efficiet dissoluta omnino compositio. Signum autem hujus rei est & illud Hipponactis. Cum enim vellet vexare contumeliis inimicos, fregit versum, & pro recto claudum fecit, & vacuum a numero, id est gravitati idoneum & contumeliæ. Quod enim numerosum est, audituque jucundum, laudationibus conveniret magis quam vituperiis. Tot etiam de concursu dicta sint.

CCCXXVI.

CCCXXVI.

Propinqua autem est quædam & gravi notæ ut verisimile est, vitiosa & ipsa: vocatur autem invenusta. Nascitur autem in rebus, quando aliquis turpes res & obscenas aperte dixerit. Quemadmodum qui accusat Timandrum ut quæ quæstum corpore fecerit: ille enim & pelvim & nummulos & lectulum & multam hujuscemodi, quam aures non ferunt, meretricum supellectelem in foro effudit.

CCCXXVII.

Compositio autem perspicitur esse invenusta, si divulsæ similis fuerit: quemadmodum qui dixit, Si autem sic se habuerit hoc & hoc, interficere.

CCCXXVIII.

Et si membra nullam habuerint inter se colligationem, sed similia fuerint fractis.

CCCXXIX.

Et periodi utique continentes & longæ, & quæ suffocant dicentes, non solum satietatis plena res sunt, sed etiam minime suavis.

CCCXXX.

Verbis etiam sæpe res venustæ insuaviores videntur: quemadmodum Clitarchus de tenthredone bestiola simili api inquit, Καταμύσσεται μὲν τὰ ὀρθρία· εἰσὶν δὲ εἰς τοὺς χείλεσι θρῦα.

CCCXXXI.

Tanquam de bove fero, vel Apro Erymanthio loquens, & non de Apis quodam genere. Quare contingit invenustam simul orationem fieri & frigidam. Vicina autem aliquo modo sibi ipsis sunt hæc ambo.

FINIS.

ΤΚς'.

Παράκειται δὲ τις ἐν τῇ λέξει χαρακτὴρ αὐτὸς ὁ εἰκός, διημαρτημένος ἢ αὐτοῦ καλῶς ἢ ἄχαρις. γίνεται δὲ ἐν ἔθεσι πράγμασιν, ὅταν τις αὐχρὰ ἢ δύσρητα ἀναφανδὸν λέγῃ. καθάπερ ὁ τῆς Τιμάνδρας κατηγορῶν, ὡς πεπορνευκυίας, τῷ λεπανίδα ἢ τὸς ὀβολὸς, ἐν τῷ ἡλιάδι, ἢ πολλοῖς τισι τοιούτοις δυσφημίαις ἑαυτὸν κατέπεσε τῇ δικαστείᾳ.

ΤΚΖ.

Ἡ σωθεῖσα δὲ φαίνεται ἄχαρις, ἐὰν διεστραμμένη ἐμφέρηται· καθάπερ ὁ αὐτὸν, ὑπὲρ οὗ ἔστιν τὸ ἢ τὸ, κτᾶναι.

ΤΚΗ.

Καὶ ἔστιν τὰ καλὰ μηδαμοῦ ἔχειν φανῆναι ἄλλα σωθέντα, ἀλλ' ὅμοια διεφθαρμένοις.

ΤΚΘ.

Καὶ αἱ περίοδοι δὲ αἱ συνεχεῖς ἢ μακραὶ, ἢ ἀποστίγματα τοὺς λόγους ἔχουσι, ἃ μόνον κατακόπτει, ἀλλὰ ἢ ἀπρεπῆ.

Τ Λ.

Τῇ δ' ὀνόματος πολλαχοῦ χαρίεντα πράγματα ὄντα, ἀπρεπέστερα φαίνεται· καθάπερ ὁ Κλείταρχος περὶ τῆς πανδημοῦ θεοῦ λέγων, ζώνῃ μελίσσης εἰοικυῖαν, Κατασκήπτειν μὲν φησὶ τῷ ὀρανῷ· εἰστήκασι δὲ ἐπὶ τοῖς κοίλοις δρυσί.

ΤΛΑ.

Ὥσπερ περὶ βοὸς ἀχρείου, ἢ τοῦ Ερυμανθίου κάπρου λέγων, ἀλλ' οὐ περὶ μελίσσης τινός. ὥστε ἢ ἄχαρι τὸν λόγον ἅμα ἢ ψυχρὸν γίνεσθαι, παράκειται δὲ τοῦτο ἀμφοτέρα.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

περὶ τῶν ἐν Δημοσθένει σχημάτων.

Μέλλοντι τοίνυν μοι τῶν σχημάτων διαιρεῖσθαι τὴν ἐν Δημοσθένει κατασκευὴν βούλομαι μοι δοκεῖν, πρῶτον αὐτὸ τί τὸ σχῆμά ἐστι.

Ἔστι τοίνυν σχῆμα, ὃ μὴ κατὰ φύσιν καὶ νοῦν ἐκφέρειν, μήδ' ἐπ' ἀδυνάτου, ἀλλ' ὑπερέχειν καὶ ἐξαλλαττεῖν τὴν ἀφορὰν, κόσμου πρὸς τῇ πλάσει ἢ χρείας ἕνεκα.

Ὁ μὲν γὰρ ἀφελέστερος πλειόνων ὄντων καὶ ἄλλων τρόπος μοι φαίνεται· ὥσπερ καὶ μέλος καὶ λέξεως σχῆμά ἐστιν, ἐξαλλαγὴ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τινὰ πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας τινὰ τοῖς λόγοις ἐπιφέρουσα. ὁ μὲν οὖν ἁφελέστερος ὅρος τοῦ τῆς λέξεως σχήματος τοῦτός ἐστι.

Δοκεῖ δέ πως συμφέρειν καὶ ὁ τοῦτον μέσον τῆς τοῦ ὁλοκλήρου ὅρου, ὅταν καὶ ὁ πλουσιώτερος μέρος διεσκέναι.

Καὶ γὰρ ὁ σολοικισμὸς ἐξαλλαγὴ τοῦ ὀρθοῦ ἐστιν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ χρείᾳ ἕνεκα, οὐκ κόσμου τινὸς χάριν γίνεται· πλεονασμὸς δ' ὅσα περιττεύει τοῦ ὀρθοῦ τοῖς σχήμασι, ταῦτα συναιρήσομεν νῦν ἐξετάσαι, ὅσα ἐν Δημοσθένει καταγνώσεσθαι. πρῶτον γοῦν τὰ τῆς ἀφορᾶς σχήματα ἤκιστον ἐπὶ τοῦ νοῦ παντὸς λόγου δεῖ περιγράφειν.

Ἔστι δ' ταῦτα,

Εἰρωνεία, ὑπόπτωσις, παρέλλειψις, διαπόρησις, ἀποστροφὴ, περιδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀπο-

TIBERIUS RHETOR

de Schematibus apud Demosthenem.

COgitanti mihi theoriam instituere de Schematibus quibus utitur Demosthenes, necessarium videtur primo dicere, quid sit Schema.

Schema est, cum mentem exprimimus aliter quam fert natura; cum non ordine directo, sed inverso & permutato sententiam exponimus, ornatum in fingendo quærentes, aut necessitatis causa.

Videtur enim hæc definitio inter omnes alias præstantissima; quemadmodum & dictionis Schema est usitati vocabuli immutatio cum fictione quadam, ita ut ornatum, vel usum aliquem dicentis afferat. Et est hæc quidem definitio Schematis in dictione maxime perspicua.

Videtur autem secundum primum membrum convenire definitioni Solœcismi, quoad partem vero ultimam ab eadem differre.

Est enim Solœcismus vocabuli usitati immutatio, sed neque necessitatis neque ornatus causa fit. Cum autem theoria Schematum varia admodum sit, ea nunc examinanda selegi, quæ apud Demosthenem observavi. Primo igitur ostendam, quæ sint διανοίας, i. e. sententiæ Schemata, quoniam oportet mentem præcedere sermonem.

Schemata ista hæc sunt,

Ironia, Epitimesis, Paraleipsis, Diaporesis, Apostrophe, Prodiorthosis, Epidiorthosis, Apofiopesis

Prosopopœia, Ethopœia, Interrogatio, Adversarii dictum, Paraprosdochia, Autoschedion, Antithetum, Dialecticum, ex nomine injectio loci, καθ' ὅλου, Juramentum.

De Ironia.

Ironia est, quoties per contrarium significamus aliud contrarium. *Illi igitur quibus non adulabantur Oratores, quos non ita amabant, ut vos, isti nunc, &c.* Et rursus, *Nunc dum leves isti prasunt, quis rerum vestrarum status est?* Adhuc novo quodam modo de se Demosthenes usus est *Ironiâ* in Oratione contra Midiam, *Sed me, qui sive quis Deorum insaniam eam existimare vult (est nempe insania nitis supra vires.)*

De Objurgatione.

Objurgatio est, quoties per reprehensionem auditorum consilium aliquod conficere studeat. Quemadmodum in oratione de falsa Legatione. *Dissoluti mihi esse videmini & eo usque deserre sed veritatem, dum in mala incidatis, quibus dum alios conflictari videtis, non cavetis.* Et rursus hoc modo, *Ut videtur, tenebræ apud vos veritati præferuntur.*

De Præteritione.

Præteritio est, quoties nonnulla omittere visus, ea quæ vult, dicat. Ita in oratione contra Leptinem, *Enim vero ne dicam quantopere cum omni æquitate pugnet, ut dum unum accusat, omnes suis donis spoliatos velis.* Nam hoc prius etiam partim dictum est, & fortasse vobis probatum. Et rursus contra Æschinem, *Jam enim te interrogabo ceteris omnibus omissis*

ἀποστάσεις, περίστασις, ὑποβολή, ἠθοποιία, συμπαθητικόν, ἀπὸ δ' ἀνηκαμένου φάσις, ἐξ ὑποδυκίδιον, ἀντιγράφιον, ἀντίθετον, ἀγωνιστικόν, τούτου ἐμβολὴ ἐξ ὀνόματος, καθ' ὅλου, ὅρκος.

Περὶ Εἰρωνείας.

Εἰρωνεία ἐστὶ δι' ἑαυτοῦ τὸ ἑαυτοῦ σημαίνειν. οἷον, Ἐκεῖνοι μὲν οὖν οἷς οὐκ ἐχαρίζοντο οἱ λέγοντες, οὗτοι ἐφίλουν αὐτὸς ὥσπερ ὑμεῖς ἐστε νῦν. Καὶ πάλιν, Νυνὶ δ' πῶς ἡμῖν ἀπὸ τῶν χρησθέντων τούτων τὰ πράγματα ἔχει; Ἐπὶ δὲ καινοῖς ὃν τῷ Διὶ Μίδου ἐρανὸν ἑαυτῷ εἰρωνείᾳ κέχρηται, Ἐγὼ δὲ, ὡς εἴ τις θεῶν βούλεται νομίσαι μανίαν, μανία γὰρ ἴσως ἐστὶ τὸ ὑπὲρ δύναμίν τι ποιεῖν.

Περὶ Ἐπιτιμήσεως.

Ἐπίτιμησίς ἐστιν, ὅταν ἐξ ἑτέρου πρὸς τὸν ἀκούοντας ὑπόπτωξεως τινὸς βέλτιον συμβουλὴ παραίνεσιν. ὡς ὁ τῆς ἀφαιρέσεως, Ὑμεῖς δ' ἐκλελῦσθαί μοι δοκεῖτε ἐκ παθῶν ἀναμένοντες τὰ δίκαια, ἐπεὶ πόρρωθεν ὁρῶντες ἢ φυλάττεσθε. Καὶ πάλιν ὕστερος, Ἔοικε πολύ τι σκότος ἐστὶν ὑμῖν περὶ τὰ πράγματα.

Περὶ Παραλείψεως.

Παράλειψίς ἐστιν, ὅταν δοκεῖν τινα παρεῖναι λιπεῖν, ἃ βέλτιον λέγειν. ὡς ὁ περὶ Λεπτίνου, Ἐγὼ δ' ὅτι μὲν τινων κατηγορεῖται πάντων ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεάν, σφόδρα ἀδίκων ἐστὶν, ἅπαντα δὲ εἰρηκὼς πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἴσως γινώσεται. Καὶ πάλιν περὶ τοῦ Αἰσχίνου, Ἤδη γάρ σε ἐρωτῶν πάντα τὰ ἄλλα ἀφεὶς, Ἀμφίπολιν, Πύδναν,

νὰμ, Γοπίδωρον Ἀλόνησον, οὐδενὶ γὰρ τούτων μέμνημαι Σάμιον ἢ ἐν Δωρίσκῳ ἢ τῷ Γοπιρίδῃ πορδωσιν, ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἡ πόλις ἀδίκηται, οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα. τῇ τι γὰρ ὑμῖν εἰπεῖν ἃ βέλει θεὸς λόγου, ἢ τῇ ἀληθείᾳ δ φορτικὸν ἀφῃρη.

Περὶ Διαπορήσεως.

Διαπόρησις δ' ἔστιν, ὅταν ἀμφιπορῶν τι ἃ δεῖ ἀπεῖν, καὶ κἀκεῖνα ἢ ἔτι πλέον λέγῃ. οἷ, Ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἀφῖκται μωρίας ἢ παρανοίας, ἢ---οὐκ ἔχω τί λέγω. Καὶ πάλιν, Οὐκ ἀπορῶ δ' ὅτι χρὴ περὶ σοῦ λέγειν, ἢ τῆς σῆς· ἀπορῶ δὲ ὅτου πρῶτον μνησθῶ, πότερ' ὡς ὁ πατήρ σου ἀτεκμήτῳ ἐδήλωσε πορ Ἐλπίδι, ἢ ὡς ἡ μήτηρσου. ὡς γὰρ ἀπορῶν τι χρὴ εἰπεῖν, πάντα εἴρηκε.

Περὶ Ἀποστροφῆς.

Ἀποστροφὴ δ' ἔστιν, ὅταν λάθῃ τὴν δικαζῶν πρὸς ἃ κατέδικεν ἀποστρέψῃ τὸν λόγον· οἷ, Μηδὲν ὑμῶν φιλανθρώπως λεγέτω· Καὶ πάλιν, Οὐκ ἄπαντες ἡ πόλις ὁμοίως τῆς αὐτῆς ἠξιώσατο τιμῆς ἴσα ψευ Αἰσχίνην· κινήσας γὰρ τῇ δέξῃ τὴν σκληρμάτων τοὺς ἀκούοντας, ποτε καὶ τὸν ἀντίδικον κέκληκε.

Περὶ Παρδιορθώσεως.

Παρδιορθωσίς ἔστιν, ὅταν ἀπαντῶν τὸν παρεκρούσιν ἢ ῥαδιούμβλον, σκληπτῆται τοὺς ἀκούοντας. οἷον, Ἐπιτιμήσω μὲν οὖν ἐαυτῷ, τυχὸν μὲν ἀναισθήτῳ, ὅμως δὲ ἐπιτιμήσω. Καὶ πάλιν, ἐπὶ δὲ

missis, Amphipoli, Pydna, Potydaa, Haloneso, nullius horum facio mentionem. Serium, Doriscum & Pepareithi vastationem, & ceteras ejus reipublica nostra factas injurias, nec, utrum extiterint, novi. Hoc enim modo loquendo, ea quæ voluit manifeste declaravit, simul etiam nimiam molestiam evitavit.

De Dubitatione.

Dubitatio est, quando quis dubitans quæ oportet dicere, ea dicit, & alia plura. Tale est, *Sed ea usque ventum est sive insania, sive violentia, sive — — —

menter exprobras, volo mirificum quiddam dicere, nec quisquam per Jovem & deos ceteros audaciam meam miretur, si forte quod dicam grave sit. Quanquam enim ingratum erat quod dicebat, & auditorem lædebat, nihilominus audiebatur, eò quod videbatur invitus dicere, & propter significationem.

De Correctione.

Epidiorthosis est, quoties aliud aliquid adjicias, acsi id, quod jam dixeras, non fuisset satis plene dictum. *Hujus igitur tam fœdi & tam famosi status & malitiæ, imo potius proditionis.* Et rursus contra Æschinem, *Sero, Sero dixi? peri certe & nudius tertius.*

De Silentio.

Aposiopesis est, cum rem aliquam dicturus, ipsam quidem conticeat, suspicionem autem infigat. Tale est, *Nam ut mihi, (sed nihil ominosum initio orationis dicam.)* Et rursus contra Charidemum, *Cujus mater, qua aut unde sit non dicam, nec enim necesse habeo plura inquirere, quam res cogit.* Nihil enim tale dixisset quale insinuavit.

De Ethopœia.

Ethopœpia est, quoties ad evitandum odium, quod sequitur, reprehensiones ipsas instituimus sub aliena persona. Tale est apud Demosthenem, *Agite vero per Deos immortales, si Græci à vobis earum occasionum, quas per ignaviam modo amisistis, rationes reposcerent.* Et rursus, *At O mortalium omnium ignavissimi!* Acerbe enim perstringit Athenienses per quasdam causas & Schemata ficta,

Hoc

ἢ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, εἴλομαι τὴν ἀξιόδοξον εἰπεῖν, καὶ μοι φησὶ Διὸς καὶ θεῶν μισθοὶ τὴν ἀφοβολίαν ἀναιρήσειν· ἃ γὰρ καὶ δυσχερὲς ἔχει τὸ λεγόμενον, καὶ προσέτι ἀξιοπίστου, ἡκέτω δεῦρο τὴν ὑπόσχεσιν.

Περὶ Ἐπιδιορθώσεως.

Ἐπιδιόρθωσίς ἐστιν, ὅταν δ' εἰρημένον ὡς ἐνδέοντα διορθούμεθα. ἄλλο ἐπεύγκαμι, Ταῦτα ζῆτω καὶ ὕτω αἰρεῖσθε καὶ βεβαιοῦτε πίστεως καὶ κακίας, μᾶλλον δὲ ἡ ἀφροσύνης. Καὶ πάλιν πρὸς τὸν Αἰσχίνην, Ὀψὲ γὰρ ποτε· ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην.

Περὶ Ἀποσιωπήσεως.

Ἀποσιώπησίς ἐστιν, ὅταν μέλλων λέγειν πρᾶγμα αὐτὸ μὲ ἀποσιωπήσῃ, τὴν δὲ ὑπόνοιαν αὐτοῦ καταλίπῃ. οἷς, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν οὐ βούλομαι καὶ δυσχερὲς εἰπεῖν ἀρχόμενος τὸν λόγον· καὶ πάλιν πρὸς τὸν Χαρίδημον, Οὐ μητὲρ μὴν οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν· οὐδὲν γὰρ δεῖ πλεῖν τῆς ἀναγκαίου αὐτῆς ἔχεσθαι δεῦρο· οὐδὲν γὰρ ἂν εἴποι νεῦτον οἷς τῇ ὑπονοίᾳ παρέδωκεν.

Περὶ Ἠθοποιίας.

Ἠθοποιία δέ ἐστιν, ὅταν φύσεντες τὸ προσηκοντικὸν τῆς ὑποθέσεως, ὡς ὑφ' ἑτέρων προσώπων γινόμενοι εἰσάγομεν. οἷον ἔστι τὸ τῆς Δημοδόκης, Φέρε γὰρ πρὸς Διός, εἰ λόγον ὑμῖν ἀπαιτήσασαι αἱ Ἕλλησιν ὧν νυνὶ πράττετε χαρῶν ἕνεκα ῥᾳδυμίαν. Καὶ πάλιν, Εἶτ' ὦ πάντων τῶν ἀνθρώπων φαυλότατοι. πικρῶς γὰρ καθικνεῖται τῶν Ἀθηναίων τῇ τοιᾶς αἰτίας, καὶ τὰ ὑποθετικὰ κρίνα-

τα, τόδε δεῖ εἰπεῖν, καὶ τόδε δεῖ ποιῆσαι· ὅταν τις εἰσάγῃ Αἰσχίνης δεῖ τῷ Δημοσθένει εἰπεῖν, ὅτι ἐγχρίω, εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος καὶ τῆς καθεστηκότων δικαιωμάτων γινόμενος δεῖ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβάλετο στεφανοῦν αὐτὸν, παραλλάττεται εἰς τὸν ἐκκλησιάζοντα εἰπεῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μὴν στέφανον δίκαιον, ἢ ἧς καιρὸν ἀποδοκιμάζω, ὃν φησὶ τὸ κήρυγμα γίνεται· τοῦτο γὰρ τὸ νόημα ἐμὸν ἀπὸ τοῦ ἰδίου προσώπου εἰπεῖν, ἐφιέντος τῷ ἀντιδίκῳ. Καὶ Ὀδυσσεὺς παρ' Ὁμήρῳ βουλόμενος τοῖς Ἀχαιοῖς εἰπεῖν, ὅτι οὐ φυλάσσουσι τὰς ὑποχύσεις, ἃς ὑπέσχοντο τῷ Ἀγαμέμνονι, πρὸς αὐτὸν ἀποβέβηκε ὁ λόγος,

Ἀτρεΐδη νῦν δή σε ἄναξ ἐνέπλησαν Ἀχαιοὶ
Πᾶσιν ἐλέγχιστον θυμὸν μεμάτεσσι βροτοῖσιν·
Οὐδέ τι γ' ἐκπλήσσουσι ὑποσχέσιν ἣν ὑπέρασας,
Ἴλιον ἐκπέρσαι πυκινὸν ἀπονέεσθαι.

Τοῦτο γὰρ ποιῆσαι προσήκουσε μὲν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐλεεινὸν δὲ ὑποφαίνει καὶ ὡς ἂν αὐτῷ ἐγκαταλειφθέντα, καὶ δι' ἣν πρὸς τοῦτο λόγων ἐκείνοις ἐπέπληξε.

Περὶ προσώπου προβολῆς.

Προσώπου προβολή ἐστιν, ὅταν θέλῃ τις εἰπεῖν τι, πρὸς τὸ ἀνεκτότερον, ἄλλῳ προσώπῳ τὸν λόγον προσβάλλῃ. οἷς ὁ τοῖς Φιλιππικοῖς, Ὡς δὲ ἐγὼ τῆς ἐμαυτῷ τῇ χώρᾳ γεγενημένης πρὸς ὑμᾶς ἀνθρώπου, οὐχ οἷόν τε φθονεῖσθαι, πιστότερον δὲ γίνεται ὥσπερ ἀδότι τὰ λεγόμενα μίμησιν ἢ παραχῇ τῷ τε ἰδιοτοίαν καὶ τῷ τοῦ προσώπου ὑποβολῇ, ὅταν ἑτέρῳ προσώπῳ προσβάλῃ λόγον· βουλόμενος παρεπιμῆσαι τοῖς ἀναγκαίοις ὡς εἰς ῥᾳθυμίαν, οὐκ

ἀφ'

hoc oportet dicere, & hoc oportet facere. Quod etiam Æschines fecit, de ipso Demosthene dicens, *quem oportebat, tametsi populus per insaniam, aut reipublicæ status oblitus, tam alieno tempore coronare voluisset, ipsum in concionem progressum dicere, Athenienses, Coronam quidem accipio, sed tempus repudio quo fit præconium.* Hanc enim sententiam, quam potuisset ex personâ suâ proferre, adversario attribuit. Et Ulysses apud Homerum cupiens significare Græcis, quod non servarent promissa, & quæ Agamemnoni polliciti erant, ad ipsum convertit orationem,

Atride, nunc te, Rex, volunt Achivi [bus,
Omnibus probrosissimum reddere mortalibus homini,
Neque tibi præstant promissum cui se submiserunt
Huc venientes ab Argo equis pascendis apto.

Hoc enim dicendo incurrit in ipsos Græcos: simul commiseratione dignum ostendit Agamemnonem ab illis derelictum, ipsosque objurgat sub istis verbis.

De Personæ Inductione.

Personæ Inductio est, quando quis aliquid dicturus, ut id tolerabilius sit, sermonem alteri tribuat. Tale est illud in Philippicis, *Quemadmodum ego ex indigena quodam homine audivi & fide quidem digno.* Credibiliora sunt quæ quis sciens dixit. Miscet autem ubique *Ethopœiam & personæ inductionem* quoties alii personæ sermonem tribuat. Cum igitur necessarios suos redarguendos habuit propter so-

cordiam, non ſibi ſed Græcis verba accommodat, *Si igitur ad vos Græci mittant & dicant, ſubinde, Athenienſes, ad nos legatos mittitis, dicitantes Philippum nobis & Græcis omnibus inſidiari,* & quæ ſequuntur. Rurſus in oratione adverſus Leptinem, *Si ad nos Leuco mittat, & expoſtularet quodnam ob crimen aut delictum ſe immunitate ſpoliaveritis.* In hac enim oratione multo firmiorem effecit dicendi formam ex perſona dicentium.

De Interrogatione.

Interrogationis ſchema quatuor præſtat, *Attentionem, Perſpicuitatem, Evidentiam, & Reprehenſionem.*

Attentio eſt, v. g. *Quamobrem, vel qua de cauſa hæc dico?* hujusmodi enim Interrogatio excitat auditores. *Perſpicuitas* talis eſt in Oratione contra Ariſtocratem, *Qui legem tulit, ita; qui autem decretum ſcripſit, quomodo?* Et rurſus, *ubi hoc oſtendit? in priori lege, & in hac.* Et rurſus, *quomodo in Axone dicitur?* Norat enim examinationem Legum ſua natura difficilem eſſe.

Eſt autem perſpicuitatis, Schema quod ἐνάργειαν dicitur, aſſignare.

Evidentia hæc eſt, *Sychophantes qui poterat crudelior reperiri, aut quæ poterat eſſe impudentia major?*

Reprehenſio eſt hujuſmodi, quando docet quid oportuit civitatem feciſſe, & cui parti faviſſe. Et tertio, *Civitatem noſtram quid oportuit facere, cum Græciæ principatum, & Tyrannidem cogitare Philippum*

ἀφ' ἑαυτῶ ὤτιν, ἀλλὰ τοῖς Ἕλλησι δεῖξαι τὸν λόγον, Ἂν τῶν οἱ Ἕλληνες μέμψωνται πρός ὑμᾶς ἢ λέγωσι, πέμπετε ὦ Λακεδαιμόνιοι πρὸς ἡμᾶς ἐκείνους πρέσβεις, ἢ λέγετε ὡς δεήσεσθε Φιλίππου ἡμῶν, ἢ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι, ἢ τὰ ἑξῆς. Καὶ πάλιν ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην, Ἂν δὲ μέμψαι ὡς ἡμᾶς Λάκωνα ἱππικῷ τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι, ἢ τί μεμφόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν ἀφαιρεῖσθε. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ λόγῳ λίαν ἰσχνότερον τὸν τρόπον ἐκ τοῦ περαίνειν τῷ λεγόντων πεποίηκεν.

Περὶ Γυσματικοῦ.

Τὸ Πυσματικὸν σχῆμα ἔργα μὲν ἔχει πολλὰ, περισκέψεως, ἀφελείας, ἀπάγχειαν, ἔλεγχον.

Περισκέψις μὲν οὖν ἐστιν, ὅταν ἀφεὶς τί ἢ τίνος ἕνεκα ταῦτα λέγω; διαπορῶ γὰρ τὸν ἀκούοντα ἢ τοιαῦτα ἐρώτησις.

Σαφήνεια ἢ ἔστως ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, Ὁ μὲν τὸν νόμον τιθεὶς, ἔστως, ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων, πῶς; Καὶ πάλιν, πῶ τοῦτο δηλοῖ; ἐν τῷ δευτέρῳ νόμῳ ἢ τούτῳ. Καὶ πάλιν, Ἀλλὰ πῶς ἐν τῷ Ἀξίονι εἴρηται φησι; ἢδη γὰρ τὸν τῶν νόμων ἐξήτασιν φύσει δυσπαρακολούθητον ὄντα.

Σαφήνεια ἢ δὲ διὰ παντὸς τὸ σχῆμα διαμένουσα.

Ἐναργὲς δ' ἐστὶ τὸ τοιοῦτον· πῶς ἂν ὠμότερον συκοφάντης γένοιτο, ἢ τίς ἂν γένοιτο ἀναιδεστέρα καταβολή;

Ἔλεγχος δ' ἐστὶ δ' ὃ ἐστιν, ὅταν λέγῃ τί πραττεῖν ἐδεῖ ἢ ποιεῖν τὴν πόλιν, ἢ ἀ ποίας μερίδος ἠξιώθη τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἄν. Καὶ τοῦτον δὲ τὸ αὐτό, Τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, ποιεῖν ἢ συμμαχεῖν ἢ ἀρχὴν τῆς Ἑλλήνων. * ἢ πάρτον ὁρῶσα ἑαυτὸν κα-

τα-

παρακαλοῦμεν Φίλιππον. ἤδη γάρ σε ἐρωτῶ πάντα τὰ ἄλλα ἀφείς. Καὶ πάλιν, πόσον ταῦτα ποιῶν ἤδικει ἢ παρεσπόνδει ἢ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ ὦ. Καὶ πόσον φανῆναί τινα Ἑλλήνων ἢ ταῦτα καταλύοντα ποιεῖν ἐχρῆν ἢ μή· οὐδὲ γὰρ ἀνενεγκεῖν τῇ ἀντιδίκῳ συνεχώρησεν, ἀλλὰ τῇ συνεχεῖ τῆς ἐρωτήσεως τὸ ἄπαγε τῆς ἀποδύσεως ἐξελέγχῃ.

Περὶ Ἐμφάσεως.

Ἔμφασίς ἐστιν, ὅταν μὴ αὐτό τις λέγῃ ὃ πράγμα, ἀλλὰ δι' ἑτέρων ἐμφαίνῃ. οἷ, τί δ' κωλύει αὐτὸν ἔξω βαδίζειν ὅποι βούλεται; ἐμφαίνει γὰρ ὅτι κωλύειν αὐτὸν οὐδενὸς βουλόμενον ἢ Ἀττικῶς δεῖσθαι δυνάσθαι. Καὶ πάλιν Ἀπολλόδωρος, Ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον ἀδελφὸν ἑαυτῷ Γαστρίαν νομίζω, ὁμοπάτριον δ' οὔ. ὅτι γὰρ ἀνεμιγμένῳ βλασφημίᾳ ἔχῃ ὃ ἐρημένον, καὶ ἀκριβῶς τῇ ἐμφανείᾳ πρεσβυτέρα μοιχεία δέδεικται.

Περὶ Ἀντικειμένου.

Ἀντικείμενόν ἐστιν, ὅταν μὴ αὐτὸ ὃ πρακείμενόν τι εἴπῃ, ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον ἐφ' ἑτέρου πρόσωπον δι' ἐκείνου τοῦ σημαίνου. καὶ γὰρ ἔοικε τῇ ἐμφάσει τοῦτο· βουλόμενός γὰρ πάλιν εἰπεῖν ὁ Μαιδίας ἐπαλλήλους, ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου δηλῶν τὸν Ἰφικράτην φησί, ἵνα ἐβάδιζεν δηλῶν τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ καπηλεύουσι τὰ ἐξασκευασμένα ἱμάτια εἰς τὴν ἑορτήν, ἵνα διέφθειρε διδάσκαλον, οὐδὲ χρεὼν μανθάνειν ἐκώλευε. ταῦτα γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ Μήδου λέγει. Καὶ πάλιν, Οὐκ ὀπὶ μὲν τοῖς ἑτέρων ἀγαθοῖς φαιδρὸς ἐγὼ καὶ τὴν ἀγορὰν διειρχόμην· τοῦτο γάρ τις λέγει ὅτι ταῦτα πράττουσι.

Περὶ-

pum, ac moliri cerneret, jam enim te interrogo, cetera omittens, &c. Et rursus, *nunquid in omnibus agendis inique faciebat, & fœdus violabat, & pacem solvebat, an non? & utrum Græcorum aliquem existere oportebat, qui ista prohiberet, nec ne?* neque enim passus est adversarium respondere, sed per continuatam Interrogationem, ostendit ejus infinitam quasi pervicacitatem.

De Emphasi.

Emphasis est, cum non rem ipsam quis dicat, sed per alia ostendat. Tale est, *Quid est quod impediat illum accedere quo velit?* ostendit enim posse in Atticam pervenire, quoniam nemo est qui impediat. Et rursus Apollodorus, *Equidem existimo Pasiclea esse fratrem uterinum meum, germanum minime.* Neque enim hæc convitium continent parvum; & simul prius aliquod adulterium ostenditur, hac inculcatione.

De Contrario.

Contrarium est, quando non dicit de proposita re, sed contrarium de persona aliena, per quam propositam rem significat; & est hoc simile Emphasi. Ita rursus cum vellet dicere quid Midias fecerat, à contrario de Iphicrate dixit, *Non accessit noctu ad Aurificum officinas, non discidit vestimenta parata in festum, neque violavit magistrum, neque chorum discere prohibuit.* Hæc enim dicit à contrario contra Midiam. Et rursus, *Non ambulo in foro alienis opibus splendidus*; hoc enim quodammodo dicit alios facere.

De

De Inopinato.

Paraprosdochia est, quando aliud expectaverit Auditor, aliud inferat non sine venustate Orator. Tale est, *Et Philippi quidem beneficia hujusmodi erunt; neque vestra vobis reddet, neque ex hoc toto terrarum orbe dona promentur.*

De Extemporaneo.

Autoschedion est, quando fingit se jam aliquid excogitasse. Tale est, *quod jam inter dicendum reperi.* Et rursus, *Hoc enim paene me fugerat.*

De Opposito.

Antitheton est, ex sententia quiddam confectum, cujus contra Æschinem meminit Demosthenes. Ut magis exagitet Æschinis convivium (& quæ acciderant de Olynthia muliere) ex opposito prius describit Satyri convivium, qui erat humanus erga captivas Olynthias; ita per æquitatem erga Satyrum, magis accendit Judices contra Æschinis temulentiam.

De Dialectico.

Dialecticum est, quod maxime sequitur Demosthenes, quando non simpliciter sermonem pertexat, sed per quæstionem, & interrogationem, id quod vult colligit. Ita contra Androtionem: potuit enim dixisse, Hic pro vobis non redegit æs alienum, qui plures civitatem gravius opprimentes non adduxit in judicium. Maluit autem dialectice colligere, *Qua igitur tandem de causa, cum plures sint annis triginta in quibus multi apud hos causam dixerunt, neminem unquam accusasti*

Περὶ Παραπροσδοκίας.

Παραπροσδοκία ἐστὶν, ὅταν ἄλλο τῷ ἀκροατῇ προσδοκήσῃ, ἄλλο μετὰ πολὺ χείρονος ἐπενέγκῃ. οἷον, τὰ μὲν τοῦ Φιλίππου διεργασίματα πικρὰ ἐστιν· ὅτε δὲ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει, ἔτη ἐν τῇ οἰκουμένῃ οὐ πολλὰ ἔσονται.

Περὶ Αὐτοχεδίου.

Αὐτοχέδιόν ἐστιν, ὅταν μὴ προπαρασκευῇ ἄρτι γενόμενα. οἷον, ὁ νῦν μεταξὺ λέγων ἐκεῖνος Δημοσθένης. Καὶ πάλιν, Τοῦτο γὰρ ἂν μικρὸν ἐμπόδιον ἦν.

Περὶ Αντιθέτου.

Αντίθετόν ἐστι, ὅταν τὰ ἐναντία, ἢ ἐξ ἐναντίων, μέμνηται. ὅτι τοῖς ὑπερβολὴν ὁμοίοις γὰρ ὁ Δημοσθένης τῷ Αἰσχίνῃ τὸν περὶ τῆς Ὀλυνθίων συμπόσιον μᾶλλον ἐπιβάλλει ἢ ἀντιθέτου, περὶπερ τὸ τοῦ Σατύρου, ὁ περὶ τῶν Ὀλυνθίων αἰχμαλώτων φιλανθρωπίας· ἀφ' ἧς καὶ τὸ Σατύρου ὑπῆρχεν εἰς τὸν τοῦ Αἰσχίνου ἐπαίνων μᾶλλον ἀποξύνων τὰς διαίζοντας.

Περὶ Διαλεκτικοῦ.

Διαλεκτικόν ἐστιν, ὁ μάλιστα τοῖς Δημοσθένους, ὅταν μὴ ἁπλῶς διεξίῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τοῦτον ἐξ ἀποκρίσεων συλλογιζόμενος ἃ βούλεται, ὡς ἐν τῇ κατὰ Ανδροτίωνος, ἐποίησατο μὲν εἰπὼν, ὅτι σοὶ μὲν τὰς αἰτίας οὐκ ὑπῆρχεν, ὃς πολλοὺς πολλάκις μεῖζον τοῦ πόλεως ἀδικήσαντας οὐκ ἔκρινε· ὁ δὲ τῇ Διαλεκτικῇ συνελογίσατο τρόπῳ, Πότε γάρ φησιν, οἱ τὰ κατὰ πόλεως βλέποντες, οἱ τὰ ἑαυτῶν εἰσπράττειν ἐπιμελόμενοι φαίνονται ἐκείνου, τί ποτ' οὖν ὄντων τῶν πλειόνων ἄλλων, οἷς πολλοὶ ἔχρη-

τούτοις ὁμοίκειν; ὑπνος γ' ποτ' ὀξυπαθὴς κατηγορῶ, ὅτι ἐκείνους μὲν οὐκ ἠδίκει, ἀπὸ δὲ τῆς περὶ τὴν ὑμῶν ὑφηῦ. Καὶ ὁ τῆς περὶ Λεωτύχιδ νόμου, Μὴ νενομίκατε γνώμη δικάσειν τὴ δικαιοτάτη· ὃ τοίνυν ἡ γνώμη εἰς ἅπαντα ἀνενέγκατε τὸν νόμον. ἀ ἐχ ὑμῖν δίκαιον ἦ δικεῖ, τὸν διηγητὴν ἡμᾶς τὸ δίκαια; τί δαί, ὁπόσα ἂν λάβοι τις δίκαια ἐχθρὸς δίκαιον. ταῦτα τοίνυν αὐτοὶ ποιῆ ἵνα διηγητὴν. ἃ γὰρ ἐθέλω μᾶλλον ἁπλῶς εἰπεῖν, ταῦτα πιθανώτερόν πως ἀποκρινόμενον ποιῶν μᾶλλον σωπᾶν.

Περὶ τὴν ἐμβολὴν ὀνόματος.

Τόπου ἐμβολὴ ὀνόματός ἐστιν, ὅταν ὄνομα ὑποθῆς αὐτῷ εἰσάγῃ τόπον εἰς ὃν ἐμβάλῃ ἐμβάλλειν. φησὶ γάρ, Τὸν γ' σωμφίζω ἐγώ, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμᾶς τὰ πάντα ποιοῦντος. ἃ δεῖ ἐξελθεῖν, εἰς τὸ ῥήματος τόπον ἐποίησεν. Ἀλλ' ἐκεῖνο σωμφίζω, εἰ γὰ Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντέφασαν. Καὶ πάλιν φησὶν, ἡ τειχισμὸν τοῦτον ὃν σὺ μοι δίδουρες πρὸς τὴν παφρησίαν ἄξιον μὴ χάριτος ἢ ἐπαίνου κρίνατε; γὰρ ἔ; εἰ δὲ τῷ τειχισμὸν ὀνόματος ἐπίνεγκεν, ἢ λίθοις ἐτείχισα ἢ πάλιν, ἢ πλίνθοις, ἢ λίθοις μόνοις ἢ πλίνθοις, ἀλλ' ὅτι τούτοις μᾶλλον τῆς ἐμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ' ἂν ἐμὸν τείχισμὸν θέλῃς καλεῖν, διρήσεις ὅπλα καὶ πόλεις.

Περὶ τοῦ Καθόλου.

Καθόλου ἐστὶν, ὅταν μὴ ὅτι ἕ περικέμενον εἰπῇ τὸ κοινὸν ὁ βούλεται, ἀλλ' εἰς τὸ καθόλου ἀνενεγκών. οἷ, οὐκ αὐτὸ τὸν δικαστὰς ἐπιζητοῦσιν

cusasti, ita eos injuria affeciſti, & ſubduxiſti aliquid ex rebus actis. Et in lege contra Leptinem. *Quarum rerum leges nulla ſunt, ex æquo, & bono de iis judicabitis? recte. Conferte igitur æquum & bonum cum univerſa lege? nunquid igitur vobis æquum videtur honorem bene meritis haberi? æquum. Quid porro? Eſtne æquum, ut quæ ſemel quis dederit, habere ſinat? æquum. Vos igitur hæc facite, & jurejurando ſervetis.* Quod enim poterat ſimplicius dixiſſe, potius collegit per quæſtionem & reſponſionem factam.

De loco injecto ex Nomine.

Locus ex nomine injicitur, cum nomen præmittendo locum inducat, ex ipſo, tanquam credibilem, & apud eos probabilem. Cum enim præmiſiſſet, *Hoc ſane miror, ſi nos nihil agentes, eo ſuperiores evadamus qui omnia recte facit*; à verbo locum fecit, *Sed illud admiror quod Lacedæmoniis bellum intuleritis pro jure communi Græcorum.* Et rurſus præponens, *mœnium hanc & foſſarum inſtaurationem quam tu cavillabare, ego quidem gratia & laude dignam exiſtimo*; *& quid ni?* Deinde ex nomine mœnium induxit, *non lapidibus quidem neque lateribus urbem munivi, neque propter hæc magnifice de me ſentio; enimvero ſi vis ædificationem meam conſiderare, invenies arma & urbes.*

De Univerſali.

Καθ' ὅλου eſt, cum non pronuntiat, quod ſentiat de re propoſita, ſed ad genus reducat. Quale eſt, *Non hoc petivit à Judicibus, ut ponerent ordinem quo vellet uti. Sed de Juramento dixit; juſtum eſſe*

permittere unicuique contendentium ordine & defensione uti prout vult; neque hinc propriam utilitatem quæsivit, sed jus confirmavit. Et quidem schemate hoc utentes sæpe conservemus sententiæ nostræ scopum; offensiones interim evitemus.

De Juramento.

Dicat autem quis & *Juramenti* schema reperiri apud Demosthenem. Hoc enim, *Per eos qui in Marathone mortui sunt, & per eos qui in Plateis castra posuerunt, & per eos qui ad Artemisium pugnam navalem iniverunt*, Juramentum est. Aliqui autem dicunt hoc esse exemplum, *Non enim peccastis, pro communi libertate & salute periculum suscipientes, uti nec ij qui in Marathone antea periclitati sunt.* Nam hoc *in Marathone periculum suscipere*, simile est isti *pro communi salute periclitari.* Rem igitur in exemplum vertit, & schemate usus est pro oratione directa, in Juramenti specie splendidè simul & ad finem apte dicendo.

FINIS.

ναι τάξιν ἢ βέλτιον χρήσιμος, ἀλλὰ τὸ τῦ ὅρκυ φύσει, καὶ τῦτό ἐστι δίκαιον τῇ ἀξίᾳ καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούλη τοῖς ἀγωνιζομένοις ἅπασι, ὅπως ἀσφαλῶς, καὶ μὴ ἴδιον πλεονέκτημα ἦτησεν, ἀλλ' ἐβεβαίωσε κοινὸν δικαίωμα. Καὶ ἔστιν ὃ τῷ σχήματι τούτῳ πολλάκις ἢ χρείᾳ τῦ νοήματος προσῶπα τὸ προσκρῦον φυλάττεσθαι.

Περὶ Ὅρκυ.

Φαίη δ' ἄν τις καὶ τῦ ὅρκυ σχῆμα εἶναι καθ' αὑτό. τὸ γάρ, Οὐ μὰ τὰς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας, καὶ τὰς ἐν Πλαταιαῖς τεταγμένας, καὶ τὰς ἐν Ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσαντας, ὅρκος ἐστί· τίνες δὲ φασι, τῦτο εἶναι σχῆμα, Οὐ γὰρ ἁμαρτητὰ φασιν εἶναι τὰ ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀναμένοντα, εἰ καὶ ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. καὶ γάρ ἐστιν ὅμοιον τῷ ὑπὲρ τῶν ἁπάντων σωτηρίας περικινδυνεῦσαι, τὸ ἐν Μαραθῶνι κίνδυνον ἀναδῦναι. τὸ μὲν οὖν σχῆμα σχῆμα ἐποίησεν· αὐτὶ δὲ τῦ δι' ὅλων ἁπλῦν ἐσχημάτισεν, τὸ σχηματῶδες ἅμα καὶ τὸ ἀξιόπιστον εἰς ὅρκυ φαντασίαν μεταβαλών.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

Περὶ Ρητορικῆς.

Ἡ Ρητορικὴ ἔξις ἐστὶν ἁπάσαις τοῖς καλοῖς καὶ πρέπουσα πάντα τὰ θεωρούμενον ἀφ' ἑκάστου λόγον.

Εἴδη δὲ ῥητορικοῦ ἐστι τέτταρα, δικανικὸν, συμβουλευτικὸν, ἐγκωμιαστικὸν, ἱστορικόν.

Δικανικὸν μὲν οὖν ἐστιν, ἐν ᾧ κατηγοροῦμεν ἀπολογούμεθα, ἢ ἄλλως ἐν δικαστηρίῳ ἀμφισβητοῦμεν.

Συμβουλευτικὸν δέ, ἐν ᾧ προτρεπόμεθά τινα, ἢ ἀποτρεπόμεθα.

Ἐγκωμιαστικὸν δέ, ἐν ᾧ ἐγκωμιάζομέν τινα, ἢ ψέγομεν.

Ἱστορικὸν δέ, ἐν ᾧ διηγούμεθα πράξεις τινὰς μὴ κόσμου ὡς γεγενημένας.

Μέρη δὲ τοῦ δικανικοῦ λόγου τέτταρα, προοίμιον, διήγησις, ἀπόδειξις, ἐπίλογος.

Προοίμιόν ἐστι λόγου ἐξασκεῖν ἡμᾶς ἀκροατὴν εἰς τὸν προκειμένου ὑποθέσιν ἑτοιμότερον.

Ἔργον δὲ αὐτοῦ, τό τε προσεκτικοὺς τοὺς ἀκροατὰς ἐξασκεῖν πρὸς τὰ ῥηθησόμενα, καὶ τὸ εὔνοιαν ἢ μῖσος ἀφαιρεῖσθαι.

Λαμβάνει δὲ τὰ προοίμια ἀπὸ προσώπου ἔστι ἰδίου, ὅταν ἑαυτὸν συνιστῶμεν. οἷον, ἐρῶτον μὲν ὦ Ἀθηναῖοι τοῖς θεοῖς εὐχόμεθα πᾶσι καὶ πᾶσαι, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ Φρυτελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. ἢ ἀπὸ τῆς ἀντιδίκου τὰ προοίμια λαμβάνεται, ὅταν αὐτὸν ἀφαιρώμεθα. οἷον, τὸν μὲν

ANONYMUS

De Rhetorica.

RHetorica est scientia quæ omnem sermonem recte & ad persuadendum apto instituit.

Rhetoricæ species quatuor sunt, Juridicialis, Deliberativa, Encomiastica, Historica.

Juridicialis est, in qua res nos ipsi defendimus, vel quovis alio modo in judicio disceptamus.

Deliberativa est, qua hortamur aut dehortamur aliquem.

Encomiastica est, in qua laudamus aliquem vel reprehendimus.

Historica vero est, in qua res gestas cum ornatu narramus, prout gestæ sunt.

Orationis *Juridicialis* partes quatuor sunt, Proœmium, Narratio, Confirmatio, Epilogus.

Proœmium est oratio qua præparatur Auditor, & rei quæ præ manibus est conciliatur.

Ejus porro officium est auditoribus dicenda insinuare, benevolentiam, vel odium efficiendo.

Petuntur proœmia à persona, & quidem propria, quoties nosmetipsos commendamus. Tale est, *Primum omnium O Athenienses, deos & deas omnes precor parem mihi apud vos in hac contentione benevolentiam inventum iri, ac ego ergo civitatem hanc vosque adeo omnes semper fovi.* Vel à persona adversariorum, quando illos vituperamus. Tale est, *Quali intemperantia, O Athenienses, & proterva vitæ*

erga

erga omnes Midias efferatur, neque vestrum neq; civium reliquorum quemquam ignorare arbitror.

Possunt etiam procœmia à persona judicum sumi, quando causæ nostræ illos applicamus. Tale est, *Quoniam cognovimus vos, O Athenienses, promto animo solitos succurrere iis qui injuriam patiuntur, nec non iis gratiam maximam referre, quorum beneficia experti estis, oratum venimus ut nos respicere velitis, quos Thebani fudibus sua expulere.* Possunt & procœmia desumi à persona eorum quos defendimus, quando dicimus se non posse suam causam agere. Tale est, *Phormio ille ad dicendum quam imperitus quamque impar sit, vos, O Athenienses, omnes intelligitis.*

Adhuc, possunt procœmia desumi à diis, quando eorum benevolentiam prædicamus. E. g. *Multis quidem in rebus (O Judices) eorum benevolentia erga urbem hanc manifesto constitit, & quidem maxime in præsenti negotio.*

Procœmia sumuntur à rebus ipsis. Atque hoc fit per præsignificationem, Comparationem, Divisionem, Ephodum, Tempus, Causam, Sententiam.

Præsignificatio est cum summatim præmonemus, quibus de rebus dicturi simus. Tale est, *Si igitur ego recte rem reputo, video, omnis mihi diligentia in eo versabitur, quo pacto Chersonesum firmiter retinemus, ita ut ea denuo nunquam excidamus.*

Comparatio, est personarum vel rerum examen. *Personarum* quidem hoc modo, *Oportuit quidem omnes qui ad dicendum prodeunt, neque odio, neque gratia commotos verba facere, sed unumquemq; illud di-*

cere

μὴν ἀπάλλαγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἢ τὴν ὕβριν ἢ περὶ ἅπαντας ἀεὶ χρὴ Μήδους, ἀλλὰ νῦμῖν, ὅτι καὶ ἄλλων πολλῶν ἀμείνω εἰσόμεθα.

Ἔστι δὲ προοίμια λαβεῖν καὶ ἀπὸ τῆς διηγήσεως, ὅταν αὐτοῖς συμπλέκωμεν τὰ πράγματι· οἷον, Εἰδότες ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι πεφθόνημεν βαρέως εἰθισμένους, καὶ τοῖς δυναμένοις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἠξιώμεν ἱκετεύοντες μὴ ἐᾶσαι ἡμᾶς ἀπὸ Θηβαίων ἀναστάτους γενομένους.

Ἔστι προοίμια λαβεῖν καὶ ἀπὸ τῆς συμπεπραγμένης, ὅταν αὐτὴν ὡς ἀδυνάτων ὑπὲρ ἀπολογήσασθαι λέγωμεν· οἷον, Τὴν μὲν ἀπιστίαν τοῦτον λέγειν καὶ ὡς ἀδυνάτους ἔχειν φορμίαν, αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε, ὦ δικασταί.

Ἔτι δ' ἔστι προοίμια λαβεῖν καὶ ἀπὸ τῆς θεοῦ, ὅταν τὴν αὐτῆς δύναμιν ἐκφαίνωμεν· οἷον, Ἐπὶ πολλῶν ἄν τις ἴδοι, ὦ δικασταί, τὴν θεὸν τῆς θεοῦ δύναμιν τῇ πόλει φανερὰν γεγενημένην, οὐχ ἥκιστα δ' ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασιν.

Ἀπὸ δὲ πραγμάτων λαμβάνεται τὰ προοίμια, ἐξαγγελίας, συγκρίσεως, μερισμοῦ, ἐφόδου, χρόνου, αἰτίας, γνώμης.

Παραγγελία μὲν οὖν ἐστι δήλωσις κεφαλαιώδης περὶ ὧν λέγειν μέλλομεν. οἷον, Ἀλλ' εἴσομαι ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι καὶ σκοπῶ, περὶ τοῦ Χερρονήσου ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς, καὶ μὴ ἐξαπατηθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, περὶ τούτου μοι ἔστιν ἅπας ὁ ἀγών.

Σύγκρισις δέ ἐστι προσώπων ἢ πραγμάτων ἔξέτασις. προσώπων μὲν οὖν ἔστω, Εἰ μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι τοὺς λέγοντας ἅπαντας μηδὲν ἐχθρὰν τοι-

ἐᾶν τὸς λόγους, μηδὲν περὶ χάριν, ἀλλ' ὁ βέλτιστον ἕκαστον ἡγεῖσθαι, τῶν ἀπορρήτων πραγμάτων ἢ ὕτως, ἀντὶ πολλῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, συγκείσῃ γὰρ συμφέρον ἢ χρήματα.

Μερισμὸς δ' εἰς μέρη ἡ διαμολογήσεως ἀφήγησις. οἷον, Ἐξελέγξω πρῶτον μὲν ὡς ἀυτὸς ὑβρίζων· ἔπειτα ὑμᾶς ὅσα ἠδίκηκε· μετὰ ταῦτα ἢ ἢ ἄλλον ἀυτῷ βίον ἐξετάσω, καὶ δείξω πολλῶν θανάτων ἐχ ἑνὸς ὄντα ἄξιον.

Ἔφοδος δ' ἐστὶν ὅλου λόγου αἰτίας διηγήσεως, ἢ, Βέλομαι δ' ἐκεῖνα ὧν πέπονθα ὑπενδείξαι, καὶ ὅτι ἐμὲ πλειόνων εἵνεκα, ἀς τὸ πλῆθος οἴεται προστάτην μου· οὐδὲν γὰρ ἔξω ἐφ' ᾧ ἐμὲ παραγμένων ἢ δίκαιον ὧν ἀπολωλέναι φανήσομαι.

Τὰ δ' ἀπὸ χρόνου λαμβανόμενα πρόσφορα ἐστὶν εὑρεῖν πανταχῦ καὶ ὅτε τῇ αὐτῇ λόγῳ, Ὁ μὲν δεῖνα πάλαι κακός.

Ἡ δ' αἰτία δι' ἣν δεῖ καὶ ἀγῶνά τινι ἀπάντησιν, σύστασιν ἔχει τῶν πραγμάτων· οἷς ὁ τῆς Νεαίρας, Πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα ἀδικαλεῖται, ὦ Ἀθηναῖοι γεγραφὼς Νέαιραν ἡ γεγραφὼς ταυτηνί. ἢ γὰρ γνώμη συμπέπειεν ἢ προκατάστασιν τοῦ λόγου ποιεῖ· οἷς ὁ Θουκυδίδης πανταχῦ.

Περὶ Διηγήσεως.

Διήγησίς ἐστι λόγος ἐπὶ τῇ ἀποδόσει πραγμάτων δήλωσις, ἐφ' ὃ ἕν λέγοντος μέρος ῥέπουσα.

Ἀρετὰι δὲ διηγήσεως τρεῖς, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης.

Σαφήνεια μὲν οὖν λέγεται, ὅταν μήτε λέξεσι ξέναις χρώμεθα, μήτε ἀλλοίαις, μήτε ὑπερβατοῖς.

Συν-

cret quod utile maxime existimaret. *Rerum* examen tale est, *Pra omnibus quidem, O Athenienses, &c.* Ibi enim fit comparatio *utilitatis & rerum.*

Divisio est in partes descriptio juris nostri. V. g. *Primo quidem ostendam quas injurias passus sum, deinde quas ipsi sustinuistis, post hæc reliquam ejus vitam examinabo, & ostendam non uno sed multis illum dignum fuisse ultimis suppliciis.*

Ephodus sive ingressio est, probabilis narrationis causa. V. g. *Volo singula quæ passus sum ostendere, & de verberibus dicere, qua nuper mihi imposuit: nihil enim est ex omnibus, quæ fecit, propter quod non meritissime morti addiceretur.*

Prooemia à tempore ubique reperire est: etiam in prima oratione tale est, *Et præsens quidem tempus.*

Causa autem propter quam in certamen aliquis descenderet, habet rei ipsius confirmationem; ut in oratione contra Neæram. *Erant sane permulta O Athenienses, quæ me hortarentur ad Neæram in judicio hoc accusandam*, hæc enim sententia orationi viam munit; quod facit ubique Thucydides.

De Narratione.

Narratio est, causæ & rerum quæ aguntur manifestatio quædam, ad partes dicentis accomodata.

Virtutes narrationis tres sunt, *Perspicuitas*, *Brevitas*, *Fides.*

Perspicuitas igitur nascetur, quando dictiones & sententias inusitatas & hyperbata fugiamus.

Brevitas, quando ea persequamur quæ necessaria sunt, neque altius justo exorsi, neque longius a quo decurrentes.

Fides quando vera & credibilia differamus.

Narrationis modi quatuor sunt, διήγησις, καὶ διήγησις παρεκδιήγησις, ἐκδιήγησις.

Est igitur διήγησις, ut diximus rerum gestarum perspicua narratio; *Cum Pandionis tribus tertio ab hinc anno prætorem non habebat, convocataque concione in qua Prætorem lex jubet choris tibicines sortito dare verba, & jurgia intercederent, Prator enim curatores tribus, hi Prætorem accusabant: ego me altro sumtus suppeditaturum sum pollicitus.*

Παρεκδιήγησις est, quædam narratio rerum extra causam positarum, quarum tamen explicatio utilis sit. *Olynthe capta Philippus olympia celebrabat. ad id autem sacrificium & celebritatem omnes artifices congregarat, quos cum exciperet epulis, & victoriis coronis ornaret, interrogabat Satyrum comicum histrionem, cur tandem solus nihil postularet.* Et Xenophon quoque, *Hic propter viam fons erat, qui Midæ Phrygum Regis fons dicebatur, ad quem Midas dicitur Satyrum illum vinum cepisse, cum fontem vino miscuisset.* Et rursus, *Hic Apollo Marsyam victum à se dicitur excoriasse, quum is de sapientia cum ipso contenderet, ac in antro cutem suspendisse, ex quo sunt amnis fontes; ea causa est cur fluvius Marsya nomen habeat.*

Ἐκδιήγησις est, quoties ante narrationem ipsam, cur in certamen venimus, rationes explicemus, v. g. *Ego enim, O Athenienses, incurri in hominem*

Σαφηνία δ', ὅταν αὐτὰ μόνα τὰ ἀναγκαῖα διεξίωμεν, μήτε σοφίσματι ἀρχόμενοι, μήτε δόξαι μακρύνοντα παυόμενοι.

Γνωστὸν δ', ὅταν τὸ ἀληθὲς ἐκ δυνάμεως προδιδῶμεν δηλοῦμεν.

Τρόποι δ' ποιαίδε, διήγησις, ἐξεδιήγησις, προδιήγησις, ἐκ παραδιήγησις.

Διήγησις μὲν οὖν ἐστιν, ὥσπερ ἔφημεν, ἁπλῆ τῶν γεγενημένων φράσις· ἐξ, Ἐπεὶ γὰρ ὁ Κροῖσος ἐστρατεύετο χρησμῷ τῷ Παυθικῷ φυλῇ πρῶτον ἔπεσε αὐτῇ, παρόντος δ' ἐκκλησίαν δοὺς ὁ ἄρχοντος, διεκήρυττε ὁ κῆρυξ τοῖς χροῖς τὸν αὐλητὴν καλοῦσι, λόγῳ ἐξ λοιδορίας γενομένης, ἐκ κατηρρώστου τοῦ μὲν ἄρχοντος τὴν δημοκρατίαν ἡ φυλὴ, τὸ δ' ἐδημοκρατίαν τοῦ ἄρχοντος, παρελθὼν ἐπεχείρησεν ἐγὼ χρήσασθαι ἐβουλόμην.

Παραδιήγησις δ' ἐστὶν, ἡ ἐφ' ᾧ χρήσιμον τῷ ἐπιχειρεῖν λόγῳ ἔξωθεν προσιδεμένη ἐκ ἐξαλαμβανομένη διήγησις ἐν τρόπῳ ἀφηγήσεως. ἐξ, Ἐπεὶ γὰρ ἄλλαι Ὀλυμπιὰς Φιλίππου ἐλύμπια ἐποίει δὲ ἡ Δυσὰς ταύτῃ ἐκ τῇ πανηγύρει πάντες τοὺς πεντάθλους συνήγαγε· ἱερὰν δ' αὐτοῖς ἐκ σφαγὰν τοὺς νενικηκότας, Σάτυρον τινὰ κωμικὸν ὧδε ὑποκρίνεσθαι, ὃς οὐδὲν ἀπαγγέλλειν. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, Ἐνταῦθα δὴ ἐκ τὰ ὧδε κρίνει Μίδου καλουμένου ἡ Φρυγῶν βασιλέως, ἐφ' ᾗ λέγεται Μίδαν ἐκ Σάτυρον ἀνελόντα οἶνῳ κεκρᾶσθαι αὐτόν. Καὶ πάλιν, Ἐνταῦθα λέγεται Ἀπόλλωνα διαφθαρῆναι Μαρσύαν ἐριζοντα αὐτῷ σοφίᾳ, ἐκ ὃ δίκαια κρίναντα ὃν τῇ ἥττῃ, ὧδέν ἀπηγεῖ· ἀφ' οὗπερ ὁ ποταμὸς καλεῖται Μαρσύας.

Προδιήγησίς ἐστιν, ἡ πρὸ ἧς εἰς ὃ πρᾶγμα πλέκει διηγήσεως αἰτία ἐξαλαμβανομένη, δι' ἣν δεῖ

ἢ ἀγῶνά τις ἀπολύτησιν. ἢ, Ἐγὼ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πρωΐα κρύα ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθήμονι, καὶ θεῶν ἐχθρῷ ὧ πλοῦτος ὅλη πρωΐα κρύον ἡ πόλις Ἀνθρώποις λέγει.

Τὰ ποδήγησις ἢ, ὅταν μὴ τὰ πραγμάτων καὶ τὰς γνώμας τῶν πραξάντων ἐκφέρῃ καὶ τὰς αἰτίας λέγωμεν. ἢ, οὐκ ἦν τῷ θεῷ ἡμῖν πολέμου πρόφασις, οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππου, εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσειε τῇ πόλει. Ἄλλα καὶ τῶν ἀθλίων καὶ κακῶν τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων πολεμούντων ἄνευ, ὅμως ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ τῶν λῃστῶν μυρία ἔπαθεν κακά.

Περὶ Ἀποδείξεως.

Ἀπόδειξίς ἐστι, πρὸς ἀμφισβητουμένων ἐν τῷ ὑποκειμένῳ πραγμάτων εἰς ὁμολογίαν ἀπαγωγή.

Ἀποδείκνυται δ' ἤτοι τῶν πραγμάτων, ἢ ἐξ ἐπιχειρημάτων. ἐπιχείρημα δέ ἐστιν ἐνθύμημα ὃ κατασκευάζει ἢ ζητούμενον. πρὸς δ' ἐπιχειρημάτων πρόσωπα πάσαρες· τὰ μὲν γὰρ λαμβάνεται ἀπὸ προσώπων, τὰ δ' ἀπὸ πραγμάτων, τὰ δ' ἀπὸ παραλήμματος, τὰ δ' ἀπὸ τῶν ἀπόρων.

Τὰ μὲν οὖν ἀπὸ προσώπων λαμβανόμενα, θεωρεῖται ἀπὸ τούτων, ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἐγκώμια, γένους, φύσεως, ἀγωγῆς, τύχης, ἐπιτηδευμάτων, πραξέων, διαθέσεων. ἀπὸ δὲ τῶν πραγμάτων, ἀπὸ οὐσίας καὶ ἰδιότητος. οὐσίας δὲ τὸ κοινῶς καὶ γενικῶς θεωρούμενον· ἢ, τί φόνος, τί ἱεροσυλία, τί μοιχεία. οὐσίας δὲ καὶ τὰ ἐπικά, ἢ τί φύσει καλόν; ἢ εἰρήνη· τί φύσει φαῦλον; ὁ πόλεμος.

Ἰδιότης δ', ὅταν τὸ ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου πράγ-

ματος.

hominem pessimum, contentiosum, Deorum hostem; in quem denique universa civitas incurrit, dico Androtionem.

Τροπίγραφος est, quoties simul cum rebus, etiam eorum qui gesserunt, voluntates explicemus, & causas rerum gestarum; *Belli vestri finem aut exitum nullum reperiebat Philippus, nisi Thebanos & Thessalos hostes effeciisset nostra urbi. Quantumvis enim misere & male vestri duces cum illo bellarent, tamen ab illo bello & latronibus, infinitis malis vexabatur.*

De Confirmatione.

Confirmatio est rerum controversarum plena probatio.

Probatur autem unumquodque rebus & argumentis. Argumentum sive πίστις est ratiocinatio confirmans id quod quæritur. πίστεων modi quatuor sunt; quædam sumuntur à *personis*, alia à *rebus*, alia ab *exemplis*, alia denique ab *argumentis inartificialibus*.

Quæ à *personis* sumuntur in iisdem versantur in quibus *Encomia*, nempe *Genere*, *Natura*, *Institutione*, *Fortuna*, *Studiis*, *Rebus gestis*, *Voluntate*.

Quæ sumuntur à *rebus*, petuntur à *substantiâ*, & à *proprio accidente*; *Substantiâ* communiter & late consideratâ: E. g. quid cædes, quid sacrilegium. Substantia, quando aliquid ponimus. E. g. *Quid est naturaliter bonum? Pax. Quid natura malum? Bellum.*

Proprium accidens, quando rei tractandæ proprietates consideremus ex persona accusatoris, juxta

ta figuram dictam, Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἀρχὴ νικᾶν, et Persæus defendentis secundum causas probabiles.

Constant argumenta ex *causa*, ex *Continentibus*, & ex *re judicanda*. *Causa* igitur est propter quam accusatio instituitur. *Continens* propter quod defensio fit. *Res judicanda* Judicibus relinquitur. Argumenta ab exemplis cernuntur penes tria tempora. Vel enim rem gestam commemoramus; hoc vocatur proprie exemplum, vel rei quæ fieri & contingere potest, atque hæc est *Parabola*: vel denique rei quæ neque facta est, neque jam fit, sed fingitur à Rhetore, si hoc aut illud fiat quid consequetur, vocatur autem *Hypothesis*. *Exemplum* est rei gestæ commemoratio ad similitudinem rei quæ jam quæritur. Tale est, *Illi igitur quibus non adulabantur Oratores, quos non ita amabant, ut vos isti nunc, quinque & sexaginta annos Græcis volentibus imperarunt, amplius decies mille talenta in arcem congesserunt, &c.*

Parabola est rei jam factæ recordatio cum similitudine rei quæsitæ. Quemadmodum ædificii & navigii oportet partes inferiores plus firmitatis habere; ita & rerum principia præmitti decent quæ vera sunt & sana. Quod dicitur παρ' ὑπόθεσιν est quidem rei neque factæ neque quæ jam fit, declaratio, sed fingitur à dicente, *Si hoc aut illud fiat, quid eveniet. Age vero, si Lenco missis huc legatis vobiscum expostularet. Quodnam ob crimen aut delictum se immunitate spoliaveritis? Quid per Deos immortales respondebimus?*

Argumenta quæ ab *inartificialibus* petuntur considerantur penes *scriptas leges*, *pacta*, *conventiones*. Dicuntur

ρητῶ διαφοράν, ὁκ μὲν ἔ κατηγόρου, καὶ ζ ἀπ' ἀρχῆς ἔχει πίστιν· ὁκ δὲ ἔ φεύγοντος, καὶ τὰς ἐναντίους αἰτίας.

Σκοποῦμεν ἢ εἰ ὑποδύσεως ἢ αἰτίαν, ἢ συμπλοκήν, ἢ κρίνομένου. αἴτιον μὲν οὖν δι' ὃ ἡ κατηγορία συμπλοκὴν ἢ δι' ὃ ἡ ἀπολογία. τὸ δὲ κρινόμενον τοῖς δικασταῖς παραλείπεται. τὰ δὲ ὁκ ἐξ ὁμολογουμένων λαμβανόμενα διαφορὰς ἀπὸ τριῶν χρόνων. ἢ γὰρ γεγενημένου τοῦ πράγματος μνημονεύομεν, ἢ τοῦτο κριτῶν παράλημμα· ἢ γενομένου ἢ συμβαινόντος, ἢ τῶν κριτῶν ἀβουλία· ἢ ὅτε γεγενημένου ὅτι γενομένου, ἀλλ' ὑποτιθεμένου τοῦ ῥήτορος, εἰ τὸ ἢ δ' ἕκαστ' τί ἂν συμβαίη, ἢ κριταὶ καθ' ὑποθεσιν παράλημμα μὲν γὰρ ἐστι γεγενημένου πράγματος ἀναμνημόνευσις πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ ζητουμένου ἢ, Ἐκεῖνοι τοίνυν εἰς οὐκ ἐγκαλοῦσι· οἱ λέγοντες, ὑλ' ἐφίλουν αὐτὸν ὥσπερ ὑμᾶς, ἔξι τοῦ πάντα μὲν ἢ παραιτήσονται ὅτι τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἐκόντων πλέον ἢ ἡ μυρία πάλαντα εἰς ἢ ἀπώλειαν ἀνήκαγον· ἢ τὰ ἑξῆς.

Παραβολὴ δέ ἐστιν ὅντος ἢ γενομένου πράγματος ἀναμνημόνευσις πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ ζητουμένου. οἷον ἢ οἰκίας ἢ πλοίου ἢ ἄλλων τοιούτων τὰ κάτωθεν ἐρευνῆσαι δεῖ δεῖ, ὅταν ἢ τῶν πραξέων τὰς ἀρχὰς ἢ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς ἢ δικαίας. Τὸ ἢ καθ' ὑπόθεσιν ὅτε γεγενημένου ὅτε γενομένου πράγματος διάκρισις, ἀλλ' ὑποτιθεμένου τοῦ ῥήτορος, εἰ τὸ ἢ δ' ἕκαστ' τί ἂν συμβαίη. οἷον, Φέρε ἂν ἢ δὴ πέμψας πρὸς ἡμᾶς Λάκων ἐρωτᾷ τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι ἢ τί μεμφόμενοι, ταῦτ' ἀπέλεσαν αὐτὸν ἀφῃρήμεθα, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν;

Τὰ δὲ ὀκ τῶν ἀτέχνων θεωρῆσαι ὀκ ἔστι ἀγγεί-φων νόμων, συμβολαίων, δικῶν, ἀτέχνα δὲ καλῶ, ἐτὰ μαρτύρια ἔξι τέχνης ἀναγκαῖα ἢ ἐγγεγραφον. ἢ δὲ αὐτῶ δύναξις τὸ παράδειγμα. ἔστιν ἢ τῷ ῥητορικῷ ἐνθύμημα ἢ γνώμη.

Ἐνθύμημα μὲν οὖν ἔστι τὸ τῶ πεπραγμένου ῥητορικῶ συμπέρασμα, σπουδαζόμενον τῷ ζητήματι ἐκ μιᾶς πίστεως οἷον, ὥσπερ οὖν χρὴ τύπτειν ἡμᾶς μέγας, ἵνικα ἔκεινοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ὠφελῆ τι πεάξαι· ἔτοι ὠφέλη χρὴ τ' αὐτῶν τύπτειν καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐτὰ σπουδὴ ἕνικα ἑαυτῶ σωτηρίαν ἐξελέλεκται.

Γνώμη δὲ ἔστι κοινόν τι πρᾶγμα ὅταν δόξαν γένεται λαμφανόμενον· οἷον, Πέρας μὲ ἅπασιν ἀνθρώποις ἔστι τῶ βίω θάνατος, κἂν ὁ σιδήρεος τὸν αὐτὸν καθαίρεσις πρῆ. δεῖ δὲ τὸς ἀγαθὸς ἄνδρας ἐγχείρειν μὲν ἅπασι τοῖς καλοῖς, ἢ ἀγαθῶ φρεβαλλομένους δ' ἐλπίδα, φέρειν ὅτι ἂν ὁ θεὸς διδῶ ἡμεραίως.

Ταῦτα ἤρκται ὀκ περιτάσεων ἢ ἀνθυποφορῶν.

Πέρτασις μὲν οὖν ἔστι, ὁ μὲν κατηγορίᾳ ἡ τῶ ἐγκλήματος αἰτία, ὁ δὲ συμβολῇ ἢ ἀξιώσεως δήλωσις.

Ὑποφορὰ δέ ἔστι, ὃ ὑποβαλεῖν ἔννοιάν τινα ἄτοπα ἀναιρῶσι. περιστοιχε δὲ ἡμῖν ὑποφορὰ τοῖς συμβουλευτικοῖς λόγοις.

Ἡ δὲ ἀνθυποφορὰ, ἔστι ὃ ὑπεναγκεῖν ἢ λόγον ᾧ χρῆται ὁ ἀντίδικος ὀν τοῖς δικανικοῖς. διαλλάττει δὲ ὁ δικανικὸς λόγος ἢ ὁ συμβουλευτικὸς τοῖς κρίσιν ἢ σχέσιν ἢ κατὰ λέξιν σχήμασι.

Περὶ

cuntur autem *inartificialia*, quoniam opus est nulla arte ad cognoscendum id quod scriptum est, aut adeo per illud exemplum ostendere. Argumentum consequitur Ἐνθύμημα, & Sententia.

Est igitur Ἐνθύμημα propositi argumenti conclusio in eadem periodo confecta. Tale est, *Quemadmodum igitur per hæc evectus est, dum omnes boni aliquid sibi ab eo factum iri existimabant: ita oportet ab his ipsis illum rursus deturbari, quando quidem deprehenditur, omnia in sua ipsius commoda facere.*

Sententia est, generalis quædam declaratio rei gestæ prout oportet. Tale est, *Est quidem mors finis vitæ omnibus hominibus præstitutus, licet quis se custodiat domi conclusum. Decet autem viros bonos rebus pulchris semper interesse, bona autem spe utentes fortiter ferre quidquid Deo visum fuerit.*

Hæc autem pendent à propositionibus & Ἀνθυποφοραῖς.

Est autem *Propositio* in accusatione objecti criminis causa; in consultatione petitionis declaratio.

Ὑποφορὰ est, quoties cogitationem quamlibet præponamus, ita ut ei quoque respondeamus, & convenit *consultationibus*.

Ἀνθυποφορὰ vero, sive adversarii sententia præoccupata, convenit orationibus juridicialibus.

Oratio autem juridicialis, uti & deliberativa comprehenditur Schematibus, quæ sunt vel sententiæ vel dictionis.

De Epilogo.

Epilogus, est oratio ex prædictis consurgens, ad augendum, vel ad inflammandum odio, & refertur vel ad judicem, aut contra; vel ad memoriam refricandam, quam vocant Anacephalæosin.

FINIS.

Περὶ Ἐπιλόγου.

Ἐπίλογός ἐστιν ὁ ὅπου τοῖς ἀποδεδειγμένοις λόγοις λεγόμενος. ἢ πρὸς αὔξησιν ἢ ὀργὴν· ἢ περὶ τοῦ δικαίου ἢ τὐναντίου· ἤτοι πρὸς ἀνάμνησιν, ὅταν ἀνακεφαλαίωσιν καλῶμεν.

ΤΕΛΟΣ.

ΗΘΟΠΟΙΙΑΙ
ΣΗΒΗΡΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ.

ETHOPOEIÆ
SEVERI SOPHISTÆ
ALEXANDRINI.

Ethopœia I.

Quales habuerit ſermones Æſchines, cum deprehenderet Philippi imaginem apud Demoſthenem.

O Magnam juſtitiæ vim! non paſſa eſt hominem improbum perpetuo neſciri. Proditorem cera probavit, quem adverſarius non potuit. Demoſthenem igitur cum hoſtibus facere compertum eſt. Nec præſens preſentibus tantum, ſed etiam eorum imaginibus cultum impendit. Nempe ſolus erat, qui reipublicæ charitatem præſtitit, accuſator Philippi acerrimus omnium, ſolus erat qui Philippum odit, qui jam ſibi contubernalem Philippum eſſe voluit. Quæ poteſt eſſe tanta prodire! Cerea imagine ſolatur deſiderium; hanc dum ſpectat, fruitur eo, quem non videt, & alloquitur eum, qui non audit; adeo blandiri & ſe dare Philippo nec intelligenti cupit. Dum ſic in umbra hoſtem adorat, oſtendit quid re ipſa facere velit. Enimvero an menti verba hominis reſpondent? Nequaquam. Quoties Senatus habebatur Demoſthenes progreditur, continuo Philippum hoſtem Diis omnibus inviſum criminatur, noſque adeo omnes propter Philippum ſuſpectos habuit, quo tegeret ſui animi malitiam ſpecioſis convicus & lingua ficta in alios invectus, aliquando eo proceſſit, idoli cultor, ut domi pingeret Philippum. Ita proditionis accuſatur Æſchines, & in honore eſt Philippus.

Quali

A.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Αἰσχίνης, ὁρῶν ἐξ Δημοσθένη εἰσιόντα Φιλίππου.

Εὖγε τῆς ὕβρεως, ὦ ἀνδρες, ὦ πάντοτε λανθάνειν πρόπους τοὺς πονηρευομένους· ὑπὲρ τῆς τοιαύτης, ἢ κατηγορῶ πλησίον. ὁρᾶτε Δημοσθένη· πῶς τὸν ἐχθρὸν, ὃν μόνον φαινόμενον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ γραφόμενον τοῖς χρήμασι. μισθοῦται φιλόπολις ὁ παρ' ἡμῖν αἰσχιστος καὶ πολέμιον, μόνος ἀνομάζεθ' μισοφίλιππος, ὁ συνοικῶν ἑαυτῷ ποιησάμενος Φίλιππον. ὦ προδοσίας ὑπερβολὴ, ὑπερῆ στρατηγίαν καὶ ὕβριν, καὶ δεινόν· χαίρει τὸ φαινόμενον· προσφθέγγεται καὶ σὺν αὐλητρίσι, στρατηγίαν ἐπῆλθε καὶ σὺν αὐλητρισι τὸν Φίλιππον· προσκυνεῖ καὶ ἐχθρὸν ὂν μὴ σπᾷ χρηματίζομενος τὴν ἀλήθειαν· τί δῶν ἔρα συμφορᾶ τύπτω, τὰ δίκαια τὰ ῥήματα; πολλῶν γε καὶ δεῖ. ὅταν δὲ ἐκκλησίαν ποιῇ, Δημοσθένης ὁ μισθοφόρος πολέμιον ἅπασι θεοῖς ἐχθρὸν ὀνομάζων, καὶ Φίλιππον, ἅπαντας μᾶλλον ἐχθροὺς ἀπεληφώς ἢ Φίλιππον, διαφθορᾶς λοιδορήματα γνώμης ἀπεκλείπτων τὰ πονηρεύματα, καὶ βεβιασμένη γλώττη κατηγορῶν, ὁποῖα καὶ προσκυνῶν καὶ τὸ αὐλητρὶς, ἔχαψεν ὀπαδὸν Φίλιππον. καὶ προδοσίαν Αἰσχίνης ὀνείδιζεν, καὶ Φίλιππον ἐδωροδόκει.

Β.

Τίνας ἂν ἀποιλόγους Αἰχμίππη ἐν τῇ φυγῇ Δημοσθένης διδοίη αὐτῇ ἐράδιον.

Μετὰ πάθ. Δημόσθενες ἐλεεῖν οἶδας τὺς δυσχημόσυνας· μὴ πάσχε σκληρὸς πρὸς τὸν πολέμιον, οἰκτείρων φυγάδα· ἢ γέγονας ἀπαθὴς· καὶ φίλον φράτορας ἐν τοῖς δυσμενῶν ἐνδέξαιο. τί μὴ ταῦτα φῇς τὸ δικαιότερον πρᾶττε, ἵνα δὲ τὸ τῆς βίου ῥᾴθος καὶ παρίδῃς ἐφίετο· τί μὴ καὶ βραχὺ τῆς κατηγορίας τῷ συντόνῳ ἐχαλάσας; ἀλλ' ὅλη ὁδὸν τὴν ποικιλίαν ἀφῆκας καὶ λόγων, μᾶλλον δὲ ὅλη εἰς ἁπλῆν λόγων παρίστηκε, ἀλλ' αὔξων τὸν θρόνον, καὶ ἐπαλυπλαίαζει τὴν πυκνότητα, καιροῖς ἐπαίων γεώπεμ, καὶ τὸ παλαιὸν ῥηθὲν τῇ κατασκευάζων πολλάκις ἀναγεύμενον. τί μοι δοκεῖ σοφιστὴν ὅλιγον, ὅλης τῆς παρίδος ὀχλοποιούμενος; τίνα ξένια δίδωσι, ξένον καταστὰς τῷ ὄκῳ; δακρύει ἀρτίως ὁ μὴ συγχωρῶν ἐλεεῖσθαι τὰ δάκρυα· πᾶσιν οἰκτείρει τὸς ἁπαλῶν τὸ βῆμα· ἐλεεῖ διακείμενον, ὃν σὺ ἀφῆκας πολιτευόμενον. ἀλλ' ὡς ἔοικε νῦν δικῆς ἡμέρα, νίκα λαμπρὸς, ὡς ἂν ὁπωσοῦν συμφράζῃ, ἐπ' σοῖς αὐτὸς ἐνέστι· τί δεῖ πλανᾶσθαι ὀδυρόμενος, τὰ συμφορᾶς ἐμαυτῷ γενόμενος αἴτιος, κἀπὸς ἐχθρὸν, ὃς καὶ θαυμάζομενος, ὡς ἄπαν, ἁπάτᾳ τὰ ἐπαινέσαντα;

Γοι-

III.

Quali oratione Æschines uti posset in exilium abiens, cum ei Demosthenes viaticum daret.

Post plagam illatam, O Demosthenes, vis erga afflictum videri misericors. Post vulnus impositum cum hoste amicitiam sancis. Exilium defles, cujus auctor unice extitisti. Infensissimum nuper te gessisti, nunc amicitiam præ te fers. Erat his locus in judicio, cum de vita & patria ferebatur sententia: cur tum de accusationis vehementia nihil remittebas? Enimvero magna in me dicendi varietate usus es; nec satis habuisti semel dixisse, quod me perderet, ita progressus es, ut semper augeres invidiam; vi illa subtili tua omnia multiplicabas, & inexpectata inexpectatis cumulans, quæ prius dixeras novo colore ita vestiebas, ut tum primum proferri viderentur. Quid mihi munusculum jam offers, quem patria funditus privasti? Quid mihi dona hospitalia exhibes, qui effecisti ut domi meæ hospes sim futurus? Nunc procurris lacrymabundus, qui nuper omni ex aliorum lacrymis miserationi intercessisti. Liberos meos ploras, quos non ita pridem à subselliis repulisti: misereris nunc quoniam in exilium pellor, nec tamen me ferre poteras in repub. florentem. Es igitur, uti videtur, summus nostri fautor, quando confidas Te nihil ad salutem meam conferre posse, etiamsi omne studium adhibueris. Quid incassum lamentor? ipse mihi hæc conscivi mala; eum in me hostem concitavi, qui nec laudatus à me placari potuit, ipsumque laudatorem vocabat in crimen.

III.

Quibus verbis uteretur Hercules, cum in certamine Periclymenus se subinde commutaret, nec propriæ consisteret formæ.

Fortunam in prioribus certaminibus vici, quæ singillatim mihi objecit; nunc vero novum nescio quid molita, in unum omnia collegit pericula, & occulte aggreditur. Periclymenum mihi adversarium constituit, qui permanere in ea forma, qua natus est, non solet. Hominem primo conspiciebam, at dicto citius, naturam in certamine commutavit, idemque in illa quam assumserat, perdurare specie minime voluit. Aliquando enim leo venit, acsi de machina apparuisset; mox pardus conspicitur: continuo arbor fit, &, ut verbo dicam, omne genus formas, alias ex aliis, induit, facillima quadam imitatione. Adversarius noster est merus præstigiator. Permane parumper, eo quem cepisti vultu, & non erit cur amplius te commutare velis: ego enim vitam tibi, non formam auferre meditor. Nunc autem tanta naturarum varietate abundas, ut me facias hærere, adversus quid maxime certare me deceat. Unus es & multiplex, nec quem præ te fers, idem es; confundis oculos, confundis pugnæ conceptam rationem; nam cogor consilia mutare ad omnes quas tu ostendis mutationes: imo versuris numerandis, uti video, non pugnando occupabor. Priora mea certamina hujusmodi non erant. Primus mihi labos erant Dracones; infans istos confeci. Leonem Græciæ pestem sustuli; ejusque spolio induor. Post hæc

Hydra

Γ.

Ποίους ἂν λόγους εἶπεν Ἡρακλῆς, τῷ Περικλυμένῳ μεταβαλόντας ἀφ' ἑαυτοῦ μάχην, καὶ τὴν οἰκείαν ἀρετὴν μορφήν.

Ἠτήμενον τοῖς φοίνιξι ἡ τύχη, καθ' ἕνα τῶν ἀγώνων περιφέρουσα, νῦν τι χαλεπώτερον ἐπιχειροῦντα καθ' ἡμῶν, εἰς ἕνα πάντας συναγάγουσα κίνδυνον, καὶ τούτῳ ἀφανῶς διαφέρουσα. δίδωσιν ἡμῖν ἀνταγωνιστὴν Περικλύμενον, οὐκ εἰδότα μένειν ὅταν γενώμεθα. πεδάμαν πέτρον ἄνθρωπον, καὶ πεῖν εἰκῆ ἀγωνίζεσθαι, ἢ φύσιν μεταβαλεῖν, καὶ μεταβεβλημένον. μένειν πάλιν ὁ αὐτὸς οὐκ ἀνέχεται. νῦν μὲν γὰρ, ὥσπερ ὁκ μηχανῆς τινος, ἀναφαίνεται λέων, εἶτα δράκων, εἶτα πάρδαλις, εἶτ' ὀλίγον φυλὸν καὶ πᾶσαν ἀπλῶς σχηματίζει φύσιν, ὑπεραίρων ἐφ' ἑκάστοις εὐκόλως ἀποκρινόμενον. θαυμαστοῖς γὰρ τοῦτο ἔχει ὁ πολέμιος. μένειν οὐκ ἀνέχεται, καὶ οὐ μένειν ἐπιμεταβαλόμενος· μεταβαίνει γὰρ ἐπὶ βίον, καὶ τὴν ἰδέαν παρασκευάσεται. νῦν δὲ παντοδαπῆς φύσεως ὑπόθεσιν, ἄπορον πρὸς τὸν ἀγῶνα παρέχεται ἡμῖν· εἰς ὃν καὶ πρὸς πολλὰ διαιρούμενον, καὶ μὴ φαινόμενος ὁ μετέλθοις, συνέχεις μὴ τὴν ὀφθαλμῶν τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα παράταξιν. μεταβαλεῖν γὰρ καὶ τὴν μάχην ἀνάγκη πρὸς ὃ φαινόμενον. ἀριθμεῖν δὲ εἰκὸς τὰς μεταβολάς, ὑπ' ἀγωνίζεσθαι δίον. καὶ ταῦτα παρὰ τοῖς φοίνιξι ὑπῆρχεν ἀγῶνα. ἄθλοι μοι φοῖνιξι γενέσθαι δράκοντες, καὶ τοῦτοι ἀνέλον ὑπ' μεγάκιον γενόμενοι· ἐγκαταστήσαντα δὲ ἡ Ἑλλὰς διέφθειρα λέοντα, καὶ οἷς εἶλον ὁπλίζομαι. ὕδρα μετ' ἐκεῖνον διέφθαρται πλυτοῦσι ἡ

Ἥρα-

κεφαλαῖς, καὶ ταῦτα μαχεῖσθαι τῇ φύσει. συνήθειαν εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς· καὶ νῦν μὲν τοὺς τυράννους ἀναβιῶναι παρασκευάζουσι· νῦν δὲ τῆς φυλάττοντος ἀπεστέρησαν, συλήσαντες καὶ κέρδος ἦν. ὄρνεα ἀγαθὸν φαρίσεσθαι βελῶν κεκτημένοις τὰς πλευράς. Ἦρχεν ὀκνοῦντι μὲν ἦν Ζεὺς Εὐρυδάμᾳ καὶ περὶ ἄλλης, μᾶλλον δὲ περὶ θανάτου, κατά γε ἐκείνης, ἀπεκλείομεν, ἐπανίειν σύμβολον νίκης ἔχων, ἢ πλούτου. πλουτίσεσθαι δὲ ἡμᾶς τῆς λυμαινομένων ἢ γῆ· καὶ τότε ὑφ' ἡμῶν ἁμαρτυρεῖ πόνων καθέστηκε· νῦν δέ μοι δοκεῖ τῆς ἀγωνίας ἡγεῖσθαι ἄπορον, μήτε λήξαι τὴν μάχης, μήτε μαχεσθῆναι παρεσκευασμένοις τύχης. ἀπιστεῖ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡ διάνοια, καὶ μόλις ἐξαρκέσαι δοκοῦσιν, ἅπερ ὁρᾶν δίδωσιν ὅτου πρεπόμενον· καὶ μόνον ἐκπλητόμενοι, ἢ μαχόμενοι ἔσπασε, περὶ ὅτου μεταβαλλόμενοι λογιζόμενοι. ἀλλὰ τί ταῦτα; περὶ συμμαχίας καλέσαι τὴν Ἀθηνᾶν. δ' εἶχε γὰρ ἡμῖν καὶ πολέμιον· καὶ μάχης ἢ θέσεως περὶ τὴν αἵρεσιν.

Δ.

Τίνας ἂν εἶπε λόγους Μενέλαος, τῷ Ἀλεξάνδρου τὸν Ἑλένην ἁρπάσαντος·

Οἵμοι τῶν συμφορῶν. ἠτυχήσαμεν ἐυσεβήσαντες, καὶ ξένον δεξάμενοι, ξένοι τῶν οἰκείων γεγόναμεν. βαρβαρικὸν μὲν πάλαι σχῆμα μεμαθήκασι, καὶ δὲ πάροντες τοὺς δὲ ποιοῦντας ἀμύνονται, συμφορὰς μᾶλλον αὐτοῖς ἀποδιδόντες, ἢ χάριτας. Ἀλέξανδρος ἦκε πεπλανημένος· ἐλέγομεν τοῦτον ὡς ξένον, καὶ, πάρεδρον τῆς παρεδόθη εἶναί τινα, μεγίστων συμφορῶν λογιζόμενοι, οὐδὲν ὃν τοῖς οἴκοις ἐλάμβανον, δόλῳ

κυφί-

Hydra à me interfecta est, ferax licet capitum esset, & ipsa cæde dispendia compensaret. Convomi manus cum Diis inferis; mortuos aliquot in vitam reduxi, omnes custode liberavi, Cerbero in vincula conjecto. Aves interfeci, quarum plas diceres sagittarum pharetras. Junonem cum Jaristheo adversariam sensi. Ad certamina, imo ad mortem, ut illi opinabantur, destinatus, victoriæ non exitii insignia reportavi. Universum terrarum orbem pestibus liberavi; nulla non regio testis meorum laborum. Nunc autem certandi genus plane inexplicabile est: neque enim aut quiescere, aut pugnare licet. Mens mea oculis meis non fidit, non valeo satis contemplari ea, quæ iste versipellis continuo mihi exhibet spectanda. Stupore, non prælio, distineor, dum expecto proxime quid fiet. Quorsum vero hæc? Minervam invocabo ad suppetias ferendas. Hostem utique ostendet, nec ad eum occidendum pugna opus erit.

IV.

Quid dixerit Menelaus, Helenâ ab Alexandro raptâ.

O me infelicem! nocuit mihi pietas. Hospitem excipiendo, hospes & peregrinus fio. Didici Barbarorum ingenia, sed malo meo edoctus. Horum si quos humaniter tractaveris, id male tibi vertet; nam pro gratiis rependent injurias. Venit Alexander ad nos hospes; advenæ miserius sum; non inter minima infortunia duxi, à patria tam longe distineri: in tecta recepi, hominis calamitates ut sublevarem. Ille autem pro mer-

mercede hospitii lacrymas mihi reliquit, perinde ac gravi aliqua eum affecissem injuria. Ædes excussit, thesauros compilavit, me qui tot beneficiis adjuveram, uxore viduavit, ut procus, non hospes, quantum video, fuerit ille barbarus; ego autem conjugi mœchum comparavi, quod minime suspicabar. Tu interim, O homo perfide, non me solum læsisti; sed eos omnes, quotquot à sua patria abesse aliquando contigerit. Quis post hæc hospitem admittet? quis calamitosorum misereri velit, cum manifestum ob pietatem periculum immineat? Quis pauperi opem ferat, si ab eodem spoliari necesse sit? Quid faciam igitur? ducendas in eum copias monet tempus, ut cum meis aut moriar, aut hominem nefarium ulciscar.

V.

Quibus uti potuerit sermonibus Briseis, cum Præconi eam abduceret.

Post eversionem patriæ, post Regem interfectum, post tantam malorum seriem, aliam adhuc experior captivitatem. Cùm Græci nobis arma inferrent, præda hosti facta sum; cum Græci pugnant contra Græcos, ego itidem servituti addicor: quantum video, nisi me in libertatem mors asserat, servitutis & vitæ idem erit finis.

VI.

Quales sermones haberet Hector, cum apud inferos audiret Priamum cum Achille convivantem.

Priamus igitur liberorum pater erat, sed viventium tantum. Suos tantisper vere amavit,

dum

κνφίζειν ἐθέλων τῦ δυσχρήματ@. ὁ δὲ, ὥσπερ τυγχάνον παρ' ἡμῖν ἀδικήματος, μισθὸν τ φιλοξενίας ἀποδίδωσι δάκρυα. κατὰ μὲν γὰρ χρημάτων τὰ οἰκεῖα· χαρίεσσαν δὲ τ συνοίκων ⓐ εὐεργετήσαντα θρεσκεύασεν· ἢ ὡς ἔοικεν μνησίκακον ὑπῆρχεν, ὁ ξένος ὁ βάρβαρος, καγὼ τῇ Συροίκῳ μοιχὸν ἕτερον ἀγωνίμενον. οὐχ ἡμᾶς μόνον ἠδίκησας, ἄνθρωπε, πάντας ἢ μᾶλλον ὅσοι τῆς ἀνθρωπ@. φρόνησιν. τίς γὰρ μὲ ἡμᾶς ὑποδέξεται ξένον; τίς ἐλεήσει δυσχεῖναντας ἀνίξ@), φεύγοντας ἴσως ὀκ τ εὐσεβείας ⓐ κίνδυνον; τίς οἰκτείρει ἑθελήσει πενόμενον, ἵνα πένης αὐτὸς περὶ ἐκείνου γένησ@); τί δεῖ; χρατεῖν κατ' ἐκείνου χρεών, ἢ πᾶσι ἐμοῖς συναπόλλυσθαι, ἢ τιμωρεῖσθαι τ ἀδικοῦντα.

Ε.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Βρισηὶς ἀπαγομένη ὑπὸ τῶν κηρύκων.

Μετὰ πατρίδ@. ἀπώλεσθαι, μετὰ βασιλέως ἀναίρεσιν, μετὰ πάντων δυσχημάτων καταλογον, ὀκ ἀνέτλην πάλιν αἰχμαλωτ@. γενομένη. Ἕλλησι καθ' ἡμῶν ἐστρατεύοντο, καὶ γήγονα δορυάλωτος, Ἕλλησι καθ' Ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ σοὶ δυλεύειν ἀπέγραμμαι· καὶ εἰ μὴ μόνος, ὡς ἔοικεν, ἐλευθερώσει με θάνατ@., βί@. δυλεύων ἂ πιόσεται.

ς'.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἕκτωρ ὀν ᾅδυ ἀκούσας ⓐ Πρίαμον συγγενέσθαι Ἀχιλλεῖ.

Μόνον παίδων παρόντων πατὴρ ὑπῆρχεν ὁ Πρίαμος, μόνον τὺς παῖδας ἀληθῶς ὀρθμίνυσι ἡ-

σπάζειν· ὃν βίῳ πατὴρ, καὶ μὴ βίαι ἔχει πολλαχοῦ. φονεὺς ἡμέτερος ὁ πατὴρ μᾶλλον ἔχει τοῦ τῆς Θέτιδος· ἐχθρὸς ὁ πικὼν ὑπὲρ ὧν ἀνέλοντα μηχάνημα· τῷ μὲν γὰρ ὃ ἀντίπαλον ὄφελον ἀναπλόκαμον, ὁ δὲ φρεναγχὰς περὶ ὧν ἀντίπαλος σπένδει. καὶ ἔπειτα τοῦτο δεινὸν, καὶ σφῷν ὑπάρχον δέμας. ἀλλ' ἴδη καὶ ἡλικίαν ὁμοφράδμοσι καὶ συμβωχοῖς παντηγυρίζοντι, καὶ κοῦραι τοῦ παιδὸς ἄγαλμα γυμνάσια, ἢ τί ἂν ἡδοίατο μᾶφαίτερον, ἢ μᾶλλον ἐπὶ σφῷν ἀγειώτερον; οὐδὲ Πυλάδης ὡς ἐκεῖνος οὐδὲ μιαιφονῶντι τῷ παιδὶ συμπαθεῖ. Περίαμε σὺν οἴδα πατὴρ νενόμικας· ἢ μέχρι τοῦ πικρὸν ὑπάρχειν ἐνόμιζει. κρεῖττον ἴσως ἀδικοῦντος πειρᾶν, ἢ πεπονθότος ὀθνείαν ἀνιᾶσθαι. ἄπτηχέ σε συμφοίτων, ὦ Περίαμε, δι' ἣν ἀπώλετο σὸς τὰ μιαιφόνα. οὐχ ὁρᾷς φόνῳ τῷ σῷ παιδὸς ἡμαυρωμένην τύτε τὴν δεξιάν, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ κοῖς τῆς ἡρπάζης ἀποζύσομαι; ἀλλ' ὡς ἔοικε νόμων ἀγαπᾷς, σὺν ἀνδρώπινον, λάθῃ ἐκφαδίσας μὴ δικάζων τὰ ποθούμενα.

Z.

Τίνας ἂν εἴπε λόγους ἀκέσας ὁ φὼν ὁ Αχιλλέως ὁ Πύῤῥον παραδόσθαι τῷ Τρωϊκῷ.

Εὖγε τῆς φύσεως! ὑγὸ ἤμελλυνε Πύῤῥος τοῦ πικροῦ τὴν εὔκλειαν, μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην παρέθραμε τὴν ἐμὴν γονὴν ἀφ' ἧς πράξεων ὑπεσφέκισεν. ἡρπάσατο δὲ πάλαι, παῖδα τοῖς ἔργοις ἀποδέξαι καὶ φύσαντα. ἐμαχόμην καλῶς, καὶ βαρβάρων

dum videre potuit. Viventium pater audivit, mortuorum hostis extitit. Interfector nostri non minus dici potest parens, quam ille Thetidis filius Achilles: imo hostiliori animo in nos usus est, qui nos genuit, quam qui occidit. Hujus certe hostilitas defensionem facile inveniet; pater amicitiam colit cum hoste. Est hoc quidem tolerabile, ut ut grave sit. Jam vero, quod cum hoste nostro mensæ ejusdem particeps esse voluit, quod epulas & festum cum eo concelebrat, quod de filio victo adesse illi triumphanti sustineat, est illud adeo fœdum dictu, imo immane adeo, ut nihil supra. O Priame, noluit Peleus convivari filio suo à cæde adhuc calenti. Nesciviſti credo quod Pater esses. An patris nomini satis te facere existimabas, quod genuisses. Levior fuisset viventis neglectus, quam est oblivio mortui. O Priame, contrectas manum illam in convivio, quæ tibi eripuit, quæ habebas chariſſima. Nonne vides, hujus dextram meo cruore madentem? annon cernis ut in ipsam mensem distillet sanguine? Verum jus, uti videtur, amplecteris, certe non humanum; qui tuorum chariſſimi post mortem continuo obliviſceris.

VII.

Quid dixerit Achilles, cum apud inferos audiret Trojam à Pyrrho captam.

O indolem vere generosam! Pyrrhus, non obscuravit parentis gloriam, imo potius illustriorem reddidit. Res gestas indicia & monumenta nostræ stirpis exhibet. An vero & nos forte inficiatus est; nam plane puerum me tantis suis faci-

facinoribus probavit. Strenuo equidem pugnavi; Barbarorum multitudinem fudi; Xanthum decoloravi, cædibus ruber ut decurreret, effeci. Hostes quoties vidi, toties in fugam dedi, & intra mœnia concluſi: ultra nihil potui, nihil habui quod facerem, ubi ſemel ſe in urbem recepiſſent. Filius autem noſter contemſit mœnia, & in urbe ipſa trophæum ſibi poſuit. Cæſus fui ab hoſte, per te, Pyrrhe, hoſtem cecidi. Mortem meam poſthac non ægrè fero, cum in tè, Pyrrhe, & filium, & vindicem viderim. Quanquam enim me ſub Orco mors detineat, tu Ilium, tu Barbaros devictos tenes.

VIII.

Quid Pictor dixerit, cum puellam à ſe depictam deperiret.

Eſt igitur pulchritudine valentius nihil; etiam per colores inſidiatur, & ab inanimatis animata capi poſſe oſtendit. Cum cera variè picta conſpiravit, & artificem ad amandum adegit. O peritiam in poſſeſſorem efficacem! O dextram! O oculos! qualem menti meæ injuriam feciſtis? Volui peritus artifex haberi, nunc infelix amator audio. Sæpe equidem argumenta amatoria depinxi; meis coloribus iſta myſteria deformabam. Feci aliquando ut Amoris ſagitta is vulneraretur, qui non ſentiret cicatricem. Feci ut amoris lampas alium incenderet ſine flamma. Artè meâ ceræ loquelam, & umbris ſermonem (pæne dixerim) accommodavi. Amantem jam videres æſtuantem in pictura, mox amatæ voluntatem ſuam geſtibus quaſi exprimentem. Munera

βάρων πλῆθος ἀπώλεσε, μετέβαλλον πάντα τὰ ῥεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν φόνων ἁρπαγὰς παρεσκεύαζον. ἁρπάσαντες τοὺς ἐχθροὺς ἑτοίμην ἔκαστοι, καὶ τοῖς τείχεσιν εἰς πύκλωσιν. ἀλλ' ἕως τούτων ὑπῆρχεν ἡ δύναμις, μὴ γὰρ τὸ τεῖχος ἠσύχαζον, καὶ παρατηροῦσι τὴν πρᾶξιν σὺν ἰσχύϊ. ὁ δὲ γε πᾶς ὁ ὅμιλος, καὶ ταχέως κατεφέρησε, καὶ τὴν πόλιν ἔσχεν εἰς ἀρόπαιον. ἀνῃρέθη μὲν ὑπ' ἐχθρῶν, καὶ πάλιν τοὺς ἐχθροὺς ἀφ' ὧν ἁρπάσαμεν. σὺν ἔπι, Γύῤῥε, θυμοῦσι τὰ δάκατα, ἐκδικοῦσι σε τὰ αὐτῶν καὶ παῖδα κατεπάτησας. εἰ γὰρ καὶ σοὶ τὰ φίλτατα ἐγεγόνεσαν ἐγώ, ἀλλὰ καὶ σοὶ μετὰ τῶν βαρβάρων ὅ Ἴλιον.

H.

Τίνας ἂν εἴπε λόγους Ζωγενὴς γενόμενος κύριος, καὶ ἐραστὴς αὐτῆς.

Οὐδὲν ἄρα κάλλους δυνατώτερον, ἄγε καὶ δι' ἀρχμάτων ἁρπῶν δίκαιόν ἐστι, καὶ τῆς ἀψύχου ἀλίσκεσθαι ἀβασκανίας τὰ ἔμψυχα. σωφρονεῖν πεποικιλμένον κηρῷ, καὶ ὃν εἰργασμένον ἁρπῶν κατισχύουσιν. ὦ πόθοι καὶ ἔρωτες καὶ τὰ κλαύματα. ὦ δίκαιος ἀδικίας μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀφάνειαν. πόθοι καλοῦ βυλόμενοι ἀγαθοῦ, ἐρασταὶ καὶ ἀτυχεῖς ὁμολογούμεθα. ἐγράφη πολλάκις ἐρώντων ὠδαὶ, καὶ διετυπώθη ῥεύματα τὰ τούτων μυστήρια. ἑτοίμη ἐρωτικὸν πνεῦμα πεφυκὸς τὴν βίλην, μὴ σαρκὸς πλέον· ἐξέπτατο πάλιν ἐκ λαμπάδος, μὴ φαινομένου πυρός. φωνὴν παρῆκεν ἀφ' ἧς πόθος, ὡς ἁπτὴ τῷ κηρῷ, καὶ σκιὰν δοκεῖν ἀφαλέγεσθαι φρενοκλάζον. ἐγράφη ἄρτι μὲ καὶ ἐρῶντα δυσφοροῦντα πολὺ, μετ' ὀλίγον δὲ φρενοῦται ἐρω-

ἐρωμένῳ δηλοῦντα χάριτι τὴν προαίρεσιν· ἄλλοτε δὲ δύσερον ἀκάμπτοντα, καὶ πολλάκις ψυχαγωγούμενον, εἶτα δὴ πεποικότα, πολλάκις δὲ καὶ ἀπευχόμενον, καὶ πάλιν μαινόμενα. καὶ ὑ μόνον τὰ παρ' ἀνθρώποις ἐμμανόμενα εἰκόνι, ἀλλὰ καὶ Θεὸς ὑφ' ἑαυτῷ δυλεύοντας Ἔρωτι, καὶ τὴν ἐκείνων φύσιν μεταπλαττόν· ἀφ' ὧν ὁ μὲν πάχων πεφύκασιν. ἢ δὲ Δία βοῦν ἐποίνι δι' ἔρωτα, καὶ τὴν Εὐρώπην δεῖ τῷ νώτῳ φέραν ἠναγκάζον, καὶ περαιοῦσθαι ἀφ' ἧς χρωμάτων τὴν θάλασσαν. Κύκνος ἦν δὲ ἐμὲ, καὶ ὅτι τούτῳ χαρίζεσθαι βούλομαι, χρυσός. ἐγεφόρ πάλιν αὐτὸν μετὰ τοῦ κεραυνοῦ, καὶ σώζων ὃ φοβερόν, ἀπεφόμην ὃ θεῖος. τί δέ; Ἀπόλλων ἐξαδύπερος κόρης ἀφ' ἧς ἐμῆς ἐγένετο θέλξιας, καὶ βέλεμνον ἀπέφαντον ἐπεῖδεν τοῖς χρώμασιν ὃν ὑ κινυμένοις ποσίν. οἶδα κηρῷ δῆσας τὸν Ἄρεα, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς ἐγκαλῶμαι καθόδεσις. ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ὑπερεῖς γεγένημαι. ἐγεφόρτε ὦ περιῇ χαρὸν τὴν τῶν ἐμῶν ἐρώτων ἀκδιηγήμενοι· οἷς ἁπλᾶς ὦ, τοῖς ἁλώκα. κόρης ἐρῶ, καὶ τυχὴν μὴ ταύτης ἠγεῖσθαι εὔποεν, ἔτε γὰρ βαδίζειν, ἔτε φθέγγεσθαι τὴν φωνὴν δύνασται. μίγνυσθαι δὲ ταύτῃ καὶ τὴν δεδομένην ἄγαν εἰς πόσιν δύσκολον ἀνάγκην, τὴν δ' ἀφυκτίαν παιδεύειν, ἀσταζόμεν φύσιν ἀναίδυτον. ἀλλ' ὦ χρώματα φ τοιαύτης ἀπόνοιας χάριτος, καὶ μὴ παύσει ἐγαίρετε μὰ παρεχόμενα μετὰ ταῦτα φ ἴασιν.

ΤΕΛΟΣ.

nera nunc mittebat, & lætus videbatur, tanquam voti compos: mox totus in lacrymas ibat, inani ſpe lactatus. Nec tantum hominum caſus pictura mea effingebam; ipſos Deos Amori ſervire docui; feci ut ii quoque ea in arte mea paterentur, quæ vix eorum fert natura. Jovem propter amorem in taurum converti: Europam tergo ut ſuſciperet, & portaret per mare meis coloribus effeci. Cygnus erat, ſi hoc mihi viſum fuerat; & idem Aurum, quoties ei volui gratificari. Pinxi eum armatum fulmine, in quo terrorem oſtendi ita, ut ſimul id, quod attonitos redderet, diſſimularem. Quid multis? Apollo ut ſuperaretur à Daphne mea ars præſtitit; curſum mei colores oſtendebant infinitum, ſine pedum motu. Potui & Martem cereis vinculis ligare; et, ut verbo expediam, omne tractavi argumentum, qui aliis ipſe nunc argumentum fio. Pingite jam, O Artifices, & inauditum hunc meum amorem deſcribite: id me cepit quod finxi. Virginem depereo, cujus etiam potiundæ magna mihi copia eſt, neque enim fugere, neque quod cupiam abnegare novit. Nihilominus nullo modo poſſum cum ea congredi, aut abſolvere, quod velim: allicio, nec tamen audit quæ dico; amplexor eam, quæ nec natura ita comparata eſt, ut poſſit amplexus ſentire. At enim rogo vos, O colores, nolite tam potentes gratias efformare; nolite affectum inflammare, cui nulla adhiberi poſſit medela.

FINIS.

NOTÆ
IN DEMETRIUM PHALEREUM.

S. A. l. 1. ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ. Hoc sensu usus est Halicarn. Dionysius; alio Aristoteles.

Lin. 1. Ἡμερήσιον. monumentis.

S. B. Βάλλειν. solent.

S. B. l. 3. Cod. Cantabrigiensis l. κἄλλ' ἄλλα mox, pro νομιζομένοις, legit συμπλεκομένοις, cum interprete, uti & infra συμπλέκειν.

Lin. 7. Χερὶ, Brachium cum manu hic significat.

Lin. ult. Ἐγκαταλαμβάνειν. In Cod. Cantab. legit, ἐπιλαμβάνειν τῷ μέρει. scil. σώματι.

S. C. l. 6. Παρ' ἡμῖν τοῖς παιδὶ. Lege ἐγγύην τοῖς παιδὶ δοὺς. sic cod. Morel. vetus, & Xenophon.

S. D. l. 4. ὁ λόγος sempe ἐστὶ μέσον.

Lin. 8. Χερὶ σύστασις. De hac infra.

S. E. l. 2. Πλάτων. in Politico. Cod. MSS. legunt hic περὶ ῥητ.

Lin. 5. Ἀνελίττειν, ἀνα attollitur, assurgit.

Lin. 8. & 9. lege ἀφέσεις. Hephæstion in Enchir. hæc addncit. Habetque quæque Pindari interpres ad 6. Olymp. Librum de Συναλλαγαῖς ἀχρειογράφοις scripsit Aristophanes Grammaticus. V. Athen. l. 3.

S. F. l. 5. Οἶνος δὲ. Videtur Demetrius memoriæ fisus hæc scripsisse. Paulo aliter in 6. Anab. hodie leguntur. Cod. Cant. mox l. λέγειν, τῶν [πολλῶν] πολλῶν legit.

Lin. 11. τυχὸν. Videtur deesse χαριεντίζ. pro ἐρωτᾷ scripsi habent ἀπέχει πάντα.

S. G. l. 6. Ὅμηρος. Locus est 12. Iliados.

S. H. l. 11. Ἀνανεμόμενον. Hanc vocem repostit Victorius ex codd. antiquis. In editione Juntina anni M. D. LII. legitur ἀνανεμούμενον uti & in Morellianâ M. D. LV.

S. G. l. 3. Κίμων, ὅτι φεύγει βραχὺ πλοῖον ἔχων. Tryphon. Lin. 7. Πανουργήσαι. Vetus cod. hic—μικρὸν, ὃ ἐλπίζει.

S. I. l. 5. Μάλιστα. Sunt Demosthenis verba in initio orationis contra Leptinem.

S. IA. l. 1. Ἀφορισμὸς. Plenior est Aristotelis definitio Rhet. 3. c. 9. Λέξις ἀφωρισμένη, λέξιν ἔχουσα ἀρχὴν καὶ τελευτὴν, αὐτὴ καθ' αὑτὴν καὶ τῇ ὑποκειμένῃ συμμέτρως. Inanis est illa Demetrii.

Lin. 5. Ἀναπλάττουσι πολλοὶ. H. Stephanus non male conjicit legi oportere ἀναπλάττουσι τοῦ.

Lin. 13. Ἀφορίσῃς ἀναφέρῃς. Cod. Cant. habet ἀναφέρῃς, probabiliori lectione.

S. IB. l. 6. Διαιρεῖσθαι. Aristoteli ἀφορίζειν dicitur l. 3. Rhet. c. 9. Idem tamen alibi utitur voce priori.

L. 14. Βοηθοῦσι. Forte βοηθοῦσαι, neque sibi mutuo auxiliantur.

S. KA. l. 3. Κατιβλῶν. Platonis de Rep. 1. Atque exordium istud minime operosum, uti videtur, magna cura & diligentia Platonis constitit; multorum enim error datum & interpolatum post mor-

tem inventum est, neque philosophus immortuus videtur. V. *Dionys. Halic. de admirand.*

S. KB. l. 2. Ἀνταιρόμενον. Suspicantur omnes locum hunc cubare in mendo. Puto ego hanc esse corrigendi viam maxime certam, ut legas primo πάλιν μὲν διὰ τῶν ἐναντίων, πρῶτον δ' διὰ τῶν ὁμοίων, ita enim est oppositio ἀφ' ὧν ἀντέγραψεν, deinde —πάλιν μὲν διὰ τῶν ὁμοίων. &c. Sic enim fiet oppositio tum in dictione, tum in rebus, quod erat ultimo ostendendum. Sunt autem hæc Isocratis verba ex Panegyrico, quæ & Aristoteles adduxit, loco jam laudato, S. IB.

S. KΓ. l. 2. Ὁ τὰς. Isocratem intelligit.

S. KΔ. l. 6. Μαινόμενος. Nihil tale hic. Forte igitur μεμηνὼς ἀνήρ τις, & πλανῶν erit ψιθυρίζων vel σοφιζόμενον. Aristoteles 3. Rhet. c. 9. vocat ψυχρὰς ἀπονοίας, eademque adfert Epicharmi verba.

S. KE. l. 2. Δυσὶ π. Hæc Aristoteles prior adduxit ex 9. Iliados.

L. 3. Παναγυρικῷ. Isocratei.

Lin. 6. ἐν ᾧ leg. ἐνῶ.

S. KΘ. l. 6. Χαίρεφῶν. Cod. Ms. Cant. legit σωτεγῶ.

S. ΛΑ. l. 3. Δημοσθένη. Oratione contra Aristocratem. Locum hunc adduxit Quintilianus l. 5. *Namus sequis eorum damnatus esset, in hoc non scripsisse: ita damnatus si fuerit, non scribet alius.*

Lin. 9. Ἀλκιδάμαντος lege Ἀλκιδάμαντος.

L. 10. Ἀλκίνης. Cantabr. Ἀλκίδαμας.

S. ΛΓ. l. 5. Περὶ μὲν δὴ — Cant. br. περὶ μὲν οὖν.

S. ΛΔ. l. 1. Κάλλιστ. Putat Victorius hæc verba sumsisse Demetrium ex tertio Rhetor. Aristotelis, adeoque nonnihil immutasse. Veri similius est sumsisse ex Theodecteis, ad quas hoc remittit Aristoteles, Κάλλιστ' εἴρηται μοι. *Typho.*

L. 5. Ἀχιλλεύς. Videtur esse Stoicus ille, cujus meminit Syrianus in Arist. Metaphysicam; Lertius & Quintilianus libro 2.

S. Λ'. l. 7. Ἐπιτιμᾶτε δὲ. Rectius ἐπιτιμᾶτε δὲ δή, ἢ δὲ &. Mox ἐπιφέρων.

S. ΛH. l. 2. Λέξιν. Indicat Auctor vocem hanc non ita pridem in usum receptam. Sane nec apud Halicarnassenm, nec Hermogenem, nec alium quemquam veterum legitur hac sententia. Apud Hesychium dicitur Actor. 18. ἀνὴρ λόγιος, erat autem Alexandrinus, qui quidem ex urbe Auctorem hunc profectum existimo. Fuerit ergo hæc vox nota in Scholis Alexandrinis; explicat Hesychius λόγιος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος; Etym. λογᾶται ἀνὴρ πεπαίδευται, lege χαριεντᾶται ex hoc loco. Cæterum Aristotelis advertitur hæc doctrina, qui nullo modo passus est vocem μεγαλοπρεπῆ dici hujus modi rebus. Dionysius Halicarnassenus, ubi de characteribus dictionis tractat, veniam quoque præfatur de usu harum dictionum. Mutatus pro τὸ Λεξιθέα legit πεφυβέα.

S. ΛΘ. l. 4. Θεοκλείδου. ex libro 2.

S. MA. l. 11. Παχυλαβῶς μὲν τι. Cantabr. παχυλαβὲς μέν τι.

S. MB.

S. MB. l. 1. Ἡρῶδ. Spondæum intelligi docet exemplum mox sequens. l. 2. Ἀπ' ἀμφιδρόμου, Ut infra. Vult tardiratem spondæi ineptam sermonis volubilitati esse. Iambus est pes celer, ergo & Ἀπὸ μείζ. De hoc loco vide Vossium instit. Orator. libro 6. p. 438.

S. MΓ. l. 2. Ἱστοῦσι. Testantur hoc Cicero & Theon in Progymn.

S. ME. l. 2. Θουκυδίδης. l. 2. Hist.

S. MH. l. 4. Ταραβολὰ Forte σπουδαίως, vehementer, ut σφοδρῶς. Lin. 10. Τὸ μὲν δὴ Torus locus apud Thucyd. l. 2. paulo aliter concipitur, τὸ μὲν δὴ ἔτος, ὃς ἀμφιλογίαν, οὐ πάνυ μακρὸν δὲ οὐδὲν ἄνευ τοῦ &c. Hic autem cum videam δὴ in nostro pro δὲ scribi, suspicor easdem voculas errore scribæ e loco alibi inter se permutari, ut S. Mγ. l. 6. ἀλλὰ γε, lego enim, *si quis igitur*.

S. MA. l. 2. Ἐστὶ, &c. ex 3. libro Platonis de Rep. Cantab. Ms. legit σημεῖον pro σχῆμα. In suo reperit H. Stephanus, σημεῖον; uterque contra impressos Platonis codd.

S. NΓ. l. 4. Η δὲ πύστ. Locum hunc in codicibus antiquis perturbatum invenit Victorius: in nonnullis vidit ἡ ἰχνηλάτ, quod & probabat H. Stephanus. Est autem manifestus adhuc in eo error; nam vocula μὲν bis tantum occurrit nunc, Auctor vero ter posuisse affirmat. Forte legendum, ἡ δὲ πύστ, aut pro πρὸ δὲ σπουδῆς, διὰ, substituendum, nempe pro γ, β. Antiphon scripsit λόγον Σαμοθρᾳκικὸν, sive περὶ Σαμοθρᾳκῶν θέσεως, unde hæc fuisse desumta credibile est. V. Suidam & Harpocrationem in Ἀνθιδήμου.

S NH. l. 3, & 4. Καλυδὼν. Partim habet Aristot. 3. Rhet. c. 9. ubi tamen sic, Καλυδὼν ἡ, ὅδε γαῖα,—& quidem recte; ista enim periodi divisio notatur ab Aristotele. Ait Massovius Græcum interpretem asserere testimonio Luciani versum priorem desumtum fuisse ex Meleagro Euripidis. Certe in Lapithis hæc adducit ex Euripide Lucianus; ex qua fabula, non dicit. Porro ait Massovius priorem versum esse Sophoclis. Sed male intellexit Aristotelem; & Lucianus utrumque Euripidi tribuit. Idem Lucianus & ejus interpres ex Aristotele emendandi sunt, nam ut nunc legitur iste locus, Καλυδὼν ἡ ὅδε γαῖα Πελοπίας χθονὸς.—Calydon erit in Peloponneso. Est igitur post ἡ distinctio collocanda, ut sit Καλυδὼν ἡ, quo pacto legunt & distinguunt editiones Aristotelis accuratiores.

S. ΞΑ. l. 6. Μιχθὶς, lege Μίχθις Ἀγλαΐης θ' υἱός. Trypboni imitatio exemplum est hic ipse locus Homericus.

S. ΞΒ. l. 2. Ἐν τῷ ἀράμῳ. Cod. Cant. χράμῳ. & mox κλιμάκιον.

S. ΞΓ. l. 2. Θουκυδίδης. Locus paulo aliter habetur l. 4. Hist.

S. ΞΖ. l. 3. Ἀρχαῖοι. Negant aliqui apud Dionysium Halicar. ubi περὶ ἰσχνοσχημοσύνης agit, antiquos fuisse usos Schematibus; Hos ille retexit, ex Demosthene, Thucydide, Xenophonte, Platone, Euripide, Cratino, Aristophane, Homero. Idem ostendit re vera nullum sermonem esse prorsus ἰσχνόσχημον. Atque iste locus

cus facit ut non credam libelli hujus auctorem esse Dionysium? quoniam hic manifesto concedit esse quosdam ἀσχημάτους. Porro quos noster ἀσχήμους. Dionysius ἀσχήμονας vocat; utrosque Demosthenem, Xenophontem, & æquales intelligit. Hoc non videtur Demetrius Phalereus, qui suppar pene fuit, tam signanter ἀσχήμους dicturus; quare & huic quoque hunc libellum abjudico. De Schematibus apud Demosthenem vide Tiberium Rhetorem, quem huic subjunxi.

S. ΓΗ. l. 8. Γραμμάτων sc. φωνήεντων, ut mox. & cap. ult. ἀνεπιτρόπου. Quod hic de literis dicitur, observarunt Cicero, Dionysius Halicar. & Hermogenes. Σύγχυσιν vocalium traxit Aristides Quintil. l. 1. Ἄκκαι ων. Platonem & Thucydidem intelligit.

S. ΘΑ. l. 1. Αἰγύπτιοι. Ergo Ægyptii iisdem vocalibus usi sunt, ac Græci? Orus Hieroglyphicorum l. 2. *Septem Elementa duplici figura contenta mundum significant.* Elementa dum χαρακτῆρα hic sunt vocales, ut sectione ΞΗ. Videtur hoc facere quod de numero septenario habet Cornutus cap. *de Musis*; & Auctor Arithm. Theolog. p. 54. Non praetermittam Nicomachi locum l. 11. Harmonices, ubi sic scribit, Ἁρμονία δὲ τελειοῖ ἀνάγκην ἀνάλυσιν τῆς πολυσχιδοῦς τῶν ἄκρων. Διὸ τὸν ἐν μέσῳ ἀριθμὸν οἱ Πυθαγόρειοι τὸν τοῦτον ἀπεδέχοντο, ὅτι μόνος ὁ ἑπτὰ τὴν τῶν ἄκρων ἀνάλυσιν ἐν ἑαυτῷ περιέχει. *Harmonia perficit necessitatem operationes & divisionem extremorum. Quare Theurgici cum sanctissimos colunt numeros aliquod, invocant illud symbolice quidem, fibilis tantum utentes & poppysmis, soniisque qui articulationem & consonas non habent.* Vir doctus M. Meibomius non plene vidit mentem hujus loci; male igitur vocem ἀνάλυσις vertit in *φθορᾶς*. *Scripturam tandem*, inquit, *genuinam reperi, & revera insignem, quippe pro* Πυθαγόρειοι *scribendum*, Τυρρηνοί. *Tyrrheni cum summum numen summa honore affecire volunt*, &c. Nullo idoneo testimonio, quod immutavit, confirmat. Quoniam cum Auris agitur, ecce mecum: lego enim οἱ Πυθαγόρειοι: intelligo eorum sacerdotes Ægyptiaces ex S. Augustino & Platonicis satis notos. Hi igitur Deos suos quos ineffabiles existimabant, vocalibus meris (non adjecta consona) symbolice invocabant: sunt enim τὰ φωνήεντα ἄϋλα καὶ ἀσώματα, inquit Nicomachus. His fidem facit quod Servius scribit ad illa Virgilii verba, *Vocesque ministrant, inquit, sidquibusdam mysticis suis.* Quin imo ut illud addam, vocales non tantum sono Diis symbolice conveniunt, sed & numero quoque. Ægyptiorum Dii iidem erant cum Planetis, quemadmodum ex Porphyrio, Iamblico, & Eusebio colligimus. Jam idem Porphyrius commentariis in Dionysium Thracem ostendit, τὰ φωνήεντα τῶν πλανωμένων, ᾱ τὸ μὲν τῆ Ἀφροδίτῃ, ἰ ἥλιῳ, ε Ἄρει, υ τῷ Διΐ, ω τῷ Κρόνῳ. omittuntur Mercurius & Luna, item η & υ. Hoc facit quo Nicomachus libro 2. scribit, αἱ φθόγγοι ἑφτὰ ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἴσα τοῖς ψυχῆς μέρεσι, πρώτοις ἀρχικοῖς ὑπάρχουσι συμφωνίας εἰς δὲ τὰ μέγιστα τῶν φωνηέντων ἀναπέμπουσι. Apuleius Metam l. 2. *numerum* (septenarium) *praecipue religiosi optimumque divinus ille Pythagoras prodidit.* Eadem fere habentur in Arithmeticis Theologumenis

nis. Quibus addo ex Irenæo adversus Hæreses. Matrem quendam decidisse primum, cœlum sonare *a*, l. 1. 2. *b* 3. *c* 4, *d* 5, *e* 6. *f* 7. Hæc & alia iste multatus est à Pythagoricis. Totam pulcra Irenæi verba ex libri 1 cap. 10. quæ huic locum & illustrant & ab eo vicissim illustrantur. Locutus igitur Matris de septem vocalibus & septem virtutibus: ait, κἀκεῖνα ἀνάγκαιον ἐμοὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐπιτελέσαι, ἐχόμενα τῶν ἐμπροσθεν λεχθέντων, ἵνα ἐπιδείξωμεν, & paulo post, ἐγὼ γὰρ τὴν ἀδολεσχίαν ἐκείνην φεύγοντα πλατὺν ἡμᾶς ἐποίησεν ὁ φόβος τοῦ μὴ ἐκτραπῆναι τινας ἐκ τῆς. Vides hic ἔχω, ἀναγκαῖον & ἐπιτελέσαι.

S. ΘΒ. l. 3. Ἄλλον ἀπὸ ἄλλου. Dionysius Halicarnasseus in libello *de compositione* eadem hæc adfert. eo denique modo explicat, sed & Eustathius quoque poetæ in his versibus artificium magopere prædicat. Verum ad Odyss. λ.

S. ΘΓ. l. 1. Totus hic locus optime illustratur ab iis, quæ scribit Dionysius Halicarn. libro jam citato, περὶ συνθέσεως.

S. ΘΔ. l. 1. Μαλακωτέρα. Pusillæ quædam ædæ corpori majori ædæ applicitæ, inquit Victorius. Suidas μαλακωτέρα explicat ad mentem hujus loci. Ea voce usus est Halicarnasseus in vita Lysiæ, ubi ait τὸν μαλακωτὸν habere ἐλάχιστον quid. quod satis explicari verbis nequit. Θεοκρίτου μίλωνα Theocritus habet. Habet & Aristides, Quintilianus l. 11. p. 93. & 94. edit. Meibomianæ, quæ huc pertinent. Conferri potest & Hephæstion in enchir. ubi de Mesodis loquitur.

S. ΘΓ. l. 1. Μιμῶν. Fuit Attalorum uni vel utrique contemporaneus; quare non potest esse Demetrius Phalereus, qui hic de eo loquitur. Plin. l. N. H. l. 35. c. 11. Nicias Homeri Necyian vendere noluit Attalo regi talentis sexaginta. Fecit & grandes picturas. Cod. Cant. leg. τὰ ζωγραφικὰ pro γραφικά. Est apud Athenæum Pictor, qui nora tantum χιλιάδας γράφει.

S. ΘΗ. l. 6. Ἔπειτα. Forte ἐπείγει.

S. ΠΑ. l. 4. Πῶς. Demosthenes Orat. pro Ctesiphonte. & fortasse legendum εἰπεῖν τι πρὸς τοῦτον τὸν &c. Pythonem Demosthenis prætulisse videtur Terxes, at quantus vir in chiliadibus, v. eum p. 101, & Plutarchum in vita *Demosthenis*.

S. ΠΔ. l. 1. Λεπτολογίαν. Libro 3. c. 11. Rhetor.

S. ΠΒ. l. 3. Μεμελημένον. Cod. Cant. μεμιμημένον. pro κλέπτει mallem legere cum H. Stephano, κλέπτειν.

S. ΠΔ. l. 4. Ἀμφὶ—l. ἀμφὶ δὲ πολεμιστῆς, Observat Eustath. non satis convenire hanc vocem pugnæ muguirudi si quam Homerus describit Iliados. Φ.

S. ΠΖ. l. 6. Μεταῦς. Hoc est πτηνοῖς, nisi mavis φυτοῖς.

S. ΠΗ. l. 3. Θεσπεσίως πλ. Cod. Cantabr. l. Θεσπεσίως & ἀφελεσίνεφες— Morelli codex legit Ἀφυτεύει, vel forte Ἀφύτευσε.

S. ΠΓ. l. 3. Οὐκοῦν. Locus hic quemadmodum ab Aristotele desumtus est, ita ex eodem ejus petenda est emendatio —lego igitur λέγω ὃ ἀπὸ ἐκείνου. Vide Arist. libro 3. Rhetor. c. 7. Illud εἶπε lineæ quartæ non agnoscit cod. Cantabrigiensis.

L. 6.

Lin. 6 Φιλόπλιος. Desideratur ἀεὶ vel ἀῶ. Sic tamen infra loquitur S. PB. & alibi sæpe.

S. 78. l. 2. Τῷ ξύν. Hanc lectionem retineo, quanquam non nesciam in Cantabr. Cod. legi τῷ ξένῳ, & H. Stephanum in suis vidisse τῷ ξένῳ. Possit tamen Cantabr. codicis scriptura confirmari ex iis quæ scribit Aristoteles Rhetor. l. 3. c. 2. p. 4.

S. 79. l. 4. Δόξαν, potius δόξῃ. Et μετὰ ἐλληνικῆς ἑρμηνείας, locutio non ita bene nota est. Massovius vertit in Græcis ut ea ab ea intelligatur, & μετὰ absolute sumatur: sed Morel. codex vetus Ἑλλάδος ἑρμηνείαν exhibet, quæ est vera loci scriptura.

S. 92. l. 3. Κυριολόγος. Vocabulum hoc vere factum tunc potuit videri, cum primo hoc sensu usurpatum fuit, licet prius alio insensu cognitum erat. Ἐπιφανεῖς autem ab Aristotele & factum primo & usu positum videtur. V. Librum de Poet. S. ΚΑ. ubi Aristoteles dicit Poetam fecisse vocabula, quæ tamen ab eo non sunt inventa, sed aut metaphorice posita, aut in usum revocata. ἡρῶνα enim ἐπιφανῆ significit metaphoricè; ἀρούρης autem vetuste dixit Homerus pro usitatissimo ἀγροῦ. V. de hoc loco Vossium libro 4. Institut. Orator. p. 243.

S. 93. l. 2. Δυσήνορ. Stesichorus auctor hujus dicti primus. V. Arist. 2. Rhetor. c. 22. & l. 3. c. 11.

S. 95. l. 1. Τίμων. Rectius πρῶν.

S. 98. l. 2. Ἐκφύσει. Editio prima habuit ὅσπερ ἐν ἀνθρ. τὸ πνεῦ. Victorius in secundâ posuit ἐκφύσει ex MS. fide. Alii conjectabant ἀθύρει. Cantabr. habet ἀνθρ. Vide Mithræ sacra apud Tertullianum, & Hieronymum in epistolis. Cicero lib. 11. de Leg. Atheniensium sacra nocturna commemorat. Demosthenes de corona τὰ δ' νῦν πραττόμενα τὰ ἡμερινὰ λέγω.

S. 98. l. 3. Ἀλλ' ἄλλο. Aristoteles Rhetor. 3. & de Poet. L. 7. Τοιοῦτον. Talis est ἡ πλατεῖα ἐν χερσὶ πυρός, ἢ ἡ οἰκία λευκή. Illud autem de Lacedæmoniis & Polybio nostrum usurpavit Tryphon ἀεὶ πίνων. Idem de differentia Æ nigmatis & Allegoriæ, ἃ δὲ ἀκούομεν ἢ τῇ λέξει ἢ ἀλογίᾳ, τοῦτ' ἐφ' ἑαυτοῦ. Tale est, ἔστιν ἀλλήλοις πυρὶ καὶ σίδηρος, h. e. χάσμα πολέμου καὶ Αχιλλεύς.

S. 99. l. 4. Οἷον πώ. Versus sunt dulcissimi. Auctorem non memini.

S. 100. l. 4. Ἡσίοδος. De Thucydide & Herodoto Dion. Halicarnassæus Epist. ad Pompeium, Καλῶς δ' αἱ πράξεις ἀμφότερος, ὁ μὲν ὡς ἂν εἰ γράφοι τις πράξεις αὐτὰς λέγων. & Longinus, Ἡσίοδος, Ὅμηρος πάντως ἰδίων.

S. 101. l. 8. Ἀκταίωνος. Sophoclis verba in Triptolemo. *Hesychius.*

Lin. ult. Dele ὁ ante μειρ.

S. 102. l. 1. Τοιχαρῶν. Est hic locus manifesto mutilus. Ex Aristotele unde scriptor noster mutuatus est, facile emendo. Lego igitur ἐν τῷ χρῶνται γλώτταις, οἷον Ἀνεξάνδρου, Χίξιδι ἄνδρα πλάσαντι. ὁ δὲ ἐπιφανὴς, ὡς Αλκιδάμας &c. Quæ porro mox sequuntur Τρίμορφος δὲ ἀρχὴ Gorgiæ esse videntur, & paulo aliter apud Aristotelem leguntur. Qualis autem fuerit Gorgias in scribendo satis docet Dionys. Halic.

in

in vita Lysiæ. Idem in Isocrate, quid sit ψυχρὸν.

S. PIZ. l. 1. Σωζηται. Vitium hoc in Hegesia Magnete exagitat Dionysius Halicarnasseus l. ubi suo sensu.

S. PK. l. 3. Παλυκράτην. Ejus meminit Aristoteles, Isocrates, & Epistola quædam Socratica. Scripsit laudationes in mures, Busiridem, & Clytemnestram. Dionysius Halicarnasseus in vita Isæi, ejus dicendi genus ineptum & frigidum fuisse dicit, unde & alium hujus libelli auctorem fuisse à Dionysio colligat. Ante illa vocabula ὁτ Λαμπίσκον, constat deesse aliquid, nescio an Κλεωμενίσκον. Quod Polycrates olim, idem fecere viri aliquot non ita pridem, quos dagram & pulices istius modi laudationibus ornare voluerunt. De antiquis qui sic luserunt plures producit Tzetz. Chil. 11. Hist. 385. V. etiam Gellii l. 17. c. 13, & ibi annotata; Et Vossium Instit. Oratoriarum. l. 3. c. 2.

S. PKA. l. 7. Ἀσωτικὸν λόγον. Aliter legitur Ἀσκητικὸν, quod non parum verisimilius est.

S. PKΔ. l. 3. Θεῶν ἀνάγκαι &c. Virgilius Homerum vertat:

Qui candore nives anteirent, cursibus auras. &

Ingrediturque solo, caput inter nubila condit. V. 3. PKB.

S. PKΓ. l. 3. Τῶν Πιερικῶν & ἀκολούθων. Infra. ubi Βοῦς ὁ τῆς γυναικὸς ἰδιώτης de Modoce Thrace dicitur, non de Persis.

S. PKZ. l. 1. Θαλαμηφόρος Εὐδίκη. Suspicor esse Sophronis dictum.

Lin. 2. Καλλιππίδης ὑπόκρ. Sophronis verba sunt ex mimis virilibus petita; sed rectius sese habent apud Etymol. in ὑπόκρ. ὑπόκρισις γελοιωδης. Ath næus alicubi hoc proverbium Epicharmo quoque tribuit; quanquam apud Athenæum Epicharmo multa adscribuntur, quæ Epicharmi non erant.

S. PKH. l. 1. Ὁ γλαφυρὸς λόγος. Supra dixerat χαριεντίζεσθαι. Victorius in manu exemplaris nonnullam hic reperit discrepantiam; perpensis omnibus nihil mutandum censeo.

Lin. 5. Ἀρτεμίδωρος. Non male conjectabat Massonius reponendum Ἀρτεμιδώρου. Ejus versum infra citat.

Lin. 6. Ἡ ἐμὴ γῆ. Lysias apud Athenæum l. 13. si Æschinem talem veculam adamasse. Est forte ejusdem Lysiæ & id quoque quod subsequitur. Lysiæ ὑπομνήματα & ὑπομνήματα πρὸς παιδᾶς scripta commemorat Dionysius Halicarnasseus.

S. PA. l. 4. Ἀχαιστάτην, Lego ἀχαιστότατα, ut infra.

Lin. 7. Κυλλάνιος ἑταῖρος. Meminit Nazianz. Stelite antico, τὸν Κυλλάνιον ἑταῖρον τρόπον, & πλουσίως ἐταιρίζειν τῇ διαγωγῇ.

S. PAΔ. l. 1. Ξενοφῶν, 6. Anabaseos.

S. PAΓ. l. 1. Ἐν παράγγελσι. Forte παράγγελμα.

Lin. 7. Χλαμύδια—Vim hujus vocabuli antiquiti criticis incertam fuisse constat ex Ptolemæo Hephæstione, & diversibus Scholiis ad Odyss. T. Simonides χλαμύδωτα dixit ἁπλᾶ, omnem vocis ambiguitatem devitans.

S. PAΓ. l. 2. Παραδέξομαι, pro παραδέξωμαι, & ita Cod. Mor. & mox, lineâ 4a.

S. PAH.

S. PAH. l. 1. Δὰς φορίζεται δι ἰσὸς. Aristophanes in Achar. ἐφόρει ἐπὶ ζυγοῦ ἄρτι. V. Schol.

S. PAG. l. 1. c. Ἀχαρνικὸς, Lege ἀχαρνικὸν, sic & Cod. Cant. & supra.

S. PM. l. 3. Παῤῥήσιον, Rectius παῤῥησίαν. Atque ita Morel. Cod.

S. PMA. l. 5. Πολλαχῆ, Cod. Morel. paulo aliter πολλαχῇ πως.

S. PMB. l. 2. Πυκάζων. Cod. ms. Cantabr. legit συκάζων ἐπιστροφὴν. Versum sequentem H. Stephanus sic constituit ὁ, τι σοὶ ἂν φαίνοιτο κρεῖττον ἄνδρα ἐπιστολὴν κρατοῦντα. Idem aliter φαίνοιτο κρεῖττον ἐπιστολὴν κρατοῦντα quam recte, nescio. Pro ἐπὶ σίδηρον, Cod. Cantabr. ἐπὶ σιδήρου, ut sit sic legendus, ὃ, τι σοὶ ἂν φαίνοιτο κρεῖττον ἄνδρα ἐπὶ σιδήρου κρατοῦντα, quod certe dilucidius est.

S. PMI. l. 2. Διὸ πολὺ πλέον. Cod. x Morel. legit pro διὸ, διόπερ. De loco hoc plane μιλησιστὶ præstat nihil decere, quam incerta. Vossius Gerh. ait in noa nullis cod. legi μιλησιστὶ, Mox σωτῆρος restituo.

S. PMF. l. 2. Πίτθος, Victorius accepit pro nomine proprio, puto Doricè dici pro πίτθος. Hesychius πίθος, πιθίκος. Hæc sic emendaram, cum offenderem eodem pacto Gerh. Vossium quoque, contra Victorium, restituisse.

S. PMZ. l. 1. Θάσιον ἔστι φάσκων, &c. Video in hoc loco omnes qui ad auctorem hunc illustrandum operam suam contulerunt, omnino nihil vidisse. Versus posterior sic est legendus, οἷόν σε φασὶ, φίλε, τὸν Τρῳὸς ἐν Δίκτυϊ λέγειν. Confirmatur hæc emendatio ex Illiade, ubi fere hæc omnia habentur. Credidere autem locum hunc petitum fuisse ex Sophronis mimis mulieribus, est enim virorum quorundam irrisio. Victorius ait in veteribus Cod. reperisse se φιλητὲ & φιλήτες. Habet Cantabrig. ensis liber manifesto φίλητε. Sic loquitur Sophron apud Athenæum l. 3. c. 9. Βοείαν apud Homerum non tunditur Ajax; sed mulieres sunt quæ hæc dicunt. V. Etymol. M. in Τρωΐς.

S. PN. l. 2. Ἀφυσσάμην. in Nubibus, ubi Scholiastes hæc ipsa verba Dionysio Halicarnasseo tribuit, ac si is fuisset hujus libelli pater; cui non accedo.

Lin. 4. Σάκιον ἄκρον—Odyss. l. 3.

S. PNA. l. 2. Διλφοῖ. Optimus Victorius monet hanc scribendam in nullo antiquorum exemplarium comparere. Pro ea invenit in uno, Τοῦ λέγει; in alio τοῦ λέγει. Equidem lego Διλφοῖ; est Διλφοὶ ex Theocrito notum nomen. Cum autem constet eum Pharmaceutriam transtulisse ex mimis Sophronis; à vero non abhorret, & hæc quoque esse Sophronis verba, in quo jam quasi versatur auctor noster, utpote quem paulo ante citavit, & mox citaturus est. Κύων hic impudens est, in eoque metaphora latet. *rabiem Ferreo canis exprimamus ori.*

Lin. 3. Ἐγὼ δὲ σὺ &c. Sententia hæc est, Senex propevos senes & cognatos navem solvo, tempus navigandi idoneum expectans; iis enim qui nostræ sunt ætatis, anchoræ jam stant in Salo. Lego autem πάντας. Victorius pro πλεῖν δὲ invenit in scriptis πλεῖν δὴ,

&

& Ιτυλικῆς δὲ, sed merito prætulit τυλικῆς δὲ.

S. PNB. l. 2. Σωλῆνες. Locus multo integrior est apud Athenæum l. 3. c. 9.—Σωλῆνες τοῦτ' ἐστὶ Γλαυκίππου κογχύλιον, κεχρῶ γεγονὸν λίχνῳ. Solenes, inquit Plinius, pisces sunt testacei generis, quorum conchæ instar tubuli oblongæ sunt. Hinc est quod Σωλῆνες ἐπὶ μοιχείαν λέγονται, ut vult Hesychius; non quidem mulierum, ut credidit Victorius, sed virilium. Atque adeo sub hac meta; hora latet obscœnum quiddam, & latet. Σωλῆνες Epicharmus apud Athenæum μικροκεφάλους vocat, quod ipsum ea quæ dixi multum confirmat.

S. PNΓ. l. 3. Κάμψας ἰβηλίσκης. Cod. Cantabr. & Morel. pro his exhibent Καμψὰς βλησίκης, mira immutatione.

S. PNΔ. l. 3. Βυλίας. Est apud Parœmiographos Βυλίας δικάζων. Judex Atheniensis, amplius atque amplius delibe ans. Parum refert an scribas Βυλίας an Βυλλίας. Poterit alter ab altero denominari; nempe Judex à Menandri Bulia, non vice versa. Nominem ausus erat Menander nominatim in Scena παροδῶν.

S. PNE. l. 3. Ἡρακλείδης. Anabasecs. lib. 6. Σαβύρ, non Σάβυρ. Legit Cantabr. Cod. ι, υ non ε, ει. Sordes istius Reguli clam tetigit Heraclides, quem significavit neminem gratis convivio excepturum.

S. PNZ. l. 3. Βοῦλος ἰατρός. Ostendit Victorius nullum subsidium esse à Codd. scriptis ad hæc restituenda, & de interpretatione desperat. Eustathius ad Iliadis hæc ex Sophrone laudat, Βοῦλος ἰατρὸς ἀπλήστου στόμα. Non tamen affirmarim esse istam eandem cum iis quæ noster habet: lego igitur Ἐπιάλης, ὁ τὸν ἀπλήστου στόμα. Ac si dixisset Sophron, Epiales meros patrem suum strangulat. Hinc morbus ἐπιάλης & ἐφιάλτης dicitur, & Ἐφιάλτης, incubus. Est autem transitio in hoc proverbio ab Epiale ad morbum ἐφιάλτην, sive ἐπιάλην. Quod sequitur, ὁ τὸν ἀπλήστου στόμα, desumtum fuit ex reconditiori aliqua historia, ad quam etiam alludit Aristophanes in versu

Τοῖς ἐπιάλταις——

Οἵ τὸν ἀπλήστου στόμαχον πάνυ, ἢ τὸν πάνυ ἀπλήστου.

Lilius Gyraldus, incertum quos codices secutus, legit Βοῦλος ὁ τὸν ἀπλήστου στόμα. Hesychius videri potest de hac voce in Βούλας, Βουλᾶς, & Τίφων.

Lin. 4. Ἐκ τοῦ ἀπηχθῶ. Hæc & reliqua hic proverbia explicat Lilius Gyraldus Dial. 7. de Poetis. Legitur Τερέντιος ἰχθύς, & Κέρκωπες ἄνδρες. Omnibus his notari videntur mordes & parcimonia. Cyniopristen mirifice explicat D. Thomas, in Aristotelis Ethicis.

S. PNH. l. 2. Ἀετοφόνος. Hist. Animal. l. 2. c. de Aquilis.

S. PNΘ. l. 3. Αἴλουρος. Hanc sympathiam observavit Plinius; item Plutarchus libro de Iside, & Gellius libro 19. Cæsella quoque ait *lucem vultu felem offendere.*

S. PKA. l. 2. Ἀπατητὴν Μίδαν. Totus hic locus petitus est ex Aristophanis Avibus.

S. PKB. l. 2. Κυμαῖοι. In Hyperbole μιαίτατος Trypho ex

Diphilo hæc de muliere deformi,

Ἠὼ πανὸς ἰρίλλιον ὀδὺ πωποτέ,
Παῖ γὰ τ' ἄρτι ἡ κόρη τὰ λαμβάνει.
Μίλαινα ὥστε ὄστις τῇ πεπὶν σκόρδῳ.

L. 2. Ἀρμοφόρας ἐπὶ ἁμαξιαίας. Acharnensibus, Actu primo, scena tertia. Et hæc fere eadem prius, S. PKε'.

L. 3. Μηδικὸν. In Xenophontu & Demosthenì Medocus, Odrysarum, Gentis Thracicæ rex.

S. PKZ. l. 2. Περὶ ἱερέων. Vide Oden in Venerem apud Halicarnassæum libro περὶ Συνθέσεως.

L. 3. Αἰόλον. Mallem ἰαρὸν. Est illud Sapphus, ἱερὸν ἄγγελον ἱμερόφωνον ἀοιδὰν.

S. PO. l. 5. Σάπφω χρώμενοι. Videndus Casaubonus de Poesi Satyrica.

S. POB. l. 2. Τελαυγὲς Θέλγα. Casaubonus ad Athenæi lib. legit Τελαυγὲς Θέλγα, totumque locum hunc illustrat.

L. 2. Κράτητα πυτανέα. Intelligit Cratetem Thebanum Cynicum, non Comicum. Ejus πυτανεὺς erat fere πανδοκεὺς. πάππος Cratetis Laertius dicit, quæ Athenæus παρλέει.

L. 3. Φανίου ὑγκώμιον. Putat Casaubonus scripsisse Cratetem ex hoc loco. Ab hujusmodi scripto dictus est Sopater Paphius Φανίου παιγνιώτης. Athen. l. 4. c. 15. Qui potest hic intelligi. S. POΓ. l. 5. τυχερὸν ὕστε ἀναιμώξαι. Cod. Morel. ἀναιμώξῃς. Vitium hoc Theophrastus notat apud Dion. Halicarnassæum in vitâ Lysiæ.

L. 2. Ὡς γὰ τ' οἶνον τὸ σφυγχεῖον. Est sane locus corruptus, cujus tamen aliquatenus medelam ex Eustathio petas. Is enim p. 772 edit. Rom. ostendit legi oportere, Παλίου. Oenea & Pelea posita pro οἶνος & πηλῶ. Explicat & Casaubonus ex Athenæi l. 9. c. 8. ubi legitur μὴ δῶν τὸν οἶνον Παλίου πωλῶν, bonum vinum faecibus non esse commiscendum. Pro ἐπιχέων τὸ repono πωλέσαντα. Verto, *ut quis vocaret illum, qui vapidum vinum venderet, Pelea non Oenea.* Ut subintelligas λέγοντες vel φιλοῦντες, quo modo mox etiam loquitur. In Cant. Cod. legitur Ὡς γὰ τ' οἶνον— omisso τὸν.

S. POΔ. l. 1. Περὶ συμμέτρου. Est ille locus mutilus, inquit H. Stephanus; nec equidem dubito. Lego—ἀκμὴν τε ἐπὶ ἀστείῳ. Pro Scommatis uti licet impigre lepida, nam ὁ δὲ ἀστεῖος hæc in comma e est prioris repetino supervacanea. Περὶ συμμέτρου videtur pro ἀστεῖ poni. Nisi forte sc iptum fuit ἀστεῖ δὲ συμμέτρου pr. Imploro opem meliorum codicum.

L. 3. Λίγουσα κλωσμὸν. Herba est oblonga, foliis nigris & prolixis. Dictus sic à quopiam Zeno Citiensis. Quid autem sibi velit Θαλάσσιον σῶμα &c. fateor me nondum intelligere. Τὸ ὡ τῇ Θαλ. Vis tristis opi a ur redundare.

S. POE. l. 2. Θεόφραστος. Scripsit περὶ λέξεως. Ejus operis memi it Dionysius Halic. in libro περὶ Συνθέσεως, & in Lysia. Memini quoque Simplicium ad Aristotelis Categorias, & ad librum de Cœlo. Na n ὡ τῇ περὶ λέγω ψυχῆς aliud opus non est ab isto jam

jam laudato. Quæ res ſenſum aliquem jocunditate perfundunt, earum quoque vocabula auditum ſimiliter afficiunt; ſunt enim vocabula rerum ſymbola. Vide quæ ſcribit Ariſtides Quintil. l. 2. p. 81.

S. ΡΟΖ. l. 1. *Εὐφωνίαν.* Mallem *Εὐφωνίαν*, Dionyſ. Halic. *Ἐυφώνοις βύλεται ἅπασι ἡδεῖαν ἐπιπρέπειν τὴν λέξιν.*

S. ΡΟΗ. l. 1. *Ὅσῳπερ λεῖον.* Ariſtides Quintil. p. 89. *Διαφέρει λόγου τὸν ῥᾳδίως καὶ φαύλως.* Idem docet Halicarnaſſeus Dionyſius *περὶ συνθέσεως*, ubi maximam τῷ A dulcedinem attribuit. Isocrates hujus *Λογοποιοῦ* nimius Aſſectator à veteribus audit; cum noſter infra reprehendit.

S. ΡΠΑ. l. 4. *Πρέπον.* Aut non abſolvit quod propoſuit, aut hic aliquid deficit; de plaſmate enim nihil adjecit. ſi per *πλάσμα* intelligas *ἐνεργὸν φαντασίαν* quæ *ἔκφρασιν* pariunt, jam de eâ re ſupra dictum eſt. Quod autem *ἐναργῶν* & non *παραδόξων* dixerit, non obſcurè innuit tempora priora; ut inferius vixiſſe videatur hic ſcriptor, quam cum antiqua Comœdia in uſu fuit. Quinetiam quis ipſis natus Athenis ſic loqueretur, *ἑνάλιζον?* Alterius gentis fit oportet, qui ſic loquitur.

S. ΡΠΒ. l. 3. *Τῶν αὖθις ἄρχεσθαι πω.* Hoc ſi verum ſit, aut ante Dionyſium Halicarnaſſeum Auctor noſter vixerit, aut ſaltem non vidit noſter aureum Dionyſii opus *περὶ συνθέσεως.* Sed & Ariſtoteles 3. Rhetoricôn, c. 8. de hac ipſa compoſitione agit. V. Voſſium Orat. inſt. l. 6. c. 7.

S. ΡΠΓ. l. 2. *Ἐκ μέσου συνθέσεως.* Accurate & perſpicue hoc docet Dionyſius Halic. *περὶ συνθέσεως* p. 39. & 40. edit. Gr. ubi orationem *ἐμμελῆ* eſſe vult, *ἡδυσμένην* nequaquam. Sumſit uterq; ex Ariſtotele.

S. ΡΠΔ. l. 6. *Δημοσθένης.* Oſtendit hoc Dionyſius *περὶ Δημοσθένους* p. 40. Eſt autem Herodotus hac in parte admirabilis, cujus *περὶ λέξιν ἡ ἀνὴρ πάντων τῶν ἱστορικῶν.* inquit idem Halicarn.

S. ΡΠΕ. l. 2. *Κῶλον.* Finis eſt primi membri. Potest & pes penultimus poſterioris pro Anapæſto ſumi. *Ἔλεια* rectius. & propter digamma Æolicum Latini extulere Velia. Digamma illud tanquam *ε* diphthongum ſonare docet Porphyrius ad Dionyſium Thracem. Apud Heſychium in litera Γ. vocabula quamplurima iſtud præfixum habent F, etſi ibi ſimplex ſit Γ. Servius; *Fuit Helia, ſed accepit Digamma, & facta Velia, ut ἐννὺς Venetus. Sic Hebris, Febris. Haleſus, Faliſcus. Hermia, Formia.*

S. ΡΠϚ. l. 7. *Ἐπ' ἄμφω.* Verba Platonis quæ ſequuntur ex 3. de Repub. ſumta ſunt. Ea prout à Platone compoſita ſunt, habent rhythmi veruſtatem; eadem ſi paulo conturbes, erunt caſſa. Hæc omnia ſuſius ab Halicarnaſſeo pertractantur. Sequentes porro leci ex Platone paulo aliter hic adducuntur, quam apud eum exſtant. ut breviter illud τὸ ἐπ' ἄμφω appareret poſſet.

S. ΡΠΖ. l. 7. *Αὐτῷ ῥυθμῷ*, lege *αὐτοῦ τοῦ ῥυθμοῦ.*

S. ΡϚ. l. 6. *Οὐκ ἀκμάζει* Lego *ἐκμάζει.* Dionyſius Halicarn. *περὶ τῶν μελέτης, ἐντεχνίας* hæc illuſtrabit, V. infra.

S. ΡΗΑ. l. 2. Βυλοκράτη, An forte βυλοκράτη. Tale eſt Διάνοιαν κρατηθεῖσαν ὑπὸ ἡδονῆς, apud Theonem.

S. ΡΗΒ. l. 1. Ἐχέλαν τινα. Verte cum Voſſio, *Roſas, ſive color ridebat ei*. Aliud erat Dionyſii Tyranni, & Euphorionis κυνιδίου. V. Allatium ad Epiſt. Socraticas.

S. ΡΗΓ. l. 2. Μάλιστα τὸ Σωτάδου. Sotades Ἰλιάδα ἔγραψε μικρὰν καὶ ἣ πικρὰ ἐς ἄδον μίσγει. Ob mollitiem Sotades Martialli Cinœdus dictus eſt. Ejus meminere Atilius Fortunatianus Hephæſtion in Enchiridio, Hermogenes, Dionyſius Halicarn. ἀβὶ συνθέσεως, ubi aliquot verſus ex eo citat. Meminit & Athenæus, qui eum tetrametri Ionici auctorem facit. Illa autem Σωτάδεια ſive ἰωνικὰ, ſive σωτάδεια κιναιδικὰ ἀκροάσεσι haruſpice indigent.

S. ΡΗΔ. l. 4. Ἡρακλείτου. Hæc ab Ariſtotele Rhetor. 3. cap. Antiphanes apud Athenæum 4. Ὁ τὰ Ἡρακλείτου πάντα ἐξηγούμενος. Vide quæ ad Heraclitum Laertii collegit Menagius. Erat ejus dictio poetica, ſententiæ philoſophicæ, compoſitio præruptа. Multa etiam imperfecta reliquit, quæ omnia ei ἐπιγενῆ cognomen peperere.

S. ΡΗΖ. l. 6. Μένανδρον ὑπερεῖδον. Plutarchus tamen de eodem ἐπαίνους, καὶ ἀμφιτιθεῖς, καὶ ἐπιμήκεις, ἀνάξιον μὲν τῆς φύσεως Μενάνδρου. Factum hoc intelligi debet poſt ejus mortem, cum jam ejus fabulæ referrentur in ſcenam, etiam ferias temporibus; quod ipſum docemur à Platonio in prolegomenis ad Ariſtophanem. Demetrius autem Phalereus non poteſt hæc de Menandro dicere, tametſi ei ſuperſtes per aliquot annos fuerit. De morte Menandri Gyrald. in poet. & Scal. ad Euſeb.

L. 7. Φιλίππου ἐπιγράφοντος. De Iſocrate idem judicat Halicarnaſſeus Dionyſius. Extat comparatio Philemonis & Menandri, opinor, interpretis Rutgerſii variis lectionibus.

S. ΡΗΗ. l. 2. Ἐλλάμπει, *Concerpi*. Exemplum hujus loci illud Ciceronis, *evaſit, exceſſit, erupit*.

S. ΣΓ. l. 2. Φιλίππου λέξις. Qualis illa, conſtat ex Voſſii Hiſt. Græcis, ubi veterum judicia colliguntur, V. Tzetz. Chil. p. 200.

S. ΣΔ. l. 9. Ναυσιχάρη αὐτῆς. Cod. Cant. legit αὐτᾶ, mallem αὐτοῦ. Pro ἐπιμένει. Morel. Cod. habet ἐπιμείνῃ.

S. ΣΕ. l. 2. Οὐ γὰρ πάντα ταὐτὰ. ταὐτὰ referre oportet ad φυσικὴν πίστιν, aut hic pro διαιρεῖ legendum ἀπολαμβάνει. Sed nec illa ſana ſunt. πρὸς ὀνομάτων &c. H. Stephanus ſic conſtituit πρὸς ἃ ὀνομάζω ἐγὼ hic ubi — opinor ἃ voluit. Ceterum quam fallax ſit tota hæc præceptio, re ipſa edoctus oſtendit Halicarnaſſeus Dionyſius ἀβὶ συνθέσεως p. 9. edit. Steph.

S. ΣΙΗ. l. 1. Κνώπα ἐγκωμίων. Innuit plures fuiſſe criticos, quibus Cteſiæ compoſitio non ſatis probaretur. Atqui inter Cteſiæ & Demetrii Phalerei tempora critici tales nulli fuere. Photius de Cteſia judicat cod. LXII. ubi ait in narrationibus eum fugere digreſſiones; aliter cenſet Plutarchus in Artaxerxe. Varia de eo collegit Jungermannus in editione Francofurtenſi, ubi cum Herodoto conjungitur Cteſias. Hujus loci meminit Tzetzes Chil. 12 Hiſt. 451. Item Heſychius ad N. Damaſceni excerpta, ubi recte Demetrii verba à verbis Cteſiæ diſtinguit.

S. ΣΚΑ

S. ΣΚΑ. l. 2. Ἐπεχράσε δημιεργός. Ideo à Theone ſophiſta (quem aliqui Libanium eſſe putant) producitur in capite ἐπὶ τὸν Θρᾴκιον.

S. ΣΚΒ. l. 3. Ἀναγκάζεσθαι συναγωνίζ. Plutarchus in Artaxerxe hæc omnia tribuit Xenophonti; Cteſiæ interim cujus ibidem meminit, nihil laudat. Erat in Cteſiam iniquior Plutarchus.

S. ΣΚΓ. l. 3. Σωκρᾶτες ἰῶτας. Athen. l. 12. c. 5. Themiſt. Orat. 15. Suidas, & ad Laertii Anacharſin Menagius.

S. ΣΚΕ. l. 1. Πλάτων ἐν Ἱπποκράτ. De Hippocrate adolescente, cujus meminit in Protagora.

S. ΣΚϛ'. l. 1. Κίρκην. Lege ex Odyſſ. τ. Κίρκ', οὐλομέν' ἰδυίῃσι.

S. ΣΚΘ. l. 1. Πλάτων. De Lyſia Dionyſius Halicarn. omnino conferendus eſt.

S. ΣΛΑ. l. 1. Ἐπιστολὴ χαρακτῆρ. Hæc de re ſcripſit Nazianzenus ad Nicobulum. Vide etiam inter Epiſtolas Græcanicas. Τύπος ἐπιστολικός, ſcripſit & Philoſtratus.

L. 2. Ἀρτέμων ἀνακράψας. *In corpus redegit* H. Steph. *involumina retulit*, Menagius. *In plura exemplaria deſcripſit* ego verterem. Plures etſi reperiantur Artemones, eorum tamen nullus ante Demetrium Phalereum vixiſſe comperitur. Hunc poſt eum extiriſſe affirmat Valeſius in Notis ad Nic. Damaſcenum. Hæc ſi vera ſint, jam alibi quærendus eſt Demetrius noſter, non apud ſeculum illud prius.

L. 4. Διάλογον χάριν τῆ ἐπιστολῆ. Huc faciunt quæ ſcribit Simplicius ad Categorias p. 2. l. penultima. Angelus Politianus in epiſtola 14, l. 1. bene de epiſtolico charactere multa collegit, tribuit autem ibi hoc opuſculum Dionyſio cuidam, opinor Halicarnaſſeo.

5. ΣΑΓ. l. 3. Εἰ ἢ ὡς ἀπίοιμι &c. verto, *Si exilium pati debet perpetuum, ita ut in patriam nunquam reſtituatur, certe, quid ni ego liceat ei ad inferos rectà abire.* Vides hic etiam in Epiſtola, τὸ συνημμένον quod Ariſtoteli proprium eſſe obſervat Simplicius.

5. ΣΛΘ. l. 3. Μᾶλλον ἐπιτυχόντων. Photius Epiſt. 207. ei præfert hac in parte Platonem.

S. ΣΜΑ. l. 6. Μαχαιρᾶς. Tragœdorum; unde perſonæ Heroum & deorum loquuntur, & πράττοντες ἢ πεῖν' ἐμοῖς ſententiæ conveniunt ſcenæ & Tragœdiis præcipuæ.

5. ΣΜϛ'. l. 3. Γαδαρεύς. Theodorum Gadarenum eſſe credo, cujus inter varia ſcripta Suidas nonnulla recenſet quæ ad hiſtorias ſpectant. Exemplum è Theodoro expreſſe non ponitur. Vixit Theodorus ſub finem Auguſti, & ſub Tiberio. Suetonius ideo videtur aliud ei nomen non dediſſe, quoniam de homine ſuorum pene temporum atque adeo ſatis noto loquebatur. Fuit & Apſines Rhetor Gadarenus, his temporibus.

S. ΣΜΘ. l. 2. Νεῶν ἐπιμελούμενον κατὰ χρόν. Quintilianus l. 8. hac eadem voce uſus eſt. Ex his tamen conſtat eam non fuiſſe veteribus cognitam. Idem videtur & Lucianus innuere in libro de ſaltatione, ubi ait, ὁ ἐπὶ τῷ ναῷ μεγάλῳ κατεγελᾶτο. Noſter S. Pſ. ναῷ ἐπίσημον, ut legit H. Stephanus. Hæc recentioris ſeculi indicia ſunt.

L.

L. 5. *Μιγνυται.* Stella in prioribus editionibus hic fixa aliquid deesse significat, quod mihi non videtur. Lego *αὐτῇ* non *αὐτῆς.*

S. ΣΝ. l. 3. *Περὶ αὐτῶν.* Legendum ita, *alii characteres, de quibus ante dictum est.*

S. ΣΝϛ'. l. 4. *Ωμολόγηται.* Demosthen's contra Leptinem; ut & id quod sequitur.

S. ΣΝΖ. l. 3. *Δημοσθενικὴν.* Ex oratione contra Aristocratem.

S. ΣΞΒ. l. 3.' *Ενίλωτ.* &c. Demosthenes contra Æschinem. Quantum autem τῷ πάθει, efficiant *ἀνῃρέσεις*, ostendit Dion. Halicarnasseus in Isocrate. Comicos olim reprehendisse Demosthene nimia *ἀνάῤῥησιν* constat ex ejus vita apud Plutarchum.

S. ΣΞΓ. l. 4. *Εφιππος ϗ τοῦτο δοκῶ.* Masslovius videtur legisse, *ϗ τοῦτ' δοκῶ μόνον εἶναι αὐτοῦ χωλ.*

S. ΣΞΔ. l. 3. *Ἀλλ' ἐγὼ μὲν.* Orationis *εἰς τηφάνη* initio *ἐγὼ*, non *ἐγώ.* Omnia fere citat aliter quam apud ipsos scriptores nunc leguntur. Eodem modo & Tiberius Rhetor hæc adducit. Notat Victorius codd. antiquos Demosthenis hanc scripturam in margine repræsentasse.

S. ΣΞΖ. l. 4. *Ὄφιν.* Quod hoc loco Iambum pro spondæo posuerit poeta, id consulto, non necessario factum, monet Scholiastes antiquus, & Eustathius.

S. ΣΞΘ. l. 5. *Σχῖνός τι.* Dionysius Halicarn. hæc adducit, sed in alium finem. V. S. ΝΔ.

S. ΣΟΑ. l. 4. *Πάρα τι.* Hen. Steph. et alii legunt pro *γαῖ', πάλιν.*

S. ΣΠ. l. 3. *Θῆβαι Ν' Θῆβαι.* Æschines contra Ctesiphontem.

S. ΣΠΑ. l. 2. *Επὶ σωτὴρ κυλῶν.* Æschines. Hæc ipsa verba profert in exemplum Dionysius Halicarn. libro *εἰς σωτῆριον.*

L. 8. *Ανίλκει ὁ κυλῶδαι.* Forte *κυλῶν.*

S. ΣΠΓ. l. 2. *Δεσπότην ἐμὸν.* sic lego. Quæ sequuntur, sunt ex Demosthene de *falsa legatione.*

S. ΣΠΔ. l. 6. *Επὶ μαζόνων*, Rectius *ἐπὶ μαζόνων ἐπὶ μάζονα.*

S. ΣΠΕ. l. 3. *Διαλελυμένον, Cum dissoluta, & à conjunctionibus libera sit, dicitur.* Isocrates ubique affectat *τὸ ἀδιάλυτον* & certam sententiarum comprehensionem, *περιβολὴν κώλων ἀπειλημμένων τὸ τέλος*, inquit Dion. Halicarnasseus; hinc fit ut ejus orationes non sustinerent *τὰς ὑπὸ διαστολῆς ἀγώνας.* Et de eodem Hieronymus Peripateticus dixit, neminem posse ejus orationes pronunciare *μὴ ἀφυσήσαντα κἀκπεφρύαγμένον.* Vide infra.

S. ΣΠ l. 3. *Διαβιβάσων.* Lego *διαβιάσων* ex MS Cantabrigiensi, qui male pro *λαμπρῶς* legit *λάθρα ὡς.*

S. ΣΠΒ. l. 3. *Εἰσὶ τὰς χάριτας. Largitionibus puram.* Pro Ctesiphonte Demosthenes.

S. ΣΠΓ. l. 5. *Ὥστε δὲ Αἰσχίνου* &c. Restituit H. Stephanus, *τί δὲ δεῖ λέγειν κατηγορεῖ, τὸ δ'* &c.

S. ΣΠΓ. l. 3. *Νῦν μὲν δὴ* &c. Exemplum hoc imperfectum supplere potest ex oratione Demosthenis *εἰς συμμορίαν βάσας.*

S. ΣΠΗ.

S. ΣΗ. l. 5. Ὁ παῖς νίκην, &c. Themistocles simile quid dixit cum suaderet Atheniensibus, urbem Diis crederent.

S. ΤΑ. l. 1. Τῶν τὸ ψήφισμα. Hyperides hæc ait, Meminero Plutarchus & Longinus.

S. ΤΒ. l. 1. Ἔσται ἡ Μακεδονικὴ δυναμις. Dictum Leosthenis apud Plutarchum.

S. ΤΓ. l. 3. Πανταλῶν ἰαφῶσιν. Cujuscunque tandem hoc fuerit dictum, videtur certe de corrupta Atheniensi Rep. prolatum fuisse. Legerem ἀλόγων & λοίπων, & paulo infra pro μικτὴν κωμῳδίαν, lego μίμων κωμῳδίαν. Supra dixit ἀμείμονον.

S. ΤΕ. l. 1. Οἱ τῶν ῥητόρων. Demetrii Phalerei ætas nullos vidit Rhetores, quibus hoc merito imputari possit. Est ergo hic Scriptor temporum inferiorum.

S. ΤϚ. l. 1. Πλάτων, In Phædonis initio. V. Epistolam Aristippi inter Socraticas.

S. ΤΗ. l. 3. Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Victorius multa disputavit in præfatione, eo fine, ut crederemus Demetrium Phalereum se ipsum produxisse in testimonium, hoc in loco, atque adeo hujus libelli auctorem esse; sed frustra velitatus est.

S. ΤΚΓ. l. 1. Ἑρμίας ὁ Ἀστρέως. Codex Laertii MS quidam, quem vidi, in Aristotelis vitâ, legit Δωρέως, Sed retinenda est recepta lectio. Himerius in quodam Λαλιᾷ inedita, ἦν Ἑρμίας Δωρεὺς τὸ γένος, ὁ δὲ Δωρεὺς Μυσῶν πόλις.

S. ΤΚΑ. l. 3. Τῷ τὸ πάντα. Mallem μίμημα.

S. ΤΚΖ. l. 1. Δημοσθένους. Hegesias vapulat ob hoc, apud Hal. Dionysium περὶ Συνθέσεως.

S. ΤΛ. l. 2. Καλλιμάχου. De eo Longinus, Tzetzes chil. 7. Hist. 100, videtur hunc locum legisse; eadem certe cum nostro scribit.

FINIS.

NOTÆ AD TIBERIUM.

P. 178. l. 4. Καισαρ) videtur Καισαρι reponendum, infra πρωτοσπαθαριῳ.

L. 9. Ἐπ᾽ αὐτου σχῆμα) Varias Schematis definitiones collegit Phœbammon (Scriptor Christianus) quem edidit Σχηματων sine nomine edidit Aldus in corpore XII. Rhetorum. Schema quoque definivit Auctor libelli de vita Homeri, quem ego Dionysio Halicarnasseo fidenter attribuo, ab eo scilicet loco, ubi scribit Ομηρου μεν, nam priora sunt Plutarchi.

L. 26. Εἰρωνεία) Plenior est definitio, quam exhibet Trypho Grammaticus in libro περι Τροπων; Ait ille. Εἰρωνεία ἐστι λογος ἀπο διανοιας εἰς ἐναντια μερη τοῦ ὑπαρχοντος ἀλλου.

P. 181. l. 7. Ἐκεινος αὐτου) Hæc habentur p. 13. B. editionis Wolfianæ Demosthenis. Proxima quidem proxime ibidem sequuntur, sed paulo immutata.

L. 11. Ἐγω δ᾽) Edit. Wolf. p. 395. A.

L. 17. Ἐκλελυσθαι) Aliter, & forte melius, quam nunc exhibet editio Wolf. p. 229.

L. 25. Ἐγω δ᾽) Ed. Wolf. p. 362. B.

L. 28. Ἠλθ᾽ οὖν) Wolf. Ed. p. 322. B. ubi tamen legitur ἑαυτῷ Σθένιον, Ἀθηναῖος.

P. 182. l. 8. Ἀπ᾽ ἀρετῶν) Demosth. p. 50. ἀπ᾽ ἀρετῶν ἀφορμῆς.

L. 9. Οὐκ ἀπιθανῶς) Demosth. p. 331. C. non sine aliqua discrepantia.

L. 16. Μαλ᾽ εὐλογον) Hæc duo exempla occurrunt apud Demosthenem P. 380, & 343.

P. 186. l. 2. Διεξοδος ἐπι τῶ Δημοσθ.) P. 304. Demosthenis.

L. 8. Τὸ ἀνωφερες ἰδιον) Puto, ἰσον.

L. 10. Παρ᾽ ὑποκρισιν ὑποβολῆς) Restituo ὑπερβολῆς, ita mox sequitur. Phœbammon bene ceſſerit, Ἐπεχειρησαμεν ἐπι ὑπερβολῆ αὐξησεως λογου· ἢ συνεβη ἡμιν ἐπι τουτου ὑπερβολῆς.

P. 189. l. 7. Κατ᾽ Ἀστυφωντος) Demosthenis p. 432, 433.

L. 23. Σαφιστου) Hæc esse corrupta credo.

L. 24. Βουζυγιᾳ) Tryph περι τροπων ἐν τριτῳ ἀπορων τῶ σοφιστου. Sic enim & alii ſcribunt. Pro *Sychophantes* in Latino lege *Sycophantes*.

L. 26. Τί περιεστιν ἰδιον) Hic locus valde perturbatus est. Consule Demosthenem p. 322. Pro πρωλειπεται l. καλειται.

P. 193. l. 5. Τριτος αὐτος) Lege ὁμοῖ. Locus est apud Demosthenem p. 33.

L. 14. Συμπλοκαι) Demosthenes p. 225.

L. 27. Οἱ πλ. πόλεις) Lege omnino Demosthenem p. 427. ubi pro βλέπουσι habes πλέονται, & πλείων ἄλλη, hoc est πλ. ὁδὸς εἰς.

P. 194. l. 4. Νικομήδην) Corriges ex Demosthene p. 377.

L. 18. Δημοσθ.) Demosthenes p. 67.

L. 20. Διάνοιαι) Demosthenes p. 354.

P. 197. l. 10. Μαρσῦαν) Demosthenes p. 343.

NOTÆ IN ANONYMUM De *RHETORICA*.

P. 198. l. 3. ΕΠΙΣΤΗΜΗ.) Quintilianus, *Rhetorice est scientia bene dicendi.* Ceterum ſtricte loquendo ſcientia non eſt, ſed Ars, aut potius facultas.

L. 5. Εἰδὴ δ' ἰητορικῆ τὰ Δ.) Contra veteres omnes, qui numero ternario contenti ſunt. Ariſtot. lib. 1. cap. 3. Rhet. ἰητορικῆς ἄλλα τρία ἢ παράπαν. Emporius Rhetor ex Gicerone hæc ita plane praeter ἰητορικήν allegat.

Διηγημ.) Bene addit ἢ ἄλλως τὸ διηγηματῶδες. Nam ad hanc ſpeciem pertinent *querelæ*, ut Caſſiodorus, *premii petitio*, vel *negatio*.

L. 6. Ἰητορικ.) Confundit cum *Narratione*. Narratio duplex eſt. Pars & membrum Orationis; atque ita, omnium conſenſu, ad diſpoſitionem pertinet. Si autem ſeparata ſpectetur, erit alterius facultatis, nempe Hiſtoricæ, non eſt ergo ἄλλο τι, ſed μέρος.

L. 15. Μέρη διηγημ. Δ.) Exordium & Epilogus non ſunt abſolute neceſſariæ partes. Ariſtot. lib. 3. Rhet. c. 13. §. 4. Quod hic ſcriptor διήγημα, Ariſtoteles vocat ἀφήγημα.

L. 17. Προοίμιον.) Quod in fabulis eſt prologus, in canticis ἐξόδιον, in tibiis αὐλοῦσα, in odis ἀφῳδή: id in oratione eſt ἀφήγησις, non à ἀφ' & ἄγω ſemiti, ſed ἀπὸ & εἶμι ἴω. V. Gr. Voſſium inſtit. Orat. lib. 3. & Caſſiodorum in compendio Rhetoricæ.

Ibid. Παραπλήσιον.) Vide ſcholiaſtem Aphthonii in Prolegomenis.

L. 14. Ἀπὸ προσώπου.) A perſona, juxta Ariſtotelem, trifariam, ſecundum

ſecundum Quintilianum quadrifariam; ſed in genere Judiciali (quod eſt nunc præ manibus) Ariſtoteles exordia ducit à perſona rei, adverſarii, judicantis, & à re ipſa: à pluribus Anonymus tradit.

L. 25. Περὶ μὲν ὁ Αἰσχίνης.) Demoſthenes p. 313. A. Ed. Wolfianæ.

L. 30. Τὸν μὲν ἀνδρῶνα.) Demoſthenes p. 385. B.

P. 200. l. 9. Thebani ex libris.) Lege ſedibus.

P. 201. l. 16. Ἐπὶ πολλῶν.) Demoſthenes p. 6. A.

L. 25. Φοβεῖ μὴ ἀπολέσω.) Demoſth. p. 429. B.

L. 30. Ἐὰν μὲν ὁ Αἰσχίνης.) Demoſth. p. 35. B.

P. 202. l. 3. Ἀπὸ πολλῶν ἀ. Αἰσχ.) Demoſth. p. 1.

L. 6. Ἐπειδὴ δὲ ἀφῆκεν.) Demoſth. p. 388. B.

L. 11. Βαλόμενος Αἰσχίνην.) Demoſth. p. 387. A.

L. 20. Πολλὰ μὲν ἂν τις.) Demoſth. p. 517. B.

L. 27. Ἀφεῖσαν ἐπιστολὴν γ'.) Sic brevis, dilucida, verisimilis. Sic Thom. in Polymn. ſic Cicero de Inven. libro 1. Sed longa, ſi res ſit, longa non debet eſſe.

P. 205. l. 6. Τρίτον Α.) Fortunatianus genera facit quinque, deinde ſpecies octo, inter quas hæ quatuor (excepto ἀντιγραφῇ) continentur.

L. 9. Ἐπὶ τοῖς ἐπ.) Demoſthenes p. 387.

L. 19. Ἐπὶ τοῖς ἄλλοις.) Demoſthenes p. 225. A.

L. 3. Παραδιήγησις.) Victorinus in Ciceronis Rhet. l. 2. *Aliud genus Narrationis eſt, quod extra cauſam eſt, ſed ad cauſam facit.* Exemplum extat apud Demoſthenem p. 225. A.

P. 206. l. 1. Ἐπὶ τοῖς Ὦ Αἰσχ.) Ex oratione Demoſthenis adverſus Timocratem, p. 462. C. Ut ſimus ad hunc locum, poſſet mendoſus eſſe; ſed vitioſum eſſe Ulpiani lectionem conſtet ex iis quæ ibidem ſequuntur, ſi quis cum his conferre velit.

L. 5. Τροπιζόμενος.) Obſcure ſatis definit Fortunatianus, *Eſt quando Quæſtionem narrativo modo approbamus.*

Lin. 13. Ἀπὸ τέλους.) Hanc ab effectu Ariſtoteles vocat πίστιν; Cicero, *Orationis fidem*; Quintilianus libro 5. cap. 10. *Probationem.* Eſt argumentorum locus.

L. 17. Ἐπιχείρημα.) Plena hujus vocis & rei cognitio ex Logicis petenda eſt. Multa monet de ea Fabius loco jam citato. Fortunatianus. *Inχείρημα eſt executio ſive approbatio propoſitionis aut aſſumtionis.* Caſſiodorus in compendio Rhetoricæ & poſt eum Iſidorus l. 11. Orig. c. 9. voluere vim vocis explicare.

L. 25. Ἀπὸ ὀνόματος.) Theodori Gadarei hæc erat diviſio. V. Aurelii Auguſtini Principia Rhetoricæ.

P. 209. l. 2. Ἀρχῆς ἄχρι.) A ſummo ad imum, ab initio uſque ad finem.

L. 5. Αἶνος.) Reſultat κατάφορος & quaſi efflorescit ex primaria defenſionis ratione, quam αἶνον appellant, & ex accuſatoris firmamento, quod vulgo συνήγορον ſive continens vocatur. Voſſius Inſtit. Orat. libro 1. His terminis ex Hermagoræ Scholâ fluxiſſe colligo

ligo ex Augustini *Principiis Rhetoricæ*. Fortunatianus; *ortus est causarum litis, propter quid res in judicium vocatur: Synechon est quo continetur omnis defensio ex hac nascens. Crinomenon, id de quo judicatur.*

L. 10. Παραδειγμα.) Differentiam innuit inter παραδειγμα & παραβολην. Explicat Trypho libro περι σχημ. Exemplum sumitur à rebus jam factis. Parabola ex ἀφανῶν ἐπὶ φανερὰ συνθεσις. Quod autem mox adfertur exemplum, habetur apud Demosth. L. 13.

L. 12. Παραβολή.) Est species ὑποδείγματος. Sic Tripho, sic Rufinianus. Ciceroni *similitudo*, vel *collatio* dicitur.

P. 210. l. 6. Ἐνθύμημα.) Desiit illud enthymema quod Aristoteles ἐπιχείρημα vocat. Et Cicero, ex contrario, collectam sententiam sic dici observat. Ulpianus ad Demosthenis verba, quæ statim subjiciuntur ex Olynthiaca 2. non est quidem συλλογισμὸς, sed quod vocatur ἐνθύμημα. Vide Demetrium p. 24. 25.

L. 13. Πόθεν.) Recte e thymemati subjungitur γνῶμη; ea est affinitas, ut hæc sæpe ejus pars sit. Est sententia de vita sumta, aut quid fit, aut quid esse oporteat in vita, docens.

L. 23. Ὑποφορὰ.) *Hypophora est intentio adversæ partis, Anthypophora responsio ejus.* Fortunatianus. Lege autem mox ἀντίθεσις & ἀπ. non ἀντ. post ἀντίθεσις dele ις.

P. 213. l. 2. Ἐπίλογος ἐκ τεσσάρων λόγων.) Quatuor partes orationis supra constituit. Probationem ideo sequitur Epilogus, nec plures Fortunatianus.

L. 3. Περὶ αὔξησιν.) Hæc videntur desumta fuisse ex 3. l. Rhet. Aristotelis, c. 19. S. 1. sed illud ἐ τέταρτον collocari debuit post ἔχηδε.

L. 4. Διόρθωσις.) Et est Aristotelis dictio; posteriores dixere ἀνασκευάζειν, quam latinam fecit Fortunatianus, cujus ratio tradendæ Rhetoricæ cum ista, quæ utitur Anonymus noster, magna ex parte consentit; utramque ex Hermagora profecisse verisimile est.

NOTÆ

NOTÆ AD SEVERI ETHOPOEIAS.

Pag. 216. l. 1. Ηθοποιΐα.) De Ethopœia ſic ſcribit Priſcianus: *Allocutio quæ à Græcis ἠθοποιΐα dicitur, eſt imitatio ſermonis ad mores & ſuppoſitas perſonas accommodata: ut, quibus verbis uti potuiſſet Andromache Hectore mortuo.* Ab hac non multum abeunt εἰδωλοποιΐα & ἀδυνατοποιΐα. Eſt autem εἰδωλοποιΐα *cum rebus, contra naturam datur perſona loquendi.* Quando autem mortuis verba dantur, erit ἀδυνατοποιΐα. quales inter has reperiuntur. Sic Euripides & Virgilius Polydori idolum inducunt; & Homerus Patrocli. Alexander Numenius paulo aliter definit Ethopœiam, uti & Apſines. Aliud eſt ἀδυνατοποιΐας genus, cum Homerus Φόβον & Δεῖμον & Ἔριδα, aut cum Menander ἰλιγγὸν ἀδυνατοποιεῖ fingebant perſonas, non etiam orationes & mores. Extant Nicephori Baſilacæ Ethopœæ ab Allatio editæ.

P. 218. l. 3. Ἐφίδιον.) Plutarchus in vita Demoſthenis priori, ait fuiſſe πλάστου ἀρχαίου.

L. 4. Μετὰ ταῦτα.) Hunc ethopœiam Allatius edidit nomine Theodori Cynopolitæ; eſt & titulus paulo aliter conceptus.

P. 222. l. 7. Ἀποδίδωσι, ὁ χάρτης.) Sic Allatianus Codex. ſed noſtri ſcriptura melior eſt, ἀ.

P. 225. l. 18. Βασιλέως ἀπόκρισις.) Intelligit Mynetem, patrem ſuum Lyrneſſi regem. Hominum in Catalogo Vide, verſu 199.

L. 28. Μέτα ταῦτα.) Allatius inepte edidit Μετὰ.

P. 229. l. 8. Ἀπεξηράνθη ὑπ' ἐχθρῶν.) Occidimus ab hoſtibus, ut vertit Allatius; ſed eum fugit ratio.

FINIS.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

τῦ περὶ Ἑρμηνείας, ὅ ἐστι περὶ φράσεως.

ORDO

Capitum libelli de *Interpretatione*, sive de *Elocutione*, ex Codice MS. Col. Reginalis apud Cantabrigienses.

ΠΕΡΙ περιόδων	1 De Periodis.
Περὶ χαρακτῆρος	2 De charactere.
Περὶ μεγαλοπρεπῦς	3 De magnifico charactere.
Περὶ συνθέσεως λόγυ	4 De compositione orationis.
Περὶ σχημάτων λέξεως	5 De Schemate dictionis.
Περὶ συγκρούσεως	6 De collisione vocalium.
Περὶ μεταφορᾶς καὶ παραβολῆς	7 De Metaphora & Parabolâ.
Περὶ συνθέτων ὀνομάτων	8 De compositis nominibus.
Περὶ ψυχροῦ τοῦ ἀντικειμένυ μεγαλοπρεπῦς	9 De frigido charactere, qui contrarius est magnifico.
Περὶ γλαφυρῦ	10 De Florido charactere.
Περὶ χαρίεντος λόγυ	11 De venustate orationis.
Περὶ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι χαρίτων	12 De Venustis quae sunt in rebus.
Περὶ κάλλυς ὀνόματος καὶ ὧν ποιῶν	14 De pulchritudine Vocabulorum, & quo modo fiat.
Τὶ λεῖον ὄνομα καὶ τὶ δασὺ παχὺ, καὶ τὶ τὸ ὀγκηρόν.	15 Vocabulum læve, asperum, solidum, tumidum,
Περὶ κακοζήλυ	16 De Affectatione ineptâ.

πε

Περὶ ἰσχνοῦ	17 *De tenui Charactere.*
Περὶ ὑποκειμένων	18 *De actione sive gestu.*
Περὶ ἐπαναλήψεως	19. *De repetitione.*
Περὶ ἐναργείας	20 *De evidentiâ.*
Περὶ ἐπιστολικοῦ χαρακτῆρος	21 *De epistolico charactere.*
Περὶ δεινότητος.	22 *De vi dicendi.*
Περὶ ἐσχηματισμένου	23 *De figurata oratione.*
Περὶ λειότητος.	24 *De lævi compositione.*

ORDO SCHEMATUM

De quibus agit

TIBERIUS.

Περὶ εἰρωνείας	1 *De Ironia.*
Περὶ ἐπιτιμήσεως	2 *De objurgatione.*
Περὶ παραλείψεως	3 *De præteritione.*
Περὶ διατορήσεως	4 *De dubitatione.*
Περὶ ἀποστροφῆς	5 *De apostrophe.*
Περὶ προδιορθώσεως	6 *De prævia Correctione.*
Περὶ ἐπιδιορθώσεως	7 *De Correctione.*
Περὶ ἀποσιωπήσεως	8 *De Aposiopesi.*
Περὶ ἠθοποιίας	9 *De Ethopœia.*
Περὶ προσώπου ὑποβολῆς	10 *De personæ subornatione.*
Περὶ πυσματικοῦ	11 *De interrogatione.*
Περὶ ἐμφάσεως	12 *De Emphasi.*
Περὶ ἀντικειμένου	13 *De Opposito.*
Περὶ παραπροσδοκίας	14 *De inopinato.*
Περὶ αὐτοσχεδίου	15 *De extemporaneo.*

Περὶ

Περὶ διαλεκτικῦ	16 De dialectico.
Περὶ τόπου ἐμβολῆς ἐξ ὀνόματος.	17. De loco ex nomine inveniendo.
Περὶ καθόλου	18 De Universali.
Περὶ ὅρκου	19 De Juramento.

INDEX CAPITUM ANONYMI.

Περὶ προοιμίου	1 De Proœmio.
Περὶ Διηγήσεως	2 De Narratione.
Περὶ Ἀποδείξεως	3 De Probatione.
Περὶ Ἐπιλόγου	4 De Epilogo.

INDEX ETHOPOEIARUM SEVERI.

1 De Æschine.	5 De Briseide.
2 De Æschine.	6 De Hectore.
3 De Hercule.	7 De Achille.
4 De Menelao.	8 De Pictore.

IN-

INDEX AUCTORUM

Quos laudat DEMETRIUS.

Æschines.
Æschines Socraticus.
Alcidamas.
Anonymus.
Antiphon.
Antisthenes.
Archidemus.
Archilocus.
Aristippus.
Aristophanes.
Aristoteles.
Artemo.
Clitarchus.
Crates.
Ctesias.
Demades.
Demetrius Phalereus.
Demosthenes.
Dicæarchus.
Diogenes Cynicus.
Epicharmus.
Euripides.
Gadarenus.
Gorgias.
Hecataus Milesius.
Heraclitus.
Herodotus.
Hippocrates.
Hipponax.
Homerus.
Isocrates.
Lysias.
Menander.
Nicias Pictor.
Philemon.
Philistus.
Plato.
Polycrates.
Praxiphanes.
Sappho.
Sophocles.
Sophron.
Sotades.
Theognis.

INDEX RERUM

A

Aglaitadas Persa, 85
Ægina ab Athenis distantia, 169.
Ægyptii qualiter Deos ὀμνῦσι, 49.
Ælurus, 97.
Ænigma, 65.
Αλαζονία, 74.
Αλληγορία, 65, 93.
Amazonum institutum, 86.
Αναδίπλωσις, 46, 89, 154.
Αναφορὰ, 89, 154.
Ανδυταλλαγὴ, 42.
Ανδυποφορὰ, 211.
Ανήθετα, 22. 74. 145.
Ανήθελον, 193.
Αντικείμενον, 190.
Απ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους Schema, 209.
Απόδειξις, 206.
Αποδύγματα, 9.
Αποκοπὴ, 138.
Αποσιώπησις, 153. 185.
Αποστροφὴ, 182.
Ασυνδετον, 154.
Απχνον, 206.
De Athenienſium Repub. ſimile. 165.
Atticus Sermo, 106.
Αυλοχάδιον, 193.

B

Βασιλὶς μέγας, 22.

C

Καθ' ὅλου, 194.
Καθ' ὑπόθεσιν, 208.
Κακόζηλον, 110, 114.
Κακοφωνία, 129.
Λόγιος χαρακτὴρ, 29.

Characteres sermonis quatuor, 26,
Μεγαλοπρεπὴς, 29.
Γλαφυρὸς, 81. 106.
Ἰσχνὸς, 113
Ἁπλοῦς, 130.
Χαρίεντες, 81.
Earum species, 82, 86, 89.
Chorus dialecticus, 101.
Κλαυσίγελως, 22.
Κλῖμαξ, 157.
Κῶλον, 2.
μακρὸν, 14.
μικρὸν, 5.
quatuor, 6.
ἀντιπεπονθότα, 18.
παρόμοια, 21.
definitio, 26.
ὅμοιον, 94.
ῥιμετρα, 121.
Κόμμα, 9. 121.
Comœdi, 78.
Comœdia, 121.
Cynicus sermo, 102, 150.
Χωλίαμβοι, 146.

D

Δεινότης, 6 141.
Διαλεκτικὸν, 193.
Διάλογος *qualis*, 133.
Διάλυσις, 45.
Διασύρησις, 182.
Dictio
ἀναγκαία,
ἀποκεκριμένη, 114.
γραφική,
Διδυσσυμβ. 53, 61, 73, 89.
Dominus ergà servum μονόλλαβος, 6.
Dores, 106.

E

Ἡδὺς ἁπλῶς, 22.
Ἡδυσμία, 185.
Εἰκασία, 54, 94, 105.
Εἰρωνεία, 181.
Ἔλεγχος, 189.
Τόπου ἐμβολὴ ἐξ ὀνόματος, 194.
Ἔμφασις, 190.
Encomia unde sumuntur, 206.
Ἐνέργεια, 112. 189.
Ἐνθύμημα, 210.
Enthymema à periodo ut differat, 22.
Ἐπαναφορὰ, 45, 154.
Ἐπιφώνημα, 11.
Ἐπιδείγματα, 69.

Επιδιόρθωσις, 185.
Ephori cujusdam Spartani factum, 77.
Epilogus, 213.
Επιμονὴ, 161.
Επιτίμησις, 181.
Επιχείρημα, 206.
Επφώνημα, 66.
Εσχηματισμένον, 165.
Εφοδος, 202.
Ερμηνεία quotuplex antiquorum, 13.
Εὐφημισμὸς, 161.
Exemplum quid, 208.

G

Γελοῖον, & δυσχερες, 98
Γένεσις, 69.
Γνώμη quid, 9, 69, 102.
Graecorum traditiones quales, 13.
Γεῖφος, 94

H

Herôus pes, 33.
Hexametrum cur Heroum, 6.

I

Iambus pes, 33.
Ira arte non egel, 21.
Ἰσχνολογον, 21

L

Lacones βραχυλόγοι, 6.
Eorum apothegmata, 142
Luscinia, 83.
Lydorum aures perforatae, 185.

M

Macedonum exercitus, amisso Alexandro, qualis, 262.
Magnificus character in quibus, 29.
Μήδων κυρβασία, 99.
Μελίσματα, 50.
Μερισμὸς, 202.
Μεταβολὴ, 90.
Μεταφορὰ, 53, 54.
Μῦθος, 97.
Musica, 37.
De Nominibus distinguit 105.
De ea Plato 109.
Μυστήρια, 65.

N

Narratio, 118. 202.
Nomina, 137.
Eorum collocatio, 16. 118.
compositio, 61.
pulchritudo, 104.
lavor, 105.
διπλᾶ, 114.

O

O

Ομοιοτέλευτα, 21, 154.
Ὄρκος, 197.

P

Paenicus pes, 29.
Πάθος ἁπλοῦν τι, 22.
Παραβολή, 209.
Παραβολὴ, ποιητική, 205.
Παραδιήγησις, 205.
Παρέκλασις, 153. 181.
Παρεπιζευξία, 94 193.
Περίοδος, 9, 10.
Ejus genera, 17.
Ab enthymemate,
Differt compositâ, 26.
Δίκωλα & πολύκωλοι, 146.
Περίῤῥυτος, 70.
Phidias, 13
Πιθανὸν, 130.
Πιθανότης, 205
Πλάγιον, 66. 118.
Preces quales ab Homero finguntur, 6.
Πρᾳγγελία, 201.
Περιπτὴ ὑποβολὴ, 186.
Προδιήγησις, 205.
Προδιορθωσις, 182.
Proœmium unde sumatur, 198.
Προσῳδία, 189.
Πρότασις, 210.
Proverbia, 22, 74. 77, 101, 126, 134, 141.
Ῥυσματικὸν, 189.

R

Rhetorica definitio, & species; 198.
Ῥυθμὸς, 17.
Rusticus, 229.

S

Σαφήνεια, 114, 117, 189.
Sarcis mulier, 125.
Satyrici lusus, 89, 102
Schema quid, & quotuplex, 178.
Σενες μαχελόγοι, 6.
Σημεῖα *in viis*, 121.
Simulachra antiqua qualia, 13.
Σκῶμμα, 105.
Σχήματα λέξεως, 42.
Διανοίας, 153 178.
Solœcismus, 178.
Stagira, 22.
Stryaglius, 125.
Σύγκρισις, 201.
Σύγχρησις, 46, 169.
Σύμβολα, 142.

Σω-

Συναφεια, 45.
Συνδεσμοι, 38. expletiva, 41
Συνθεσις ἀμεταθετος, 5.
ξενη, 5. 138.
βραχεια, 9.
ατυπωτη, 30
varia, 35.
μετεφαιδης, 109.
ἀναπαυστικη, 113.

T

Timandra, 177.
Tragœdia, 102.
Τειγλυφα, 69.

V

Veterum Elocutio, 143.
Victoriola aurea à Lycurgo Rhetore facta, 161.
Ulpianus emendatus, adp. 206.
Vocalium concursus, 46.
Numerus, 49.
Υπερβολη, 78, 98.
Υπερεια, 54.
Υποδιαιρεσις, 206.
Υποκεισις, 117, 157.
Υποφορα, 210.
Vsus Magister, 58.
Ψυχειν, 73.
Ξηροχαροζηλια, 141.

FINIS.